

tim4pinmagazin

SPECIJALIZIRANI ČASOPIS CENTRA ZA RAZVOJ JAVNOG I NEPROFITNOG SEKTORA

2026

01

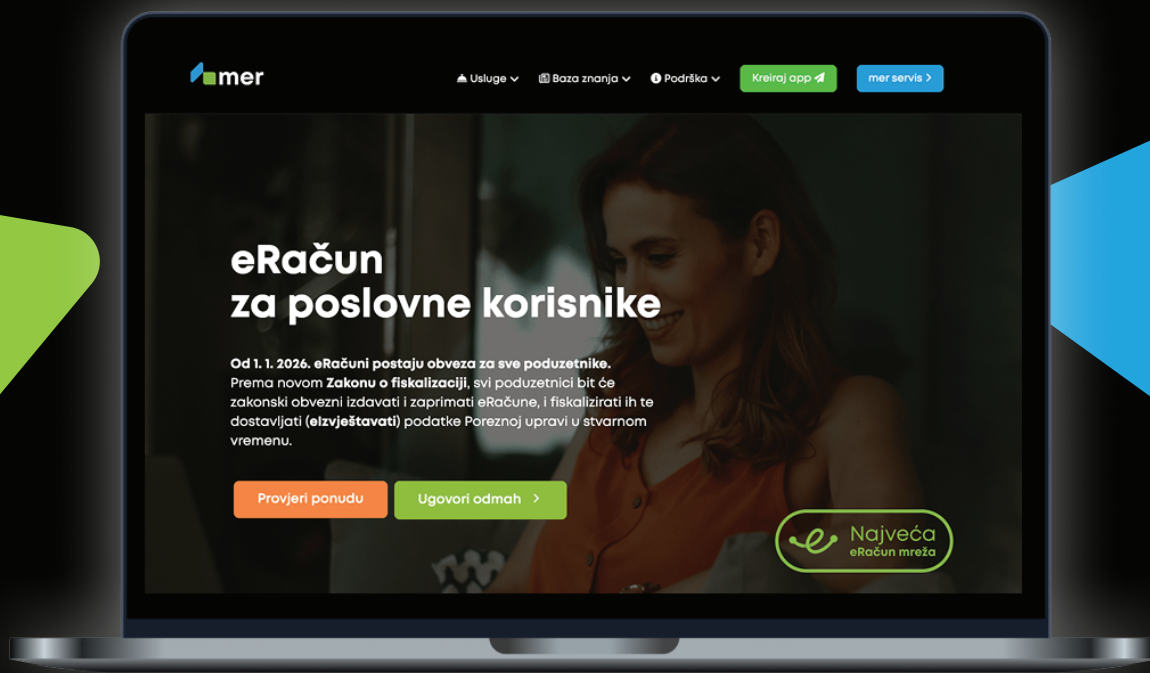
Financijski
izvještaji
za 2025.

Planiranje
nabave

Kvotno
zapošljavanje

Zaduživanje
u 2026.

Skoro svaki drugi korisnik bira mer

Ili ga je već izabrao.

Digitalizacija poslovanja ulazi u svoju najintenzivniju godinu. S obveznim eRačunom od 2026., tvrtke žele rješenje koje je sigurno, pouzdano, jednostavno i usklađeno s novim pravilima.

mer je izbor više od polovice korisnika koji prelaze na digitalno izdavanje i zaprimanje računa.

Pridružite se poslovanjima koja su već spremna za 2026.

Idemo na **mer**!

Riječ glavnog urednika

Poštovane čitateljice i čitatelji!

Prije svega, želimo vam sretnu, zdravu i uspješnu novu godinu!

Nakon božićnih i novogodišnjih blagdana, vatrometa i bogatih trpeza nastavlja-
mo gdje smo stali prethodne godine.

Još jedna nova kalendarska i poslovna godina je pred nama. Proračuni i financij-
ski planovi su doneseni i vjerujemo da će se ostvariti. Naravno, kao i obično, uz
određene rebalanse tijekom godine.

Obveza fiskalizacije i određene korekcije poreznog sustava koje su stupile na
snagu početkom godine su uglavnom poznate. U prijelaznom razdoblju prepo-
znali smo u kojoj se mjeri odnosi na nas već sada, a što nas čeka tek početkom
sljedeće godine.

No, uz tekuće poslove, potrebno je računovodstveno i financijski zaključiti i pret-
hodnu godinu. Čekaju nas već rutinski postupci obrade popisnih lista i elaborata
o popisu imovine i obveza, usklađenje poslovnih knjiga i na koncu, financijski iz-
vještaji.

Sve to odvijat će se, kako kažu, u najdepresivnijem mjesecu u godini. Ali, to si-
gurno ne vrijedi za *školarce*, ali ni za *skijaše* koji će si, kao i svake godine, priuštiti
snježne radosti na brojnim alpskim i drugim skijalištima. Već se ustalila procjena
da će i ove sezone oko 200.000 naših stanovnika pohrliti na *bijeće staze*. Želimo im
dobar provod i siguran povratak u svakodnevnicu.

Vijesti s međunarodne scene dobro su nam poznate. O miru u Ukrajini razgovara
se na najvišoj razini, ali oružje na žalost i dalje ne miruje. Iskreno se nadamo, radi
svih koji tamo pate, da će ova nova godina i to konačno promijeniti. A što će se
promijeniti na globalnom ekonomskom poretku, kao promatrači ćemo zasigurno
pratiti i nužno se i nadalje prilagođavati.

Pred vama je prvi broj u četrnaestoj godini izlaženje našega i vašega časopisa.
Nastavljamo vam ga ponuditi u tiskanom i on-line izdanju, a sadržajno nasto-
jimo obuhvatiti spektar aktualnih i relevantnih stručnih tema. Vaše sugestije i
prijedlozi pomogle bi nam da vam budemo još korisniji te vas stoga pozivamo na
suradnju. Također vas molimo da formalizirate vaš pretplatnički status za 2026.
godinu. Onima koji su to već učinili se zahvaljujemo.

Još jednom na kraju, svako vam dobro želimo i hvala vam što ćemo poslovne iza-
zove u novoj godini nastojati rješavati zajedno!

Glavni urednik

Prof. dr. sc. Davor Vašiček

Impressum

TIM4PIN MAGAZIN
Časopis Centra za razvoj
javnog i neprofitnog sektora

Nakladnik:
TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje
Zagreb, Gajeva ulica 51/1
tel: 01/5531 755
E-pošta: centar@tim4pin.hr
OIB 83718300522; **MBS** 2929236;
www.tim4pin.hr
Adresa uredništva:
Ulica kneza Trpimira 7, Zagreb

Glavni urednik:
prof.dr.sc. Davor Vašiček

Urednik:
Jan Vašiček, mag.psych, mag.oec.

Uredništvo:
prof.dr.sc. Nives Botica – Redmayne;
doc.dr.sc. Ivan Čevizović; doc.dr.sc. Josip Čičak;
prof.dr.sc. Saša Drezgic; dr.sc. Damir Juričić;
mr.sc. Mirjana Mahović-Komljenović; dr.sc. Ivana
Barbieri; Ante Loboja, mag.iur.;
doc.dr.sc. Brankica Remenarić; mr.sc. Nediljka
Rogošić; mr.sc. Gorana Roje; dr.sc. Desanka
Sarvan; izv.prof.dr.sc. Ana Marija Sikirić Simčić;
Danijela Stepić, mag.oec.; izv.prof.dr.sc. Martina
Dragija Kostić; prof.dr.sc. Vesna Vašiček; Hana
Zoričić; dipl.oec.; Martina Stefković, mag.oec.;
Katarina Nesterović, mag. oec.

Lektura i korektura:
TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje

Slike: TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje

Grafička priprema:
Sveučilišna tiskara d.o.o.

Tisak: Sveučilišna tiskara d.o.o.,
Trg Republike Hrvatske 14, Zagreb

Sadržaj

FINANCIJE I FINANCIJSKO POSLOVANJE

Jesenski paket Europskog semestra 2026.

3 Davor Galinec

Osvrt na pojedine odredbe odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S

6 Danka Mihaljević
Tamara Kelković Benko

Zaduživanje, davanje jamstava i izvještavanje o dugoročnom zaduživanju JLP(R)S

15 Nevenka Brkić

RAČUNOVODSTVO

Financijski izvještaji u sustavu proračuna za 2025. godinu

25 Martina Štefković
Katarina Nesterović

Računovodstveno i porezno postupanje s inventurnim razlikama

41 Davor Vašiček

PLAĆE I NAKNADE

Kvotno zapošljavanje osoba s invaliditetom

45 Sanja Rotim

POREZI I DOPRINOSI

Nova pravila za ulazak i izlazak iz sustava PDV-a u 2026. godini

53 Mirjana Mahović – Komljenović

PRAVO

Novine u sustavu zaštite prijavitelja nepravilnosti – tzv. *zviždača*

62 Bernard Iljazović

Izbor i ovlasti predstavnika i prinudnog predstavnika suvlasnika zgrade

65 Dragan Zlatović

JAVNA NABAVA

Planiranje javne nabave za 2026. godinu

69 Ivica Pranjić

Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave

POSLOVANJE NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

Financijski izvještaji neprofitnih organizacija za 2025. godinu

81 Ana Maljevac

TIM4PIN INFO

Neoporezivi iznosi naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina

86

89 Naknade korisnika državnog proračuna

90 Plaće

93 Naknada plaće zbog bolovanja i druge nesposobnosti za rad

94 Drugi dohodak

95 Primici izuzeti od ovrhe

96 Financijske obavijesti

97 Ostale informacije

tim4pinmagazin

Narudžbenicu za pretplatu na časopis možete pronaći na našoj internet stranici www.tim4pin.hr

Jesenski paket Europskog semestra 2026.

Davor Galinec*

Europska Komisija predstavila je tzv. "Jesenski paket europskog semestra 2026" na konferenciji za tisak održanoj 25. studenog 2025. Objavljeni Jesenski paket temelji se na Komisijinoj Jesenskoj gospodarskoj prognozi 2025. koja je objavljena 17. studenog 2025., a u njemu su utvrđeni prioriteti ekonomske politike i politike zapošljavanja za poticanje konkurentnosti. Objavom ovog paketa započinje ciklus europskog semestra 2026., koji će karakterizirati čvršća analitička osnova, intenzivniji dijalog između država članica i dionika te veći fokus na provedbi. U njemu se iznosi sveobuhvatan pregled fiskalne, gospodarske i socijalne situacije u državama članicama EU-a te se ističu ključni prioriteti i rizici te se daju i političke smjernice kako bi se državama članicama EU-a pomoglo u postizanju tih ciljeva. U nastavku slijedi prikaz glavnih analiza, zaključaka, prognoza i (pre)poruka koje je Komisija iznijela u ključnim dokumentima koji čine tzv. "Jesenski paket".

Komisija je donijela Jesenski paket europskog semestra 2026., u kojem se utvrđuju prioriteti gospodarske politike i politike zapošljavanja radi poticanja konkurentnosti. Usmjeren je na jačanje rasta, produktivnosti, gospodarske sigurnosti i otpornosti uz istodobno održavanje dobrih javnih financija. Paket se temelji na prethodno objavljenom Jesenskoj gospodarskoj prognozi 2025., koja pokazuje da je gospodarstvo EU-a i dalje otporno i ostvaruje umjeren rast. Međutim, u EU-u postoje strukturne poteškoće, kao što su niska produktivnost, demografski pritisci i sve veća potražnja za javnim financijama povezana s obranom i prijelazom na dekarbonizirano i digitalno gospodarstvo. Jačanje konkurentnosti i dobre javne financije stoga su ključni za dugoročni rast i stabilnost¹.

Jesenski paket sastoji se od slijedećih dokumenata:

- **ocjene usklađenosti država članica EU-a s fiskalnim okvirom EU-a** i smjernicama kako bi se osiguralo da njihova fiskalna politika u 2026. bude usklađena s preporukama Vijeća
- **najnovijih informacija o postupcima u slučaju prekomjernog deficita** – u tijeku su postupci za devet zemalja, a otvara se još jedan
- **preporuke za ekonomsku politiku europodručja za 2026.**, uključujući konkretne savjete za povećanje produktivnosti i jačanje gospodarske sigurnosti
- **preporuke o ljudskom kapitalu** za prevladavanje izazova koji utječu na konkurentnost, kao što su negativan trend u osnovnim vještinama i potreba za jačanjem obrazovanja u području STEM-a

- **izvješća o mehanizmu upozoravanja**, EU-ovu alatu za godišnji pregled radi ranog otkrivanja potencijalnih makroekonomskih neravnoteža
- **europskog izvješća o makroekonomskom stanju** s pregledom gospodarstava europodručja i EU-a u globalnom okruženju koje se brzo mijenja i analizom ključnih rizika i prilika
- **izvješća o nadzoru nakon provedbe programa** kako bi se procijenila sposobnost zemalja koje su primile financijsku pomoć da je vrate
- **prijedloga Zajedničkog izvješća o zapošljavanju**, uključujući prvu fazu analize okvira za socijalnu konvergenciju po zemljama.

Na tiskovnoj konferenciji² je gospođa Roxana Mînzatu, izvršna potpredsjednica za socijalna prava i vještine, kvalitetna radna mjesta i pripravnost izjavila da je za konkurentnost potreban ljudski kapital jer je Unija u tom području spora u odnosu na brzinu tehnoloških promjena te da će novu preporuku o ljudskom kapitalu dobiti svih 27 država članica EU-a pa će o tom pitanju, koje zahtijeva hitno djelovanje, raspravljati ne samo ministri obrazovanja i rada, već i ministri financija i predsjednici vlada. Smatra da ukoliko želimo ostati konkurentni, trebamo koristiti vlastitu radnu snagu, razvijati i zadržavati naše talente, a politike obrazovanja i osposobljavanja prilagođavati potrebama današnjice i sutrašnjice. Jedino na taj način Unija može povećati svoju produktivnost i očuvati gospodarski rast i dobrobit te stoga Unija, nacionalna tijela i poduzeća dijele zajedničku odgovornost i trebaju udružiti resurse i zajedno brže djelovati. Valdis Dombrovskis, povjerenik za gospodarstvo i produktivnost, provedbu i pojednostavnjenje, izjavio je tom prilikom da se na početku ciklusa europskog semestra 2026. naglašava važnost konkurentnosti Europe, u skladu s Kompasom konkurentnosti te da u zahtjevnom

* doc.dr.sc. Davor Galinec, direktor Direkcije, Direkcija za opću ekonomsku statistiku i statističke informacijske sustave, Hrvatska narodna banka. Stavovi autora izneseni u ovom radu isključivo su osobni i stručni stavovi autora i ne odražavaju nužno stavove institucije u kojoj je zaposlen niti drugih institucija koje se spominju u radu, niti ih na bilo koji način obvezuju.

¹ izvor: https://commission.europa.eu/news-and-media/news/new-economic-guidance-boost-eu-competitiveness-2025-11-25_hr

² priopćenje je dostupno na hrvatskom jeziku na: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/hr/ip_25_2760/IP_25_2760_HR.pdf

globalnom okruženju Europa mora biti pokretač vlastitog rasta, i to povećanjem produktivnosti, poticanjem inovacija i uklanjanjem prepreka ulaganjima. Semestar će pridonijeti ostvarenju tog cilja koordiniranim nacionalnim reformama, pravodobnom provedbom planova za oporavak i otpornost te konkretnim mjerama za jačanje sigurnosti i otpornosti financijskog sektora. Smatra da je sada pravi trenutak za djelovanje i da se mora iskoristiti puni potencijal rasta Europe i osigurati dugoročni napredak.

Ocjena usklađenosti država članica s fiskalnim okvirom EU-a

U okviru Jesenskog paketa europskog semestra Komisija je ocijenila usklađenost svih država članica s fiskalnim okvirom EU-a i dala im smjernice za usklađenje njihove fiskalne politike u 2026. s relevantnim preporukama Vijeća³, bilo da je riječ o preporukama u kojima se potvrđuju srednjoročni planovi država članica ili preporukama čiji je cilj okončanje postupka u slučaju prekomjernog deficita za države članice u kojima je taj postupak pokrenut. Komisija se u ocjeni fokusirala na rast neto rashoda država članica, što je jedinstveni operativni pokazatelj koji se primjenjuje u reformiranom okviru gospodarskog upravljanja. Za šesnaest država članica za koje je Vijeće aktiviralo nacionalnu klauzulu o odstupanju u ocjeni se uzima u obzir fleksibilnost za povećanje rashoda za obranu.

Konkretno, Komisija je donijela slijedeća **mišljenja o nacrtima proračunskih planova** za sedamnaest država članica europodručja za 2026., kako slijedi:

- Ocijenjeno je da je dvanaest nacrti proračunskih planova usklađeno s relevantnim zahtjevima, pa se te države članice (Cipar, Estonija, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Irska, Italija, Latvija, Luksemburg, Portugal i Slovačka) poziva da u 2026. nastave provoditi fiskalne politike kako je planirano.
- Za tri nacrti proračunskih planova ocijenjeno je da postoji rizik od neusklađenosti i te se države članice (Hrvatska, Litva i Slovenija) poziva da u okviru nacionalnog proračunskog postupka poduzmu potrebne mjere za usklađenje svoje fiskalne politike u 2026. s Preporukom Vijeća.
- Za dva nacrti proračunskih planova ocijenjeno je da postoji rizik od značajne neusklađenosti i te se države članice (Malta i Nizozemska) poziva da u okviru nacionalnog proračunskog postupka poduzmu potrebne mjere za usklađenje svoje fiskalne politike u 2026. s Preporukom Vijeća.

Osim za spomenute države, Komisija je ocijenila i fiskalna kretanja i izgledi u drugim državama članicama:

- Ocijenjeno je da je sedam država članica usklađeno s relevantnim zahtjevima (Austrija, Belgija, Češka, Danska, Švedska, Poljska i Rumunjska)
- Za tri države članice ocjenjuje se da postoji rizik od neusklađenosti (Bugarska, Mađarska i Španjolska).

Postupci u slučaju prekomjernog deficita

Prethodno pokrenuti postupak u slučaju prekomjernog deficita je u mirovanju za a devet država članica (Austrija, Belgija, Francuska, Mađarska, Italija, Malta, Poljska, Rumunjska i Slovačka), što konkretno znači da se u ovoj fazi ne poduzimaju daljnji koraci, ali je tekući postupak i dalje otvoren jer se deficit nije trajno smanjio ispod 3 % BDP-a. Te su države članice i dalje vezane preporukom Vijeća, a Komisija će ponovno procijeniti situaciju na tijekom proljeća 2026., kada budu dostupni podaci o njihovim ostvarenim vrijednostima deficita u 2025. Isto tako, Komisija je sastavila i izvješće na temelju članka 126. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju EU-a radi ocjene usklađenosti dviju država članica (Njemačka i Finska) s kriterijem deficita iz Ugovora⁴. S obzirom na ocjenu iz tog izvješća, utvrđeno je da je za Finsku opravdano pokretanje postupka u slučaju prekomjernog deficita. Nakon što je razmotrila mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora, Komisija namjerava Vijeću predložiti da pokrene Postupak u slučaju prekomjernog deficita nad Finskom i donese preporuku za okončanje stanja prekomjernog deficita u toj državi.

Preporuka Vijeća o ekonomskoj politici europodručja za 2026.

U dokumentu pod nazivom Preporuka o ekonomskoj politici europodručja 2026⁵ se svakoj državi članici europodručja daju posebni savjeti o mjerama politike koje se odnose na pitanja koja utječu na funkcioniranje čitavog europodručja. Ove je godine naglasak preporuke na mjerama politike za povećanje produktivnosti i jačanje gospodarske sigurnosti, uz istodobno očuvanje održivosti javnih financija.

U preporuci se države članice europodručja pozivaju da u 2026. učine slijedeće:

- radi očuvanja fiskalne održivosti poštuju kretanje neto rashoda koje je preporučilo Vijeće, uključujući, ako je primjenjivo, fleksibilnost odobrenu za rashode za obranu, što bi rezultiralo općenito neutralnim smjerom fiskalne politike za europodručje 2026., te da ponovno odrede proračunske prioritete kako bi se omogućila potrebna potrošnja za strateška ulaganja
- uklone uska grla u obrambenoj industriji i promiču zajedničku nabavu
- do 31. kolovoza 2026. dovrše provedbu svojih planova za oporavak i otpornost, tj. osiguraju
- potpunu apsorpciju sredstava EU-a
- ojačaju tržišta rada razvojem vještina, poboljšanjem obrazovnih ishoda, povećanjem sudjelovanja, promicanjem kvalitete radnih mjesta i rješavanjem problema siromaštva i nepriušivosti stanovanja, pri čemu rast plaća treba pratiti produktivnost

⁴ dokument Komisije COM(2025) 950 final od 25.11.2025., dostupan na engleskom jeziku na: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/016d9065-1679-4d50-9f3a-e758dc9ae859_en?filename=COM_2025_950_1_EN_Omnibus%20report_v2.pdf

⁵ dostupno na engleskom jeziku na: https://commission.europa.eu/publications/euro-area-recommendation_en

- potaknu ulaganja u inovacije i strateške sektore te poboljšaju funkcioniranje jedinstvenog tržišta pojednostavljenjem regulative i uklanjanjem prepreka radi povećanja učinkovitosti i rasta
- poduzmu korake za razvoj europske unije štednje i ulaganja radi mobilizacije kapitala, uvođenja digitalnog eura, jačanja međunarodne uloge eura i praćenja rizika za makrofinancijsku stabilnost.

Preporuka o ljudskom kapitalu

Komisija je prvi put predložila preporuku Vijeća o ljudskom kapitalu⁶, koja je upućena svim državama članicama s pozivom da poduzmu hitne mjere za rješavanje strukturnih prepreka razvoju ljudskog kapitala, koje mogu naštetiti konkurentnosti EU-a. Ističe se da bi u državama članicama prioriteti trebali biti obrazovanje i stjecanje vještina potrebnih za sektore koji su od strateške važnosti za gospodarstvo EU-a: od čiste tranzicije, kružnog gospodarstva i dekarbonizacije industrije, preko zdravstva i biotehnologije, poljoprivrede i biogospodarstva, do obrambene industrije i svemira. Zato bi države članice trebale ojačati programe u području prirodnih znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM). Ističe se i da treba preokrenuti negativan trend u stjecanju osnovnih vještina, što je neophodno kako bi buduća radna snaga imala čvrste temelje za rad i osposobljavanje u području novih tehnologija i konkurentnih industrija. Ulaganja su zajednička odgovornost poduzeća i javnih tijela. U preporuci se poziva na mobilizaciju javnih i privatnih sredstava za ulaganja u ljude jer će od toga svi imati koristi – društvo, poduzeća i građani. Ističe se i važnost kvalitetnih i pravodobnih podataka i analiza koji idu ukorak s razvojem gospodarstva i omogućuju nam da predvidimo koja će nova zanimanja biti relevantna u budućnosti kako bi naše politike mogle pravodobno odgovoriti na potrebe današnjice i sutrašnjice.

Izvješće o mehanizmu upozoravanja

Izvješće o mehanizmu upozoravanja⁷ EU-u služi kao alat za godišnju provjeru koji mu omogućuje rano otkrivanje potencijalnih makroekonomskih neravnoteža koje bi mogle utjecati na gospodarstvo pojedinačnih država članica, europodručja ili cijelog EU-a. U njemu se navode države članice za koje treba provesti detaljna preispitivanja kako bi se procijenilo jesu li pogođene neravnotežama za koje je nužno političko djelovanje. Izvješće o mehanizmu upozoravanja početna je točka godišnjeg ciklusa postupka zbog makroekonomskih neravnoteža. U ovogodišnjem Izvješću o Mehanizmu upozoravanja poziva se na pripremu detaljnih preispitivanja za sedam država članica u kojima su neravnoteže već utvrđene u prethodnom godišnjem ciklusu (Grčka, Mađarska, Italija, Nizozemska, Slovačka i

Švedska) i za Rumunjsku, za koju je 2025. ocijenjeno da u njoj postoje prekomjerne neravnoteže. Preispitivanja će se provesti u prvoj polovini 2026., a odluke Komisije o neravnotežama bit će objavljene u okviru proljetnog paketa europskog semestra.

Europsko makroekonomsko izvješće

Europsko makroekonomsko izvješće⁸ uvedeno je u ovom ciklusu Europskog semestra i temelj je Preporuke za europodručje i Izvješća o mehanizmu upozoravanja. Sadržava pregled gospodarstva europodručja i cijelog EU-a u promjenjivom globalnom okruženju, uz analizu glavnih rizika i prilika. Fokus je na produktivnosti i slabim točkama unutar EU-a te mjerama za jačanje dugoročne konkurentnosti Europe poticanjem inovacija, produbljivanjem jedinstvenog tržišta i mobiliziranjem privatnih ulaganja. U izvješću se razmatra i visoka stopa štednje u Europi u kontekstu fragmentiranih tržišta kapitala, kao i moguće koristi unije štednje i ulaganja u smislu učinkovitijeg usmjeravanja kapitala unutar Unije. Uz to se analizira makroekonomski učinak povećanja rashoda za obranu i učinak raznih vrsta takvih rashoda, s naglaskom na domaćim ulaganjima, istraživanju i razvoju. U izvješću se razmatraju i načini za jačanje industrijskog kapaciteta Europe, npr. koordinacijom nabave.

Nadzor nakon dovršetka programa

Komisija je za Irsku, Grčku, Španjolsku, Cipar i Portugal objavila izvješća o nadzoru nakon dovršetka programa⁹ u kojima je ocijenila njihovu gospodarsku, fiskalnu i financijsku situaciju, s naglaskom na njihovoj sposobnosti za otplatu nakon dovršetka programa financijske pomoći. U izvješćima se zaključuje da je svih pet spomenutih država članica i dalje u stanju otplatiti svoj dug.

Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju

Vrlo detaljan Komisijin Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju¹⁰ (na 170 stranica) pokazuje da su tržišta rada općenito i dalje stabilna. Međutim, nekoliko strukturnih slabosti rizik je za globalnu konkurentnost EU-a i socijalnu koheziju. Među ostalim, to je spori rast produktivnosti rada i znatan manjak radne snage i vještina. Zajedničko izvješće o zapošljavanju uključuje prvu fazu analize po zemljama u skladu s okvirom za socijalnu konvergenciju, koja se temelji na pregledu socijalnih pokazatelja. U analizi se utvrđuje da u devet država članica postoje rizici za uzlaznu socijalnu konvergenciju, zbog čega će se za njih u proljeće 2026. provesti dublja analiza. To su Bugarska, Grčka, Španjolska, Italija, Litva, Latvija, Luksemburg, Rumunjska i Finska.

⁶ dostupno na engleskom jeziku na: https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/document/download/cb0ffdb5-1f80-4e20-a535-b2237b31f29f_en?filename=COM_2025_959_1_EN.pdf

⁷ dostupno na engleskom jeziku na: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/macroeconomic-imbalance-procedure/alert-mechanism-report_en

⁸ dostupno na engleskom jeziku na: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/47430efe-c224-439c-aa3c-637d5fb7535c_en?filename=ip328_en.pdf

⁹ dostupno na engleskom jeziku na: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/02728c96-bb69-4159-9669-636670244292_en?filename=C_2025_9069_1_EN.pdf

¹⁰ dostupno na engleskom jeziku na: https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/document/download/bd5f8e1e-826f-4f06-84b1-3734454984b4_en?filename=COM_2025_958_1_EN.pdf

Osvrt na pojedine odredbe odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S

Danka Mihaljević

Tamara Kelković Benko *

Proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (u nastavku: JLP(R)S) je akt koji donosi predstavničko tijelo JLP(R)S, a sadrži plan za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije proračunske godine u kojima se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci JLP(R)S i njezinih proračunskih korisnika. Predstavničko tijelo uz proračun JLP(R)S donosi odluku o izvršavanju proračuna za proračunsku godinu. U nastavku autorice daju osvrt na pojedine odredbe koje JLP(R)S propisuju u odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S i njihovu usklađenost sa zakonskim propisima.

1. Uvod

Zakon o proračunu (Narodne novine, br. 144/21, u nastavku: **Zakon**), temeljni akt u području upravljanja javnim financijama, uređuje planiranje, izradu, donošenje i izvršavanje proračuna, upravljanje imovinom i obvezama, upravljanje dugom općeg proračuna, zaduživanje i jamstva Republike Hrvatske i JLP(R)S, računovodstvo, proračunski nadzor i druga pitanja vezana za upravljanje javnim financijama. Obveznici primjene Zakona su državni proračun i proračuni JLP(R)S te proračunski korisnici državnog proračuna i proračuna JLP(R)S upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika (u nastavku: Registar). Pojedine odredbe Zakona uređuju proračunske odnose i pravila koja se primjenjuju na izvanproračunske korisnike, primjerice izrada financijskih planova, izvršavanje financijskih planova, obveza provjere zakonitosti namjenskog korištenja isplaćenih sredstava, upravljanje novčanim sredstvima, zaduživanje i davanje jamstava, izrada i podnošenje izvještaja, odredbe vezane za transparentnost, objavu dokumenata i informacija o trošenju sredstava i drugo. Iz same opće odredbe razvidno je da Zakon, između ostalog, uređuje cjeloviti proračunski proces, od planiranja do izvršavanja kako proračuna države tako i proračuna JLP(R)S. Također, uređuje upravljanje dugom općeg proračuna te zaduživanje i jamstva koja izdaje Republika Hrvatska i JLP(R)S. Ovdje je važno napomenuti da opći proračun obuhvaća središnji proračun i proračune JLP(R)S te financijske planove izvanproračunskih korisnika JLP(R)S. Središnji proračun je državni proračun i financijski planovi izvanproračunskih korisnika državnog proračuna, pri čemu državni proračun sadrži plan za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije proračunske godine u kojima se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci Republike Hrvatske i proračunskih korisnika državnog proračuna. Proračun JLP(R)S sadrži plan za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije proračunske godine u kojima se procjenjuju prihodi i primici te

utvrđuju rashodi i izdaci JLP(R)S i njezinih proračunskih korisnika. Državni proračun donosi Hrvatski sabor, dok proračun JLP(R)S donosi njeno predstavničko tijelo.

Zakon utvrđuje i propise vezene za izvršavanje proračuna za proračunsku godinu. Uz državni proračun Hrvatski sabor donosi zakon o izvršavanju državnog proračuna (u nastavku: Zakon o izvršavanju), dok predstavničko tijelo, uz proračun JLP(R)S, donosi odluku o izvršavanju proračuna JLP(R)S.

Zakonom o izvršavanju i odlukom o izvršavanju proračuna JLP(R)S uređuju se prihodi i primici te rashodi i izdaci proračuna i njihovo ostvarivanje odnosno izvršavanje, opseg zaduživanja i jamstava Republike Hrvatske odnosno JLP(R)S, upravljanje financijskom i nefinancijskom imovinom, prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, pojedine ovlasti Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva financija i ministra financija odnosno načelnika, gradonačelnika, župana u izvršavanju proračuna za pojedinu proračunsku godinu, kazne za neispunjavanje obveza te druga pitanja u izvršavanju proračuna. Istim se uređuju određene posebnosti u izvršavanju proračuna pojedine godine te propisuju izuzeća za koja je Zakonom utvrđeno da će biti propisana Zakonom o izvršavanju odnosno odlukom o izvršavanju proračuna JLP(R)S za pojedinu godinu.

Naglašava se da se područja koja moraju biti obuhvaćena odlukom o izvršavanju proračuna JLP(R)S odnose se na:

- preuzimanje višegodišnjih obveza na teret proračuna;
- propisivanje izuzeća od obveze poslovanja preko jedinственог računa proračuna JLP(R)S odnosno izuzeća od ostvarivanja svih priljeva i izvršavanja svih odljeva s jedinственог računa proračuna JLP(R)S;
- određivanje uvjeta za dobivanje suglasnosti za plaćanje predujmom prilikom isporuka robe, radova i usluga te iznosa do kojeg je plaćanje predujmom moguće bez spomenute suglasnosti;

* Danka Mihaljević, dipl. oec. Tamara Kelković Benko, dipl. oec. Ministarstvo financija RH, Zagreb

- način i uvjeti korištenja sredstava proračunske zalihe;
- ovlasti za donošenje rješenja za povrat pogrešno ili više uplaćenih prihoda na jedinstveni račun proračuna.

Zakon nadalje propisuje da odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S „može“ sadržavati i odredbe kojima se uređuju i druga područja u izvršavanju proračuna JLP(R)S, ovisno o načinu poslovanja JLP(R)S kao što su primjerice:

- određivanje izuzeća od obveze uplate u proračun vlastitih prihoda te namjenskih prihoda i primitaka za proračunske korisnike koji ne posluju preko jedinstvenog računa proračuna (proračunski korisnici koji posluju preko vlastitih računa, ako JLP(R)S ima takvih proračunskih korisnika);
- ovlaštenje predstavničkog tijela načelniku, gradonačelniku, županu za donošenje odluka kojima se osiguravaju sredstva za financiranje mjera i aktivnosti vezanih za vrijeme trajanja posebnih okolnosti (ako nastupe takve okolnosti i predstavničko tijelo posebnom odlukom utvrdi nastup posebnih okolnosti);
- način i uvjete izvršavanja aktivnosti i projekata za koje su sredstva bila osigurana u proračunu tekuće godine, ali nisu izvršena do visine utvrđene proračunom i financijskim planom proračunskog korisnika te se mogu izvršavati u sljedećoj godini.

Dakle, u samom Zakonu utvrđeno je što uređuje Zakon o izvršavanju odnosno odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S te je ostavljen prostor da se mogu uređivati i druga pitanja koja su važna za izvršavanje proračuna, posebice pitanja vezana za specifičnosti koje obilježavaju pojedinu proračunsku godinu.

Uvidom i analizom pojedinih odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S i odredbi sadržanih u odlukama uočene se određene manje manjkavosti. Međutim, pojedine odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S sadrže i odredbe koje nisu dijelom u skladu sa Zakonom. S obzirom na područja u kojima su uočene neusklađenosti, za zaključiti je da se neusklađenosti u najvećoj mjeri odnose na odredbe koje je sadržavao stari Zakon o proračunu koji je prestao važiti stupanjem na snagu novog Zakona 1. siječnja 2022. godine. U novom Zakonu došlo je do znatnih izmjena Zakona, iz razloga što je bilo potrebno pojedino područje drugačije urediti te također po prvi puta propisati područja koja nisu bila sadržana u starom Zakonu o proračunu. Također, pojedine odredbe Zakona su ukinute odnosno brisane, a neke izmijenjene odnosno dopunjene. Stoga se u nastavku ovoga članka obrađuju pojedina područja koja se propisuju odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S, s posebnim osvrtom na odredbe koje bi trebalo mijenjati, dopuniti i uskladiti sa Zakonom, što je utvrđeno uvidom u pojedine objavljene odluke JLP(R)S. Napominjemo da su u najvećem dijelu analizirane odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S za 2025. godinu, jer u vrijeme pisanja članka sve odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S za 2026. godinu još nisu donesene ili nisu objavljene. Također, napominjemo kako nisu obrađena sva potencijalno neusklađena područja zbog brojnosti samih JLP(R)S i širokog obuhvata područja koja se uključuju u spomenute odluke.

2. Pojmovna usklađenost

Iako je novi Zakon na snazi od 1. siječnja 2022., dakle već četiri godine, još uvijek se u pojedinim odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S utvrđuju pojedini pojmovi i obrazlažu na drugačiji način nego ih definira sam Zakon. Primjerice, pojam proračunski korisnici jasno je utvrđen u članku 4. Zakona, u dijelu koji definira Značenje pojmova. Iz definicije pojma „proračunski korisnik“ jasno proizlazi da su proračunski korisnici državna tijela i ustanove čiji je isključivi osnivač Republika Hrvatska i/ili JLP(R)S ili su sastavnice tog tijela ili ustanove koje im je ujedno isključivi osnivač, a čiji se rashodi za zaposlene i/ili materijalni rashodi osiguravaju u proračunu i/ili koji ostvaruju prihode iz državnog proračuna i/ili na temelju javnih ovlasti, zakona i drugih propisa, pri čemu ti prihodi iznose 50 posto ili više od ukupnih prihoda odnosno kojima je izvor prihoda proračun JLP(R)S u iznosu od 50 posto ili više.

Također, obveznici primjene Zakona su državni proračun i proračuni JLP(R)S te proračunski korisnici državnog proračuna i proračunski korisnici proračuna JLP(R)S koji su upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika¹. Naime, pojedine odluke o izvršavanju JLP(R)S pojam razmatraju u puno širem kontekstu definirajući ga u odlukama kao korisnika sredstava iz proračuna.

U ovom smislu trgovačka društva, neprofitne organizacije kojima je osnivač JLP(R)S te upravna tijela JLP(R)S, nisu proračunski korisnici u smislu Zakona. Uzimajući u obzir navedeno, pojam proračunski korisnik treba imati istovjetno značenje i u odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S, ako JLP(R)S utvrdi da iste treba posebno apostrofirati. Dakle, potrebno je nedvojbeno i jasno razlučiti tko su proračunski korisnici JLP(R)S u smislu Zakona i koja su njihove obveze i odgovornosti, a tko su korisnici sredstava iz proračuna. Korisnici proračunskih sredstava odnosno korisnici sredstava iz proračuna su svi oni koji primaju sredstva iz proračuna po određenoj osnovi, bilo da se radi o isporučiteljima roba, radova i usluga, bilo da se radi o primateljima koji sredstva ostvaruju s osnovom određenih prava i oni ne podliježu odredbama Zakona koje utvrđuju obveze i odgovornosti proračunskih korisnika i ne bi se trebali smatrati proračunskim korisnicima.

Dodatno se preporuča analizirati odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S u smislu provjere pojmovne usklađenosti odluka i Zakona.

3. Sadržaj proračuna/ financijskog plana i proračunska načela

U pojedinim odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S, u dijelu koji se odnosi na sadržaj proračuna i financijskog plana, detaljnije se navode primjerice prihodi i rashodi koje JLP(R)S

¹ Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika je popis proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojem su proračunski korisnici hijerarhijski povezani s nadležnim ministarstvom ili drugim tijelom državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije odnosno s nadležnom jedinicom lokalne i područne (regionalne) samouprave.

ostvaruje, iako se Pravilnikom o planiranju u sustavu proračuna (Narodne novine, br. 1/24; u nastavku: Pravilnik) donesenim na temelju Zakona propisuju, između ostaloga, izgled i sadržaj proračuna i financijskog plana navodeći proračunske klasifikacije odnosno razinu proračunske klasifikacije na kojoj se planiraju prihodi i primici te rashodi i izdaci, a sam sadržaj proračuna iskazan je u proračunu JLP(R)S te isti nije potrebno dodatno navoditi u odluci o izvršavanju proračuna JLP(R)S.

Dodatno, Zakon propisuje proračunska načela koja se primjenjuju u postupku donošenja i izvršavanja proračuna i financijskog plana. To su načela jedinstva i točnosti, proračunske godine, višegodišnjeg planiranja, uravnoteženosti, obračunske jedinice, univerzalnosti, specifikacije, dobrog financijskog upravljanja i transparentnosti.

Jedno od načela je, kako je spomenuto, i načelo jedinstva i točnosti, a isto utvrđuje da se prihodi i primici koriste za financiranje aktivnosti i projekata odnosno programa u visini utvrđenoj proračunom odnosno financijskim planom, osim namjenskih prihoda i primitaka i vlastitih prihoda koji se mogu koristiti do visine uplaćenih odnosno prenesenih sredstava. Dakle, proračunska načela kod donošenja i izvršavanja proračuna i financijskog plana propisana su u samom Zakonu te se kao takva mogu dodatno apostrofirati u odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S. Međutim, u pojedinim odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S utvrđena su i drugačija načela koja nisu propisana Zakonom pa bi ista bilo uputno uskladiti s istim.

4. Preuzimanje obveza na teret proračuna

Jedno od područja koje se dodatno uređuje Zakonom o izvršavanju je preuzimanje višegodišnjih obveza na teret proračuna. Zakon propisuje da proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzeti obveze iz ugovora na teret državnog proračuna tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene financijskim planom ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uvjeti odnosno da mogu preuzeti obveze iz ugovora koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama, neovisno o izvoru financiranja, isključivo na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske koju predlaže nadležni ministar, a na koju je prethodnu suglasnost dalo Ministarstvo financija.

Zakon također utvrđuje iznimke za preuzimanje obveza po ugovoru koji zahtijeva plaćanje u sljedećim godinama bez odluke Vlade Republike Hrvatske:

- ako visina ukupne obveze po ugovoru ne prelazi iznos utvrđen zakonom o izvršavanju državnog proračuna odnosno samo uz prethodnu suglasnost ministra financija ako je visina ukupnih obveza po ugovoru manja od iznosa utvrđenog zakonom o izvršavanju državnog proračuna,
- za pojedinačne ugovore za provedbu projekata sufinanciranih iz sredstava Europske unije i sredstava pomoći inozemnih vlada čija vrijednost ne prelazi iznos utvrđen zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

Proračunski korisnici državnog proračuna dužni su plaćanja koja proizlaze iz preuzetih obveza uključiti kao obvezu u financijski plan u godini u kojoj obveza dospijeva.

Za rashode za redovito poslovanje koji nastaju kontinuirano, ugovore povezane sa zaduženjem Republike Hrvatske i proračunskih korisnika i s upravljanjem državnim dugom, na ugovore preuzete na temelju međunarodnih akata i pojedinačne ugovore sufinancirane sredstvima Europske unije koji se provode putem financijskih instrumenata ne primjenjuju se odredba Zakona, stoga za ista nije potrebna suglasnost.

Osim na proračunske korisnike državnog proračuna odredbe Zakona koje uređuju područje preuzimanja višegodišnjih obveza na teret proračuna primjenjuju se i na JLP(R)S.

Zakonom o izvršavanju odnosno odlukom o izvršavanju proračuna JLP(R)S za pojedinu godinu propisuju se uvjeti za davanje suglasnosti proračunskim korisnicima za preuzimanje višegodišnjih obveza na teret proračuna te vrstu rashoda za redovito poslovanje koji nastaju kontinuirano.

Analizirajući odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S utvrđeno je kako određene JLP(R)S nisu utvrdile odredbe koje se odnose na preuzimanje višegodišnjih obveza na teret proračuna niti su propisale uvjete za davanje suglasnosti proračunskim korisnicima iz svoje nadležnosti, iz čega proizlazi da njihovi proračunski korisnici **ne bi smjeli niti zaključivati ugovore i stvarati obveze na teret proračuna sljedećih godina** bez obzira što su sredstva osigurana u proračunu i financijskom planu.

Nadalje, najveći broj analiziranih JLP(R)S u odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S propisuje mogućnost preuzimanja višegodišnjih obveza na teret proračuna, ali ne utvrđuju iznos ukupne obveze po ugovorima do kojeg je moguće plaćanje u sljedećim godinama bez suglasnosti izvršnog tijela (načelnika, gradonačelnika, župana) odnosno plaćanja za koje je dovoljna suglasnost upravnog tijela za financije, stoga je **za sve ugovore**, koji se ne odnose na rashode za redovito poslovanje koji nastaju kontinuirano i pojedinačne ugovore sufinancirane sredstvima Europske unije koji se provode putem financijskih instrumenata, **potrebno ishođenje suglasnosti načelnika, gradonačelnika, župana**.

Uvidom u pojedine odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S uočeno je i da iste propisuju preuzimanje obveza na teret proračuna koje zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama uz odluku načelnika, gradonačelnika, župana, ali propisuju i izuzetke kada ta odluka nije potrebna (pojedinačni ugovor za provedbu projekata sufinanciranih iz sredstava Europske unije čija vrijednost ne prelazi određeni iznos, obveze po ugovorima povezane s dugoročnim zaduživanjem, za rashode za redovno poslovanje koji nastaju kontinuirano uz njihovo pojedinačno navođenje), što je u skladu sa Zakonom.

5. Plaćanje predumom prilikom isporuka robe, radova i usluga

Zakon propisuje mogućnost plaćanja predumom za isporuke robe, radova i usluga i to samo iznimno, na temelju prethodno dobivene suglasnosti ministra financija odnosno načelnika, gradonačelnika, župana. Navedeno se odnosi isključivo

na transakcije kod kojih nakon plaćanja dolazi do protučinidbe te s tim povezanog primitka ulaznog računa. Ako protučinidbe nema niti postoji direktna veza između plaćanja i protučinidbe, radi se o nerecipročnim rashodima i u takvim slučajevima nije potrebno tražiti prethodnu suglasnost za plaćanje predumom. Nadalje, odredbe Zakona odnose se na sve izvore financiranja uključujući i sredstva Europske unije. Ranijim Zakonom o proračunu bilo je propisano da za obveze preuzete po ugovorima za projekte koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije nije potrebna suglasnost za plaćanje predumom.

Zakonom o izvršavanju odnosno odlukom o izvršavanju proračuna JLP(R)S za pojedinu godinu propisuju se uvjeti za dobivanje prethodne suglasnosti za plaćanje predumom odnosno iznos do kojeg proračunski korisnik može predvidjeti plaćanje predumom bez prethodno dobivene suglasnosti.

U Zakonu o izvršavanju propisuje se iznos do kojeg proračunski korisnik može plaćati bez prethodne suglasnosti ministra financija (10.000 eura) te se propisuju i uvjeti od kojih je najmanje jedan potrebno ishoditi za dobivanje spomenute prethodne suglasnosti. Primjerice, utvrđeni kriteriji odnosno uvjeti koji opravdavaju plaćanje predumom za državni proračun utvrđeni Zakonom o izvršavanju su:

- ako se plaćanjem predumom osigurava razvidna i mjerljiva korist za državni proračun;
- ako se ostvaruju kraći rokovi isporuke roba, radova i usluga i druge pogodnosti od interesa za Republiku Hrvatsku te
- kada je plaćanje predumom nužan uvjet za isporuku roba, radova i usluga.

Jednako tako, u Zakonu o izvršavanju propisuje se postupak podnošenja zahtjeva za izdavanje prethodne suglasnosti ministra financija i dokumentacija potrebna za ishođenje spomenute suglasnosti. Zakon o izvršavanju obvezuje proračunskog korisnika da prethodnu suglasnost ministra financija zahtijeva prije pokretanja postupka nabave, odnosno u fazi koja prethodi sklapanju pravnog posla. Nadalje, propisano je da je potrebno predvidjeti ishođenje instrumenta osiguranja povrata isplaćenog preduma. Naime, proračunski korisnik je dužan zatražiti povrat isplaćenog preduma u slučaju kada primatelj sredstava preduma nije isporučio robu, radove i usluge u skladu s rokovima i namjenom za koje je predum isplaćen.

Uvidom u odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S utvrđeno je kako pojedine JLP(R)S **nisu propisale mogućnost plaćanja predumom** za isporuke roba, radova i usluga, niti su propisale uvjete za davanje suglasnosti proračunskom korisniku za plaćanje predumom načelnika, gradonačelnika, župana odnosno iznos do kojeg je istu potrebno ishoditi. Budući da ovaj oblik plaćanja nije predviđen u odluci o izvršavanju proračuna JLP(R)S, u tom slučaju proračunski korisnici te JLP(R)S ne bi mogli plaćati predumom.

Velik broj JLP(R)S su u odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S propisale mogućnost plaćanja predumom i to samo iznimno na temelju prethodne suglasnosti načelnika, gradonačelnika, župana, **bez iznosa do kojeg je plaćanje bez suglasnosti moguće i uvjeta** koje je potrebno ispuniti da bi se ishodila suglasnost načelnika, gradonačelnika, župana. Navedeno implicira da je za svaku isplatu preduma, pa i one najmanjeg iznosa, potrebno zatražiti prethodnu suglasnost člnika JLP(R)S.

Preporuka je da se odredbe ovih odluka dopune iznosom do kojeg je moguće plaćati predumom bez suglasnosti člnika JLP(R)S i uvjetima koje proračunski korisnici moraju zadovoljiti da bi ishodili suglasnost za plaćanje predumom.

Također, u nekim od odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S **navodi se iznos** do kojeg je moguće plaćati predumom bez prethodne suglasnosti načelnika, gradonačelnika, župana, ali **ne navode se uvjeti** koje proračunski korisnici trebaju zadovoljiti kako bi istu mogli ishoditi u iznimnim slučajevima, što bi svakako trebalo propisati. Kako se kod plaćanja predumom koji može biti i u 100% iznosu radi o plaćanju za koji robe, radovi i usluge još nisu isporučeni, potrebno je još jednom istaknuti nužnost utvrđivanja propisanih uvjeta za ishođenje suglasnosti za plaćanje predumom. U tome slučaju člnik JLP(R)S moći će transparentno odrediti koje su to opravdane situacije u kojima člnik daje suglasnost na ovaj oblik plaćanja.

Nadalje, u odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S i dalje **stoji odredba da se predumom može plaćati bez prethodne suglasnosti** člnika JLP(R)S **za obveze preuzete po ugovorima koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije**, što je u suprotnosti sa Zakonom i ove odredbe odluka je potrebno izmijeniti. Kako je ranije navedeno ova odredba je bila propisana u starom Zakonu o proračunu i nije sadržana u novom.

Nadalje, primijećeno je da pojedine JLP(R)S **osim pojedinačnog iznosa** iznad kojeg je potrebno ishoditi suglasnost za plaćanje predumom, **propisuju i vrste nabava** za koju suglasnost nije potrebna. Mišljenja smo da ovako utvrđene odredbe mogu ograničavati proračunske korisnike ako nabavljaju robu, radove ili usluge manje pojedinačne vrijednosti, a koje nisu uključene u popis rashoda za koje nije potrebna suglasnost člnika JLP(R)S. Zakon propisuje pojedinačne iznose ugovora za isporuku svih vrsta roba, radova i usluga i financiranje iz svih izvora financiranja te ne predviđa mogućnost izuzeća pojedine vrste rashoda. Naglasak je na iznosu plaćanja predumom i transparentnim definiranjem uvjeta pod kojima se takav oblik plaćanja smatra opravdanim.

Naravno, u nekim odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S propisane su odredbe u **potpunosti u suglasnosti za Zakonom**, primjerice propisan je pojedinačni iznos do kojeg je moguće plaćati predumom bez prethodne suglasnosti člnika JLP(R)S i navedeni uvjeti koje je potrebno ispuniti za ishođenje suglasnosti za plaćanje predumom (ostvarivanje kraćih rokova isporuke i druge pogodnosti od interesa za JLP(R)S, plaćanje predumom je nužan uvjet za isporuku roba, radova i usluga i sl.).

6. Određivanje izuzeća od obveze uplate vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka na račun proračuna i poslovanja preko jedinstvenog računa proračuna

Zakonom je propisano da JLP(R)S ima jedinstveni račun proračuna koji se otvara i vodi u kreditnoj instituciji, a na kojem se ostvaruju svi priljevi i izvršavaju svi odljevi proračuna i proračunskih korisnika JLP(R)S.

Zakonom o izvršavanju odnosno odlukom o izvršavanju proračuna JLP(R)S za pojedinu godinu mogu se iznimno propisati izuzeća od obveze prikupljanja priljeva i izvršavanja odljeva preko jedinstvenog računa proračuna JLP(R)S za proračunske korisnike iz njene nadležnosti.

Navedeno podrazumijeva da JLP(R)S moraju u svojim odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S navesti proračunske korisnike koje izuzimaju od obveze prikupljanja prihoda, primitaka i drugih priljeva odnosno izvršavanja rashoda, izdataka i drugih odljeva preko jedinstvenog računa proračuna JLP(R)S jer svoje poslovanje obavljaju preko vlastitih računa otvorenih u kreditnim institucijama.

Ovdje je bitno napomenuti da se izuzeća ne bi trebala odnositi na sve proračunske korisnike JLP(R)S, budući se odredbom Zakona predviđa iznimka, a ne pravilo. Navedeno je dodatno važno zbog odredbi Zakona koje propisuju obvezu uspostave jedinstvenog računa proračuna JLP(R)S.

Analizirajući odredbe odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S u kontekstu primjene spomenute odredbe Zakona, u dijelu koji se odnosi na propisivanje izuzeća proračunskih korisnika od obveze poslovanja preko jedinstvenog računa proračuna JLP(R)S, razvidno je da pojedine JLP(R)S nisu u potpunosti postupile kako propisuju odredbe Zakona. Naime, pojedine JLP(R)S u svojim odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S ne propisuju izuzeća od obveze poslovanja preko jedinstvenog računa proračuna za svoje proračunske korisnike, iako njihovi proračunski korisnici ne posluju u sustavu jedinstvenog računa proračuna JLP(R)S.

Zakonom o izvršavanju odnosno odlukom o izvršavanju proračuna JLP(R)S za pojedinu godinu može se odrediti izuzeće od obveze uplate u proračun vlastitih prihoda te namjenskih prihoda i primitaka proračunskih korisnika iz nadležnosti. Ostvarenje i trošenje namjenskih prihoda i primitaka te vlastitih prihoda izuzetih od obveze uplate u proračun, iskazuje se u proračunu na način i u rokovima koje uputom utvrđuje Ministarstvo financija odnosno upravno tijelo za financije pri JLP(R)S.

Skrećemo pozornost da je Zakonom propisana obveza iskazivanja u proračunu ostvarenja i trošenja vlastitih prihoda te namjenskih prihoda i primitaka izuzetih proračunskih korisnika čime se dodatno osnažuje važnost sveobuhvatnosti i konsolidacije podataka u proračunima JLP(R)S. Što se tiče

samih odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S, nije nužno spomenutu obvezu još jednom apostrofirati kroz odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S jer je, kako je navedeno, obveza utvrđena Zakonom. Međutim, neke JLP(R)S dodatno su naglasile upravo spomenutu obvezu izvještavanja kroz financijske izvještaje i izvještaje o izvršenju proračuna.

Ovdje napominjemo da je odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S, na neki način povezano propisivanje izuzeća od poslovanja preko jedinstvenog računa proračuna i izuzeća od obveze uplate u proračun vlastitih prihoda te namjenskih prihoda i primitaka proračunskih korisnika iz nadležnosti JLP(R)S.

Odredbi pojedinih odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S u kontekstu spomenutih izuzeća usmjerene su na vrste prihoda i pojedine izvore financiranja, a ne na proračunske korisnike. Primjerice, odredbe odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S često utvrđuju da se namjenski prihodi proračunskih korisnika JLP(R)S ne uplaćuju u proračun ali nije utvrđeno na koje se proračunske korisnike odredba odnosi ili je propisano da se ova odredba odnosi na sve proračunske korisnike.

Za napomenuti je da su u Zakonu predviđene i prekršajne odredbe za one proračunske korisnike koji ne postupaju sukladno Zakonu i odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S. A kako neke odluke ne navode proračunske korisnike, već samo vrste prihoda i pojedine izvore financiranja, u tome slučaju nije razvidno na koga se točno izuzeće odnosi i tko bi trebao snositi prekršajnu kaznu. Vezano za navedeno, preporuka je da se uz vrste prihoda navede i proračunski korisnik na kojeg se ne odnosi obveza prikupljanja prihoda i primitaka i drugih priljeva odnosno izvršavanje rashoda, izdataka i drugih odljeva preko jedinstvenog računa proračuna JLP(R)S, čime se jasno utvrđuje kojem je proračunskom korisniku JLP(R)S dozvoljeno poslovanje preko vlastitog računa.

7. Proračunska zaliha

Zakon propisuje da se u proračunu utvrđuju sredstva proračunske zalihe i ista se mogu koristiti za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, epidemija, ekoloških i ostalih nepredvidivih nesreća odnosno izvanrednih događaja tijekom godine, i ne mogu se koristiti za pozajmljivanje. Dakle, sredstva proračunske zalihe moraju biti planirana u proračunu u iznosu najviše 0,5% planiranih općih prihoda proračuna tekuće godine bez primitaka. Zakon propisuje i donošenje rješenja o odobravanju sredstava proračunske zalihe u kojima se navodi namjena sredstava, rokovi do kada je korisnik sredstava dužan sredstva proračunske zalihe utrošiti, obveza povrata neutrošenih sredstava, obveza sastavljanja i podnošenja izvješća o zakonitom, namjenskom i svrhovitom utrošku sredstava.

O trošenju sredstava proračunske zalihe u proračunima JLP(R)S odlučuje načelnik, gradonačelnik, župan sukladno odluci o izvršavanju proračuna JLP(R)S. Čelnik JLP(R)S obavezan je tromjesečno izvijestiti predstavničko tijelo o korištenju sredstava proračunske zalihe.

U većem broju analiziranih odluka o izvršavanju JLP(R)S utvrđuje se iznos sredstava proračunske zalihe koja se osigurava u proračunu JLP(R)S i rashode koji se njima mogu financirati, što je u skladu sa Zakonom. Također, u spomenutim odlukama navode se i odredbe već propisane Zakonom primjerice odlučivanje o sredstvima zalihe, za što se ista mogu koristiti, a za što ne, odredbe o tromjesečnom izvještavanju predstavničkog tijela o utrošenim sredstvima. Mišljenja smo da nije uvijek potrebno ponavljati odredbe koje su već propisane Zakonom i ponovno ih isticati u odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S, a u slučaju da JLP(R)S smatra potrebnim istaknuti odredbe Zakona u svojoj odluci o izvršavanju proračuna JLP(R)S, moguće je u tom slučaju „pozvati“ se na odredbe Zakona ili konkretne članke Zakona koji to propisuju. Primjerice u odluci o izvršavanju proračuna JLP(R)S se poziva na članak Zakona koji propisuje namjene za koje se sredstva proračunske zalihe koriste, međutim ne poziva se i na ostale članke Zakona koji uređuju ovo područje, primjerice, obveze korisnika sredstava proračunske zalihe uključujući i obvezu dostave izvještaja o zakonitom, namjenskom i svrhovitom utrošku sredstava isplaćenih iz proračunske zalihe. Naglašavamo, kako je važno utvrditi rješenjem o odobrenju sredstava prvenstveno nedvojbenu namjenu kako bi primatelji sredstava proračunske zalihe mogli jasno opravdati namjensko trošenje i o istom izvijestiti JLP(R)S. Također je važno u spomenutom rješenju odrediti i komunicirati rokove do kojih se doznačena sredstva moraju utrošiti.

Kako je navedeno u uvodu ovog poglavlja, iznos proračunske zalihe mora biti utvrđen odnosno planiran u proračunu i ne mora biti naveden u odluci o izvršavanju proračuna JLP(R)S. Primjerice, Zakonom o izvršavanju utvrđuje se pozicija u proračunu na kojoj se planiraju sredstva proračunske zalihe ali se ne navodi iznos, budući je isti na toj poziciji utvrđen u financijskom planu Ministarstva financija.

Pojedine JLP(R)S propisuju korištenje proračunske zalihe „za izdatke za nepredviđene namjene za koje u proračunu nisu osigurana sredstva ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da nisu utvrđena dovoljna sredstva jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti“ ili „za neplanirane ili nedovoljno planirane izdatke“ ili „hitne i nepredvidive izdatke“. Spomenuti primjeri bili su sadržani u ranije važećem Zakonu o proračunu koji je prestao važiti stupanjem na snagu novog Zakona 1. siječnja 2022. godine.

Neke JLP(R)S u odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S navode da će „o korištenju sredstava proračunske zalihe gradonačelnik izvijestiti gradsko vijeće prilikom podnošenja polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna“. Ova odredba nije u suprotnosti sa zakonskim odredbama jer je Zakonom, u članku 80., između ostalog, propisano da je izvještaj o korištenju proračunske zalihe poseban izvještaj u polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna JLP(R)S. Međutim, JLP(R)S je obvezna o utrošku sredstava proračunske zalihe tromjesečno izvijestiti predstavničko tijelo. U starom Zakonu o proračunu bila je propisana obveza izvještavati mjesečno, što je Zakonom smanjeno na tromjesečno. U nekim odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S

još je zadržano mjesečno izvještavanje predstavničkog tijela, što je potrebno uskladiti s novim odredbama Zakona.

8. Povrat pogrešno ili više uplaćenih prihoda

Zakonom se propisuje da se pogrešno ili više uplaćeni prihodi na jedinstveni račun proračuna vraćaju uplatiteljima na teret tih prihoda. O povratima s jedinstvenog računa proračuna donosi se rješenje, prije kojeg je proračunski korisnik u čijoj su nadležnosti pogrešno ili više uplaćeni prihodi dužan dostaviti očitovanje o opravdanosti zahtjeva za povrat pogrešno ili više uplaćenih prihoda na jedinstveni račun proračuna, iznos sredstava koja se vraćaju uplatitelju te dokumentaciju kojom to potkrepljuje.

Ovlasti za donošenje rješenja utvrđuje se zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna JLP(R)S, a način povrata pogrešno ili više uplaćenih sredstava iz proračuna utvrđuje se pravilnikom kojeg donosi ministar financija, odnosno aktom koji donosi načelnik, gradonačelnik, župan.

Analizirajući odredbe dijela odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S utvrđeno je kako iste propisuju da se pogrešno ili više uplaćeni prihodi u proračun prethodnih godina vraćaju uplatiteljima na teret rashoda proračuna JLP(R)S, s time da nije navedeno koji su to rashodi ili se navodi da se vraćaju na teret rashoda proračunske zalihe, ukoliko nisu planirani. Naime, osim što se prihodi sukladno Zakonu, vraćaju na teret prihoda, a ne na teret rashoda kako je sadržano u spomenutim odlukama, neispravno je pogrešno ili više uplaćene prihode vraćati na teret proračunske zalihe. Naime, sukladno Zakonu, sredstva proračunske zalihe koriste se za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, epidemija, ekoloških i ostalih nepredvidivih nesreća odnosno izvanrednih događaja tijekom godine, iz čega je razvidno da se sredstva koja su u proračun JLP(R)S uplaćena pogreškom ili u iznosu većem od obveze ne bi trebala vraćati na teret proračunske zalihe. Dodatne manjkavosti odnose se na ovlasti za donošenje rješenja o povratu. Kako je spomenuto, ovlasti za donošenje rješenja utvrđuje se Zakonom o izvršavanju, za povrate pogrešno ili više uplaćenih sredstava u državni proračun, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna JLP(R)S za povrate pogrešno ili više uplaćenih sredstava u proračun JLP(R)S. Budući su za povrate pogrešno ili više uplaćenih prihoda u proračun JLP(R)S najčešće zadužene i druge institucije, primjerice Porezna uprava za poreze koji su prihodi proračuna JLP(R)S, odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S trebala bi sadržavati i ostale institucije koje su ovlaštene za donošenje rješenja o povratu.

9. Izvršavanje proračuna u slučaju kriza i katastrofa

Zakonom se utvrđuje posebna procedura postupanja u kriznim situacijama vezano uz proces planiranja i izvršavanja proračuna kojom se omogućava veća fleksibilnost kod raspodjela i trošenja proračunskih sredstava.

Kako je ranije navedeno, u slučaju nastupa posebnih okolnosti, predstavničko tijelo JLP(R)S može odlukom o izvrša-

vanju proračuna JLP(R)S ovlastiti načelnika, gradonačelnika, župana da tijekom izvršavanja proračuna donosi odluke kojima se osiguravaju sredstva za financiranje mjera i aktivnosti vezanih za te posebne okolnosti, uključujući i odluke o preraspodjelama bez ograničenja. Posebne okolnosti podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu. Nastup posebnih okolnosti utvrđuje posebnom odlukom predstavničko tijelo u kojoj određuje i rok trajanja odluke o nastupu posebnih okolnosti.

Uvidom u odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S utvrđeno je da neke od njih sadržavaju odredbe vezano za postupanje u izvršavanju proračuna u slučaju kriza i katastrofa te da su iste usklađene sa Zakonom. Preporuka je da se predstavničko tijelo u odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S ovlasti načelnika, gradonačelnika, župana da tijekom izvršavanja proračuna, zbog nastupa posebnih okolnosti, donosi odluke kojima se osiguravaju sredstva za financiranje mjera i aktivnosti vezanih za posebne okolnosti.

10. Upravljanje i raspolaganje imovinom JLP(R)S

Jedno od područja koje se također uređuje odlukom o izvršavanju proračuna JLP(R)S odnosi se na upravljanje i raspolaganje financijskom i nefinancijskom imovinom JLP(R)S.

Zakon uređuje raspolaganje novčanim sredstvima na računu proračuna JLP(R)S kojima upravlja načelnik, gradonačelnik, župan poštujući načela sigurnosti, likvidnosti i isplativosti ulaganja. Novčana sredstva se mogu polagati u kreditnu instituciju te ulagati u vrijednosne papire Republike Hrvatske na temelju odluke koju donosi načelnik, gradonačelnik, župan, ali se ne smiju ulagati u dionice i udjele pravnih osoba.

Nadalje, za izvršavanje javnih službi i djelatnosti u javnom interesu, JLP(R)S može svojom imovinom osnovati ustanove, trgovačka društva i druge pravne osobe.

Iako se raspoloživa sredstva na računu proračuna ne smiju ulagati u dionice i udjele trgovačkih društava, JLP(R)S mogu stjecati dionice i udjele u kapitalu pravnih osoba. Dionice i udjele u kapitalu pravnih osoba JLP(R)S može stjecati pretvaranjem potraživanja po osnovi neplaćenih poreza, doprinosa i drugih obveznih davanja dužnika, pretvaranjem potraživanja s osnova danih zajmova i danih i/ili plaćenih jamstava, ulaganjem pokretnina i nekretnina, osim nekretnina koje se koriste za obavljanje javnih službi, zamjenom dionica i udjela i kupnjom iz sredstava osiguranih u proračunu. O takvom stjecanju dionica i udjela u kapitalu pravnih osoba odlučuje predstavničko tijelo, na prijedlog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana. Ograničenje je propisano za JLP(R)S koje su korisnici pomoći za potpomognuta područja iz državnog proračuna pa tako oni ne mogu kupovati dionice i udjele u kapitalu pravnih osoba.

Također, Zakonom se utvrđuju pravila za stjecanje nefinancijske dugotrajne imovine prema načelu dobrog financijskog upravljanja i propisuje da se dugotrajna imovina može stje-

cati samo u opsegu potrebnom za ispunjavanja zadaće JLP(R)S. Predstavničko tijelo JLP(R)S odlukom uređuje ovlasti čelnika proračunskih i izvanproračunskih korisnika za raspolaganje nefinancijskom imovinom što uključuje pribavljanje i prodaju, prenošenje prava korištenja, rashodovanje, davanje ili uzimanje u zakup nefinancijske imovine.

Također, raspolaganje imovinom uređuje i Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19 i 144/20) na način da načelnik, gradonačelnik odnosno župan, između ostalog, upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu JLP(R)S u skladu sa zakonom i statutom te odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina i to do visine 0,5% iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina, odnosno drugom raspolaganju imovinom. O stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te drugom raspolaganju imovinom većom od propisane vrijednosti (132.722,81 eura) odlučuje predstavničko tijelo JLP(R)S.

Napominjemo da je Zakonom utvrđeno da je ovo jedno od područja koje je potrebno urediti odlukom o izvršavanju proračuna JLP(R)S, što su JLP(R)S većinom i primijenile. Uvidom u odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S, utvrđeno je kako iste propisuju upravljanje financijskom i nefinancijskom imovinom na način koji je u skladu sa zakonskim propisima.

11. Zaduživanje JLP(R)S

Zakon propisuje mogućnost zaduživanja JLP(R)S uzimanjem kredita, zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira i to za investiciju koja se financira iz proračuna JLP(R)S, za kapitalne pomoći trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S, radi realizacije investicije koja se sufinancira iz fondova Europske unije i za investicije, odnosno projekte čija je realizacija utvrđena posebnim propisima te za financiranje obveza na ime povrata neprihvatljivih troškova koji su bili sufinancirani iz fondova Europske unije. Suglasnost za navedeno zaduženje daje Vlada Republike Hrvatske, pod uvjetom da je ukupna godišnja obveza JLP(R)S u okviru do 20 posto ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje. U izračun ukupne godišnje obveze ne ulazi iznos zaduživanja za projekte sufinancirane iz fondova Europske unije do iznosa ukupno prihvatljivog troška Europske unije. Ministar financija Pravilnikom o postupku dugoročnog zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 67/22) propisuje postupak davanja suglasnosti za dugoročno zaduživanje JLP(R)S, refinanciranje, reprogramiranje i izmjenu suglasnosti za dugoročno zaduživanje, davanje jamstava županije općini i gradu, davanja suglasnosti na jamstva općine, grada i županije, obvezne sastojke zahtjeva, obvezne priloge i dokumentaciju.

Bez obzira što je postupak zaduživanja detaljno propisan Zakonom i spomenutim Pravilnikom, gotovo sve JLP(R)S u svojim odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S donose detaljne odredbe vezano za zaduživanje. Napominjemo da neke

od odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S sadržavaju iznose postojećih i planiranih novih zaduženja, nabrajaju projekte za koje se planiraju zadužiti i u kojem iznosu te čak navode kreditne institucije u kojima su se ranije zadužile, što smatramo suvišnim. Sukladno Zakonu, u Računu financiranja koji je sastavni dio proračuna utvrđuju se iznosi primitaka od zaduživanja. Godišnji iznos zaduživanja može se utvrditi u odluci o izvršavanju proračuna JLP(R)S. Međutim, nije nužno ulaziti u analitičke podatke, a u slučaju da JLP(R)S smatra važnim i takve informacije dostaviti predstavničkom tijelu, iste se mogu uključiti u obrazloženje Računa financiranja koji je sastavni dio proračunske dokumentacije.

12. Davanje jamstava JLP(R)S

Zakon propisuje mogućnost davanja jamstva **jedinice područne (regionalne) samouprave (županija) jedinici lokalne samouprave (JLS) (grad, općina) na svojem području** uz prethodno dobivenu suglasnost ministra financija, a koje se uključuje u opseg mogućeg zaduživanja županije do Zakonom propisanoga ograničenja do 20 posto ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se JLS zadužuju.

Nadalje, JLP(R)S može dati **jamstvo za dugoročno zaduživanje proračunskom i izvanproračunskom korisniku JLP(R)S, pravnoj osobi u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S i ustanovi čiji je osnivač**, za što je, prije davanja jamstva, potrebno ishoditi suglasnost ministra financija. I ova dana jamstva uključuju se u opseg mogućeg zaduživanja JLP(R)S do Zakonom propisanoga ograničenja do 20 posto, razmjerno osnivačkim pravima sukladno aktu o osnivanju, odnosno udjelu u vlasništvu.

Iznimno, jamstvo dano za zaduženje do ukupno prihvatljivog troška projekta sufinanciranog iz sredstava Europske unije ne uključuje se u opseg mogućeg zaduživanja JLP(R)S do Zakonom propisanoga ograničenja do 20 posto.

Ako se statutom ili odlukom JLP(R)S ne propiše drugačije, odluku o davanju jamstva donosi predstavničko tijelo JLP(R)S. Ugovor o jamstvu u JLP(R)S sklapa načelnik, gradonačelnik, odnosno župan, a **jamstvo dano bez prethodno dobivene suglasnosti ministra financija je ništavno**. Zakonom je propisana obveza dostave ugovora o danom jamstvu Ministarstvu financija te obveza izvještavanja Ministarstva financija o stanju aktivnih jamstava za koja je prethodno dana suglasnost.

Odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S, JLP(R)S propisuju uvjete za davanje jamstava usklađujući se s odredbama Zakona. Pojedine odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S sadržavaju i odredbe koje uređuju način podnošenja zahtjeva za izdavanje suglasnosti za dobivanje jamstva, dokumentaciju koja je potrebna uz dostavljeni zahtjev te kriterije koji se razmatraju prilikom donošenja odluke o davanju jamstva.

Međutim, uvidom u neke od odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S utvrđeno je da ne sadrže odredbe kojima se propisuje potreba ishođenja prethodne suglasnosti ministra financija. Obveza ishođenja suglasnosti već je propisana Zakonom pa nije nužno da se isto utvrđuje u odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S. Međutim, radi uvida u cjelovitu proceduru i

korake kod ishođenja suglasnosti ministra financija za davanje jamstva, predlažemo dodati i odredbe koje to propisuju.

Također, u nekim od odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S propisano je da odluku o davanju suglasnosti za davanje jamstva do iznosa od 132.722,00 eura može donijeti i izvršno tijelo bez suglasnosti predstavničkog tijela, što je ispravno ako je isto propisano statutom JLP(R)S. Napominjemo da je i za takve odluke potrebna prethodna suglasnost ministra financija.

13. Prijenosi sredstava proračunskim korisnicima iz nadležnosti JLP(R)S

Zakonska obveza svih JLP(R)S i proračunskih i izvanproračunskih korisnika iz njihove nadležnosti da proračun i financijski plan izvršavaju u skladu s raspoloživim sredstvima i nastalim obvezama.

U slučajevima kad obveze izvršavaju proračunski korisnici koji ne posluju preko jedinstvenog računa proračuna JLP(R)S, preporuka je JLP(R)S uspostaviti sustav prema kojem se proračunska sredstva koja doznaju proračunskim korisnicima iz nadležnosti neće zadržavati na računima kod kreditnih institucija već će se u što skorijem roku upućivati krajnjim korisnicima, te da se način i uvjeti doznavanja sredstava propišu u odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S.

Naime, pojedine odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S propisuju način prijenosa sredstava s računa proračuna JLP(R)S proračunskim korisnicima u nadležnosti, koji su izuzeti od obveze poslovanja preko jedinstvenog računa proračuna JLP(R)S, **na temelju mjesečnih dodjela**, u visini sredstava odobrenih proračunom i financijskim planom. Nadalje, u jednoj od odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S navedeno je kako će se isplate iz proračuna doznavati „**razmjerno postotku naplate prihoda i punjenju proračuna**“. Navedeni načini prijenosa sredstava nisu u potpunosti u skladu sa zakonskim odredbama. Naime, sredstva koja se osiguravaju u proračunu JLP(R)S trebaju se doznavati proračunskim korisnicima u nadležnosti za rashode planirane u proračunu i financijskom planu, sukladno dostavljenom zahtjevu proračunskog korisnika iskazanom temeljem računa, obračuna, preuzetih ugovornih obveza i to „**u vrijeme stvarne potrebe**“, kako pojedine odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S i propisuju. Prijenos sredstava proračunskim korisnicima iz nadležnosti ranije nego što je to stvarno potrebno utječe na likvidnost proračuna JLP(R)S i upravljanje obvezama proračuna u cjelini.

Kako je Zakonom propisano, proračun JLP(R)S i financijski plan proračunskog i izvanproračunskog korisnika JLP(R)S izvršava se u skladu s raspoloživim sredstvima i nastalim obvezama.

14. Privremene mjere za uravnoteženje proračuna

Zakonom je propisano da ako se tijekom proračunske godine zbog promjena gospodarskih kretanja i/ili nastanka novih obveza za državni proračun povećaju rashodi i/ili izdaci od-

nosno smanje prihodi i/ili primici državnog proračuna, Vlada Republike Hrvatske odlukom može, na prijedlog Ministarstva financija, obustaviti izvršavanje pojedinih rashoda i/ili izdataka najduže 60 dana. U razdoblju privremene obustave zaustavlja se preuzimanje obveza ili se produljuju ugovoreni rokovi plaćanja te se zaustavlja preraspodjela proračunskih sredstava. Provode se i druge mjere u svrhu uravnoteženja proračuna uključujući i izmjene i dopune državnog proračuna. S obzirom da se zakonske odredbe u ovom slučaju primjenjuju i na proračune JLP(R)S, dio JLP(R)S propisuje postupanje u ovom slučaju u svojim odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S.

15. Mjere u slučaju nepravilnog i nenamjenskog korištenja sredstava

Zakon obvezuje JLP(R)S te proračunske i izvanproračunske korisnike na provjeru zakonitog i namjenskog korištenja sredstava isplaćenih proračunskim i izvanproračunskim korisnicima odnosno krajnjim korisnicima.

Poštujući navedenu odredbu Zakona, pojedine odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S propisuju obvezu JLP(R)S nadzor poslovanja i namjenskog korištenja proračunskih sredstava kod proračunskog korisnika za kojeg su nadležni te propisuju mjere u slučaju nepravilnog i nenamjenskog korištenja sredstava od strane proračunskih korisnika, ali i krajnjih korisnika kojima se sredstva isplaćuju.

Primjerice u jednoj od odluka propisuje se da će čelnik JLP(R)S donijeti odluku o obustavi i umanjenju doznake sredstava na način da će se korisniku umanjiti sredstva u visini nenamjenskog korištenja sredstava ili će se privremeno obustaviti isplata sredstava na stavkama na kojima su nisu nenamjenski korištena, ako se u postupku kontrole utvrdi da su proračunska sredstva nepravilno korištena. U ovoj odredbi nejasno je o kojem se točno korisniku radi, o krajnjem primatelju sredstava ili proračunskom korisniku iz nadležnosti jedinice kojem se prenose proračunska sredstva, što proizlazi iz nepravilne definicije proračunskog korisnika ili korisnika sredstava iz proračuna, o čemu je već bilo riječi. Spomenuta odredba nije u potpunosti u skladu sa zakonskim odredbama. Naime, Zakon propisuje da ako se naknadno utvrdi da je isplata iz proračuna izvršena nezakonito i/ili neopravdano odnosno ako se utvrdi da su sredstva utrošena nezakonito, nenamjenski ili nesvrhovito, JLP(R)S odnosno proračunski

korisnik koji je doznačio sredstva dužan je odmah zahtijevati **povrat sredstava u proračun**. Navedena odredba je primarna obveza JLP(R)S odnosno proračunskog korisnika kod nezakonite i/ili neopravdane isplate te kada se utvrdi nezakonito, nenamjenski ili nesvrhovito trošenje sredstava. Analizirajući pojedine odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S u ovom području, može se zaključiti kako obveza povrata sredstava u proračun nije istaknuta, nego se najčešće spominje mjera obustave daljnje isplate i umanjenje sljedeće isplate u visini nenamjenskog korištenja sredstava.

16. Zaključak

Kako je uvodno istaknuto predstavničko tijelo uz proračun JLP(R)S donosi odluku o izvršavanju proračuna JLP(R)S. Rokovi za donošenje odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S su u skladu s rokovima za donošenje proračuna, tako da izvršno tijelo JLP(R)S (načelnik, gradonačelnik, župan) navedene dokumente do 15. studenoga tekuće godine dostavlja predstavničkom tijelu JLP(R)S na donošenje.

Predstavničko tijelo JLP(R)S do kraja tekuće godine donosi proračun za sljedeću godinu i projekcije za sljedeće dvije u roku koji omogućuje primjenu proračuna od 1. siječnja sljedeće godine.

U ovom tekstu dan je osvrt na pojedine odredbe odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S s naglaskom na odredbe kojima se uređuje postupak izvršavanja proračuna JLP(R)S te pojedine druge odredbe koje bi trebale sadržavati odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S. Ova materija zahtijeva dodatne analize i provjeru usklađenosti sa Zakonom i drugim propisima koji uređuju poslovanje JLP(R)S u području izvršavanja proračuna. S obzirom na veliki broj JLP(R)S i opsežan sadržaj samih odluka nastavit će se s analizom odredbi odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S kako bi se iste sadržajno unaprijedile i uskladile sa zakonskom regulativom, posebice u područjima koja je obvezno propisati odlukom o izvršavanju proračuna JLP(R)S.

Za zaključiti je da se najveći broj nepravilnosti u odlukama o izvršavanju proračuna JLP(R)S odnosi na odredbe koje proizlaze iz ranije važećeg Zakona o proračunu, koji je bio na snazi do 1. siječnja 2022. godine. S obzirom da su odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S za 2026. godinu već donesene, preporuča se iste revidirati prilikom sljedećih izmjena i dopuna odluka ili kod donošenja odluka za novo proračunsko razdoblje.

pitajcentar@tim4pin.hr

Zaduživanje, davanje jamstava i izvještavanje o dugoročnom zaduživanju JLP(R)S

Nevenka Brkić*

Korištenje tuđih izvora financiranja kao i davanja jamstava nerijetka je praksa i potreba u poslovanju proračunskih subjekata. Zbog svoje važnosti, ove aktivnosti uređene su temeljnim propisima i podzakonskim aktima. U članku autorica predstavlja i obrazlaže pravila koja se primjenjuju u 2026. godini.

1. Uvod

Zakonom o proračunu (Nar. nov. br. 144/21; u nastavku ponegdje: Zakon), uređuje se planiranje, izrada, donošenje i izvršavanje proračuna, upravljanje imovinom i obvezama, upravljanje dugom općeg proračuna, zaduživanje i jamstva Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u nastavku: JLP(R)S, ponegdje: jedinica), računovodstvo, proračunski nadzor i druga pitanja vezana uz upravljanje javnim financijama. Tema ovog članka je dugoročno zaduživanje i davanje suglasnosti na dugoročno zaduživanje te davanje jamstava JLP(R)S-a (propisano čl. 118., 120. - 130. Zakona). Zakonom su, između ostalog, propisana i **ograničenja dugoročnog zaduživanja** JLP(R)S-a, proračunskih i izvanproračunskih korisnika i drugih pravnih osoba u njihovom većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu i ustanova čiji je osnivač JLP(R)S te ograničenja za davanje jamstava i suglasnosti JLP(R)S-a.

Osim Zakonom o proračunu, dugoročno zaduživanje i davanje suglasnosti te jamstava na lokalnoj razini propisano je **Pravilnikom o postupku dugoročnog zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti JLP(R)S** (Nar. nov., br. 67/22; dalje u tekstu: Pravilnik), kojeg je na temelju čl. 120. st. 7. Zakona o proračunu donio ministar financija. Pravilnikom je propisan postupak davanja suglasnosti za dugoročno zaduživanje JLP(R)S-a, refinanciranje, reprogramiranje i izmjena suglasnosti za dugoročno zaduživanje, davanje jamstava županije općini i gradu, davanje suglasnosti na jamstva općine, grada i županije, obvezni sastojci zahtjeva, obvezni prilozi i dokumentacija.

Zakonom o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske, koji se donosi za svaku proračunsku godinu, utvrđene su ovlasti Vlade Republike Hrvatske (u nastavku: Vlada RH) prilikom donošenja odluke o davanju suglasnosti za dugoročno zaduživanje JLP(R)S-a. **Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2026. godinu** (Nar. nov., br. 152/25; u nastavku: Zakon o izvršavanju) utvrđene su

ovlasti Vlade RH prilikom donošenja odluke o davanju suglasnosti za dugoročno zaduživanje JLP(R)S-a u 2026. godini.

2. Ishođenje suglasnosti za dugoročno zaduživanje

Odredbama Zakona o proračunu, a vezano za dugoročno zaduživanje i davanje jamstava, propisano je da za dugoročno zaduživanje općine, grada ili županije **suglasnost daje Vlada RH ili ministar financija**. Suglasnost **može dati i osnivač** proračunskog korisnika odnosno ustanove ili **većinski vlasnik** pravne osobe ovisno o tome radi li se o dugoročnom zaduživanju proračunskog korisnika odnosno ustanove ili se radi o dugoročnom zaduživanju izvanproračunskog korisnika odnosno ostalih pravnih osoba u vlasništvu JLP(R)S-a. U čijoj je nadležnosti davanje suglasnosti za dugoročno zaduživanje propisano je odredbama Zakona kako slijedi:

- davanje **suglasnosti Vlade RH** JLP(R)S-ima za dugoročno zaduživanje, na prijedlog ministra financija, propisano je odredbama čl. 120. st. 4. Zakona, a **iznimka** od navedenoga je kada se radi o projektu koji se sufinancira iz sredstava EU, što je propisano st. 6. istoga članka Zakona, tada **suglasnost daje ministar financija**. Sve to uz poštivanje ograničenja propisanih čl. 121. st. 1. Zakona koja se odnose na ukupnu godišnju obvezu JLP(R)S-a, u iznosu najviše do 20 posto¹ ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje.
- davanje suglasnosti **ministra financija ili Vlade RH** JLP(R)S-u za dugoročno zaduživanje za **projekte sufinancirane iz sredstava EU** detaljnije je propisano odredbama čl. 122. Zakona. Ako se JLP(R)S dugoročno zadužuje za realizaciju projekta koji se sufinancira iz sredstava EU **do ukupno prihvatljivog troška**, suglasnost daje ministar financija. Međutim, ako se JLP(R)S dugoročno zadužuje za realizaciju projekta koji se sufinancira iz sredstava EU **iznad ukupno prihvatljivih troškova**, suglasnost daje Vlada RH,

¹ Iznimka su zaduživanja za realizaciju projekata koji se sufinanciraju iz fondova EU, a najviše do iznosa ukupno prihvatljivog troška projekta sufinanciranog iz sredstava EU te za realizaciju projekata iz područja energetske učinkovitosti.

* Nevenka Brkić, dipl.oec., Zagreb

- da je ugovor o dugoročnom zaduživanju sklopljen bez suglasnosti Vlade RH ili ministra financija ništetan, propisano je čl. 123. st. 3. Zakona,
- davanje suglasnosti **ministra financija ili Vlade RH** (ovisno o visini godišnjeg anuiteta) JLP(R)S-u za **refinanciranje ili reprogramiranje ostatka duga** po osnovi kredita ili zajma propisano je odredbama čl. 124. st. 1. i 2. Zakona,
- davanje suglasnosti **Vlade RH JLP(R)S-u za refinanciranje ili reprogramiranje ostatka duga po osnovi izdanih vrijednosnih papira** uzimanjem kredita kod kreditne institucije propisano je odredbama čl. 124. st. 3. Zakona,
- da se može **mijenjati i / ili dopunjavati namjena zaduživanja** za koju je dobivena **suglasnost Vlade RH, odnosno ministra financija** i to uz prethodno dobivenu **suglasnost ministra financija** i uz uvjet da je izmjena namjene zaduživanja u skladu sa čl. 120. st. 1. Zakona, propisano odredbama čl. 124. st. 4. Zakona,
- da JLP(R)S **ne smije davati instrumente osiguranja** za uredno izvršenje obveza privatnog partnera **za zaduživanje privatnog partnera za provedbu projekata energetske učinkovitosti**, propisano je odredbama čl. 125. Zakona,
- da JLP(R)S-i, njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici, ustanove čiji je osnivač jedna ili više JLP(R)S, pravne osobe u većinskom vlasništvu jedne ili više JLP(R)S **mogu sklopiti ugovor o javno-privatnom partnerstvu**, propisano je odredbama čl. 126. Zakona,
- da **se proračunski korisnici JLP(R)S i ostale ustanove** čiji su osnivači ili suosnivači jedna ili više JLP(R)S **mogu dugoročno zaduživati** samo za namjene utvrđene čl. 120. st. 1. Zakona **i refinancirati ili reprogramirati ostatak duga po osnovi kredita ili zajma uz suglasnost osnivača** sukladno aktu o osnivanju, propisano odredbama čl. 127. st. 1. Zakona,
- da **se izvanproračunski korisnici JLP(R)S i ostale pravne osobe** u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S **mogu dugoročno zaduživati i refinancirati ili reprogramirati ostatak duga po osnovi kredita ili zajma uz suglasnost većinskog vlasnika**, propisano odredbama čl. 127. st. 2. Zakona,
- zaduživanje **izvanproračunskih korisnika JLP(R)S i ostalih pravnih osoba** u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S **kod međunarodne financijske institucije uz suglasnost ministra financija** propisano odredbama čl. 127. st. 3. Zakona,
- davanje **suglasnosti ministra financija jedinici područne (regionalne) samouprave na odluku o davanju jamstva jedinici lokalne samouprave** na svom području propisano je odredbama čl. 129. st. 1. Zakona,
- davanje **suglasnosti ministra financija JLP(R)S-u na odluku o davanju jamstva** za dugoročno zaduživanje **proračunskog i izvanproračunskog korisnika JLP(R)S-a, pravnoj osobi u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S-a i ustanovi čiji je osnivač** propisano je odredbama čl. 129. st. 3. Zakona.

3. Ograničenje dugoročnog zaduživanja prema Zakonu o izvršavanju

Odredbama čl. 31. Zakona o izvršavanju propisano je da Vlada RH u 2026. godini može dati suglasnosti JLP(R)S-ima za dugoročno zaduživanje najviše **do pet posto ukupno ostvarenih prihoda poslovanja svih JLP(R)S**, iskazanih u financijskom izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. (Obrazac: PR - RAS u stupcu 5 pod šifrom 6).

Navedeno **ograničenje ne odnosi se na:**

1. JLP(R)S-e kojima je Vlada RH dala suglasnosti do 31. prosinca 2025., a nisu korištene u 2025. godini,
2. JLP(R)S-e na potpomognutim područjima,
3. JLP(R)S-e koje se zadužuju za projekte koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije (u nastavku: EU) do iznosa prihvatljivih troškova te
4. projekte unapređenja energetske učinkovitosti u kojima sudjeluju JLP(R)S-i.

Odluke o danim suglasnostima JLP(R)S-ima za dugoročno zaduživanje koje je Vlada RH donijela do 31. prosinca 2025., a koje se mogu koristiti od 1. siječnja 2026. **ulaze u ograničenje od pet posto** ukupno ostvarenih prihoda poslovanja svih JLP(R)S-a do kojih Vlada RH može dati suglasnosti **u 2026. godini** za zaduživanje JLP(R)S-a.

4. Namjena, uvjeti i ograničenja dugoročnog zaduživanja prema Zakonu o proračunu

4.1. Namjena dugoročnog zaduživanja

JLP(R)S, pravne osobe u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu jedinice i ustanove čiji je osnivač JLP(R)S te izvanproračunski korisnici proračuna JLP(R)S-a temeljem **čl. 120. st. 1. Zakona mogu se dugoročno zaduživati za:**

- **investiciju** koja se financira iz njezina proračuna,
- **kapitalne pomoći** trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S radi realizacije investicije koja se sufinancira iz fondova EU i za investicije, odnosno projekte čija je realizacija utvrđena posebnim propisima i
- **financiranje obveza** na ime povrata neprihvatljivih troškova koji su bili sufinancirani iz fondova EU.

Pod investicijom se smatraju rashodi za nabavu nefinancijske imovine (osim prijevoznog sredstva u cestovnom prometu - osobnog automobila) i drugi rashodi izravno povezani s takvom investicijom. Suglasnost za navedeno zaduženje **daje Vlada RH na prijedlog ministra financija** (čl. 120. st. 4. Zakona) pod uvjetom da je ukupna godišnja obveza JLP(R)S-a u okviru od 20 posto ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje. Iznimno, suglasnost **daje ministar financija** (čl. 120. st. 6. Zakona) ako se JLP(R)S zadužuje za realizaciju projekta koji se sufinancira iz sredstava EU i to samo u slučajevima kada se

JLP(R)S dugoročno zadužuje **najviše do iznosa ukupno prihvatljivog troška** projekta sufinanciranog iz sredstava EU.

Iznimno od navedenoga, izvanproračunski korisnici JLP(R)S i ostale pravne osobe u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S mogu se dugoročno zaduživati i refinancirati ili reprogramirati ostatak duga po osnovi kredita ili zajma (bez ograničenja iz čl. 120 st. 1. Zakona) **uz suglasnost većinskog vlasnika**. Navedene suglasnosti ne uključuju se u opseg mogućeg zaduživanja JLP(R)S.

Predstavničko tijelo JLP(R)S-a, prije traženja suglasnosti Vlade RH ili ministra financija za dugoročno zaduživanje, donosi odluku o dugoročnom zaduživanju JLP(R)S-a za namjenu propisanu čl. 120. st. 1. Zakona.

4.2. Ukupna godišnja obveza JLP(R)S-a

Važno je istaknuti da investicija za koju se JLP(R)S dugoročno zadužuje **mora biti planirana u proračunu** za proračunsku godinu za koju se traži suglasnost za zaduženje. u **Uvjeti** pod kojima se JLP(R)S može dugoročno zaduživati propisani su čl. 121. Zakona.

Jedan od uvjeta je da **ukupna godišnja obveza JLP(R)S-a**, koja se zadužuje uzimanjem kredita, zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira, **može iznositi najviše do 20 posto** ostvarenih proračunskih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se jedinica zadužuje. Pod ostvarenim proračunskim prihodima podrazumijevaju se **ukupno ostvareni prihodi pojedine jedinice umanjeni za prihode**:

1. od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna² te donacija i
2. s osnove dodatnih udjela u porezu na dohodak za financiranje decentraliziranih funkcija

Izuzetak od primjene ograničenja ukupne godišnje obveze do 20 posto ostvarenih proračunskih prihoda propisan je za:

- JLP(R)S-e koji se dugoročno zadužuju najviše do iznosa ukupno prihvatljivog troška projekta sufinanciranog iz sredstava EU i na
- zaduživanje JLP(R)S-a za investicije iz područja unapređenja energetske učinkovitosti.

4.3. Opseg mogućeg zaduživanja JLP(R)S-a

U opseg mogućeg zaduživanja JLP(R)S-a, odnosno **u ukupnu godišnje obvezu** (najviše do 20 posto ostvarenih pro-

računskih prihoda jedinice u godini koja prethodi godini u kojoj se jedinica zadužuje) **uključuju se:**

1. **iznos prosječnog godišnjeg anuiteta po kreditima**, zajmovima, obvezama na osnovi izdanih vrijednosnih papira (za novo zaduženje i za zaduženja iz prethodnih godina),
2. **iznos prosječnog godišnjeg anuiteta za dana jamstva** (za novo jamstvo i za jamstva iz prethodnih godina),
3. **iznos prosječnog godišnjeg anuiteta za dane suglasnosti** proračunskim korisnicima JLP(R)S i ostalim ustanovama čiji su osnivači ili suosnivači jedna ili više JLP(R)S koji se mogu dugoročno zaduživati samo za namjene utvrđene čl. 120. st. 1. Zakona te
4. **dospjele obveze iskazane u zadnjem raspoloživom financijskom izvještaju.**

Godišnje obveze na osnovi izdanih vrijednosnih papira utvrđuju se **za anuitetne obveznice** u iznosu godišnjeg anuiteta, a za **obveznice kod kojih se amortizira glavnica o dospjeću** godišnje obveze utvrđuju se za pretpostavljeno dospjeće pripadajućega godišnjeg dijela glavnice i pripadajućih kamata.

Izuzetak od primjene ograničenja ukupne godišnje obveze do 20 posto ostvarenih proračunskih prihoda propisan je za zaduživanje JLP(R)S-a koje se dugoročno zadužuju najviše do iznosa ukupno prihvatljivog troška projekta sufinanciranog iz sredstava EU i za zaduživanje JLP(R)S-a koje se dugoročno zadužuju za investicije iz područja unapređenja energetske učinkovitosti.

5. Prilozi i dokumentacija uz zahtjev za dugoročno zaduživanje

Prilozi i dokumentacija, koji se Ministarstvu financija obvezno dostavljaju uz zahtjev / dopis za dugoročno zaduživanje, propisani su Pravilnikom. Odredbe Pravilnika odnose se na:

1. davanje suglasnosti Vlade RH i ministra financija za dugoročno zaduživanje općine, grada ili županije uzimanjem kredita, zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira u skladu s odredbama čl. 118., 120. – 125. Zakona;
2. davanje suglasnosti općine, grada ili županije pravnim osobama u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu za dugoročno zaduživanje kod međunarodne financijske institucije u skladu s odredbama čl. 127. st. 3. Zakona.
3. davanje jamstava županije gradu i / ili općini na svom području, davanje suglasnosti ministra financija na dana jamstva općine, grada i županije svom proračunskom i izvanproračunskom korisniku, pravnoj osobi u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu općine, grada i županije i ustanovi čiji su osnivač u skladu s odredbama čl. 129. Zakona.

Zahtjev za dugoročno zaduživanje podnosi se Ministarstvu financija, dopisom, uz odgovarajuće priloge i dokumentaciju u skladu s odredbama Zakona i Pravilnika.

² Sredstva pomoći ostvarena temeljem Odluke o kriterijima za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave (Nar. nov., br. 88/22) **ne smatraju se pomoćima** iz državnog proračuna sukladno propisima kojima se propisuju uvjeti i postupak davanja suglasnosti za **dugoročno zaduživanje** JLP(R)S te davanja jamstava i suglasnosti JLP(R)S.

Osim ovih pomoći, sredstva fiskalnog izravnjanja nenamjenska su sredstva i ne smatraju se pomoćima iz državnog proračuna sukladno propisima kojima se propisuju uvjeti i postupak davanja suglasnosti za dugoročno zaduživanje JLP(R)S te davanja jamstava i suglasnosti JLP(R)S.

Pravilnikom su propisani prilozi i dokumentacija uz zahtjev za:

- dugoročno zaduživanje općine, grada ili županije,
- zaduživanje za provedbu projekata koji se sufinanciraju iz fondova EU,
- zaduživanje za financiranje obveza na ime povrata neprihvatljivih troškova projekata koji su bili sufinancirani iz fondova EU,
- refinanciranje, reprogramiranje i izmjene suglasnosti za zaduživanje općine, grada ili županije,
- davanje suglasnosti na dugoročno zaduživanje pravnih osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu općine, grada ili županije kod međunarodne financijske institucije,
- jamstava općine, grada ili županije.

➔ Prilozi uz zahtjev za dugoročno zaduživanje općine, grada ili županije

Općina, grad ili županija može se dugoročno zaduživati ako ispunjava uvjete iz odredaba čl. 120. Zakona. **Zahtjev** za dobivanje suglasnosti za dugoročno zaduživanje **podnosi općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan**. Zahtjev se uz dopis podnosi Ministarstvu financija uz obvezne priloge i dokumentaciju, sukladno odredbama **čl. 5. Pravilnika**, a to su:

1. popunjen **Obrazac ZJS – Zahtjev za dobivanje suglasnosti za dugoročno zaduživanje / davanje jamstva / suglasnosti**;
2. **usvojeni plan proračuna** za godinu u kojoj se dugoročno zadužuju u skladu s odredbama Zakona. Opći dio plana proračuna, uz račun prihoda i rashoda, sadrži i račun financiranja s planiranim iznosima primitaka od financijske imovine i zaduživanja te s izdacima za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja. **U posebnom dijelu plana proračuna** treba biti **jasno vidljiv projekt za koji se općina, grad ili županija dugoročno zadužuje** u skladu s čl. 30. Zakona, odnosno propisanim proračunskim klasifikacijama;
3. popunjen **Obrazac FPP – Financijski plan projekta** u kojem je naveden naziv projekta za koji se dugoročno zadužuju, iskazani svi rashodi vezani uz projekt i izvori financiranja za provedbu projekta za cijelo razdoblje trajanja projekta;
4. **odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S-a** za proračunsku godinu u kojoj je **utvrđen iznos novoga dugoročnog zaduženja** u tijeku proračunske godine te **očekivani iznos ukupnoga duga** na kraju proračunske godine.
 - ❗ Budući da Zakonom nije predviđena izmjena usvojenih projekcija za sljedeće dvije proračunske godine, u tekućoj je proračunskoj godini dana mogućnost predstavničkom tijelu jedinice da donošenjem odluke o izmjeni i dopuni odluke o izvršavanju proračuna jedinice za tekuću proračunsku godinu navede cjelokupni iznos kredita za projekt, utvrdi iznos sredstava koji se planira povući u tekućoj proračunskoj godini te u sljedeće dvije godine. Iznos koji se planira po-

vući u tekućoj proračunskoj godini mora biti vidljiv kao izvor na projektu za koji se dugoročno zadužuje u posebnom dijelu proračuna za tekuću proračunsku godinu i iskazan po proračunskim klasifikacijama;

5. **akt o sufinanciranju** ako neki projekt financira više subjekata;
6. **odluka predstavničkog tijela o dugoročnom zaduživanju** koja sadržava namjenu dugoročnog zaduživanja (naziv projekta iz proračuna) i naziv kreditora / davatelja zajma **te uvjete kreditiranja iz ponude, prijedloga ugovora ili pisma namjere kreditora / davatelja zajma s uvjetima kreditiranja (iz toč. 7.)**;
7. **ponuda, prijedlog ugovora ili pismo namjere kreditora / davatelja zajma** s uvjetima kreditiranja (iznos kredita / zajma, rok otplate, kamatna stopa, razdoblje počeka, sredstva osiguranja i drugi troškovi) te plan otplate;
8. **izvještaj** o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za prethodnu proračunsku godinu na Obrascu PR-RAS (Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima), razina 22, u skladu s Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu;
9. **izračun iznosa** ostvarenih prihoda poslovanja i prihoda od prodaje nefinancijske imovine iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS, razina 22) za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca godine koja prethodi godini u kojoj se dugoročno zadužuje, umanjene za prihode:
 - od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna te donacija koja **ne uključuju** sredstva fiskalnog izravnanja i
 - s osnove dodatnih udjela u porezu na dohodak za financiranje decentraliziranih funkcija.
10. **zadnje izvješće o otplati** prethodnih zaduženja, danih jamstava i suglasnosti na Obrascu IZJS – Izvješće o dugoročnom zaduženju / jamstvu / suglasnosti u trenutku podnošenja zahtjeva i u skladu s odredbama Zakona;
11. **stanje dospjelih obveza** iskazano u zadnjem raspoloživom financijskom izvještaju;
12. **izjava** općinskog načelnika, gradonačelnika ili župana da pod materijalnom i kaznenom odgovornošću jamči za ispravnost dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev. Podnositelj zahtjeva (općina, grad ili županija) koji nije podnio zahtjev u skladu s odredbama Pravilnika, dužan ga je **dopuniti u roku od 30 dana** nakon što Ministarstvo financija zatraži dopunu. Ako podnositelj zahtjeva Ministarstvu financija ne dostavi dopunu dokumentacije u propisanome, smatrat će se da je odustao od zahtjeva.

➔ Prilozi uz zahtjev za zaduživanje za provedbu projekata koji se sufinanciraju iz fondova EU

Općina, grad ili županija može se dugoročno zaduživati za provedbu projekata koji se sufinanciraju iz fondova (sredstava) EU u skladu s odredbama čl. 122. Zakona. Obvezni prilozi i dokumentacija koji se uz dopis dostavljaju Ministarstvu financija propisani su **čl. 6. Pravilnika**.

➔ Prilozi uz zahtjev za zaduživanje za financiranje obveza na ime povrata neprihvatljivih troškova projekata koji su bili sufinancirani iz fondova EU

Općina, grad ili županija može se dugoročno zaduživati za financiranje obveza na ime povrata neprihvatljivih troškova projekata koji su bili sufinancirani iz fondova EU kako je propisano odredbama čl. 120. st. 1. al. 3. Zakona. Obvezni prilozi i dokumentacija koji se uz dopis dostavljaju Ministarstvu financija propisani su **čl. 7. Pravilnika**.

➔ Prilozi uz zahtjev za refinanciranje, reprogramiranje i izmjene suglasnosti za zaduživanje općine, grada ili županije

Općina, grad ili županija **može refinancirati ostatak duga po osnovi kredita ili zajma** u skladu s odredbama čl. 124. st. 1. i 2. Zakona.

Općina, grad ili županija **može refinancirati ostatak duga po osnovi izdanih vrijednosnih papira** u skladu s odredbama čl. 124. st. 3. Zakona.

Općina, grad ili županija **može reprogramirati ostatak duga** po osnovi kredita ili zajma u skladu s odredbama čl. 124. st. 1. i 2. Zakona.

Namjena dugoročnog zaduživanja za koju je dobivena suglasnost Vlade RH, odnosno ministra financija **može se mijenjati i / ili dopunjavati** u skladu s odredbama čl. 124. st. 4. Zakona.

Obvezni prilozi i dokumentacija koji se uz zahtjev za refinanciranje, reprogramiranje i izmjene suglasnosti za zaduživanje općine, grada ili županije dostavljaju Ministarstvu financija propisani su **čl. 8. Pravilnika**.

➔ Prilozi uz zahtjev za davanje suglasnosti na dugoročno zaduživanje pravnih osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu općine, grada ili županije kod međunarodne financijske institucije

Pravne osobe u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu općine, grada ili županije mogu se dugoročno zaduživati kod međunarodne financijske institucije u skladu s odredbama čl. 127. st. 3. i 5. Zakona. Obvezni prilozi i dokumentacija koji se uz dopis dostavljaju Ministarstvu financija propisani su **čl. 9. Pravilnika**.

➔ Prilozi uz zahtjev za davanje jamstava općine, grada ili županije

Županija može dati jamstvo općini ili gradu na svojem području u skladu s odredbama čl. 129. st. 1., 2., 5., 6., 7. i 8. Zakona. Obvezni prilozi i dokumentacija koji se uz dopis dostavljaju Ministarstvu financija propisani su **čl. 10. Pravilnika**.

6. Zaduživanje za provedbu projekata sufinanciranih iz fondova EU

Temeljem čl. 120. Zakona o proračunu, JLP(R)S se može zadužiti **za investiciju koja se sufinancira iz njezina proračuna, za kapitalne pomoći** trgovačkim društvima i drugim pravnim

osobama u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S radi realizacije investicije koja se sufinancira iz fondova EU i za investicije, odnosno projekte čija je realizacija utvrđena posebnim propisima i za **financiranje obveza na ime povrata neprihvatljivih troškova** koji su bili sufinancirani iz fondova EU, **ali** ukupne godišnje obveze JLP(R)S-a mogu iznositi najviše do 20 posto ostvarenih proračunskih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje, umanjenih za prihode iz čl. 121. st. 4. Zakona, to jest za prihode od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna te donacija i umanjenih za prihode s osnove dodatnih udjela u porezu na dohodak za financiranje decentraliziranih funkcija.

Odredbama čl. 121. (st. 5. al. 1.) Zakona propisano je da se kontrola fiskalnog ograničenja od navedenih 20 posto **ne odnosi na projekte koji se sufinanciraju iz sredstava EU do iznosa ukupno prihvatljivog troška projekta** u kojima JLP(R)S-i sudjeluju. U navedenim slučajevima nije potrebna suglasnost Vlade RH za zaduženje stoga se JLP(R)S-i za projekte koji se sufinanciraju iz sredstava EU mogu zadužiti **uz suglasnost ministra financija do iznosa ukupno prihvatljivog troška projekta** (čl. 122. st. 1. Zakona). Ako se JLP(R)S zadužuje za realizaciju projekta koji se sufinancira iz sredstava EU **iznad iznosa ukupno prihvatljivog troška projekta, suglasnost daje Vlada RH** (čl. 122. st. 2. Zakona).

JLP(R)S koja se zaduži **za provedbu projekata koji se sufinanciraju iz fondova EU, obvezna je** primljena sredstva EU i / ili pomoći za sufinanciranje iz državnog proračuna, vezano za realizaciju projekta za koji se zadužila, **utrošiti na otplatu zaduženja** koje se odnosi na dio projekta za koji su primljena sredstva EU i / ili pomoći za sufinanciranje iz državnog proračuna (čl. 122. st. 3. Zakona).

JLP(R)S je, uz zahtjev (u prilogu dopisa / zahtjeva) za ishođenje suglasnosti za dugoročno zaduženje za projekte koji se sufinanciraju iz sredstava EU, **dužna** Ministarstvu financija **podnijeti sve priloge i dokumentaciju** propisanu Pravilnikom.

7. Zaduženje za projekte unapređenja energetske učinkovitosti

Kada je u pitanju iznos mogućeg godišnjeg zaduživanja JLP(R)S-a, kod zaduživanja za investicije iz područja unapređenja energetske učinkovitosti postupa se na sličan način kao i kod ishođenja zaduživanja uzimanjem kredita za projekte koji se financiraju iz sredstava EU. Još od 7. prosinca 2012. godine, odnosno od stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o proračunu (Nar. nov., br. 136/12), JLP(R)S-i se potiču na aktivnije sudjelovanje u projektima iz područja unapređenja energetske učinkovitosti, tako da se zaduživanje JLP(R)S-a za investicije iz ovog područja **isključuje** iz iznosa mogućeg godišnjeg zaduživanja jedinice (čl. 121. st. 5. al. 2. Zakona), odnosno **ne ulazi** u ograničenje do 20 posto ostvarenih proračunskih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje,

umanjenih za prihode od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna te donacija i umanjenih za prihode s osnove dodatnih udjela u porezu na dohodak za financiranje decentraliziranih funkcija.

JLP(R)S se može dugoročno zadužiti za investicije iz područja unapređenja energetske učinkovitosti **uz suglasnost Vlade RH.**

JLP(R)S je uz zahtjev za ishođenje suglasnosti Vlade RH za dugoročno zaduženje za realizaciju investicije iz područja unapređenja energetske učinkovitosti **dužna** (u prilogu dopisa) Ministarstvu financija **podnijeti sve priloge i dokumentaciju** propisanu Pravilnikom.

Odredbama čl. 125. Zakona propisano je da **JLP(R)S ne smije davati instrumente osiguranja za zaduživanje privatnog partnera** za provedbu projekata energetske učinkovitosti koje privatni partner ima namjeru koristiti **za uredno izvršenje svojih obveza.**

8. Refinanciranje, reprogramiranje i izmjene suglasnosti za zaduživanje

Refinanciranje ili reprogramiranje kredita ili zajma JLP(R)S propisano je čl. 124. st. 1. Zakona. JLP(R)S može podnijeti zahtjev za dobivanje suglasnosti za refinanciranje ili reprogram ostatka duga **po osnovi dugoročnog kredita ili zajma uz** prethodno dobivenu **suglasnost** ministra financija, ako se **ne povećava ukupan godišnji anuitet (obveze).**

U ukupan godišnji anuitet (obveze) **ulaze** obveze po kreditima, zajmovima, obveze po osnovi izdanih vrijednosnih papira, danih jamstava i suglasnosti iz čl. 127. st. 1.³ Zakona te dospjele obveze iskazane u zadnjem raspoloživom financijskom izvještaju.

Odredbama čl. 124. st. 2. Zakona propisano je da JLP(R)S može podnijeti zahtjev za dobivanje suglasnosti za refinanciranje ili reprogramiranje ostatka duga po osnovi dugoročnog kredita ili zajma i **u slučajevima** kada se **povećava ukupan godišnji anuitet** uz prethodno dobivenu suglasnost Vlade RH, odnosno ministra financija za zaduživanje iz čl. 122. st. 1. Zakona.⁴

Refinanciranje ostatka duga po osnovi izdanih vrijednosnih papira uzimanjem kredita kod kreditne institucije propisano je čl. 124. st. 3. Zakona.

Mijenjati i / ili dopunjavati namjenu zaduživanja za koju je dobivena suglasnost Vlade RH, odnosno ministra

financija **može se** uz prethodno dobivenu suglasnost ministra financija **uz uvjet** da je izmjena namjene u skladu s čl. 120. st. 1. Zakona, to jest da ukupna godišnja obveza JLP(R)S-a iznosi najviše do 20 posto ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje (čl. 124. st. 4. Zakona).

Uz dopis, zajedno sa zahtjevom za refinanciranje ili reprogramiranje ostatka duga po osnovi kredita ili zajma, odnosno za zamjenu postojećeg kredita ili zajma novim kreditom ili zajmom općina, grad ili županija je obvezna podnijeti priloge i dokumentaciju propisanu Pravilnikom. Kod refinanciranja ili reprogramiranja ostatka duga po osnovi kredita ili zajma, odnosno kod zamjene postojećeg kredita ili zajma novim kreditom ili zajmom, **važno je da se** iz dostavljene dokumentacije **može utvrditi** povećava li se ili ne povećava ukupan godišnji anuitet (obveze) jer o tome ovisi treba li za to refinanciranje ili reprogramiranje ishoditi suglasnost Vlade RH ili ministra financija.

9. Zadučivanje izdavanjem vrijednosnih papira i refinanciranje ostatka duga po osnovi izdanih vrijednosnih papira

Zaduživanje JLP(R)S izdavanjem vrijednosnih papira (uglavnom su to obveznice) provodi se temeljem čl. 118., čl. 120., 121. i čl. 123. Zakona. Postupak zadučivanja izdavanjem vrijednosnih papira je isti kao i u slučaju zadučivanja uzimanjem kredita i zajmova. Zahtjev za suglasnost Vlade RH za zadučivanje izdavanjem vrijednosnih papira podnosi se Ministarstvu financija na *Obrascu ZJS – Zahtjev za dobivanje suglasnosti za dugoročno zadučivanje / davanje jamstva / suglasnosti*, koji je sastavni dio Pravilnika. Zahtjev podnosi izvršno tijelo JLP(R)S-a, odnosno načelnik, gradonačelnik ili župan.

Refinanciranje ostatka duga po osnovi izdanih vrijednosnih papira uzimanjem kredita kod kreditne institucije propisano je čl. 124. st. 3. Zakona. Navedenom odredbom Zakona propisano je da JLP(R)S **može** refinancirati ostatak duga po osnovi izdanih vrijednosnih papira uzimanjem kredita kod kreditne institucije uz prethodno dobivenu **suglasnost Vlade RH** i to pod sljedećim uvjetima:

- ako rok otplate novoga kredita kojim se refinancira ostatak duga nije duži od roka na koji su izdani vrijednosni papiri na čije je izdavanje Vlada RH dala suglasnosti i
- ako je ukupan godišnji anuitet u skladu s čl. 121. Zakona, to znači da ukupna godišnja obveza JLP(R)S-a može iznositi najviše do 20 posto ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se jedinica zadučuje.

Sa zahtjevom za ishođenje suglasnosti Vlade RH za dobivanje suglasnosti za refinanciranje ostatka duga po izdanim vrijednosnim papirima uzimanjem kredita kod banke – općina, grad ili županija **dužna je** u prilogu dopisa (osim zahtjeva) Ministarstvu financija dostaviti Pravilnikom propisane priloge i dokumentaciju.

³ Radi se o danim jamstvima i suglasnostima proračunskim korisnicima JLP(R)S i ostalim ustanovama čiji su osnivači ili suosnivači jedna ili više JLP(R)S koji se mogu dugoročno zadučivati uz suglasnost svog osnivača sukladno aktu o osnivanju.

⁴ Odredbama čl. 122. st. 1. Zakona propisano je da u slučajevima kada se JLP(R)S dugoročno zadučuje najviše do iznosa ukupno prihvatljivog troška projekta sufinanciranog iz sredstava EU, suglasnost daje ministar financija.

10. Dugoročno zaduživanje, refinanciranje ili reprogramiranje ostatka duga po osnovi kredita ili zajma proračunskih korisnika i ostalih ustanova te izvanproračunskih korisnika i ostalih pravnih osoba JLP(R)S-a

Dugoročno zaduživanje te refinanciranje ili reprogramiranje ostatka duga po osnovi kredita ili zajma proračunskih korisnika i ostalih ustanova čiji su osnivači ili suosnivači jedna ili više JLP(R)S te izvanproračunskih korisnika i ostalih pravnih osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S propisano je odredbama čl. 127. Zakona.

Proračunski korisnici JLP(R)S i ostale ustanove čiji su osnivači ili suosnivači jedna ili više JLP(R)S mogu se dugoročno zaduživati, samo za namjene utvrđene u čl. 120. st. 1. Zakona⁵ i refinancirati ili reprogramirati ostatak duga po osnovi dugoročnog kredita ili zajma uz suglasnost osnivača sukladno aktu o osnivanju (čl. 127. st. 1. Zakona). Suglasnosti dane za navedenu namjenu uključuju se u opseg mogućeg zaduživanja JLP(R)S-a, razmjeno osnivačkim pravima i sukladno aktu o osnivanju (čl. 127. st. 4. Zakona).

Istim člankom Zakona (čl. 127. st. 2.) propisana je mogućnost dugoročnog zaduživanja i refinanciranja ili reprogramiranja ostatka duga po osnovi kredita ili zajma izvanproračunskih korisnika i ostalih pravnih osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S-a i to uz suglasnost većinskog vlasnika. Izvanproračunskim korisnicima i ostalim pravnim osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S-a, za razliku od proračunskih korisnika JLP(R)S-a i ostalih ustanova čiji su osnivači ili suosnivači jedna ili više JLP(R)S, Zakonom nije propisana (ograničena) namjena za koju se mogu zadužiti.

Međutim, ako se izvanproračunski korisnik JLP(R)S-a i ostale pravne osobe u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S-a dugoročno zadužuje kod međunarodne financijske institucije, na odluku o davanju suglasnosti za dugoročno zaduživanje pravne osobe u svom većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S obvezna je prethodno ishodi suglasnost ministra financija (čl. 127. st. 3. Zakona). Odredbama čl. 9. Pravilnika propisano je koje priloge i koju dokumentaciju podnose općine, gradovi ili županije čije se pravne osobe zadužuju kod međunarodnih financijskih institucija.

Odluku o davanju suglasnosti za dugoročno zaduženje proračunskih korisnika i ostalih ustanova čiji su osnivači ili

suosnivači jedna ili više JLP(R)S kao i odluku o davanju suglasnosti za zaduženje izvanproračunskih korisnika i ostalih pravnih osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S donosi predstavničko tijelo JLP(R)S-a, sve dok se statutom ili odlukom JLP(R)S-a ne propiše drugačije.

11. Davanje jamstava JLP(R)S-a i ministra financija za ispunjenje obveza po dugoročnom zaduživanju

Odredbama članka 129. Zakona o proračunu propisano je da:

1. **jedinica područne (regionalne) samouprave može dati jamstvo** jedinici lokalne samouprave na svom području, uz prethodno dobivenu suglasnost ministra financija (čl. 129. st. 1. Zakona),
2. **JLP(R)S može dati jamstvo** za dugoročno zaduživanje svom proračunskom i izvanproračunskom korisniku, ustanovi čiji je ona osnivač i pravnoj osobi u svom većinskom vlasništvu ili suvlasništvu, **za ispunjenje njihovih kreditnih obveza**, uz prethodno dobivenu suglasnost ministra financija (čl. 129. st. 3. Zakona). Pod pojmom „kreditne obveze“ podrazumijeva se ispunjenje obveza nastalih dugoročnim zaduživanjem proračunskih korisnika i ostalih ustanova čiji su osnivači ili suosnivači jedna ili više JLP(R)S te dugoročnim zaduživanjem izvanproračunskih korisnika i ostalih pravnih osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S.

Zakonom propisana **dana jamstva uključuju se u opseg mogućeg zaduživanja** JLP(R)S-a iz čl. 121. Zakona, koje može iznositi najviše do 20 posto ostvarenih prihoda jedinice u godini koja prethodi godini u kojoj jedinica daje jamstvo za zaduženje (kreditne obveze svog proračunskog i izvanproračunskog korisnika, ustanove čiji je ona osnivač i pravne osobe u svom većinskom vlasništvu ili suvlasništvu), **razmjerno osnivačkim pravima i sukladno aktu o osnivanju** odnosno udjelu u vlasništvu (čl. 129. st. 4. Zakona). Jamstva dana za zaduženje do ukupno prihvatljivog troška projekta sufinanciranog iz sredstava EU su **iznimka i ne uključuju se u opseg mogućeg zaduživanja** JLP(R)S-a (čl. 129. st. 5. Zakona).

Odluku o davanju jamstava, za obveze nastale dugoročnim zaduživanjem proračunskog i izvanproračunskog korisnika, ustanove čiji je jedinica osnivač i pravne osobe u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu jedinice, za namjene propisane čl. 120. st. 1. Zakona, **donosi predstavničko tijelo** JLP(R)S-a ako statutom ili odlukom JLP(R)S-a nije propisano tko odlučuje o jamstvu. **Ugovor** o jamstvu u ime JLP(R)S **sklapa izvršno tijelo** odnosno načelnik, gradonačelnik ili župan. Sukladno odredbama Zakona, JLP(R)S može **dati samo i jedino jamstvo** i nikako ne može biti **jamac-platac / su-dužnik** za ispunjenje obveza po dugoročnom zaduživanju proračunskih korisnika i ostalih ustanova čiji su osnivači ili suosnivači jedna ili više JLP(R)S, odnosno za ispunjenje obveza po dugoročnom zaduživanju izvanproračunskih korisnika i ostalih pravnih osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S.

⁵ Temeljem čl. 120. st. 1. Zakona o proračunu mogućnosti za dugoročno zaduživanje su sljedeće:

- za investiciju koja se financira iz njezina proračuna
- za kapitalne pomoći trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S radi realizacije investicije koja se sufinancira iz fondova EU i za investicije, odnosno projekte čija je realizacija utvrđena posebnim propisima i
- za financiranje obveza na ime povrata neprihvatljivih troškova koji su bili sufinancirani iz fondova EU.

12. Izvještavanje o dugoročnom zaduživanju i danim jamstvima

Odredbama Zakona i Pravilnika propisano je izvještavanje o dugoročnom zaduživanju JLP(R)S, njezinih proračunskih i izvanproračunskih korisnika kao i ostalih ustanova kojima je JLP(R)S osnivač i ostalih pravnih osoba koje su u njezinom većinskom vlasništvu ili suvlasništvu. Temeljem odredaba navedenog Zakona i Pravilnika JLP(R)S je dužna, na propisanom obrascu, izvijestiti Ministarstvo financija o sljedećem:

- o sklopljenom ugovoru o zaduživanju JLP(R)S-a,
- o otplati kredita / zajma za koje je JLP(R)S dobila suglasnost Vlade RH ili ministra financija,
- o sklopljenom ugovoru o dugoročnom zaduživanju svojih proračunskih i izvanproračunskih korisnika JLP(R)S-a, ostalih ustanova kojima je osnivač JLP(R)S te ostalih pravnih osoba u njezinom većinskom vlasništvu ili suvlasništvu kojima je kao većinski vlasnik ili suvlasnik, odnosno osnivač dala suglasnost za zaduženje,
- o otplati kredita / zajma na temelju ugovora o dugoročnom zaduživanju pravnih osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S-a i ustanova čiji je ona osnivač (proračunski i izvanproračunski korisnici te ostale ustanove kojima je osnivač i ostale pravne osobe u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S-a),
- o sklopljenom ugovoru o jamstvu bilo da se radi o jamstvu koje je jedinica područne (regionalne) samouprave dala jedinici lokalne samouprave ili o jamstvu koje je JLP(R)S dala pravnoj osobi u svom većinskom vlasništvu ili suvlasništvu, odnosno ustanovi čiji je ona osnivač,
- o stanju / otplati aktivnih jamstava za koja su dane suglasnosti bilo da se radi o jamstvu koje je jedinica područne (regionalne) samouprave dala jedinici lokalne samouprave ili o jamstvu koje je jedinica lokalne samouprave dala pravnoj osobi u svom većinskom vlasništvu ili suvlasništvu, odnosno ustanovi čiji je ona osnivač.

➤ Izvještavanje o dugoročnom zaduživanju na propisanom obrascu

Kada se radi o dugoročnom zaduživanju, danim suglasnostima i jamstvima općina, grad ili županija je obvezna, nakon dobivene / dane suglasnosti o dugoročnom zaduživanju i danim jamstvima, dostaviti Ministarstvu financija ugovor o zaduživanju u roku od osam dana od dana sklapanja ugovora.

Osim navedenoga, općina, grad ili županija je dužna na Obrascu IZJS - Izvješće o dugoročnom zaduženju / jamstvu*1 / suglasnosti*2 izvještavati Ministarstvo financija unutar proračunske godine, tromjesečno, do 10. u mjesecu za prethodno izvještajno razdoblje, o otplati duga na temelju ugovora o zaduživanju, do konačne otplate duga, za sva zaduženja, jamstva i dane suglasnosti. *Obrascu IZJS - Izvješće o dugoročnom zaduženju / jamstvu*1 / suglasnosti*2* je drugi obrazac propisan Pravilnikom, a služi isključivo za izvješćivanje o otplati već aktivnih zaduže-

nja, jamstava odnosno danih suglasnosti.⁶ U navedenom Obrascu / Izvješću je važno navesti i suglasnosti koje JLP(R)S daje svojim pravnim osobama u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu iz čl. 127. Zakona o proračunu i na sve prethodno dane suglasnosti.

Izvještavanje JLP(R)S-a o dugoročnom zaduživanju proračuna, pravnih osoba, ustanova, odnosno izvanproračunskih korisnika na *Obrascu IZJS - Izvješće o dugoročnom zaduženju / jamstvu*1 / suglasnosti*2* podrazumijeva **dostavu podataka** o sljedećem:

- *zaduživanju JLP(R)S uzimanjem kredita, zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira*, za koje je suglasnost dala Vlada RH,
- *zaduživanju JLP(R)S uzimanjem kredita, zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira*, za koje je suglasnost dao ministar financija,
- *zaduživanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika, ostalih ustanova kojima je osnivač JLP(R)S te ostalih pravnih osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S uzimanjem kredita, zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira*, za koje je suglasnost dao osnivač sukladno aktu o osnivanju, odnosno većinski vlasnik,
- *zaduživanju izvanproračunskih korisnika JLP(R)S i ostalih pravnih osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu JLP(R)S kod međunarodne financijske institucije*, za koje je suglasnost dao većinski vlasnik, na koju je bio obvezan ishoditi suglasnost ministra financija,
- *jamstvima koja je jedinica područne (regionalne) samouprave dala jedinici lokalne samouprave na svojem području*, za koje je suglasnost dao ministar financija,
- *jamstvima koja je JLP(R)S dala za dugoročno zaduživanje svom proračunskom i izvanproračunskom korisniku, ostalim ustanovama kojima je osnivač te ostalim pravnim osobama u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu*, za koje je suglasnost dao ministar financija.

➤ Obrazac IZJS - Izvješće o zaduženju / jamstvu*1 / suglasnosti*2

Obrazac IZJS- Izvješće o dugoročnom zaduženju / jamstvu*1 / suglasnosti*2 **sadrži podatke** o sljedećem:

I. Podnositelju izvješća (I. dio Obrascu)

Podnositelj izvješća prema Ministarstvu financija isključivo je JLP(R)S, odnosno općina, grad ili županija. Međutim, JLP(R)S-i mogu na tom, ili sličnom, obrascu prikupljati informacije i pratiti otplate kredita svojih proračunskih i izvanproračunskih korisnika, pravnih

⁶ Prvi Obrazac je ZJS - Zahtjev za dobivanje suglasnosti za zaduživanje / davanje jamstva / suglasnosti i služi isključivo za podnošenje zahtjeva za dobivanje suglasnosti za dugoročno zaduženje, za dobivanje suglasnosti na davanje jamstva, odnosno za dobivanje suglasnosti na davanje suglasnosti. Isti se uz dopis i ostalu dokumentaciju propisanu Pravilnikom dostavlja Ministarstvu financija.

Treći obrazac propisan Pravilnikom je Obrazac FPP - Financijski plan projekta u koji se unose podaci o projektu, ukupni rashodi (iznos) projekta i izvori iz koji se projekt financira.

osoba u svom većinskom vlasništvu ili suvlasništvu i ustanova čiji su osnivači.

II. Davatelju kredita / zajma (II. dio Obrasca)

Naziv i adresa kreditora / zajmodavca.

III. Kreditnom zaduženju, danom jamstvu ili suglasnosti (III. dio Obrasca)

- **pod brojem 1.** definirana je vrsta zaduženja za koju se izvješće dostavlja i to na način da od ponuđene tri kategorije (zaduženje, jamstvo ili suglasnost) odaberemo željenu kategoriju podcrtavanjem ili isticanjem (podebljanjem teksta) željene kategorije,
- **pod brojem 2.** navodi se namjena za koju se kredit / zajam uzima. Podaci uneseni u to polje trebali bi biti što precizniji u pogledu namjene kako bi korisnik izvješća u Ministarstvu financija nedvojbeno mogao zaključiti o čemu se radi, odnosno razvrstati zaduženje prema funkciji za koju će sredstva biti utrošena.

U praksi se često može vidjeti da podnositelj izvješća u rubriku III. *Podaci o zaduženju / jamstvu / suglasnosti* pod pojmom „Namjena“ navede „kapitalni projekt/i“ ili „investicijsko ulaganje/a“. Navedeno ne govori o kojim se konkretnim projektima radi. Pod pojmom „Namjena“ podnositelj izvješća **treba precizno napisati** o kojem se projektu radi, primjerice „Izgradnja oborinske kanalizacije“ ili „Izgradnja vodoopskrbnih objekata“ ili „Uređenje zgrade Galerije“ i slično.

Ako se kreditno zaduženje uzima za nekoliko različitih projekata najbolje ih je navesti sve ili barem navesti onaj projekt na koji će se utrošiti najveći iznos dobivenog kredita, odnosno zajma.

Obvezno je također u navedenom Obrascu / Izvješću posebno istaknuti ako se radi o **zaduživanju za projekte koji se sufinanciraju iz sredstava EU i o zaduživanju za projekte iz područja unapređenja energetske učinkovitosti** jer se ti projekti moraju evidentirati u Registru zaduženja / jamstava / danih suglasnosti, ali ne ulaze u zakonom propisano ograničenje od 20% ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se JLP(R)S zadužuje.

- **pod brojem 3. Ministarstvo financija dodjeljuje matični broj (MB)** pod kojim se zaduženje / jamstvo / dana suglasnost vodi u Registru zaduženja / jamstava / danih suglasnosti. Registar sadrži i sve ostale podatke o uvjetima, namjeni i otplati zaduženja / jamstva / dane suglasnost. Do dodjele broja od strane Ministarstva financija rubrika bi trebala biti nepopunjena, a nakon dodjele broja od strane Ministarstva financija svaki sljedeći izvještaj koji općina, grad ili županija dostavlja Ministarstvu financija trebao bi sadržavati predmetni broj radi lakše obrade izviješća,
- **pod brojem 4.** unosi se podatak „Korisnik kredita (zajma) / jamstva“. Korisnik kredita je onaj kojemu je banka dodijelila kredit. Korisnik zajma je onaj kojeg je dobavljač na ugovoru naveo kao korisnika zajma. Korisnik

jamstva je ustanova, izvanproračunski korisnik, odnosno pravna osoba u većinskom vlasništvu,

- **pod brojem 5.** unosi se podatak „Ukupan iznos kredita (zajma) / jamstva“ i najčešće je taj iznos identičan iznosu glavnice pod rednim brojem 7. kada se radi o **kreditu / zajmu**, odnosno **suglasnosti**. Međutim, kada je riječ o **jamstvu** gdje se jamči za ukupan povrat kredita / zajma, dakle jamči se za ukupan dug koji se u ovom slučaju sastoji od glavnice i pripadajućih kamata, iznos pod rednim brojem 5. i iznos pod rednim brojem 7. (za dano jamstvo) nije identičan (vidljivo u primjeru popunjenog Obrasca IZJS),

Kod kredita koji su ugovoreni u stranoj valuti potrebno je uz iznos u eurima navesti i iznos u stranoj valuti te uskladiti iznos glavnice iskazane u eurima sa stvarno povučenim sredstvima. Nakon navedenoga, nema potrebe izvještaje usklađivati tromjesečno. Usklađivanje⁷ u izvještajima potrebno je napraviti samo kod posljednje otplatne rate odnosno nakon otplate cjelokupnog iznosa kredita / zajma.

- **pod brojem 6.** unosi se podatak „Iskorišteni iznos“. Iznos glavnice iskazan pod brojem 6. razlikuje se od iznosa glavnice pod brojem 7. samo do trenutka povlačenja kredita u cijelosti. Nakon toga, iznos glavnice pod brojem 6. i iznos glavnice pod brojem 7. trebali bi biti isti, odnosno usklađeni sa stvarno dobivenim sredstvima,
- **pod brojem 7.** unosi se iznos glavnice u eurima,
- **pod brojem 8.** unosi se iznos kamata u eurima iz ugovora o kreditu, odnosno iznos iz otplatnog plana koji je sastavni dio ugovora o kreditu.
- **pod brojem 9.** predviđen je unos ugovorene kamatne stope. Kamatna stopa može biti iskazana kao fiksna, primjerice 3,20%, ili kao varijabilna (mjesečna / tromjesečna / godišnja) vezana primjerice uz EURIBOR **uvećan za određeni iznos postotnih bodova primjerice plus 2,1% ili plus 1,1% (3m Euribor+2,1% ili 6m Euribor+1,1%)**,
- **pod brojem 10.** „Ostali troškovi kredita / zajma“ unosi se iznosi (u nacionalnoj valuti) jednokratnih i drugih naknada koji su vezani uz dobivanje i obradu kredita / zajma,
- **pod brojem 11.** upisuje se broj anuiteta godišnje,
- **pod brojem 12.** upisuje se rok otplate bez počka (primjerice deset godina),
- **pod brojem 13.** upisuje se razdoblje počka (primjerice dvije godine),
- **pod brojem 14.** odnosno **15.** upisuje se otplata ukupnog iznosa glavnice odnosno otplata ukupnog iznosa kamata (u eurima) do trenutka podnošenja izvješća,
- **pod brojem 16.** podatak se upisuje prilikom dostave izvješća kojim se usklađuju tečajne razlike ili prilikom dostave izvješća za posljednju otplatnu ratu to znači kada je otplaćen cjelokupni iznos kredita / zajma,

⁷ Zbog mogućih tečajnih razlika.

- **pod brojem 17.** „Aktivirano jamstvo“ upisuje se DA ili NE i to isključivo za dana jamstva temeljem čl. 129. Zakona o proračunu,
- **pod brojem 18.** upisuje se datum realizacije kredita / zajma ili datum potpisivanja ugovora, odnosno datum izdavanja jamstva / suglasnosti,
- **pod brojem 19.** upisuje se datum ili samo godina odobrenja kredita / zajma, odnosno davanja suglasnosti na izdana jamstva / suglasnosti za zaduženje, bilo da ih je dala Vlada RH, Ministarstvo financija ili JLP(R)S,
- **pod brojem 20.** „Napomena“ predviđen je prostor u kojem podnositelj izvješća, odnosno općina, grad ili žu-

panija može upisati opasku na koju Ministarstvo financija treba obratiti posebnu pozornost, primjerice da se radi o projektu koji se sufinancira iz sredstava EU ili o projektu iz područja unapređenja energetske učinkovitosti, ako nije već navedeno pod rednim brojem 2.

Općina, grad ili županija **nema zakonsku obvezu izvještavati** Ministarstvo financija o **kratkoročnom zaduživanju**.

Kako ispravno popuniti *Obrazac IZJS - Izvješće o dugoročnom zaduženju / jamstvu*1 / suglasnosti*2* i koje podatke sadrži, prikazano je na slici 1.

Slika 1: Primjer popunjenog Obrascu IZJS - Izvješće o dugoročnom zaduženju / jamstvu*1 / suglasnosti*2

Obrazac IZJS

IZVJEŠĆE O DUGOROČNOM ZADUŽENJU / JAMSTVU*1 / SUGLASNOSTI*2

I. Podnositelj izvješća općina / grad / županija				
1.	Naziv općine / grada / županije	GRAD X		
II. Podaci o davatelju kredita / zajma				
1.	Naziv	HBOR	PBZ d.d.	HPB d.d.
2.	Adresa	Strossmayerov trg 9, 10000 Zagreb	Ul. Račkoga 6, 10000 Zagreb	Savska cesta 58, 10000 Zagreb
III. Podaci o zaduženju / jamstvu / suglasnosti				
1.	Vrsta zaduženja (označiti)	a) zaduženje b) jamstvo ^{*1} c) suglasnost ^{*2}	a) zaduženje b) jamstvo ^{*1} c) suglasnost ^{*2}	a) zaduženje b) jamstvo ^{*1} c) <u>suglasnost</u> ^{*2}
2.	Namjena ^{*3}	Kupnja vatrogasnog vozila	Gradnja sportske dvorane	Izgradnja poslovne zone
3.	Matični broj (dodjeljuje Min. fin.)	2283	3821	3871
4.	Korisnik kredita (zajma) / jamstva	Javna vatrogasna postrojba (JVP)	GRAD X	Parkovi d.o.o.
5.	Ukupan iznos kredita (zajma) / jamstva	1.356.957,99	1.061.800,00	186.880,00
6.	Iskorišteni iznos	1.238.977,41	0,00	186.880,00
7.	Iznos glavnice	1.238.977,41	1.061.800,00	186.880,00
8.	Iznos kamata	117.980,58	161.507,40	17.753,60
9.	Kamatna stopa - ugovorena	2,50% fiksno	3,00% fiksno	3,44% fiksno
10.	Ostali troškovi kredita (zajma) / jamstva (iznos)	9.911,82 (0,8% od iznosa kredita)	Nema	93,44 (0,05% od iznosa kredita)
11.	Broj anuiteta godišnje	2	4	4
12.	Rok otplate (bez počka)	10 godina	10 godina	12 godina
13.	Razdoblje počka	Bez počka	Bez počka	Bez počka
14.	Otplaćeno glavnice (iznos) (kumulativno do datuma podnošenja izvješća)	185.846,61	0,00	6,229,34
15.	Otplaćeno kamata (iznos) (kumulativno do datuma podnošenja izvješća)	36.885,39 (Plus interkalarna kamata 78.809,99)	2.508,23 (interkalarna kamata)	3.290,46
16.	Ostalo za otplatu glavnice (iznos)	1.053.130,80	1.061.800,00	180.650,66
17.	Aktivirano jamstvo ^{*1} (upisati DA ili NE)	NE	----	----
18.	Datum realizacije kredita (zajma) / izdavanja jamstva ^{*1} / suglasnosti za zaduženje ^{*2})	22. 08. 2017.	23. 07. 2024. Aneks Ugovora 14. 04. 2025.	01. 04. 2025.
19.	Datum odobrenja / suglasnosti	21. 04. 2017.	11. 07. 2024.	26. 03. 2025.
20.	Napomena		Rok korištenja kredita 30. 11. 2025.	Odluka predstavničkog tijela
U Gradu X, 13. listopada 2025.		(gradonačelnik GRADA X) Potpis		

*1 Odnosi se na općinu, grad i županiju koji daju jamstvo temeljem čl. 129. Zakona o proračunu (Nar. nov., br. 144/21) i na sva prethodno dana jamstva.

*2 Odnosi se na općinu, grad i županiju koji daju suglasnost temeljem čl. 127. Zakona o proračunu i na sve prethodno dane suglasnosti.

*3 Obvezno istaknuti ako se radi o zaduživanju za projekte koji se sufinanciraju iz sredstava EU i zaduživanju za projekte iz područja unapređenja energetske učinkovitosti u kojima sudjeluju JLP(R)S-i.

Financijski izvještaji u sustavu proračuna za 2025. godinu

Martina Štefković
Katarina Nesterović*

Članak daje pregled obveznika predaje financijskih izvještaja, rokove, obrasce, način popunjavanja pojedinih stavki financijskih izvještaja, specifičnosti vezane uz izradu financijskih izvještaja na koje je potrebno obratiti pažnju prilikom predaje financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. godine te ostale aktualnosti u financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

1. Uvodno

Odredbe Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu¹ primjenjuju se u knjigovodstvenim evidencijama obveznika proračunskog računovodstva od 1. siječnja 2025. Ovaj Pravilnik je u odnosu na prethodno važeći Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, s ciljem unapređenja računovodstvenog sustava, proširio primjenu obračunske osnove u priznavanju rashoda, obračunatih prihoda, obveza i potraživanja za one račune unutar ovih kategorija koji još nisu bili obuhvaćeni modificiranim načelom nastanka događaja.

Nadalje, sve složeniji zahtjevi upravljanja EU sredstvima iz novog programskog razdoblja 2021. – 2027. zahtijevali su dodatna unapređenja u računovodstvenoj metodologiji za praćenje EU tijekova s ciljem omogućavanja ne samo da sredstva EU fondova budu pravilno iskorištena, nego i optimalno uključena u ukupnu financijsku sliku proračuna. Stoga je u travnju 2024. donesen **Pravilnik o korištenju sredstava Europske unije**² kojim se utvrđuje način planiranja i izvršavanja, povrat sredstava, evidentiranje i izvještavanje o sredstvima Europske unije u Republici Hrvatskoj. Temeljem navedenog Pravilnika, Ministarstvo financija u svibnju 2025. donijelo je **Uputu za računovodstveno evidentiranje sredstava Europske unije** (u daljnjem tekstu: Uputa). Uputa detaljno razrađuje pravila za računovodstvene evidencije EU sredstava iz programskog razdoblja 2021. – 2027., ovisno o ulozi koju pojedini subjekti unutar općeg proračuna imaju u sustavu upravljanja i korištenja EU sredstava te ovisno o tome tko, na čiji račun i na koji način doznava EU sredstva.

Posebom Uputom Ministarstva financija za oznake izvora financiranja sredstava Europske unije (također iz svibnja 2025.

godine) određene su oznake izvora financiranja za EU sredstva koja se iz državnog proračuna prenose proračunskim i izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna, JLP(R)S te proračunskim i izvanproračunskim korisnicima JLP(R)S.

U rujnu 2025. godine usvojene su izmjene i dopune Pravilnika o proračunskim klasifikacijama³ kojima su propisane jedinstvene oznake izvora financiranja na razini podskupine za programsko razdoblje 2021. – 2027.

Daljnji korak u metodološkom praćenju i upravljanju EU sredstvima je **uvođenje i financijskog izvještavanja o EU tijekovima**. Slijedom navedenog, u Narodnim novinama br. 156/25. objavljen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu čije će se odredbe primjenjivati kod predaje financijskih izvještaja za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. godine i nadalje.

2. Obveznici, rokovi i način predaje financijskih izvještaja

Zakonom o proračunu⁴ propisana je obveza sastavljanja i predaje financijskih izvještaja za državni proračun, JLP(R)S te proračunske i izvanproračunske korisnike definirane Zakonom i utvrđene u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika (u daljnjem tekstu: Registar).

Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu⁵ propisan je oblik i sadržaj financijskih izvještaja, razdoblja za koja se sastavljaju te obveza i rokovi njihova podnošenja.

Za svako izvještajno razdoblje Ministarstvo financija priprema i objavljuje na mrežnoj stranici okružnicu o sastavljanju, konsolidaciji i predaji financijskih izvještaja JLP(R)S, prora-

* Martina Štefković, mag. oec. i Katarina Nesterović, mag. oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

¹ Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, br. 158/23. i 154/24.)

² Pravilnik o korištenju sredstava Europske unije (Narodne novine, br. 44/24)

³ Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama (Nar. nov., br. 122/25)

⁴ Zakon o proračunu (Nar. nov., br. 144/21; u daljnjem tekstu: Zakon)

⁵ Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Nar. nov., br. 37/22., 52/25. i 156/25.)

čunskih i izvanproračunskih korisnika. U okružnici se navode rokovi predaje financijskih izvještaja za tekuće izvještajno razdoblje i vrste izvještaja koje pojedini obveznici predaju.

Financijske izvještaje mogu predati isključivo proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i JLP(R)S-a utvrđeni u Registru odnosno subjekti upisani u **Registar zaključno s 31. prosinca 2025.** Registar je dostupan na internetskim stranicama Ministarstva financija na poveznici <https://rkpfi.drzavna-riznica.hr/PORTAL/Rkp> (<https://mfin.gov.hr/> → Istaknute teme → Državna riznica → Računovodstvo → Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika).

Financijski izvještaji koji se sastavljaju za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. jesu:

- Bilanca na obrascu BIL,
- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima na obrascu PR-RAS,
- Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji na obrascu RAS-funkcijski,
- Izvještaj o obvezama na obrascu OBVEZE,
- Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza na obrascu P-VRIO,
- Izvještaj o EU sredstvima na obrascu EU izvještaj,
- Bilješke uz financijske izvještaje.

Financijski izvještaji predaju se putem aplikacije Ministarstva financija **Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika - RKPFI** (u daljnjem tekstu: aplikacija RKPFI) na propisanim obrascima s ugrađenim kontrolama.

Za predaju financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. potrebno je putem aplikacije RKPFI preuzeti **ažurirani predložak odnosno novu verziju obrazaca financijskih izvještaja.**

Kontrole kakve postoje u samim obrascima financijskih izvještaja ugrađene su također i u aplikaciju RKPFI. Uz obrasce financijskih izvještaja u aplikaciju se učitava i Referentna stranica ovjerena potpisom odgovorne osobe za računovodstvo i odgovorne osobe subjekta.

U Tablici 1. iz nastavka na pregledan način dan je prikaz rokova konsolidiranih i nekonsolidiranih financijskih izvještaja po pojedinim obveznicima predaje te popis kome se isti predaju.

Tablica 1. Rokovi predaje financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025.

Obveznik unosa izvještaja u Aplikaciju RKPFI	Financijski izvještaji	Rok za predaju	Primatelj izvještaja u Aplikaciji RKPFI
proračunski korisnici državnog proračuna	▪ Bilanca, ▪ Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ▪ Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, ▪ Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, ▪ Izvještaj o obvezama ▪ Izvještaj o EU sredstvima i ▪ Bilješke	do 2. veljače 2026.	Nadležni razdjel MFIN
razdjeli državnog proračuna	Konsolidirani izvještaj ▪ Bilanca, ▪ Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ▪ Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, ▪ Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, ▪ Izvještaj o obvezama i ▪ Bilješke	do 2. ožujka 2026.	MFIN
proračunski korisnici JLP(R)S	▪ Bilanca, ▪ Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ▪ Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, ▪ Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, ▪ Izvještaj o obvezama ▪ Izvještaj o EU sredstvima i ▪ Bilješke	do 2. veljače 2026.	Nadležna JLP(R)S MFIN
JLP(R)S	▪ Bilanca, ▪ Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ▪ Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, ▪ Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, ▪ Izvještaj o obvezama ▪ Izvještaj o EU sredstvima i ▪ Bilješke	do 16. veljače 2026.	MFIN
	Konsolidirani izvještaj ▪ Bilanca, ▪ Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ▪ Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, ▪ Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, ▪ Izvještaj o obvezama i ▪ Bilješke	do 2. ožujka 2026.	MFIN
izvanproračunski korisnici državnog proračuna	▪ Bilanca, ▪ Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ▪ Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, ▪ Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, ▪ Izvještaj o obvezama ▪ Izvještaj o EU sredstvima i ▪ Bilješke	do 16. veljače 2026.	MFIN
izvanproračunski korisnici JLP(R)S	▪ Bilanca, ▪ Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ▪ Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, ▪ Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, ▪ Izvještaj o obvezama ▪ Izvještaj o EU sredstvima i ▪ Bilješke	do 16. veljače 2026.	Nadležna JLP(R)S MFIN

IMATE
PITANJE?

pitajcentar@tim4pin.hr

3. Predaja godišnjih financijskih izvještaja Državnom uredu za reviziju

Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu propisano je da proračuni, proračunski i izvanproračunski korisnici predaju financijske izvještaje u elektroničkom obliku Ministarstvu financija putem aplikacije RKPFI, a **godišnje financijske izvještaje i nadležnom područnom uredu Državnog ureda za reviziju.**

Godišnji financijski izvještaji obveznika proračunskog računovodstva koji su predani Ministarstvu financija putem aplikacije RKPFI, smatraju se predanim i Državnom uredu za reviziju.

4. Odgoda predaje financijskih izvještaja za 2025.

Ako u vrijeme sastavljanja financijskih izvještaja nastanu **izvanredni vanjski događaji koji se nisu mogli predvidjeti, spriječiti, otkloniti ili izbjeći, JLP(R)S, proračunski i izvanproračunski korisnici iznimno mogu predati financijske izvještaje nakon proteka navedenog roka temeljem prethodne suglasnosti Ministarstva financija.**

Ministarstvo financija suglasnost daje na temelju zahtjeva JLP(R)S, proračunskih i izvanproračunskih korisnika, a koji mora biti dostavljen prije isteka roka za predaju pojedinog financijskog izvještaja i koji je potpisan od strane čelnika tijela. U suglasnosti se za svaki pojedini zahtjev utvrđuje do kada se produžuje rok za predaju financijskih izvještaja.

Financijski izvještaji predani izvan roka propisanog Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, ali unutar roka danog u suglasnosti, smatraju se predanim na vrijeme. Navedeno naglašavamo zbog popunjavanja *Upitnika o fiskalnoj odgovornosti* koji je jedan od temelja za davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti, koja je propisana Zakonom o fiskalnoj odgovornosti⁶. Naime, u *Upitniku o fiskalnoj odgovornosti* **pitanjem pod rednim brojem 59.** provjerava se na poštivanje rokova predaje financijskih izvještaja utvrđenih Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. Ukoliko su financijski izvještaji predani unutar rokova propisanih Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu odnosno unutar odgođenog roka danog u suglasnosti Ministarstva financija na pitanje broj 59. iz *Upitnika* odgovara se potvrdno.

5. Objava godišnjih financijskih izvještaja

Sukladno članku 144. stavku 8. Zakona o proračunu te članku 28. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, JLP(R)S, proračunski i izvanproračunski korisnici objavljuju godišnje financijske izvještaje na svojim internetskim stranicama **najkasnije u roku od osam dana od propisanog roka za njihovo podnošenje.**

Proračunski i izvanproračunski korisnici koji nemaju vlastite internetske stranice, objavljuju godišnje financijske izvještaje na internetskim stranicama nadležnog razdjela organizacijske kla-

sifikacije državnog proračuna, odnosno nadležne JLP(R)S, u roku od osam dana od propisanog roka za njihovo podnošenje.

Potrebno je objaviti sve financijske izvještaje na propisanim obrascima, uključujući i Bilješke. Preporuka je izvještaje objaviti u MS Excel dokumentu u kojem se i izrađuju, s obzirom na to da skenirani dokumenti (PDF i slični formati) nisu strojno čitljivi.

6. Napomene kod popunjavanja obrazaca

Člankom 7. stavkom 5. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu propisano je da se podaci koji se odnose na novčane iznose u obrascima financijskih izvještaja iskazuju **punim brojem sa dvije decimale u službenoj valuti Republike Hrvatske.**

Kod preuzimanja predloška financijskih izvještaja iz aplikacije RKPFI, u **zaglavlju pojedinog obrasca financijskih izvještaja** svakom subjektu bit će prikazan podatak o RKP broju i nazivu obveznika financijskog izvještavanja, razina financijskog izvještavanja te izvještajno razdoblje za koje se financijski izvještaj podnosi.

Obveznik: **DJEČJI VRTIĆ SUNCE**

Razina: **21**

Razdoblje: **2025-12**

Navedeni podaci automatski se popunjavaju u zaglavlje onih obrazaca financijskih izvještaja za koje postoji obveza predaje u pojedinom izvještajnom razdoblju. Za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca zaglavlje će biti popunjeno na svim obrascima koji se predaju.

6.1. Popunjavanje izvještaja na obrascu PR-RAS

U obrazac PR-RAS unose se podaci o prihodima i rashodima, primicima i izdacima ostvarenim u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. i u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. prikazano kroz dva stupca podataka, *“Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine”* i *“Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine”*.

Obveznici predaje financijskih izvještaja popunjavaju oba stupca Obrasca. Iznimka su samo korisnici koji su osnovani tijekom 2025. i korisnici koji su od 1. siječnja 2025. prešli iz neprofitnog u proračunski sustav. Oni popunjavaju samo stupac *“Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine”* budući da u 2024. ili nisu poslovali ili su poslovali, ali nisu bili obveznici izvještavanja sukladno pravilima proračunskog računovodstva.

Kod preuzimanja predloška financijskih izvještaja iz aplikacije RKPFI, podaci koji se u obrazac PR-RAS unose u stupac *„Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine”* bit će automatski popunjeni podacima iz obrasca za isto izvještajno razdoblje prethodne godine koji je bio predan putem aplikacije RKPFI.

Iznimno, slijedom izmjena obrasca PR-RAS u automatskom popunjavanju određene šifre neće biti popunjene te ih je potrebno ručno unijeti. U nastavku se daje osvrt na kategorije prihoda, rashoda, primitaka i izdataka na koje je potrebno obratiti pozornost prilikom popunjavanja obrasca PR-RAS.

⁶ Zakon o fiskalnoj odgovornosti (Nar. nov., br. 111/18)

➤ **Naknade za priređivanje igara na sreću**

U obrascu PR-RAS okviru razreda 6 *Prihodi poslovanja* brisan je odjeljak 6148 *Naknade za priređivanje igara na sreću*. Pro-računski korisnici državnog proračuna koji temeljem uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za određenu godinu ostvaruju prihode s osnove **naknade za priređivanje igara na sreću**, iste u **obrascu PR-RAS iskazuju na novootvorenoj podskupina 654 *Naknade za priređivanje igara na sreću*, u oba stupca podataka – Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine i Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine.**

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine
1	2	3	4	5
6148	Naknade za priređivanje igara na sreću	6148	x	x
654	Naknade za priređivanje igara na sreću	654	100,00	200,00

➤ **Pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije i fiskalnog izravnjanja**

Za praćenje pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije i fiskalnog izravnjanja u okviru prihoda otvoren je novi odjeljak **6353 *Pomoći fiskalnog izravnjanja***, a u okviru rashoda otvorena je nova podskupina računa **365 *Pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije i fiskalnog izravnjanja*** s pripadajućim odjeljcima i osnovnim računima.

JLP(R)S koje primaju sredstva fiskalnog izravnjanja, ista u obrascu PR-RAS iskazuju u okviru novog odjeljka 6353, dok s druge strane Ministarstvo financija za dana sredstva pomoći iskazuje rashode za pomoći fiskalnog izravnjanja u okviru nove podskupine 365.

S obzirom da se poslovni događaji u okviru odjeljka 6353 odnosno novootvorene podskupine 365 evidentiraju počevši od 1. siječnja 2025., u **obrascu PR-RAS za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. podaci će se iskazivati isključivo u stupcu Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine. Stupac Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine u okviru odjeljka 6353 i podskupine 365 ne popunjava se pri sastavljanju obrasca PR-RAS za 2025.**

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine
1	2	3	4	5
635	Pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije i fiskalnog izravnjanja (šifre 6351 do 6353+6352)	635		

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine
1	2	3	4	5
6351	Tekuće pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije	6351		
6352	Kapitalne pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije	6352		
6353	Pomoći fiskalnog izravnjanja	6353	x	150,00
365	Pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije i fiskalnog izravnjanja	365	x	150,00
3651	Tekuće pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije	3651	x	50,00
3652	Kapitalne pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije	3652	x	50,00
3653	Pomoći fiskalnog izravnjanja	3653	x	50,00

Pri sastavljanju obrasca PR-RAS za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. prihodi u okviru novog odjeljka 6353 i rashodi u okviru nove podskupine 365 u obrascu PR-RAS bilježit će stopostotno povećanje u odnosu na ostvarenje u prethodnom razdoblju, stoga je navedeno odstupanje potrebno obrazložiti u Bilješkama uz financijske izvještaje.

➤ **Rashodi lijekova i potrošnog medicinskog materijala kod zdravstvenih ustanova**

U Računskom planu radi veće transparentnosti i boljeg praćenja zaliha, obveza te rashoda za lijekove i potrošni medicinski materijal kod zdravstvenih ustanova, otvorene su nove podskupine, odnosno odjeljak računa u Računskom planu kako slijedi:

- 065 *Zalihe lijekova i potrošnog medicinskog materijala kod zdravstvenih ustanova,*
- 2325 *Obveze za nabavu lijekova i potrošnog medicinskog materijala kod zdravstvenih ustanova,*
- 325 *Rashodi lijekova i potrošnog medicinskog materijala kod zdravstvenih ustanova.*

Od 1. siječnja 2025. zdravstvene ustanove nabavu lijekova i potrošnog medicinskog materijala evidentiraju povećanjem vrijednosti zaliha lijekova i potrošnog medicinskog materijala (na računima nove podskupine 065) i povećanjem obveza na nabavu lijekova i potrošnog medicinskog materijala (na računima novog odjeljka 2325). Utrošak lijekova i potrošnog medicinskog materijala, otpis lijekova ili donaciju zdravstvene ustanove evidentira se smanjenjem vrijednosti zaliha i

evidentiranjem rashoda lijekova i potrošnog medicinskog materijala (na računima nove podskupine rashoda 325).

S obzirom na navedeno, u obrascu PR-RAS za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. podaci će se iskazivati isključivo u stupcu *Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine*. Stupac *Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine* u okviru podskupine 325 ne popunjava se pri sastavljanju obrasca PR-RAS.

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine
1	2	3	4	5
325	Rashodi lijekova i potrošnog medicinskog materijala kod zdravstvenih ustanova (šifre 3251 do 3254)	325	x	200,00
3251	Rashodi po osnovi utroška lijekova i potrošnog medicinskog materijala	3251	x	50,00
3252	Rashodi po osnovi otpisa lijekova i potrošnog medicinskog materijala	3252	x	50,00
3253	Rashodi po osnovi donacije lijekova i potrošnog medicinskog materijala	3253	x	50,00
3254	Rashodi po osnovi prodaje lijekova i potrošnog medicinskog materijala	3254	x	50,00

Do uvođenja nove podskupine računa rashoda 325, rashode na nabavu zaliha lijekova i potrošnog medicinskog materijala zdravstvene ustanove iskazivale su u okviru podskupine 322 *Materijal i sirovine*. Slijedom promjene u načinu evidentiranja i iskazivanja podataka u obrascu PR-RAS, odstupanja u ostvarenju rashoda u okviru podskupina 322 (smanjenje u promatranom razdoblju) i 325 (stopostotno povećanje u promatranom razdoblju) bit će potrebno objasniti u Bilješkama uz financijske izvještaje.

➤ *Depoziti u kreditnim i ostalim financijskim institucijama – primici i izdaci*

Prema prethodno važećem Pravilniku⁷ kratkoročni depoziti evidentirali su se zaduženjem odgovarajućeg računa skupine 12 *Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo* i odobrenjem računa novčanih sredstava, a dugoročni depoziti i kratkoročni depoziti koji se vraćaju u sljedećoj godini evidentirali su se i preko odgovarajućih računa razreda 5 *Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova* i 8 *Primici od financijske imovine i zaduživanja*.

Prema novom Pravilniku, oročavanje depozita u kreditnim i ostalim financijskim institucijama (kratkoročni i dugoročni) i povrat depozita više se ne evidentiraju koristeći osnovne račune izdataka i primitaka u razredu 5 i 8 niti osnovne račune u okviru podskupine 121 *Depoziti u kreditnim i ostalim financijskim institucijama*, već se evidentiraju isključivo preko bilančnih računa u razredu 1 *Financijska imovina* odnosno u okviru podskupine 112 *Izdvojena novčana sredstva i depoziti u kreditnim i financijskim institucijama, na novootvorenim odjeljcima*:

- 1122 *Depoziti kod kreditnih i ostalih financijskih institucija – tuzemni*
- 1123 *Depoziti kod kreditnih i ostalih financijskih institucija – inozemni*.

Slijedom navedenog, u obrascu PR-RAS brisani su odjeljci za praćenje primitaka izdataka za depozite:

- 5181 Izdaci za depozite u kreditnim i ostalim financijskim institucijama – tuzemni,
- 5182 Izdaci za depozite u kreditnim i ostalim financijskim institucijama – inozemni,
- 8181 Primici od povrata depozita od kreditnih i ostalih financijskih institucija – tuzemni,
- 8182 Primici od povrata depozita od kreditnih i ostalih financijskih institucija – inozemni.

Primici i izdaci koji su se iskazivali koristeći osnovne račune izdataka i primitaka u razredu 5 i 8, utjecali su na rezultat od financijske imovine u obrascu PR-RAS u 2024. i na rezultat od u obrascu BIL sa stanjem na dan 31. prosinca 2024. (primjer u nastavku).

Obrazac PR-RAS za izvještajno razdoblje u 2024.				
Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine (2023.)	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine (2024.)
1	2	3	4	5
8181	Primici od povrata depozita od kreditnih i ostalih financijskih institucija - tuzemni	8181	0,00	0,00
8182	Primici od povrata depozita od kreditnih i ostalih financijskih institucija - inozemni	8182	0,00	0,00
5181	Izdaci za depozite u kreditnim i ostalim financijskim institucijama - tuzemni	5181	0,00	200,00
5182	Izdaci za depozite u kreditnim i ostalim financijskim institucijama - inozemni	5182	0,00	0,00

⁷ Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, br. 124/14., 115/15., 87/16., 3/18., 126/19. i 108/20.)

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine (2023.)	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine (2024.)
1	2	3	4	5
	MANJAK PRIMITAKA OD FINACIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA (šifre 5-8)	Y003	0,00	200,00
	Manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju (šifre Y005 + '9222-9221' - X005 - '9221-9222')	Y006	0,00	200,00
Obrazac BIL sa stanjem na dan 1. siječnja i 31. prosinca 2024.				
Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca
1	2	3	4	5
922	Rezultat - višak/manjak prihoda (šifre 9221-9222)	922	0,00	200,00

Subjekti koji su u 2024. u okviru primitaka odnosno izdataka imali evidentirane poslovne događaje, u 2025. iznimno, navedene primitke odnosno izdatke u obrascu PR-RAS u stupcu *Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine* iskazuju preko kategorije prenesenog viška odnosno manjka od financijske imovine. Navedenim načinom iskazivanja podatka, rezultat od financijske imovine u obrascu PR-RAS usklađen je s rezultatom iskazanom u obrascu BIL sa stanjem na dan 1. siječnja 2025. (primjer u nastavku).

Obrazac PR-RAS za izvještajno razdoblje u 2025.				
Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine (2024.)	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine (2025.)
1	2	3	4	5
8181	Primici od povrata depozita od kreditnih i ostalih financijskih institucija – tuzemni	8181	0,00	0,00
8182	Primici od povrata depozita od kreditnih i ostalih financijskih institucija – inozemni	8182	0,00	0,00
5181	Izdaci za depozite u kreditnim i ostalim financijskim institucijama – tuzemni	5181	200,00	0,00

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine (2024.)	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine (2025.)
1	2	3	4	5
5182	Izdaci za depozite u kreditnim i ostalim financijskim institucijama – inozemni	5182	0,00	0,00
	MANJAK PRIMITAKA OD FINACIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA (šifre 5-8)	Y003	0,00	0,00
92213 ili 92223	Višak primitaka od financijske imovine – preneseni ili Manjak primitaka od financijske imovine – preneseni	92213 ili 92223	200,00	0,00
	Manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju (šifre Y005 + '9222-9221' - X005 - '9221-9222')	Y006	200,00	0,00
Obrazac BIL sa stanjem na dan 1. siječnja i 31. prosinca 2025.				
Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca
1	2	3	4	5
922	Rezultat - višak/manjak prihoda (šifre 9221-9222)	922	200,00	0,00

➤ Jamčevni polozi – primici i izdaci

Iako Računskim planom odjeljci **8183 Primici od povrata jamčevnih pologa** i **5183 Izdaci za jamčevne pologe** nisu brisani, u obrascu PR-RAS za 2025. su brisani te se ovi primici i izdaci iskazuju na razini podskupina 818 *Primici od povrata jamčevnih pologa* odnosno 518 *Izdaci za jamčevne pologe*. Navedeno znači da oni subjekti koji su imali iskazane primitke i izdatke na odjeljcima 8183 i 5183 u 2024., u obrascu PR-RAS za 2025. u stupcu *Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine* iskazat će ih u okviru podskupina 818 i 518.

Obrazac PR-RAS za izvještajno razdoblje u 2024.

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine (2023.)	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine (2024.)
1	2	3	4	5
818	Primici od povrata depozita i jamčevnih pologa (šifre 8181 do 8183)	818	0,00	100,00
8183	Primici od povrata jamčevnih pologa	8183	0,00	100,00
518	Izdaci za depozite i jamčevne pologe (šifre 5181 do 5183)	518	0,00	200,00
5183	Izdaci za jamčevne pologe	5183	0,00	200,00

Subjekti koji su u 2025. godine budu imali primitke i izdatke za jamčevne pologe iskazuju ih u okviru podskupine 818 odnosno 518 u stupcu **Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine.**

Obrazac PR-RAS za izvještajno razdoblje u 2025.

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine (2024.)	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine (2025.)
1	2	3	4	5
818	Primici od povrata depozita i jamčevnih pologa (šifre 8181 do 8183)	818	100,00	50,00
8183	Primici od povrata jamčevnih pologa	8183	x	x
518	Izdaci za depozite i jamčevne pologe (šifre 5181 do 5183)	518	200,00	150,00
5183	Izdaci za jamčevne pologe	5183	x	x

➤ Porez na nekretnine

Uzimajući u obzir donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnim porezima⁸ kojim je s 1. siječnja 2025. uveden porez na nekretnine, izmjenama i dopunama novog Pravilnika u Računskom planu otvoren je osnovni račun za praćenje naplate prihoda od poreza na nekretnine, 61316 *Porez na nekretnine*. Osnovni račun 61316 dodan je i u okviru obveznih analitičkih podataka u obrascu PR-RAS u okviru kojeg će JLP(R)S iskazivati naplaćeni prihod od poreza na nekretnine.

⁸ Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnim porezima (Narodne novine, br.152/24.)

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine
1	2	3	4	5
61316	Porez na nekretnine	61316	x	5.000,00

➤ Obvezni analitički podaci

U okviru obveznih analitičkih podataka u obrascu PR-RAS za 2025. dodani su novi osnovni računi za potrebe statističkog izvještavanja i za potrebe sučeljavanja i eliminacija prilikom izrade konsolidiranog financijskog izvještaja općeg proračuna.

U nastavku se daje prikaz novouvedenih obveznih analitičkih podataka odnosno osnovnih računa.

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine
1	2	3	4	5
61341	Porez na promet nekretnina	61341	50,00	100,00
61452	Porez na plovne objekte	61452	50,00	100,00
61459	Ostali nespomenuti porezi na korištenje dobara ili izvođenje aktivnosti	61459	50,00	100,00
64222	Prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta	64222	50,00	100,00
64236	Spomenička renta	64236	50,00	100,00
64241	Godišnja naknada za upotrebu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila	64241	50,00	100,00
64244	Naknada za korištenje cestovnog zemljišta	64244	50,00	100,00
65141	Turistička pristojba	65141	50,00	100,00
65263	Premija za osiguranje od požara	65263	50,00	100,00
66344	Povrat kapitalnih pomoći danih inozemnim trgovačkim društvima po protestiranim jamstvima	66344	x	200,00
66345	Povrat kapitalnih pomoći danih inozemnim obrtnicima po protestiranim jamstvima	66345	x	200,00
32942	Međunarodne članarine	32942	50,00	100,00

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine
1	2	3	4	5
32955	Novčana naknada poslodavca zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom	32955	50,00	100,00
36511	Tekuće pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije županijskim proračunima	36511	x	200,00
36512	Tekuće pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije gradskim proračunima	36512	x	200,00
36513	Tekuće pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije općinskim proračunima	36513	x	200,00
36521	Kapitalne pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije županijskim proračunima	36521	x	200,00
36522	Kapitalne pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije gradskim proračunima	36522	x	200,00
36523	Kapitalne pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije općinskim proračunima	36523	x	200,00
36531	Pomoći fiskalnog izravnjanja županijskim proračunima	36531	x	200,00
36532	Pomoći fiskalnog izravnjanja gradskim proračunima	36532	x	200,00
36533	Pomoći fiskalnog izravnjanja općinskim proračunima	36533	x	200,00

Za novootvorene osnovne račune 66344 i 66345 i osnovne račune iz podskupine 365 u stupcu *Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine* ne iskazuju se podaci u 2025.

6.2. Popunjavanje Bilance na obrascu BIL

U stupcu „Stanje na 1. siječnja” podaci o novčanim iznosima automatski su popunjeni podacima iz Bilance sa stanjem na dan 31. prosinca 2024.

Iznimno, slijedom izmjena obrasca BIL u automatskom popunjavanju određene šifre neće biti popunjene te ih je potrebno ručno unijeti (u nastavku se daju napomene za određene šifre na koje je potrebno obratiti pozornost prilikom unosa podataka).

➤ Zalihe lijekova i potrošnog medicinskog materijala kod zdravstvenih ustanova

Zdravstvene ustanove su zalihe lijekova i potrošnog medicinskog materijala do kraja 2024. evidentirale u okviru podskupine 061 *Zalihe za obavljanje djelatnosti*. Od 1. siječnja 2025. zdravstvene ustanove nabavu lijekova i potrošnog medicinskog materijala evidentiraju u okviru novootvorene podskupine računa 065 *Zalihe lijekova i potrošnog medicinskog materijala kod zdravstvenih ustanova*.

S obzirom da se poslovni događaji u okviru novootvorene podskupine 065 evidentiraju počevši od 1. siječnja 2025., u obrascu BIL podaci će se iskazivati isključivo u stupcu *Stanje 31. prosinca*. Stupac *Stanje 1. siječnja* u okviru podskupine 065 ne popunjava se pri sastavljanju obrasca BIL za 2025.

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca
1	2	3	4	5
065	Zalihe lijekova i potrošnog medicinskog materijala kod zdravstvenih ustanova	065	x	100,00

Slijedom promjene u načinu evidentiranja i iskazivanja podataka u obrascu BIL, odstupanja u okviru podskupina 061 (smanjenje u promatranom razdoblju) i 065 (stopostotno povećanje u promatranom razdoblju) bit će potrebno objasniti u Bilješkama uz obrazac BIL.

➤ Izdvojena novčana sredstva

U obrascu BIL u okviru razreda 1 *Financijska imovina* brisani su podskupina 121 *Depoziti u kreditnim i ostalim financijskim institucijama* i pripadajući odjeljci 1211 *Depoziti u tuzemnim kreditnim i ostalim financijskim institucijama* i 1212 *Depoziti u inozemnim kreditnim i ostalim financijskim institucijama* te se od 1. siječnja 2025. depoziti iskazuju u okviru podskupine 112 *Izdvojena novčana sredstva i depoziti u kreditnim i financijskim institucijama* na novootvorenim odjeljcima 1122 *Depoziti kod kreditnih i ostalih financijskih institucija – tuzemni* i 1123 *Depoziti kod kreditnih i ostalih financijskih institucija – inozemni*.

Stanja potraživanja za depozite na dan 31. prosinca 2024. na osnovnim računima u okviru podskupine 121 *Depoziti u kreditnim i ostalim financijskim institucijama* bilo je potrebno s danom 1. siječnja 2025. prenijeti na odgovarajuće osnovne račune u odjeljku 1122 *Depoziti kod kreditnih i ostalih financijskih institucija – tuzemni* odnosno 1123 *Depoziti kod kreditnih i ostalih financijskih institucija – inozemni*.

Depoziti se u obrascu BIL iskazuju u okviru podskupine 112 u oba stupca podataka – „Stanje 1. siječnja 2025.“ i „Stanje 31. prosinca 2025.“.

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca
1	2	3	4	5
112	Izdvojena novčana sredstva i depoziti u kreditnim i financijskim institucijama (šifre 1121 do 1123)	112	100,00	200,00
1121	Izdvojena novčana sredstva	1121	50,00	100,00
1122	Depoziti kod kreditnih i ostalih financijskih institucija - tuzemni	1122	25,00	50,00
1123	Depoziti kod kreditnih i ostalih financijskih institucija - inozemni	1123	25,00	50,00
121	Depoziti u kreditnim i ostalim financijskim institucijama (šifre 1211+1212)	121	x	x
1211	Depoziti u tuzemnim kreditnim i ostalim financijskim institucijama	1211	x	x
1212	Depoziti u inozemnim kreditnim i ostalim financijskim institucijama	1212	x	x

➤ **Podskupina računa 193 Kontinuirani rashodi budućih razdoblja**

U prijelaznim i završnim odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, u članku 233. propisano je da se s danom 1. siječnja 2025. ukida podskupina računa 193 *Kontinuirani rashodi budućih razdoblja*. Kontinuirani rashodi budućih razdoblja slijedom navedenog **zatvorili su se odobrenjem odgovarajućih osnovnih računa podskupine 193 te su preneseni na rashode zaduženjem odgovarajućih osnovnih računa razreda 3 *Rashodi poslovanja***. U obrascu BIL koji se sastavlja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025., obveznici proračunskog računovodstva popunit će podatak o stanju kontinuiranih rashoda na dan 1. siječnja 2025., dok na dan 31. prosinca 2025. neće popunjavati navedeni podatak.

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca
1	2	3	4	5
193	Kontinuirani rashodi budućih razdoblja	193	100,00	x

➤ **Obveze za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna i obračunate pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna**

Rashodi za pomoći unutar općeg proračuna evidentiraju se po novčanom načelu u trenutku plaćanja, a subjekt unutar općeg proračuna koji je obavezan doznačiti pomoć drugom subjektu unutar općeg proračuna u trenutku nastanka obveze, temeljem izdanog akta nadležnog tijela (odluke, rješenja, sporazuma), evidentira po modificiranom načelu nastanka događaja obvezu na odgovarajućem osnovnom računu u podskupini 236 *Obveze za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna* i zadužuje obračunati rashod na odgovarajućem osnovnom računu u podskupini 936 *Obračunati rashodi za pomoći dane unutar općeg proračuna*.

U obrascu BIL podskupina računa 236 proširena je za unos podataka za pripadajuće podskupine, a način unosa podataka u stupce „Stanje 1. siječnja“ i „Stanje 31. prosinca“ daje se u nastavku. **Obveze za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna (odjeljci 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2368) ne popunjavaju se u stupcu „Stanje 1. siječnja“, izuzev odjeljka 2366 *Obveze za povrat pomoći primljenih iz drugih proračuna i od izvanproračunskih korisnika po protestiranim jamstvima* koji se koristio i u 2024. za evidentiranje poslovnih događaja (kod sastavljanja Bilance sa stanjem na dan 31. prosinca 2024. stanje odjeljka 2366 bilo je dio stanja koje se iskazivalo u okviru podskupine 236).**

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca
1	2	3	4	5
236	Obveze za povrat pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna primljenih unutar općeg proračuna po protestiranim jamstvima (šifre 2361 do 2368)	236	100,00	140,00
2361	Obveze za pomoći inozemnim vladama	2361	x	20,00
2362	Obveze za pomoći međunarodnim organizacijama te institucijama i tijelima EU	2362	x	20,00
2363	Obveze za pomoći drugom proračunu i izvanproračunskim korisnicima	2363	x	20,00
2364	Obveze za pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna	2364	x	20,00

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca
1	2	3	4	5
2365	Obveze za pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije i fiskalnog izravnjanja	2365	x	20,00
2366	Obveze za povrat pomoći primljenih iz drugih proračuna i od izvanproračunskih korisnika po protestiranim jamstvima	2366	100,00	20,00
2368	Obveze za pomoći temeljem prijenosa EU sredstava	2368	x	20,00

Također, u okviru skupine 93 *Obračunati rashodi poslovanja*, obrazac BIL proširen je za unos podataka u okviru odjeljaka iz podskupine računa 936 *Obračunati rashodi za pomoći dane unutar općeg proračuna* za koje se način unosa podataka u stupce „Stanje 1. siječnja“ i „Stanje 31. prosinca“ daje se u nastavku. **Obračunati rashodi poslovanja ne popunjavaju se u stupcu „Stanje 1. siječnja“, izuzev odjeljka 9363 *Obračunati rashodi za pomoći drugom proračunu i izvanproračunskim korisnicima po protestiranim jamstvima* koji se koristio i u 2024. za evidentiranje poslovnih događaja (kod sastavljanja Bilance sa stanjem na dan 31. prosinca 2024. stanje odjeljka 9363 bilo je dio stanja koje se iskazivalo u okviru skupine 93).**

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca
1	2	3	4	5
9361	Obračunati rashodi za tekuće pomoći drugom proračunu i izvanproračunskim korisnicima	9361	x	100,00
9362	Obračunati rashodi za kapitalne pomoći drugom proračunu i izvanproračunskim korisnicima	9362	x	100,00
9363	Obračunati rashodi za pomoći drugom proračunu i izvanproračunskim korisnicima po protestiranim jamstvima	9363	50,00	100,00

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca
1	2	3	4	5
9364	Obračunati rashodi za povrat pomoći iz drugih proračuna i od izvanproračunskih korisnika po protestiranim jamstvima	9364	x	100,00
9365	Obračunati rashodi za pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije i fiskalnog izravnjanja	9365	x	100,00
9366	Obračunati rashodi za pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna	9366	x	100,00
9367	Obračunati rashodi za tekuće pomoći temeljem prijenosa EU sredstava	9367	x	100,00
9368	Obračunati rashodi za kapitalne pomoći temeljem prijenosa EU sredstava	9368	x	100,00

➤ **Obveze za nabavu nefinancijske imovine, Obračunati prihodi poslovanja i Obračunati prihodi od prodaje nefinancijske imovine**

U obrascu BIL koji se predavao zaključno za 2024., stanje obveza za nabavu nefinancijske imovine (skupina 24), obračunatih prihoda poslovanja (skupina 96) i obračunatih prihoda od prodaje nefinancijske imovine (skupina 97) iskazivalo se na drugoj razini odnosno na razini skupine u oba stupca podataka odnosno stanje na 1. siječnja i stanje 31. prosinca.

Izmjenom obrasca BIL koji će se predavati od izvještajnog razdoblja od 1. siječnja do 31. prosinca 2025., stanja u okviru ovih skupina (24, 96 i 97) iskazivat će se na nižim razinama, tj. razini podskupine i odjeljka (na razini odjeljka iskazivat će se propisani odjeljci iz podskupine 963 *Obračunate pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna* koji su na ovakav način raščlanjeni za potrebe konsolidacije financijskih izvještaja na razini općeg proračuna).

Budući da su u obrascu BIL skupine 24, 96 i 97 isključivo raščlanjene na niže razine koje su već prethodno bile propisane prethodnim Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskim planom, u obrascu BIL popunjavat će se oba stupca podataka, i „Stanje 1. siječnja“ i „Stanje 31. prosinca“.

➤ **Nova skupina 27 Obveze za predujmove, depozite, jamčevne pologe i tuđe prihode**

Iz odjeljka 2395 *Ostale nespomenute obveze* u novom Računskom planu izdvojeni su osnovni računi za praćenje predujmova, depozita, jamčevnih pologa i tuđih prihoda u novu skupinu računa 27 *Obveze za predujmove, depozite, jamčev-*

ne pologe i tuđe prihode (detaljnije prikazano u tablici niže). U okviru odjeljka 2395 ostao je samo jedan osnovni račun i to 23954 Ostale nespomenute obveze.

PRETHODNO VAŽEĆI PRAVILNIK	NOVI PRAVILNIK		OPIS
2395	27		Obveze za predujmove, depozite, primljene jamčevine i tuđe prihode
	23951	271 27111	Obveze za predujmove
	23952	272 27211	Obveze za depozite
	23953	27212	Obveze za jamčevne pologe
	23954		Ostale nespomenute obveze
	23955	273 27311	Obveze za naplaćene tuđe prihode
	23956	27411	Obveze proračuna za naplaćena sredstva proračunskog korisnika
	23957	275 27511	Obveze za EU predujmove
	23958	276 27611	Obveze proračunskih korisnika za povrat u proračun
		27612	Obveze proračunskih korisnika za povrat u proračun - bolovanje HZZO

Stanje na dan 31. prosinca 2024. na osnovnim računima 23951, 23952, 23953, 23955, 23956, 23957 i 23958 bilo je potrebno prenijeti u početno stanje 1. siječnja 2025. na odgovarajuće novootvorene osnovne račune u okviru skupine 27.

Slijedom navedene izmjene u Računskom planu, izmijenjen je i obrazac BIL odnosno dodana je nova skupina 27 za iskazivanje stanja pripadajućih osnovnih računa obveza. Kod popunjavanja obrasca BIL u oba stupca podataka („Stanje 1. siječnja“ i „Stanje 31. prosinca“) u okviru podskupine 239 potrebno je iskazati samo stanje osnovnog računa 23954 Ostale nespomenute obveze, dok će se u okviru skupine 27 iskazati stanje svih pripadajućih osnovnih računa iz skupne 27.

U obveznim analitičkim podacima u obrascu BIL dodani su osnovni računi iz skupine 27 i kod popunjavanja podataka bit će potrebno popuniti podatke u oba stupca podataka („Stanje 1. siječnja“ i „Stanje 31. prosinca“).

Zbog promjene u načinu evidentiranja i iskazivanja podataka u obrascu BIL, odstupanja u promatranom razdoblju u iskazanim podacima u okviru podskupine 239 Ostale tekuće obveze (smanjenje u promatranom razdoblju) i skupine 27 Obveze za predujmove, depozite, jamčevne pologe i tuđe prihode (stopostotno povećanje u promatranom razdoblju) bit će potrebno objasniti u Bilješkama uz financijske izvještaje.

➤ Izvanbilančni zapisi u obveznim analitičkim podacima

U obveznim analitičkim podacima u obrascu BIL dodani su osnovni računi za praćenje izvanbilančnih zapisa. Prilikom

popunjavanja obrasca BIL, novčane iznose bit će potrebno popuniti u oba stupca podataka „Stanje na 1. siječnja“ i „Stanje na 31. prosinca“, i to na način da će se u stupcu „Stanje 1. siječnja“ popunjavati samo podaci na onim osnovnim računima koji su korišteni za evidentiranje izvanbilančnih zapisa do kraja 2024.

6.3. Popunjavanje obrasca RAS-FUNKCIJSKI

Funkcijska klasifikacija sadrži rashode razvrstane prema njihovoj namjeni. Brojčane oznake i nazivi funkcijske klasifikacije preuzeti su iz međunarodne klasifikacije funkcija države (COFOG) Ujedinjenih naroda – Klasifikacija rashoda u skladu s namjenom. Prema ovoj međunarodnoj klasifikaciji 10 je osnovnih funkcija države:

- 01 Opće javne usluge
- 02 Obrana
- 03 Javni red i sigurnost
- 04 Ekonomski poslovi
- 05 Zaštita okoliša
- 06 Usluge unapređenja stanovanja i zajednice
- 07 Zdravstvo
- 08 Rekreativna, kultura i religija
- 09 Obrazovanje
- 10 Socijalna zaštita.

Funkcijska klasifikacija objavljena je kao sastavni dio i prilog Pravilniku o proračunskim klasifikacijama⁹. Brojčane oznake funkcijske klasifikacije razvrstane su u razrede, skupine i podskupine. **Razvrstavanje rashoda prema namjeni ima hijerarhijsku strukturu s tri razine:**

1. **prva razina** sastoji se od dvoznamenkastog broja u rasponu od 01 do 10 za razred,
2. **druga razina** sastoji se od troznamenkastog broja: prve dvije znamenke označavaju pripadnost razredu, treća je znamenka u rasponu od 1 do 9 za skupinu,
3. **treća razina** sastoji se od četveroznamenkastog broja: prve tri znamenke označavaju pripadnost skupini, četvrta je znamenka u rasponu od 0 do 9 za podskupinu.

Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji sastavlja se na obrascu RAS-funkcijski i **sadržava rashode poslovanja (razred 3) i rashode za nabavu nefinancijske imovine (razred 4) razvrstane prema funkciji za koju su utrošeni**. Izdaci za financijsku imovinu i obveze (razred 5) ne razvrstavaju se funkcijski niti uključuju u izvještaj RAS-funkcijski.

Kako bi obrazac RAS-funkcijski realno prikazivao namjenu utrošenih sredstava kod svakog subjekta općeg proračuna, važno je da se već kod izrade proračuna odnosno financijskog plana svakom projektu odnosno aktivnosti (kao najnižim kategorijama programske klasifikacije) u planu proračuna odnosno financijskom planu dodjeli funkcija odnosno funkcijska oznaka i time jasno odredi namjena rashoda koje sadrži.

Novčani iznosi u obrazac RAS-funkcijski unose se u oba stupca: „Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine“ i

⁹ Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Nar. nov., br. 4/24)

„Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine“. Iznimka kod popunjavanja podatka u stupcu *Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine* odnosi se samo na one korisnike koji su osnovani tijekom 2024. i korisnike koji su od 1. siječnja 2024. prešli iz neprofitnog u proračunski sustav. Prilikom preuzimanja predložka obrazaca financijskih izvještaja iz aplikacije RKPFI podaci u stupcu „Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine“ bit će automatski popunjeni podacima iz obrasca RAS-funkcijski koji je bio predan putem aplikacije RKPFI za prethodnu godinu.

Podaci odnosno novčani iznosi koji se unose po pojedinim funkcijama u obrazac RAS-funkcijski moraju odgovarati ukupno iskazanim rashodima razreda 3 *Rashodi poslovanja* i 4 *Rashodi za nabavu nefinancijske imovine* u Izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (obrazac PR-RAS), i to na sljedeći način:

1. Za proračunske i izvanproračunske korisnike (razine 11, 12, 21, 31, 41, 42) vrijedi:

RAS-funkcijski
Šifre funkcija 01 + 02 + 03 + 04 + 05 + 06 + 07 + 08 + 09 + 10
=
PR-RAS
Šifra Y034 Ukupni rashodi

Proračunski i izvanproračunski korisnici u obrascu RAS-funkcijski iskazuju svoje rashode po funkcijskoj klasifikaciji neovisno o tome iz kojeg su izvora financirani (za proračunske korisnike uključujući i one rashode financirane iz sredstava primljenih od nadležnog subjekta (državni proračun/JLP(R)S) za financiranje redovne djelatnosti).

2. Za državni proračun i JLP(R)S (razine 13, 22 i 23) vrijedi:

RAS-funkcijski
Šifre funkcija 01 + 02 + 03 + 04 + 05 + 06 + 07 + 08 + 09 + 10
=
PR-RAS
Šifra Y034 Ukupni rashodi
-
Šifra 367 Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti

Državni proračun u svom financijskom izvještaju razine 13 i JLP(R)S u svom financijskom izvještaju razine 22 pri popunjavanju obrasca RAS-funkcijski moraju iz svojih ukupnih rashoda isključiti iznose prijenosa proračunskim korisnicima iz svoje nadležnosti (podskupinu 367 *Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti*), kako ne bi došlo do udvostručavanja podataka.

6.4 Popunjavanje obrasca P-VRIO

Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza prikazuje podatke o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza koje nisu rezultat transakcija koje se iskazuju kao prihodi, primici, rashodi i izdaci. Navedene se promjene u knji-

govodstvu iskazuju preko podskupine 915 *Promjene u vrijednosti i obujmu imovine i obveza* koja na kraju godine ne može imati iskazan saldo. Svaka promjena u vrijednosti i obujmu imovine i obveza evidentirana na računima podskupine 915 prenosi se u korist ili na teret odgovarajućeg računa razreda 9. Međutim, ostaje podatak za popunjavanje izvještaja P-VRIO, koji zahtijeva iskaz promjena za pojedine vrste imovine i obveza.

Jedan korisnik može istovrsnu imovinu primiti od nekoga iz sustava općeg proračuna i dati nekom u sustavu općeg proračuna, ili može rashodovati neupotrebljivu imovinu. Znači, u obrascu P-VRIO može se iskazati i povećanje i smanjenje istovrsne imovine. Na navedeni način to treba biti iskazano i u izvještaju P-VRIO.

Novčani iznosi u obrascu P-VRIO iskazuju se punim brojem s dvije decimale (u eurima i eurocentima). Subjekti koji nemaju podatke za popunjavanje obrasca P-VRIO, a da bi zadovoljili podatak o popunjenosti pojedinog obrasca s Referentne stranice, dovoljno je da u obrazac na bilo koju poziciju unesu iznos od 0,00 eura.

6.5. Popunjavanje obrasca OBVEZE

U retku „Stanje obveza 1. siječnja“ Izvještaja o obvezama na obrascu OBVEZE iskazuje se početno stanje obveza na dan 1. siječnja 2025., koje odgovara stanju obveza na kraju prosinca 2024. godine. To se početno stanje iskazivalo u Izvještajima o obvezama za izvještajna razdoblja 1. siječnja do 31. ožujka 2025., 1. siječnja do 30. lipnja 2025. i 1. siječnja do 30. rujna 2025. te se isto tako mora iskazati i u Izvještaju o obvezama za proračunsku godinu. Promjene u stanju obveza iskazuju se kumulativno od 1. siječnja 2025.

Prilikom preuzimanja predložka obrazaca financijskih izvještaja, u retku „Stanje obveza 1. siječnja“ bit će popunjen novčani iznos stanja obveza koji će odgovarati stanju na 31. prosinca 2024. (stanje obveza na kraju izvještajnog razdoblja za 2024. godinu preuzeto iz obrasca OBVEZE).

Obveze stvorene između obveznika predaje financijskih izvještaja objavljenih u Registru koje se u evidencijama korisnika vode na računima obveza za rashode poslovanja, nabavu nefinancijske imovine i obveza za financijsku imovinu, za potrebe Izvještaja o obvezama ne razdvajaju se prema navedenim vrstama nego se stavljaju u zajedničku kategoriju „**međusobne obveze proračunskih korisnika**“. Osnovni kriterij da se određena obveza razvrsta u ovu kategoriju je da je nastala u međusobnom odnosu između subjekata općeg proračuna. Međusobne obveze su primjerice:

- obveze po osnovi fakturiranja između korisnika u sustavu proračuna,
- refundacije zajedničkih troškova (obveze za režijske i druge troškove u kojima participiraju dva proračunska korisnika koji koriste istu zgradu),
- obveze za povrat u proračun sredstava koja refundira HZZO (primjerice: naknada za bolovanje iznad 42 dana, ozljedu na radu i sl.),

- obveza za uplatu u državni proračun temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo¹⁰ (55%, 65%),
- obveza nadležnog proračuna za nepotrošene vlastite prihode i namjenske prihode i primitke proračunskih korisnika uplaćene u proračun.

U kategoriju „međusobne obveze subjekata unutar općeg proračuna“ iskazuju se i obveze za pomoći dane subjektima unutar općeg proračuna, tj. subjektima iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika koje se evidentiraju u okviru odjeljka 236 *Obveze za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna*.

Obveze za poreze, doprinose iz i na plaće, obveze za PDV, carine i ostala slična davanja državi prikazuju se kao dio izvorne obveze kojoj pripadaju te se ne tretiraju kao međusobne obveze proračunskih korisnika.

Prema dospijeću stanje obveza na kraju izvještajnog razdoblja iskazuje se kao:

- **Stanje dospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja** (Šifra V007)
- **Stanje nedospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja** (Šifra V009)

Stanje dospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja (Šifra V007) predstavlja ukupan iznos obveza na kraju izvještajnog razdoblja koje na 31. prosinca 2025. **nisu podmirene odnosno plaćene, a zaista imaju dospijeće plaćanja do 31. prosinca 2025.** U izvještaju se stanje dospjelih obveza prati prema prekoračenjima rokova dospijeća i to u sljedećim intervalima:

- od 1 do 60 dana,
- 61 do 180 dana,
- 181 do 360 dana i
- preko 360 dana.

Obveznici proračunskog računovodstva i financijskog izvještavanja često griješe pri unosu podataka o stanju dospjelih i nedospjelih obveza, stoga ističemo sljedeće obveze koje se ne razvrstavaju kao dospjele:

- **Obveze za plaću za prosinac 2025. nisu dospjele obveze** na dan 31. prosinca 2025. jer dospijevaju tek u siječnju 2025.
- **Obveze za povrat u proračun** koje kao protustavku imaju potraživanja, nisu dospjele obveze. Primjerice, obveza za povrat u proračun naknade za bolovanje za koja je sredstva osigurao nadležni proračun, a refundirat će Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, dospijeva tek kad Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje uplati sredstva.

Stanje nedospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja (Šifra V009) predstavlja ukupan iznos obveza na kraju izvještajnog razdoblja koje su nastale zaključno sa zadnjim danom izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2025., ali nisu dospjele na plaćanje na 31. prosinca 2025. **odnosno čije dospijeće plaćanja dospijeva u budućim razdobljima (2026. i kasnije).**

Primjeri nedospjelih obveza koji se iskazuju u Izvještaju o obvezama jesu:

- **Obveze za plaću** za prosinac 2025. koja dospijeva u siječnju 2026. **iskazuje se kao nedospjela obveza.**
- Obveze evidentirane na osnovnim računima 27411 **Obveze proračuna za naplaćena sredstva proračunskog korisnika** i 27611 **Obveze proračunskih korisnika za povrat u proračun** jesu također **nedospjele obveze.**

Bolničke zdravstvene ustanove koje su u 2025. godini od HZZO-a primile veći iznos sredstava za obavljanje zdravstvenih usluga (bolničkog liječenja i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja) od stvarno izvršenih usluga, odnosno ispostavljenih računa HZZO-u, **obvezu prema HZZO-u za više doznačena sredstva** u Izvještaju o obvezama evidentiraju također kao dio izvorne obveze odnosno kao povećanje obveze proračunskih korisnika **u okviru skupine 27 Obveze za predujmove, depozite, jamčevne pologe i tuđe prihode**, a ne kao međusobne obveze. Obveze iskazane u okviru skupine 27 klasificiraju se u **nedospjele obveze** i kao takve prikazuju u Izvještaju o obvezama.

Dodano skrećemo pozornost kako su Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu iz odjeljka 2395 *Ostale nespomenute obveze* izdvojeni osnovni računi za praćenje predujmova, depozita, jamčevnih pologa i tuđih prihoda u novu skupinu računa 27 *Obveze za predujmove, depozite, jamčevne pologe i tuđe prihode*. Slijedom navedene izmjene, u obrascu OBEZE za praćenje stanja i kretanja obveza u izvještajnom razdoblju dodana je nova skupina 27 i to kroz sljedeće kategorije:

- Povećanje obveza u izvještajnom razdoblju
- Podmirene obveze u izvještajnom razdoblju
- Stanje obveza na kraju izvještajnog razdoblja (dospjele i nedospjele obveze).

7. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje detaljna su razrada i dopuna podataka uz financijske izvještaje. Mogu biti opisne, brojčane ili kombinirane, ovisno o tome što se pojašnjava. Označavaju se rednim brojevima s vezom na pojedinu poziciju iz financijskog izvještaja na koju se odnose. Člancima 15. – 18.a Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu *propisana je obveza sastavljanja Bilješki uz Bilancu, Izvještaj o prihodima o rashodima, primicima i izdacima, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o EU sredstvima te Izvještaj o obvezama.*

Prilikom izrade Bilješki, u pojašnjenju promjena pojedinih stavki financijskih izvještaja nije dovoljno navesti isključivo iznos ili postotak promjene stavke (koji je vidljiv i iz samog izvještaja), već je potrebno obrazložiti:

- razloge značajnih razlika u stanju na kraju izvještajnog razdoblja u odnosu na stanje na početku izvještajnog razdoblja
- razloge značajnih odstupanja ostvarenja u izvještajnom razdoblju u odnosu na izvještajno razdoblje prethodne godine

¹⁰ Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (Nar. nov., br. 43/92. - 78/02.)

- c) razloge promjena na stavkama financijskog izvještaja koje u jednom od prikazanih izvještajnih razdoblja nemaju iskazan podatak, dok je u drugom razdoblju iskazan značajan iznos zbog, primjerice, novog prihoda ili primitka, rashoda ili izdatka koji je ostvaren u jednom od promatranih razdoblja.

Postupak predaje financijskih izvještaja kroz aplikaciju RKPFI nadograđen je novom funkcionalnosti u izradi Bilješki koja se primjenjuje **od izvještajnog razdoblja od 1. siječnja do 30. lipnja 2025.** na način da obveznici financijskog izvještavanja Bilješke izrađuju direktno kroz aplikaciju RKPFI te imaju mogućnost njihovog naknadnog preuzimanja u Word dokumentu za svoje interne potrebe. Detaljnije upute o načinu izrade i unosa Bilješki u aplikaciju RKPFI dane su u okružnicama Ministarstva financija.

Prilikom izrade obrazloženja odnosno Bilješki, obveznici proračunskog računovodstva imali su samo mogućnost unosa teksta obrazloženja, bez mogućnosti uređenja odnosno formatiranja tog teksta. **Od izrade Bilješki za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025., izrada bilješki nadograđena je u smislu da će u koraku izradi Bilješki kod unosa teksta obrazloženja biti ugrađene funkcije za formatiranje teksta kako je vidljivo niže na slici.**

Račun iz rač. plana	Opis stavke	Šifra	Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine	Indeks (%)
6114	Porez na dohodak od kapitala	6114	584.040,24	1.282.832,18	130,4

Bilješka:

Unesite bilješku

Spremi Odštampaj

8. Uvođenje Izvještaja o EU sredstvima

Novi *EU izvještaj* koji se u sklopu financijskog izvještavanja u proračunskom računovodstvu uvodi Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu¹¹ predstavlja analitički financijski izvještaj koji će se podnositi za programsko razdoblje 2021. – 2027., počevši od financijskog izvještavanja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025.

Napominjemo, *EU izvještaj* podnosi se za ostvarene prihode i rashode nastale u 2025., a koji su realizirani u okviru „starog“ programskog razdoblja 2014. – 2020.

Jedna od novosti u računovodstvenom praćenju EU tijekomova je i primjena **jedinstvenih oznaka izvora financiranja za EU sredstva za sve subjekte unutar općeg proračuna.** Izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama¹²

usvojenim u rujnu 2025., propisane su jedinstvene oznake izvora financiranja na razini podskupine za programsko razdoblje 2021. – 2027.

Skrećemo pozornost da uz izvještavanje o korištenju EU sredstava prema jedinstvenim oznakama izvora financiranja za praćenje EU sredstava, pratit će se i **korištenje sredstava iz nacionalnog sufinanciranja** koja su predviđena za programsko razdoblje 2021. – 2027.

Po prvi puta obveznici financijskog izvještavanja podnositi će novi financijski izvještaj - *EU izvještaj* koji je koncipiran na način da analitički prati jedan segment poslovanja obveznika proračunskog računovodstva vezan uz EU tijekomove i to prema jedinstvenim oznakama izvora financiranja za EU sredstva. Razlika je to u odnosu na do sada propisane financijske izvještaje koji sadržajno prate cjelokupno poslovanje obveznika proračunskog računovodstva odnosno sve prihode, rashode, primitke i izdatke po prirodnim vrstama te stanja i promjena imovine, obveza i vlastitih izvora. *EU izvještaj* sadrži podatke o ostvarenim prihodima i primicima, rashodima i izdacima, dugovnom i potražnom prometu obračunatih prihoda poslovanja, stanju potraživanja, obveza i obračunatih rashoda i prihoda poslovanja i stanju izvanbilančnih zapisa po izvorima financiranja za praćenje EU sredstava i izvoru nacionalnog sufinanciranja. Izvještaj se sastavlja na **obrascu *EU izvještaj***. Sukladno navedenom, *EU izvještaj s računovodstvenog aspekta praćenja korištenja EU sredstava sadrži sljedeće podatke:*

1. **ostvareni prihodi i primici, rashodi i izdaci**
2. **stanje potraživanja, obveza i obračunatih rashoda i obračunatih prihoda poslovanja**
3. **dugovni i potražni promet obračunatih prihoda poslovanja**
4. **stanje izvanbilančnih zapisa**

Dugovni i potražni promet obračunatih prihoda poslovanja predstavlja zbroj ostvarenog prometa dugovne (smanjenje) odnosno potražne (povećanje) strane odgovarajućeg računa obračunatih prihoda poslovanja koje obveznik proračunskog računovodstva ima iskazano u svojim poslovnim knjigama u izvještajnom razdoblju za koje se *EU izvještaj* podnosi.

Novi *EU izvještaj* predavat će se u zasebnom MS Excel dokumentu koji će biti dostupan za preuzimanje obveznicima financijskog izvještavanja putem **aplikacije RKPFI**¹³.

Obrazac *EU izvještaja* koncipiran je na način da se u uvodnom listu nalazi popis svih jedinstvenih broječnih oznaka i pripadajućih naziva izvora financiranja, a na zasebnim listovima prate se financijski podaci po pojedinačnom jedinstvenom izvoru financiranja za koji se *EU izvještaj* podnosi.

¹¹ Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom objavljeno je u Narodnim novinama, broj 156/25.

¹² Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine, br. 4/24. i 122/25.).

¹³ Za predaju financijskih izvještaja na obrascima PR-RAS, OBEZE, BIL, RAS-funkcijski i P-VRIO obveznici financijskog izvještavanja koriste MS Excel predložak koji im je dostupan za preuzimanje putem aplikacije Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika (u daljnjem tekstu: aplikacija RKPFI). Sam MS Excel predložak, osim obrazaca, sadrži i Referentnu stranicu izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika koja se zajedno s financijskim izvještajima učitava u aplikaciju RKPFI.

Slika 1. Dugovni i potražni promet obračunatih prihoda poslovanja za potrebe financijskog izvještavanja o EU tijekomima

96 Obračunati prihodi poslovanja	
	2.500 S°
(2) 1.000	1.000 (1)
(4) 850	850 (3)
	2.125 (5)
	1.630 (6)
	6.255 ZS°

Zbroj dugovnog prometa – smanjenje obračunatih prihoda poslovanja u izvještajnom razdoblju

Početni saldo - stanje obračunatih prihoda na početku razdoblja

Zbroj potražnog prometa – povećanje obračunatih prihoda poslovanja u izvještajnom razdoblju

Završni saldo - stanje obračunatih prihoda na kraju razdoblja

Obveznik financijskog izvještavanja popunjava podatke u *EU izvještaju* u onim listovima odnosno po onim jedinstvenim oznakama izvora financiranja ovisno o tome iz kojeg izvora financiranja ostvaruje sredstva.

Primjerice, u nazivima listova vidljive su jedinstvene brojčane oznake izvora financiranja:

510	561	562	563	564	565	566	567	575	577	578	579	581	815	816
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Odabirom određenog lista s brojčanom oznakom izvora financiranja obvezniku financijskog izvještavanja otvara se za popunjavanje *EU izvještaj* za taj odabrani izvor. Na odabranom listu izvora financiranja, u zaglavlju *EU izvještaja* prikazuje se jedinstvena brojčana oznaka i naziv izvora financiranja:

EU IZVJEŠTAJ PO IZVORIMA FINANCIRANJA - 510 PROGRAMI UNIJE

Informacije o fondu odnosno izvoru financiranja iz kojeg korisnici ostvaruju bespovratna sredstva nalaze se u ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili Odluci o dodjeli bespovratnih sredstava (npr. Učinkoviti ljudski potencijali, Nacionalni plan oporavka i otpornosti). Ukoliko u ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili Odluci o dodjeli bespovratnih sredstava nije sadržana informacija o fondu odnosno izvoru financiranja iz kojeg se ostvaruju bespovratna sredstva korisnicima će informacija o fondu odnosno izvoru biti dostavljena od strane upravljačkog tijela. Sukladno pripadajućem fondu odnosno izvoru financiranja korisnik će u *EU izvještaju* popuniti odgovarajuće listove.

Obveznici financijskog izvještavanja u financijskom izvještaju o korištenju EU sredstava za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. neće popunjavati podatke koji se odnose na prethodno razdoblje, i to kako slijedi:

- za ostvarene prihode i primitke, rashode i izdatke ne popunjava se stupac „Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine“,
- za stanje potraživanja, obveza i obračunatih rashoda i obračunatih prihoda poslovanja ne popunjava se stupac „Stanje na prvi dan izvještajnog razdoblja“,
- za stanje izvanbilančnih zapisa ne popunjava se stupac „Stanje na prvi dan izvještajnog razdoblja“.

Za podatke o dugovnom odnosno potražnom prometu obračunatih prihoda poslovanja, obveznici financijskog izvještavanja popunjavaju oba stupca podataka, i to:

- „Zbroj prometa dugovne strane u izvještajnom razdoblju“
- „Zbroj prometa potražne strane u izvještajnom razdoblju“.

Obveznici financijskog izvještavanja koji ne sudjeluju u provođenju EU projekata, nisu u obvezi popunjavati *EU izvještaj* i izvještavati Ministarstvo financija o korištenju EU sredstava. Kako ne bi učitali prazni *EU izvještaj*, ti obveznici u aplikaciji RKPFI imat će mogućnost odabira opcije da nemaju podataka za unos u *EU izvještaj*, kako je prikazano na slici niže.

Predaja financijskog izvještaja

Razdoblje:
2025-12 (Razina 22 - Proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)

Izvještaj:
Odaberi (.xlsx) Nije odabrana datoteka

EU izvještaj:
Odaberi (.xlsx) Nije odabrana datoteka

☐ Nema podataka za EU izvještaj

Referentna stranica:
Odaberi (.pdf) Nije odabrana datoteka

Biļeške:
- unos biļeški provodi se kroz aplikaciju u koraku nakon učitavanja financijskog izvještaja

Spremi

9. Aktualnosti iz Okružnice Ministarstva financija

9.1. Priznavanje prihoda i rashoda za 2025.

U skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu prihodi se priznaju u izvještajnom razdoblju u kojemu su postali raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti. Slijedom navedenog, JLP(R)S, proračunski i izvanproračunski korisnici ne smiju priznavati prihode ostvarene u siječnju 2026. kao prihod 2025., odnosno JLP(R)S ne smiju dati takvu uputu svojim korisnicima. Proračunski i izvanproračunski korisnici evidentiraju potraživanja od nadležne JLP(R)S za vlastite i namjenske prihode i primitke koji su uplaćeni na račun JLP(R)S. Međutim, ne smiju knjižiti potraživanja od nadležne JLP(R)S za prihode koje uključuju u izvor financiranja 1 Opći prihodi i primici (uključujući potraživanje za nenaplaćene prihode iz nadležne JLP(R)S za redovnu djelatnost). U skladu s navedenim, JLP(R)S te proračunski korisnici državnog proraču-

na razine razdjela organizacijske klasifikacije ne smiju evidentirati obveze za neisplaćene pomoći (prijenose) proračunskim i izvanproračunskim korisnicima iz svoje nadležnosti.

JLP(R)S i proračunski korisnici, u svojim glavnim knjigama iskazuju rashode na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju. **Dakle, proračunski korisnik je obavezan iskazati rashode 2025. za obveze koje su nastale u 2025. bez obzira na to jesu li navedene obveze podmirene u 2025. i bez obzira jesu li iz državnog proračuna odnosno iz nadležne JLP(R)S doznačena sredstva za podmirenje navedenih obveza u 2025.**

9.2. Pomoć bolničkim ustanovama kojima su osnivači RH i županije

Tijekom 2025. godine, Vlada Republike Hrvatske donijela je tri *Odluke o isplati sredstava i namjenske pomoći bolničkim zdravstvenim ustanovama kojima je osnivač Republika Hrvatska i kojima su osnivači županije za podmirivanje dijela dospjelih obveza prema dobavljačima lijekova, potrošnog i ugrađenog medicinskog materijala*, i to kako slijedi:

1. Odluka Vlade Republike Hrvatske iz lipnja 2025.¹⁴:

- Sredstva iz Odluke planirana su na poziciji Ministarstva zdravstva, na razdjelu 096, na aktivnosti A618207 *Administracija i upravljanje*, u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2025. i projekcijama za 2026. i 2027., a isplaćena su u ukupnom iznosu od 74.580.580,00 eura.
- Za bolničke zdravstvene ustanove kojima je osnivač Republika Hrvatska sredstva namjenske pomoći su u ukupnom iznosu od 73.157.150,00 eura preraspodijeljena sukladno članku 10. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2025. godinu na pozicije bolničkih zdravstvenih ustanova.
- Za bolničke zdravstvene ustanove kojima su osnivači županije sredstva namjenske pomoći su u ukupnom iznosu od 1.423.430,00 eura isplaćena na račune županija za zdravstvene ustanove kojima su osnivači županije sukladno sklopljenim ugovorima o načinu utroška sredstava namjenske pomoći.

2. Odluka Vlade Republike Hrvatske iz rujna 2025.¹⁵

- Sredstva iz Odluke planirana su u Financijskom planu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: HZZO) za 2025. i projekcijama plana za 2026. i 2027., na Aktivnosti A600003 *Bolnička zdravstvena zaštita*, a isplaćena su u ukupnom iznosu od 80.000.000,00 eura.

- Za bolničke zdravstvene ustanove kojima je osnivač Republika Hrvatska sredstva namjenske pomoći HZZO je u ukupnom iznosu od 78.912.626,00 eura uplatio na jedinstveni račun državnog proračuna na proračunsku poziciju svake pojedine bolničke zdravstvene ustanove.
- Za bolničke zdravstvene ustanove kojima su osnivači županije sredstva namjenske pomoći HZZO je u ukupnom iznosu od 1.087.374,00 eura uplatio na račune županija za zdravstvene ustanove kojima su osnivači županije sukladno sklopljenim ugovorima o načinu utroška sredstava namjenske pomoći.

3. Odluka Vlade Republike Hrvatske iz studenoga 2025.¹⁶

- Sredstva iz Odluke planirana su na pozicijama Ministarstva zdravstva, na razdjelu 096, na aktivnosti A618207 *Administracija i upravljanje*, u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2025. godinu i projekcijama za 2026. i 2027. godinu, a isplaćena su u ukupnom iznosu od 150.000.000,00 eura.
- Za bolničke zdravstvene ustanove kojima je osnivač Republika Hrvatska sredstva namjenske pomoći su u ukupnom iznosu od 140.318.588,00 eura preraspodijeljena sukladno članku 10. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2025. godinu na pozicije bolničkih zdravstvenih ustanova.
- Za bolničke zdravstvene ustanove kojima su osnivači županije sredstva namjenske pomoći su u ukupnom iznosu od 9.664.840,00 eura isplaćena na račune županija za zdravstvene ustanove kojima su osnivači županije sukladno sklopljenim ugovorima o načinu utroška sredstava namjenske pomoći.

Sredstva koja je **bolničkim zdravstvenim ustanovama doznačilo Ministarstvo zdravstva** (bolničkim zdravstvenim ustanovama kojima su osnivači županije), bolničke zdravstvene ustanove evidentiraju u svojim poslovnim knjigama i iskazuju u financijskim izvještajima kao prihod 2025. na osnovnom računu 63612 *Tekuće pomoći iz državnog proračuna proračunskim korisnicima proračuna JLP(R)S*.

Sredstva koja je **bolničkim zdravstvenim ustanovama doznačio HZZO** (bolničkim zdravstvenim ustanovama kojima je osnivač Republika Hrvatska i kojima su osnivači županije), bolničke zdravstvene ustanove evidentiraju u svojim poslovnim knjigama i iskazuju u financijskim izvještajima kao prihod 2025. na osnovnom računu 63414 *Tekuće pomoći od HZMO-a, HZZ-a i HZZO-a*.

Županije na čiji je račun HZZO isplatio sredstva za bolničke zdravstvene ustanove, u svojim financijskim izvještajima razine 22 neće iskazati navedeni prihod već će navedeno biti iskazano isključivo u konsolidiranim financijskim izvještajima (razina 23). Obvezu za prijenos sredstava bolničkim zdravstvenim ustanovama županije će evidentirati na osnovnom računu 27311 *Obveze za naplaćene tuđe prihode*.

¹⁴ Odluka o isplati sredstava i namjenske pomoći bolničkim zdravstvenim ustanovama kojima je osnivač Republika Hrvatska i kojima su osnivači županije za podmirivanje dijela dospjelih obveza prema dobavljačima lijekova, potrošnog i ugrađenog medicinskog materijala (KLASA: 022-03/25-04/249, URBROJ: 50301-04/25-25-3), donesena na sjednici Vlade Republike Hrvatske 5. lipnja 2025.

¹⁵ Odluka o isplati namjenske pomoći bolničkim zdravstvenim ustanovama za podmirivanje dijela dospjelih obveza prema dobavljačima lijekova, potrošnog i ugrađenog medicinskog materijala (KLASA: 022-03/25-04/413, URBROJ: 50301-04/25-25-2, donesena na sjednici Vlade Republike Hrvatske 26. rujna 2025.

¹⁶ Odluka o isplati sredstava i namjenske pomoći zdravstvenim ustanovama za podmirivanje dijela dospjelih obveza prema dobavljačima lijekova, potrošnog i ugrađenog medicinskog materijala, donesena na sjednici Vlade Republike Hrvatske 27. studenoga 2025.

Računovodstveno i porezno postupanje s inventurnim razlikama

Davor Vašiček *

Godišnji popis imovine i obveza sa stanjem na dan 31.12. operativno se provodi u pravilu koncem godine, ali nerijetko i na samom početku nove poslovne godine. Popisom se usklađuje knjigovodstveno stanje sa stvarnim stanjem koje utvrdi popisno povjerenstvo. O formalnim pripremnim radnjama pisali smo u našem prethodnom broju časopisa. Utvrđene razlike mogu biti rezultat računovodstvenih pogrešaka ili u postupanju s imovinom. Računovodstvena i porezna obrada izvješća o popisu slijedi tek nakon stvarnog i formalno pravno reguliranog odstupanja knjigovodstvenog od stvarnog stanja utvrđenog popisom. U članku se podsjeća na računovodstveno postupanje s utvrđenim inventurnim razlikama kod proračunskih i neprofitnih organizacija. Knjiženja inventurnih razlika i utvrđivanje mogućih poreznih obveza na utvrđene manjkove treba provesti s datumom 31.12.2025. godine.

1. Izvještaj o provedenom popisu i obrada utvrđenih razlika

Računovodstvenim propisima naložena je obveza zakonskog predstavnika da osniva povjerenstvo/a za popis, određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Zakonski predstavnik proračunskog i neprofitnog subjekta obvezno donosi odluku o popisu. Odlukom se određuje koja i koliko povjerenstava za popis se osniva, formira središnje (centralno) povjerenstvo ako se to ocijeni potrebnim, postavlja plan i predmet popisa, utvrđuju se rokovi obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja te imenuju predsjednici i članovi povjerenstava. Povjerenstva za popis osnivaju se prema veličini kao i specifičnostima organizacije. Sve osobe odgovorne za popis trebaju biti upoznate sa svojim obvezama koje proizlaze iz dodijeljenih im zadataka, ali i odgovornosti. Predsjednik i članovi povjerenstva za popis odgovorni su za:

- točnost stanja utvrđenog popisom,
- pravilno sastavljanje popisnih lista,
- pravodobno obavljanje popisa,
- vjerodostojnost i točnost izvještaja o obavljenom popisu.

Svako povjerenstvo obvezno je nakon obavljenog popisa sastaviti izvještaj o rezultatima obavljenog popisa i uz njega priložiti popisne liste.

Izvještaj povjerenstva o obavljenom popisu treba sadržavati:

- mišljenja o utvrđenom manjku, odnosno višku,
- mišljenje o sumnjivim i spornim potraživanjima kao i nenaplativim te zastarjelim potraživanjima,

- mišljenje o načinu likvidacije trajno neupotreblijive dugotrajne nefinancijske imovine i obustavljenih investicija,
- primjedbe i izjave zaposlenika koji rukuju materijalnim i novčanim vrijednostima o ustanovljenim razlikama i moguće druge primjedbe,
- objašnjenje viškova odnosno manjkova koji su nastali kao posljedica mogućih pogrešaka zbog zamjene pojedinih vrsta odnosno dimenzija istovrsnog materijala, robe, sitnog inventara i dr.,
- prijedlog mjera za otklanjanje nedostataka.

Središnje povjerenstvo (ako je osnovano) uz izvještaje pojedinih povjerenstava, sastavlja izvještaj o općim opažanjima pri popisu.

2. Postupanje s utvrđenim razlikama

Nakon razmatranja izvještaja o obavljenom popisu i prijedloga popisnih povjerenstava, naturalnom, a potom i financijskom utvrđivanju razlika, zakonski predstavnik **dužan je donijeti odluku temeljem koje se usklađuju stanja imovine, obveza i izvora iskazanih u analitičkom i sintetičkom knjigovodstvu s njihovim stvarnim stanjima ustanovljenim u izvještaju o popisu.**

U tom kontekstu, zakonski predstavnik treba **odlučiti** i o:

1. Nadoknađivanju utvrđenih manjkova,
2. Priznavanju i evidentiranju utvrđenih viškova,
3. Otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza,
4. Rashodovanju sredstava, opreme i sitnog inventara te načinu njihova otuđenja i
5. Mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

* Prof. dr. sc. Davor Vašiček, Sveučilište u Rijeci Ekonomski fakultet, Rijeka

Računovodstvena evidencija inventurnih **manjkova** ovisi o **obveznoj odluci** zakonskog predstavnika o načinu postupanja s inventurnim manjkovima. Za inventurni manjak može se:

- **Teretiti odgovorna osoba** - tako utvrđeni manjak iskazuje se kao potraživanje od odgovorne osobe (supstituit prodaji) uz istodobno isknjižavanje nedostajuće imovine.
- **Teretiti zaposlenika koji je ovlašten donijeti odluku o terećenju odgovorne osobe** za utvrđeni manjak (upravitelj, ravnatelj i sl.), a to je propustio učiniti - tako utvrđeni manjak smatra se njegovim primitkom po osnovi nesamostalnog rada (plaćom).
- **Teretiti pravnu osobu** - (odluka da odgovornost za manjak nije moguće individualizirati) za utvrđeni manjak iskazat će se rashod.

Usklađivanje u poslovnim knjigama obavlja se s datumom pod kojim je obavljen popis, a to je u pravilu 31. prosinac. Utvrđene popisne (inventurne) razlike – viškovi i manjkovi, evidentiraju se u knjigovodstvenim evidencijama na temelju naloga za knjiženje (temeljnice) koji u tu svrhu sastavlja ovlaštena osoba za računovodstvo, a u skladu sa svojim odlukama i ovlastima ovjerava zakonski predstavnik.

Imovina koja više nije za upotrebu rashoduje se na temelju odluke o rashodovanju. Odlukom o rashodovanju utvrđuje se imovina koja je za rashodovanje uz navođenje njezine nabavne i sadašnje vrijednosti, te ispravka vrijednosti. Istim se aktom može utvrditi kako će se dalje postupati s rashodovanom imovinom, iako se u praksi to često propisuje posebnim odlukama. Rashodovanu imovinu moguće je uništiti ili na drugi način otuđiti (prodajom, predajom na zbrinjavanje ovlaštenim skupljačima, davanjem bez naknade ...).

Isknjižavanje imovine iz knjigovodstvene evidencije ne provodi se na temelju same odluke o rashodovanju, već na temelju knjigovodstvenih isprava (utemeljenih na toj odluci) o provedenom otuđenju (prodaji, donaciji, predaji specijaliziranom poduzeću za zbrinjavanje otpada), odnosno komisijskog zapisnika o drugačijem načinu uništenju rashodovane imovine. Na temelju odluke zakonskog predstavnika sastavljaju se knjigovodstvene isprave i obavljaju knjiženja konstatiranih popisnih razlika.

Knjigovodstveni postupci kod neprofitnih i proračunskih subjekata se razlikuju s obzirom na to da ovi subjekti primjenjuju različite računovodstvene sustave. Porezni aspekti utvrđenih inventurnih razlika na teret pravne osobe ovise o njenom poreznom statusu u sustavu PDV-a i sustavu poreza na dobit. U nastavku se komentiraju tipična računovodstvena postupanja i komentar poreznog statusa kod neprofitnih i proračunskih organizacija.

2.1. Inventurne razlike kod neprofitnih organizacija

Načelno, s obzirom na punu primjenu načela nastanka događaja, **viškovi** utvrđeni popisom iskazuju se na odjeljku **3633 - Ostali nespomenuti prihodi**, budući da nije predviđen poseban odjeljak za iskazivanje popisnih viškova. Prihodi priznati zbog viškova dugotrajne imovine postupno će se u vremenu korištenja neutralizirati obračunatom amortizacijom. **Viškovi utvrđeni godišnjim popisom nerijetko su rezultat knjigovodstvenih pogrešaka, a za neprofitne organizacije koje su obveznice PDV-a važno je znati da za tako utvrđene viškove ne nastaje obveza plaćanja PDV-a jer isti nemaju obilježja oporezivog prometa.**

Primjer 1:

1. Udruga je provedenim popisom utvrdila inventurni višak prijenosnog računala. Interno je procijenjena nabavna vrijednost računala u iznosu od 500 eura, a ispravak vrijednosti 200 eura.
2. Popisom je utvrđen višak gotovine od 20 eura u glavnoj blagajni.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
1.	Višak opreme : - procijenjena nabavna vrijednost - procijenjeni ispravak vrijednosti - inventurni viškovi	500 200 300	0221	 0291 3633
2.	Višak u blagajni	20	1131	3633

Neprofitne organizacije koje **nisu u sustavu PDV-a** nisu u obvezi plaćanja PDV-a na manjkove. Neprofitne organizacije, **obveznici PDV-a**, obračunavaju PDV na manjkove za koje se tereti odgovorna osoba. Također PDV se obračunava i na manjkove ako je utvrđeni kalo, rastep, kvar i lom veći od iznosa utvrđenog Odlukom nadležne komore i tehnološki manjak iznad normativa, a odnosi se na neodgovarajuću kvalitetu ili zastarjelost zalihe. **Navedeno vrijedi ako je u postupku nabave imovine koja manjka korišteno pravo na odbitak pretporeza.**

Primjer 2:

Inventurna komisija neprofitne organizacije obveznice PDV-a, utvrdila je manjak opreme. Knjigovodstveni podaci su sljedeći: trošak nabave je 2.000 eura, a ispravak vrijednosti 1.500 eura. Pri nabavi je iskorišteno pravo na pretporez. Procijenjena tržišna vrijednost opreme je 700 eura (od toga PDV-a 140 eura). **Za manjak je terećena odgovorna osoba.**

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
1.	Ustanovljeni manjak - nabavna vrijednost - ispravak vrijednosti - Manjak po inventuri	2000 1500 500	 0291 4623	0221
2.	Potraživanje od odgovorne osobe za nastali manjak: - procijenjena tržišna vrijednost aparata - prihod od prodaje - obveza za PDV (25%)	 700 560 140	 1231 	 3621 2492

S obzirom na to da manjak tereti odgovornu osobu, knjiženje *de facto* odražava *prodaju* nedostajuće imovine odgovornoj osobi. Ostvareni prihod evidentira se na 3621 - *Prihodi od prodaje dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine*. Neamortizirani iznos nabavne vrijednosti nedostajuće imovine predstavlja rashod u visini neotpisane vrijednosti i knjiži se na računu 4623 - *Ostali nespomenuti rashodi - manjak po inventuri*.

Inventurni manjkovi za koje se **tereti pravna osoba, obveznik PDV-a koji je pri nabavi koristio pravo na preporez**, iskazuju se kao rashod u visini neotpisane vrijednosti uvećane za pripadajući PDV odjeljku 4623 - *Ostali nespomenuti rashodi*.

Pravna osoba koja nije u sustavu PDV-a, manjak na svoj teret knjižit će kao svoj rashod na odjeljku računa 4623.

Primjer 3:

Popisom je utvrđen manjak materijala u vrijednosti 1000 eura. Za prouzročeni manjak tereti se neprofitna organizacija (nije obveznik PDV-a), budući da je manjak prouzročen provalom o čemu postoji zapisnik s policijskog očevida.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
1.	Manjak - na teret neprofitne organizacije	1000	4623	0612

Inventurne razlike obvezno treba provesti i u analitičkoj evidenciji nefinancijske imovine radi usklađenosti sintetičke i analitičke evidencije. Zalihe se u sustavu neprofitnog računovodstva u pravilu ne prate bilančno već su predmet evidentiranja u pomoćnim knjigama i evidencijama. Udio zaliha u strukturi imovine kod ove kategorije pravnih osoba u pravilu nije velik. Pretežno se radi o manjim zalihama potrošnog materijala za redovnu djelatnost. Inventurne razlike na ovoj imovini knjiže se najčešće samo u spome-

nutim pomoćnim knjigama, a njihovo postojanje pouzdan je pokazatelj ne/pravilnosti postupanja s ovom vrstom imovine.

Rashodovanje imovine provodi se u slučajevima kada je imovina zbog svojih funkcionalnih svojstava neupotrebljiva. To može biti uslijed fizičke dotrajalosti, tehničke zastarjelosti, uništenja ili oštećenja i sl. Imovina se rashoduje u razdoblju u kojemu se više ne očekuje korist od njezine uporabe, a neamortizirana vrijednost tereti rashode u razdoblju u kojem je izvršeno rashodovanje. Isknjiženje rashodovane imovine provodi se tek na temelju isprava koje dokazuju njeno otuđenje.

Primjer 4:

Neprofitna organizacija donijela je odluku o rashodovanju potpuno amortiziranih računala. Računala će se prodati u otpadni materijal i time ostvariti prihod od 80,00 eura.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
1.	Isknjižavanje računala po otuđenju	16.500	0291	0221
1a.	Račun kupcu sekundarnih sirovina	80	1611	3621

Dugotrajna imovina se, nakon što je u cijelosti otpisana, zadržava u evidenciji i iskazuje u bilanci do trenutka prodaje, darovanja, drugog načina otuđenja ili uništenja.

Primjer:

Neprofitna organizacija donijela je odluku o rashodovanju uredskog namještaja koji nije do kraja amortiziran. Nabavna vrijednost uredskog namještaja iznosi 5.000 eura, a ispravak vrijednosti 4.000 eura. Namještaj je predan na zbrinjavanje specijaliziranom poduzeću.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
1.	Isknjiženje rashodovanog uredskog namještaja	5.0000 4.000 1.000	 0291 4621	0221

Obrazloženje: Kada je riječ o imovini koja nije u cijelosti amortizirana, neamortiziranu vrijednost rashodovane imovine knjižit će se na teret odjeljka 4621 - *Neotpisana vrijednost i drugi rashodi otuđene i rashodovane dugotrajne imovine*.

2.2. Inventurne razlike kod proračunskih subjekata

Prethodno navedene odluke zakonskog predstavnika u pogledu odgovornosti za inventurne razlike i postupanje s razlikama odnose se i na sve na proračunske subjekte.

Prikazani primjeri jednako su ilustrativni i za poslovanje proračunskih subjekata. Ipak, računovodstveno evidentiranje i postupci s utvrđenim inventurnim razlikama drugačiji su. To proizlazi iz primjene propisanog računskog plana i modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja na kojemu se temelji proračunsko računovodstvo.

Razlike utvrđene popisom mogu se pojaviti na svim oblicima imovine. Postupanje s popisnim razlikama u sustavu proračuna znatno je jednostavnije s poreznog aspekta u slučaju da su proračunski subjekti izuzeti iz sustava PDV-a i poreza na dobit. U slučajevima kada je neki proračunski subjekt uključen u ove porezne sustave ukupnim ili dijelom svojih aktivnosti, nalaže mu da se u poreznom smislu ponaša istovjetno kao poduzetnik.

Kao što je poznato, u trenutku stjecanja **dugotrajne materijalne imovine proračunskih subjekata**, njena ukupna nabavna vrijednost se iskazuje kao rashod u razredu 4. To za posljedicu ima da se **iskazani manjkovi ne odražavaju na financijski rezultat već se manjkovi imovine iskazuju na odgovarajućim računima u razredu 0, a na teret vlastitih izvora u skupini 91.**

Također, sukladno računovodstvenim pravilima, **popisom utvrđeni višak ove imovine iskazuje se kao izravno povećanje odnosno imovine u korist vlastitih izvora (posredstvom podskupine 915 - Promjene u vrijednosti i obujmu imovine i obveza).**

Kratkotrajna materijalna imovina također se, sukladno računovodstvenim propisima iskazuje kao rashod već u trenutku nabave i u pravilu se ne prati bilančno. To implicira da se konstatirani manjkovi neće odraziti na financijski rezultat s obzirom na to da je on već u cijelosti terećen ukupnom nabavnom vrijednošću ove imovine.

Konstatirani viškovi kratkotrajne imovine, odrazit će se na financijski rezultat samo neizravno kroz smanjenu potrebu nove nabave, a time i manji trošak u budućnosti.

Iznimke su djelatnosti proizvodnje, trgovine i zdravstva gdje se trošak kratkotrajne imovine priznaje u trenutku njene stvarne potrošnje pa se i inventurne razlike odražavaju na prihode i rashode. Tako u ovim djelatnostima inventurom utvrđeni manjkovi na zaliham predstavljaju povećanje materijalnih rashoda (podskupina 322) uz istovremeno smanjenje zaliha na računima u skupini 06.

U slučaju da se za utvrđeni manjak kod ovih subjekata tereti odgovorna osoba, umanjenje vrijednosti zaliha iskazuje se na računu 38591 – *Ostali izvanredni rashodi* uz istodobno iskazivanje potraživanja od odgovorne osobe i odgovarajućeg prihoda (1741/741).

U nastavku se prikazuju neki tipični primjeri slučajeva inventurnih razlika kod proračunskih subjekata **koji nisu u sustavu PDV-a i poreza na dobit.**

1. *Ustanovljeno je neevidentirano pravo vlasništva na kč.525 – zemljište čija tržišna vrijednost je procijenjena na 1,000.000 eura.*
2. *Ustanovljen je manjak računala čije nabavna vrijednost iznosi 500 eura, a ispravak vrijednosti 300 eura. Za manjak se, odlukom čelnika, tereti zaposlenik - odgovorna osoba.*
3. *Ustanovljen je manjak namještaja čije nabavna vrijednost iznosi 400 eura, a ispravak vrijednosti 300 eura. Za manjak nije moguće utvrditi individualnu odgovornost te on tereti pravnu osobu.*

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Zemljište				
1.	Procijenjena vrijednost	1,000.000	01112	91512
		1,000.000	91512	91111
Manjak računala na teret zaposlenika				
2.	Isknjiženje			
	- nabavna vrijednost	500		02211
	- ispravak vrijednosti	300	02922	
	- smanjenje izvora	200	91111	
	- terećenje zaposlenika	200	17222	97222
Manjak namještaja na teret pravne osobe				
3.	Isknjiženje:			
	Nabavna vrijednost	400		02212
	Ispravak vrijednosti	300	02922	
	Promjena obujma imovine	100	91512	
	Smanjenje izvora imovine	100	91111	91512

000

Pregledajte našu ponudu edukacija iz područja financija, računovodstva, revizije, prava i menadžmenta u javnom i neprofitnom sektoru na internet stranici

www.tim4pin.hr

Kvotno zapošljavanje osoba s invaliditetom

Sanja Rotim*

U cilju zaštite osoba s invaliditetom, obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom propisuje se Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom. Obveznik koji ne ispuní kvotu zapošljavanjem osoba s invaliditetom ili zamjenskom kvotom, dužan je mjesečno, prilikom obračuna plaća, obračunati i uplatiti novčanu naknadu. Obveznicima novčane naknade, koji obvezu novčane naknade nisu utvrdili i/ili ispunili na način i u rokovima propisanim Zakonom i provedbenim propisima donesenim na temelju njega, obvezu novčane naknade utvrđuje i iznos novčane naknade zajedno s kamatama obračunava nadležni Zavod rješenjem.

1. Uvod

U cilju zaštite osoba s invaliditetom, obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom propisuje se Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom¹, kao i prava osoba s invaliditetom na profesionalnu rehabilitaciju, zapošljavanje i rad, te uređuje zapošljavanje i rad osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada i pod posebnim uvjetima, mjere za poticanje zapošljavanja i rada osoba s invaliditetom, djelatnost i nadležnost Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu: ZVPRZOI), kao i odgovornost za povrede odredaba Zakona. Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom², propisuje se sadržaj i način vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu: očevidnik), te uvjeti koji moraju biti ispunjeni za upis osobe s invaliditetom u očevidnik, a Pravilnikom o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom³, propisuje se udio zaposlenih osoba s invaliditetom u ukupnom broju zaposlenih kod pojedinog poslodavca (u daljnjem tekstu: kvota), dokazi o ispunjenju obveze kvotnog zapošljavanja, naknada u slučaju neispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja, te iznos novčanih nagrada za poslodavce koji zapošljavaju više osoba s invaliditetom od propisane kvote, kao i za poslodavce koji nisu obveznici kvotnog zapošljavanja, a zapošljavaju osobe s invaliditetom.

2. Osobe s invaliditetom

Sustav kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom uveden je od 1. siječnja 2015. godine, a prema odredbi članka 3. Zakona, **osoba s invaliditetom** je osoba koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprje-

čavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima, a osobom s invaliditetom s preostalom radnom sposobnosti osoba čiji invaliditet u odnosu na sposobnosti osobe bez invaliditeta jednake ili slične životne dobi, jednake ili slične naobrazbe, u jednakim ili sličnim uvjetima rada, na jednakim ili sličnim poslovima ima za posljedicu smanjenu mogućnost radno se osposobiti i zaposliti. Iznimno, osobom s invaliditetom s preostalom radnom sposobnosti smatra se i osoba s invaliditetom čiji je radni učinak u granicama očekivanog, ali se na temelju smanjenih stvarnih i procijenjenih općih sposobnosti takve osobe ocijeni da je to u interesu očuvanja njezinih tjelesnih, osjetilnih i mentalnih sposobnosti. S obzirom na nedoumice u praksi, potrebno je kao širi pojam razlikovati pojam osoba s invaliditetom od pojma invalidnih osoba sa stažem osiguranja s povećanim trajanjem prema propisima o mirovinskom osiguranju (čl. 4. st.1. t. 3. Pravilnika o očevidniku – u nastavku, invalidne osobe). Invalidne osobe su: osobe oboljele od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih bolesti, oboljeli od paraplegije, cerebralne i dječje paralize, multiple skleroze i srodnih bolesti, slijepe osobe, gluhe osobe, gluhoslijepe osobe, osobe oboljele od reumatoidnog artritisa i drugih sustavnih upalnih bolesti zglobova i vezivnog tkiva (ankilozantni spondilitis, psorijatični artritis, seronegativni artritis, sistemski eritemski lupus, sklerodermija i polimiozitis/dermatomiozitis), osobe kod kojih postoje funkcionalni poremećaji zbog kojih se ne mogu samostalno kretati bez uporabe invalidskih kolica te osobe s Downovim sindromom. Dakle, invalidne osobe su samo jedna od trinaest kategorija osoba definiranih člankom 4. Pravilnika o očevidniku koje se, u slučaju prijave na mirovinsko osiguranje na temelju radnog odnosa, odnosno samostalnog obavljanja djelatnosti upisuju u očevidnik osoba s invaliditetom. Naime, invalidnim osobama pravo na staž osiguranja s povećanim trajanjem, u skladu s člankom 26. Zakona o stažu osiguranja s povećanim trajanjem (NN, br. 115/18, 34/21.) utvrđuje se rješenjem Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO). Za navedene osiguranike obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa je Republika Hrvatska, za koju plaćanje obavlja

* Sanja Rotim, dipl.iur., HEP, d.d., Zagreb

¹ NN, br. 157/13, 152/14 i 39/18 i 32/20 – na snazi od 20. ožujka 2020. – u daljnjem tekstu: Zakon

² NN, br. 75/18 – u daljnjem tekstu: Pravilnik o očevidniku

³ NN, br 151/24 – u daljnjem tekstu: Pravilnik o kvoti

HZMO, koji je obveznik obračunavanja doprinosa u skladu s člankom 196. Zakona o doprinosima (NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16, 106/18, 33/23, 114/23, 152/24). Slijedom navedenog, poslodavac nema obvezu obračunavanja ni plaćanja doprinosa za staž osiguranja s povećanim trajanjem, te takav staž ne iskazuje na JOPPD obrascu. Za navedenu kategoriju osiguranika, vezano uz staž osiguranja s povećanim trajanjem, JOPPD obrazac uspostavlja HZMO. Ostalim kategorijama osoba s invaliditetom ne utvrđuje se staž osiguranja s povećanim trajanjem.

3. Zaposlene osobe s invaliditetom

Prema odredbi članka 7. Zakona osobe s invaliditetom mogu se zaposliti na otvorenom tržištu rada ili pod posebnim uvjetima uz obvezu osiguranja razumne prilagodbe radnog mjesta od strane poslodavca. Razumna prilagodba radnog mjesta znači potrebnu i odgovarajuću prilagodbu i podešavanja, koja ne predstavljaju nerazmjerno ili neprimjereno opterećenje, da bi se u pojedinačnom slučaju, tamo gdje je to potrebno, osobama s invaliditetom osiguralo zapošljavanje i rad na ravnopravnoj osnovi s drugima. Zakon u članku 9. obvezuje tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti, tijela državne vlasti i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne službe, javne ustanove, izvanproračunske i proračunske fondove, pravne osobe u vlasništvu ili u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima da **prilikom zapošljavanja osobi s invaliditetom daju prednost pod jednakim uvjetima**. Ako poslodavac pravna osoba prilikom zapošljavanja ne da prednost osobi s invaliditetom (pod jednakim uvjetima), kaznit će se za prekršaj (čl. 41. st. 1. t. 1. i st. 2. Zakona) novčanom kaznom od 663,53 eura (5.000,00 kuna) do 3.981,21 eura (30.000,00 kuna), a ako to ne učini poslodavac fizička osoba kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 132,71 eura (1.000,00 kuna) do 663,53 eura (5.000,00 kuna). Osoba s invaliditetom zasniva radni odnos sklapanjem ugovora o radu ili na drugi način predviđen posebnim propisima i time stječe prava i preuzima obveze iz radnog odnosa i u vezi s radnim odnosom iz Zakona, općih propisa o radu i drugih propisa (članak 12. stavak 1. Zakona). HZMO vodi očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom sukladno odredbi članka 47. stavka 4. Zakona, prema odredbama Pravilnika o očevidniku, počevši od 1. siječnja 2015. godine na temelju prijave poslodavca, a podatke iz očevidnika mjesečno dostavlja ZVPRZOI-u, sa stanjem na zadnji dan u mjesecu. Pravilnik o očevidniku u članku 4. navodi trinaest kategorija osoba s invaliditetom koje se, pod uvjetom da su prijavljene na mirovinsko osiguranje na temelju radnog odnosa, odnosno samostalnog obavljanja djelatnosti, upisuju u očevidnik (tablica 1.).

Tablica 1: Kategorije osoba s invaliditetom koje se upisuju

u Očevidnik

R. b.	Kategorije osoba s invaliditetom (čl. 4. Pravilnika o očevidniku)	Uvjet za upis u očevidnik- utvrđeno
1.	Priznat status osobe ometene u psihofizičkom razvoju prema propisima o socijalnoj skrbi (čl. 4. st. 1. t. 1. Pravilnika o očevidniku)	- oštećenje vida - oštećenje sluha - oštećenje govorno – glasovne komunikacije - oštećenje lokomotornog sustava - oštećenje središnjeg živčanog i mišićnog sustava - oštećenje drugih organa i organ-skih sustava - mentalno oštećenje - psihička bolest - više vrsta oštećenja (čl. 4. st. 2. Pravilnika o očevidniku)
2.	Priznat status invalida rada prema propisima o mirovinskom osiguranju (čl. 4. st. 1. t. 2. Pravilnika o očevidniku)	
3.	Priznat status invalidne osobe sa stažem osiguranja s povećanim trajanjem prema propisima o mirovinskom osiguranju (čl. 4. st. 1. t. 3. Pravilnika o očevidniku)	
4.	Priznat status osobe s utvrđenim tjelesnim oštećenjem prema propisima o mirovinskom osiguranju (čl. 4. st. 1. t. 4. Pravilnika o očevidniku)	Najmanje (čl. 4. st. 3. Pravilnika o očevidniku): - 60% tjelesnog oštećenja donjeg ekstremiteta koje je posljedica gubitka ili funkcionalnog poremećaja donjeg ekstremiteta ili oštećenja središnjeg živčanog sustava, - 70% tjelesnog oštećenja gornjeg ekstremiteta koje je posljedica gubitka ili funkcionalnog poremećaja gornjeg ekstremiteta ili oštećenja središnjeg živčanog sustava, - 70% tjelesnog oštećenja zbog gubitka sluha, - 80% jednog tjelesnog oštećenja bilo koje druge vrste, ili - 90% ukupnog tjelesnog oštećenja, u slučaju više različitih tjelesnih oštećenja, s tim da najmanje jedno tjelesno oštećenje koje se zbraja iznosi 60% oštećenja donjeg ekstremiteta ili 70% oštećenja gornjeg ekstremiteta ili 70% oštećenja bilo koje druge vrste.
5.	Priznat status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata prema propisima o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (čl. 4. st. 1. t. 5. Pravilnika o očevidniku)	

R. b.	Kategorije osoba s invaliditetom (čl. 4. Pravilnika o očevidniku)	Uvjet za upis u očevidnik- utvrđeno
6.	Priznat status vojnog, odnosno civilnog invalida rata prema propisima o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (čl. 4. st. 1. t. 6. Pravilnika o očevidniku)	
7.	Priznat status učenika s teškoćama u razvoju prema propisima o odgojno-obrazovnoj skrbi (čl. 4. st. 1. t. 7. Pravilnika o očevidniku)	
8.	Priznat invaliditet i smanjena radna sposobnost na temelju rješenja ureda državne uprave nadležnog za socijalnu skrb, a starije su od 21 godine (čl. 4. st. 1. t. 8. Pravilnika o očevidniku)	
9.	Priznato pravo na profesionalnu rehabilitaciju prema propisima koji su bili na snazi do početka obavljanja poslova vještačenja sukladno odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (»Narodne novine«, broj 157/13), (čl. 4. st. 1. t. 9. Pravilnika o očevidniku)	
10.	Priznato pravo na radno prilagođavanje prema propisima koji su bili na snazi do početka obavljanja poslova vještačenja sukladno odredbama Zakona (čl. 4. st. 1. t. 10. Pravilnika o očevidniku)	
11.	Priznat status osobe s invaliditetom prema propisima drugih država članica Europske unije (čl. 4. st. 1. t. 11. Pravilnika o očevidniku)	
12.	Priznata neposredna opasnost od nastanka invalidnosti prema propisima o mirovinskom osiguranju, ako je rješenje doneseno do 1. 1. 1999. godine (čl. 4. st. 1. t. 12. Pravilnika o očevidniku)	
13.	Utvrđen invaliditet u odnosu na rad, sa stupnjem poteškoća i prepreka od 1 do 4, temeljem uvjerenja ZVPRZOI-a, a sukladno prethodno pribavljenom nalazu i mišljenju centra za profesionalnu rehabilitaciju (čl. 4. st. 1. t. 13. Pravilnika o očevidniku).	

4. Obveznici kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom

Prema odredbi članka 8. stavka 1. Zakona obveznici kvotnog sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom su svi poslodavci koji zapošljavaju najmanje 20 radnika, osim predstavništva stranih osoba, stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava, integrativnih i zaštitnih radionica, poslodavaca u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, kože, drva i namještaja i novoosnovanih poslodavaca. Od obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom novoosnovani poslodavci oslobađaju se u razdoblju od 24 mjeseca od dana upisa u registar nadležnog tijela, odnosno dana ustrojavanja prema posebnom propisu.

Zakon propisuje da su poslodavci obveznici sustava kvotnog zapošljavanja dužni zaposliti na primjerenom radnom mjestu, prema vlastitom odabiru, u primjerenim radnim uvjetima, određeni broj osoba s invaliditetom, ovisno o ukupnom broju zaposlenih radnika i djelatnosti koju obavljaju, te **propisuje kvotu obveze zapošljavanja osoba s invaliditetom, koja ne može biti manja od 2% niti veća od 6% ukupnog broja zaposlenih radnika**. Poslodavci koji ne ispunjavaju obvezu kvotnog zapošljavanja obveznici su novčane naknade. Poslodavci koji ne podliježu obvezi kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom jer ne zapošljavaju najmanje 20 radnika, a imaju zaposlene osobe s invaliditetom, kao i poslodavci koji zapošljavaju više osoba s invaliditetom od propisane kvote, mogu ostvariti novčanu nagradu propisanu Pravilnikom o kvoti. Međutim, **važno je naglasiti da se prema odredbi članka 4. Pravilnika o kvoti, u ukupan broj zaposlenih ne ubrajaju:**

- radnici koji su u **radnom odnosu s agencijom za privremeno zapošljavanje**, na temelju ugovora o radu za privremeno obavljanje poslova, odnosno radi ustupanja korisnicima, pod uvjetom da je agencija upisana u evidenciju agencija za privremeno zapošljavanje ministarstva nadležnog za rad (agencija za privremeno zapošljavanje je dužna dostaviti ZVPRZOI-u izjavu o broju zaposlenih radnika na temelju ugovora o radu za privremeno obavljanje poslova te drugu dokumentaciju na zahtjev ZVPRZOI – čl. 4. st. 2. Pravilnika o kvoti),
- radnici koji su u radnom odnosu kod poslodavca na temelju **ugovora o radu na određeno vrijeme za obavljanje sezonskih poslova** i koji su temeljem tog ugovora prijavljeni na obvezno mirovinsko osiguranje,
- u ukupan broj zaposlenih kod pružatelja usluge osobne asistencije ne ubrajaju se radnici zaposleni na poslovima osobnih asistenata (pružatelj usluge osobne asistencije je dužan dostaviti ZVPRZOI-u izjavu o broju zaposlenih osobnih asistenata te drugu dokumentaciju na zahtjev ZVPRZOI-a - čl. 4. st. 5. Pravilnika o kvoti),
- iz ukupnog broja zaposlenih na temelju kojeg se utvrđuje kvota izuzimaju se radnici zaposleni na poslovima Oružanih snaga RH, policijskim poslovima, poslovima zaštite i spašavanja, poslovima zaštite osoba i imovine, te poslovima vatrogasaca i pirotehničara na koje se, sukladno Zakonu o zaštiti na radu, primjenjuju posebni propisi o zaštiti

na radu i koji ispunjavaju uvjete za obavljanje navedenih poslova s posebnim uvjetima rada (poslodavac je dužan dostaviti ZVPRZOI-u izjavu o broju zaposlenih radnika na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada te drugu dokumentaciju na zahtjev ZVPRZOI-a - čl. 4. st. 7. Pravilnika o kvoti).

Poslodavac koji smatra da se na određeno radno mjesto zbog posebnih uvjeta rada ne mogu zaposliti osobe s invaliditetom i da se isto treba izuzeti iz ukupnog broja radnih mjesta na temelju kojih se utvrđuje kvota, dužan je zatražiti suglasnost ZVPRZOI-a, uz prethodno pribavljeno mišljenje Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (poslodavac je dužan dostaviti ZVPRZOI-u izjavu o broju zaposlenih radnika na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada te drugu dokumentaciju na zahtjev ZVPRZOI-a - čl. 4. st. 9. Pravilnika o kvoti). Navedene izjave iz stavaka 2., 5., 7. i 9. članka 4. (obrasci izjava sastavni su dio Pravilnika o kvoti), poslodavac je dužan dostaviti ZVPRZOI-u do zadnjeg dana u tekućem mjesecu, sa stanjem na zadnji dan prethodnog mjeseca. U suprotnom, izjave se ne priznaju.

5. Očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom i praćenje obveze kvotnog zapošljavanja

Zakon obavezuje HZMO na vođenje očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom počevši od 1. siječnja 2015., te radi praćenja kvotnog zapošljavanja, na dostavu podataka iz očevidnika ZVPRZOI-u. Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ) vodi Hrvatski registar o osobama s invaliditetom (u daljnjem tekstu: Registar) kao registar podataka o svim osobama s invaliditetom koji čini izvor podataka temeljem kojeg se usklađuju podaci o statusu osobe s invaliditetom evidentirani u bazama HZMO-a na temelju prijave propisanih Pravilnikom o vođenju matične evidencije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje⁴ o početku osiguranja (obrazac M-1P/eM1P), odnosno prijave o promjeni tijekom osiguranja (obrazac M-3P/eM3P) uspostavljenih od poslodavaca. Od 1. siječnja 2015. navedeni podaci razmjenjuju se s Registrom. **Podaci zaprimljeni od poslodavaca provjeravaju se u Registru. Nakon provjere, potvrđeni podaci o statusu osobe sa invaliditetom sukladno odredbi članka 4. Pravilnika o očevidniku, za svakog takvog zaposlenika upisuju se u očevidnik.** Na taj način se osigurava vođenje očevidnika u HZMO, te praćenje ispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja od strane ZVPRZOI-a, sukladno članku 22. Pravilnika o kvoti. Radi praćenja ispunjenja zakonske obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, HZMO dostavlja ZVPRZOI-u podatke o ukupnom broju zaposlenih kod određenog poslodavca, podatke o zaposlenim osobama s invaliditetom upisanim u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom te druge podatke potrebne za praćenje kvote. Podatke iz očevidnika HZMO **mjesečno** dostavlja ZVPRZOI-u, sa **stanjem na zadnji dan u mjesecu za prethodni mjesec**. Radi praćenja obveze kvotnog zapošljavanja ZVPRZOI vodi evidenciju o: obveznicima kvotnog zapošljavanja, poslodavcima koji ne ispunjavaju obvezu kvotnog

zapošljavanja i u obvezi su plaćanja novčane naknade iz članka 17. Pravilnika o kvoti, poslodavcima koji zapošljavaju veći broj osoba s invaliditetom od propisane kvote i poslodavcima koji nemaju obvezu kvotnog zapošljavanja, a zapošljavaju osobe s invaliditetom. U skladu s člankom 24. Pravilnika o kvoti obveznik je dužan:

- svoju kvotnu obvezu pratiti putem **aplikacije za praćenje kvote**, koja je dostupna na mrežnim stranicama ZVPRZOI-a.
- izjave iz članka 4. stavaka 2., 5., 7. i 9. Pravilnika o kvoti (Agencija za privremeno zapošljavanje - izjavu o broju zaposlenih radnika na temelju ugovora o radu za privremeno obavljanje poslova, pružatelj usluge osobne asistencije - izjavu o broju zaposlenih osobnih asistenata, poslodavac - izjavu o broju zaposlenih radnika na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada) dostaviti ZVPRZOI-u u elektroničkom obliku (u daljnjem tekstu: **e-izjave**) putem iste aplikacije
- obveznik koji namjerava ispuniti zamjensku kvotu, dužan je ugovor iz članka 11. stavka 1. Pravilnika o kvoti (ugovor o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava, ugovor o poslovnoj suradnji sa zaštitnom radionicom i integrativnom radionicom, trgovačkim društvom, zadrugom ili udrugom u kojima više od polovine radnika čine osobe s invaliditetom, ugovor o obavljanju prakse, ugovor o obavljanju studentskog posla sa studentom s invaliditetom, ugovor o stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa ili ugovor o stipendiranju) i najavu ispunjenja zamjenske kvote iz članka 12. stavka 3. Pravilnika o kvoti (uz ugovor iz čl. 11. st. 1. Pravilnika o kvoti, obveznik je dužan dostaviti ZVPRZOI-u najavu ispunjenja zamjenske kvote), odnosno dodatak ugovoru i novi obrazac najave iz članka 14. Pravilnika o kvoti (u slučaju izmjena i dopuna ugovora iz čl. 11. st. 1., obveznik je dužan dostaviti ZVPRZOI-u dodatak ugovoru i novi obrazac najave iz čl. 12. st. 3. u roku 15 dana od dana ugovaranja izmjena i dopuna), kao i izvješće o obostranom ispunjenju ugovornih obveza iz članka 15. stavka 1. Pravilnika o kvoti (obveznik je dužan u roku od osam dana nakon ispunjenja ugovornih obveza sukladno ugovorenim rokovima podnijeti ZVPRZOI-u obrazac izvješća), dostaviti ZVPRZOI-u u elektroničkom obliku (u daljnjem tekstu: **e-najava, e-izvješće**) putem iste aplikacije
- Poslodavac koji prekorači kvotu za određeni mjesec, dužan je zahtjev za novčanu nagradu iz članka 20. stavka 1. Pravilnika o kvoti (poslodavac koji zapošljava više osoba s invaliditetom od propisane kvote te poslodavac koji zapošljava manje od 20 radnika, među kojima su osobe s invaliditetom, ima pravo na novčanu nagradu u iznosu od 30 % minimalne plaće mjesečno za svaku osobu s invaliditetom koja predstavlja višak u odnosu na propisanu kvotu, pod uvjetom da je ista upisana u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom), podnijeti u elektroničkom obliku (u daljnjem tekstu: **e-zahtjev**) putem aplikacije za isplatu poticaja, koja je dostupna na mrežnim stranicama ZVPRZOI-a. Iznimno, poslodavac koji nije obveznik kvote, a zapošljava manje od četiri radnika, može zahtjev za novčanu nagradu iz članka 20. stavka 1. Pravilnika podnijeti u papirnatom obliku.

⁴ NN, br. 127/25 – u daljnjem tekstu: Pravilnik o matičnoj evidenciji

- Podnositelj e-izjave, e-najave, e-izvješća odnosno e-zahatjeva, u slučaju opravdane nemogućnosti podnošenja istih, iznimno može ZVPRZOI-u podnijeti izjavu, najavu, izvješće odnosno zahtjev u papirnatom obliku.
- Obveznik i podnositelj e-izjave, e-najave, e-izvješća, odnosno e-zahatjeva dužni su osigurati odgovarajuću elektroničku opremu i kvalificirani certifikat kojim se potvrđuje napredni elektronički potpis, u skladu s odredbama Zakona o elektroničkom potpisu te se registrirati u Zavodu kao korisnici usluge praćenja kvotne obveze i usluge podnošenja e-izjava, e-najava, e-izvješća odnosno e-zahatjeva.

5.1. Prijava zaposlenih osoba s invaliditetom u sustav HZMO-a

Svaki poslodavac koji je obveznik kvotnog zapošljavanja, da bi mogao ispuniti navedenu zakonsku obvezu, ujedno je i obveznik uspostave prijave o statusu osobe sa invaliditetom HZMO-u za već zaposlenog osiguranika (prijavom o promjeni tijekom osiguranja – M-3P/eM3P) ili za radnika s kojim tek zaključuje ugovor o radu (prijavom o početku osiguranja – M-1P/eM1P). Tako poslodavac koji zapošljava osobu kojoj je nadležno tijelo priznalo **status osobe s invaliditetom**, HZMO-u obavezno na prijavi o početku osiguranja (obrazac M-1P) pod obilježjem br. 14. STATUS OSOBE S INVALIDITETOM zaokružuje DA i redak „Osoba sa invaliditetom“ (papirnata prijava), odnosno kod uspostavljanja e-prijave eM1P iz padajućeg izbornika obilježja 14. izabire „DA“ i „Osoba sa invaliditetom“. S obzirom da su moguće situacije da osiguranik ima kombinaciju više statusa (npr. HRVI, invalidna osoba, osoba sa invaliditetom), u tom slučaju moguće je zaokružiti/odabrati više od jednog obilježja. S obzirom na dužnost poslodavca da prijavi svaku promjenu u vezi statusa osobe s invaliditetom koja je već zaposlena, obavezno na prijavi o promjeni tijekom osiguranja (obrazac M-3P) pod obilježjem br. 21. STATUS OSOBE S INVALIDITETOM zaokružuje DA i redak „Osoba sa invaliditetom“, uz koji obavezno upisuje i datum promjene, koji ne može biti raniji od datuma stjecanja svojstva osiguranika prema uspostavljenoj prijavi osiguranja (papirnata prijava), odnosno u e-prijavi (obrazac eM3P) iz padajućeg izbornika odabire iste opcije i upisuje datum promjene. Ako je datum nastanka invaliditeta kasniji od datuma stjecanja svojstva, u datum promjene upisuje se datum nastanka invaliditeta.

Poslodavci, bez obzira na broj prijavljenih radnika, kod kojih je osoba s invaliditetom već zaposlena, prijavljuju podatak o invaliditetu radnika u sustav HZMO-a putem prijave o promjeni podataka (obrazac M-3P/eM3P). U kvotu za pojedini mjesec ubrajaju se samo osobe s invaliditetom koje su **upisane u očevidnik najkasnije do zadnjega dana u mjesecu. U očevidnik ne moraju biti upisani svi osiguranici za koje je poslodavac prijavio status osobe s invaliditetom, već samo oni za koje je HZJZ na temelju podataka Registra potvrdio navedeni status sukladno Pravilniku o očevidniku.**

5.1.1. Što je potrebno priložiti uz prijavu osobe sa invaliditetom M-1P/M-3P odnosno eM1P/eM3P?

Pri uspostavljanju prijave osiguranja M-1P/eM1P, odnosno prijave o promjeni tijekom osiguranja M-3P/eM3P, uz pri-

javu je uputno priložiti i dokaz o invaliditetu (ovjerenu presliku rješenja, odnosno presliku rješenja koja će se ovjeriti na temelju uvida u original) ako poslodavac njime raspolaže. Ako poslodavac ne raspolaže ispravom kojom se dokazuje invaliditet radnika kojeg zapošljava, HZMO će zaprimiti prijave i bez priloženog dokaza, budući status osobe s invaliditetom u svakom slučaju provjerava prema podacima Registra. Poslodavac može dokaz o invaliditetu dostaviti i HZJZ-u u bilo kojem trenutku. Za osiguranika koji je stekao status osobe s invaliditetom prema **propisima drugih država članica Europske unije**, kao dokaz o invaliditetu za potrebe upisa u očevidnik, poslodavac je uz propisanu prijavu **dužan priložiti ovjereni prijevod isprave nadležnog tijela države članice Europske unije o utvrđenju invaliditeta.**

5.1.2. Dokaz o invaliditetu i isprave za upis u očevidnik

Kao dokazi o utvrđenom statusu osobe s invaliditetom iz članka 9. stavka 2. Zakona smatraju se isprave o invaliditetu nadležnih tijela Republike Hrvatske na temelju kojih se osoba može upisati u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom sukladno članku 13. Zakona i članku 4. Pravilnika o očevidniku, a kojima je osobi:

1. priznat status:

- osobe ometene u psihofizičkom razvoju prema propisima o socijalnoj skrbi,
- invalida rada prema propisima o mirovinskom osiguranju,
- invalidne osobe sa stažem osiguranja s povećanim trajanjem prema propisima o mirovinskom osiguranju,
- osobe s utvrđenim tjelesnim oštećenjem prema propisima o mirovinskom osiguranju ako je utvrđeno **najmanje**:
 - 60% tjelesnog oštećenja donjeg ekstremiteta koje je posljedica gubitka ili funkcionalnog poremećaja donjeg ekstremiteta, ili oštećenja središnjeg živčanog sustava,
 - 70% tjelesnog oštećenja gornjeg ekstremiteta koje je posljedica gubitka ili funkcionalnog poremećaja gornjeg ekstremiteta, ili oštećenja središnjeg živčanog sustava,
 - 70% tjelesnog oštećenja radi gubitka sluha,
 - 80% jednog tjelesnog oštećenja bilo koje druge vrste,
 - 90% ukupnog tjelesnog oštećenja, u slučaju više različitih tjelesnih oštećenja, s tim da najmanje jedno tjelesno oštećenje koje se zbraja iznosi 60% oštećenja donjeg ekstremiteta ili 70% oštećenja gornjeg ekstremiteta ili 70% oštećenja bilo koje druge vrste,
- hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata prema propisima o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji,
- vojnog, odnosno civilnog invalida rata prema propisima o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata,
- učenika s teškoćama u razvoju prema propisima o odgojno-obrazovnoj skrbi,
- osobe s invaliditetom prema propisima drugih država članica Europske unije,

2. priznato pravo na:

- profesionalnu rehabilitaciju prema propisima koji su bili na snazi do početka obavljanja poslova vještačenja sukladno odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (»Narodne novine«, broj 157/13),
 - radno prilagođavanje prema propisima koji su bili na snazi do početka obavljanja poslova vještačenja sukladno odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (»Narodne novine«, broj 157/13),
3. priznata neposredna opasnost od nastanka invalidnosti prema propisima o mirovinskom osiguranju, ako je rješenje doneseno do 1.1.1999. godine,
 4. priznat invaliditet i smanjena radna sposobnost na temelju rješenja ureda državne uprave nadležnog za socijalnu skrb, a starije su od 21 godine,
 5. utvrđen invaliditet o odnosu na rad, sa stupnjem poteškoća i prepreka od 1 do 4, temeljem uvjerenja ZVPRZOI-a, a sukladno prethodno pribavljenom nalazu i mišljenju centra za profesionalnu rehabilitaciju.

5.2. Uvjeti za upis osobe s invaliditetom u očevidnik

Da bi se zaposlena osoba upisala u očevidnik kao osoba s invaliditetom, moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. uspostavljena prijava na mirovinsko osiguranje (obrazac M-1P/eM1P odnosno M-3P/eM3P) HZMO-u po osnovi radnog odnosa na temelju sklopljenog ugovora o radu s poslodavcem, u skladu s Pravilnikom o matičnoj evidenciji, kojom se prijavljuje u osiguranje osoba s invaliditetom, odnosno za već osiguranu osobu prijavljuje promjena statusa osobe s invaliditetom, po bilo kojoj osnovi definiranoj člankom 4. Pravilnika o očevidniku,
2. uvjeti propisani Pravilnikom o očevidniku:
 - priznat status odnosno pravo po bilo kojoj točki članka 4. stavka 1., Pravilnika o očevidniku uz ispunjavanje uvjeta propisanih u stavku 2. (za osobe sa invaliditetom po osnovi priznatog statusa osobe ometene u psihofizičkom razvoju prema propisima o socijalnoj skrbi – čl. 4. st. 1. t. 1.) i 4. (za osobe sa invaliditetom po osnovi priznatog statusa osigurane osobe s utvrđenim tjelesnim oštećenjem prema propisima o mirovinskom osiguranju- čl. 4. st. 1. t. 4.) istog članka (tabela 1.).
 - osiguranici koji nisu navedeni u članku 4. točka 1. do 12. Pravilnika o očevidniku, za potrebe upisa u očevidnik, moraju imati nalaz i mišljenje ZVPRZOI-a u skladu s člankom 4. točkom 13. Pravilnika o očevidniku.
3. potvrđen status osobe sa invaliditetom prema članku 4. Pravilnika o očevidniku prema podacima Registra HZJZ-a.

U svrhu utvrđivanja statusa i uvjeta za upis u očevidnik HZMO koristi podatke iz Registra, te od drugih nadležnih tijela. Važno je naglasiti da se u očevidnik upisuju isključivo one osobe koje je poslodavac prijavio HZMO-u kao osobe s invaliditetom i čiji je status potvrđen od strane HZJZ-a prema podacima Registra, po kojoj osnovi se ubrajaju u kvotu zaposlenih osoba s invaliditetom kod poslodavca.

5.3. Uvid poslodavca u podatke očevidnika

Kako bi poslodavci mogli imati uvid u podatke očevidnika i tako pratiti da li je osoba koju su prijavili kao osobu s invaliditetom doista i u upisana u očevidnik, HZMO je u sklopu elektroničkog poslovanja od 1. siječnja 2015. poslodavcima i ovlaštenim osobama poslodavca osigurao pristup podacima iz očevidnika osoba s invaliditetom na internetskim stranicama <https://lana.mirovinsko.hr/>. Sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka EU-a (GDPR), podaci o statusu osoba s invaliditetom određeni su kao posebna kategorija osobnih podataka koja podliježe posebnoj zaštiti prikupljanja i obrade, te je u svrhu zaštite podataka osiguranika potrebno da poslodavci sami odrede osobu koja će imati ovlaštenje za uvid u očevidnik. Za uvid u podatke iz očevidnika potrebno je posjedovati digitalni poslovni certifikat i biti korisnik usluge e-prijave, te imati registrirano ovlaštenje za upit u podatke iz očevidnika u sustavu lana-HZMO-a. Ovlaštenje je moguće dobiti na jedan od sljedećih načina:

- neposredno, pristupom na stranice lana-mirovinsko putem aplikacije za upravljanje ovlaštenjima u sustavu e-prijave, dodjelom ovlaštenja sebi ili drugoj osobi koja posjeduje digitalni poslovni certifikat, a ovlaštenje se na ovaj način može dodijeliti isključivo za OIB pravne osobe navedene u poslovnom certifikatu korištenom za prijavu u sustav, ili
- popunjavanjem i predajom Pristupnog lista, koji se koristi za registraciju usluge e-prijava na šalteru najbliže ustrojstvene jedinice Zavoda (područne službe, ureda ili ispostave) tako da se sebi ili drugoj osobi dodatnom registracijom dodijeli ovlaštenje.

Ako se radi zaštite tajnosti podataka o osiguranicima ne želi da pojedini korisnici imaju uvid u podatke iz očevidnika, tim se korisnicima može neposredno putem aplikacije za upravljanje ovlaštenjima ili predajom Pristupnog lista na šalteru HZMO-a opozvati ovlaštenje. Poslodavcima za koje uslugu e-prijave obavljaju knjigovodstveni servisi dodjelu ovlaštenja za upit na podatke iz očevidnika nije moguće dodijeliti neposredno aplikacijom za upravljanje ovlaštenjima, već je potrebno da osoba iz knjigovodstvenog servisa, kojoj se dodjeljuje ovlaštenje, s popunjenim Pristupnim listom i posebnom punomoći za uvid u podatke iz očevidnika obavi registraciju ovlaštenja osobnim dolaskom na šalter područne službe/ureda ili ispostave HZMO-a. Za knjigovodstvene servise i druge poslovne subjekte radi registracije ovlaštenja za uspostavljanje e-prijava i uvida na podatke iz očevidnika izrađen je obrazac punomoći koji mogu preuzeti i popuniti sa internetskih stranica elektroničkog poslovanja <https://lana.mirovinsko.hr/>. Ako poslodavac želi uvid u podatke iz očevidnika, a nije registriran za uslugu e-prijave HZMO-a, potrebno je da se brzo registracijom prijavi u uslugu lana-mirovinsko i da aplikacijom za upravljanje ovlaštenjima sebi dodjeli ovlaštenje za uvid u podatke iz očevidnika. Također, registraciju za uslugu e-prijave i uvid u podatke iz očevidnika može obaviti predajom Pristupnog lista na šalteru HZMO-a. Svim korisnicima usluge za uspostavljanje e-prijava će se putem aplikacije u sustavu lana-mirovinsko dostaviti obavijest o

pristupu podacima iz očevidnika i načinu registracije za dobivanje ovlaštenja za upit na podatke iz očevidnika.

5.4. Kvota

U skladu s odredbom članka 10. Pravilnika o kvoti, u kvotu se **ubrajaju isključivo osobe s invaliditetom koje su zaposlene na najmanje 20 sati tjedno i koje su upisane u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom pri HZMO-u** sukladno Pravilniku o očevidniku. U kvotu za pojedini mjesec ubrajaju se samo osobe s invaliditetom koje su upisane u očevidnik na zadnji dan u mjesecu. Osobe s invaliditetom koje nisu upisane u očevidnik poslodavac ne može ubrojiti u kvotu niti je na taj način može prekoračiti. Zakonom i Pravilnikom o kvoti propisan je **udio zaposlenih osoba s invaliditetom u ukupnom broju zaposlenih kod pojedinog poslodavca - kvota**. Člankom 8. stavkom 4. Zakona propisano je da kvota može biti različita, ali **ne može biti manja od 2 % niti veća od 6 % od ukupnog broja zaposlenih radnika kod poslodavca koji je obveznik kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom**. Sukladno članku 6. Pravilnika o kvoti, kvota se određuje u visini od 3% u odnosu na ukupan broj zaposlenih kod poslodavca, neovisno o djelatnosti koju poslodavac obavlja. Važno je naglasiti da se u svrhu izračuna kvote u **ukupan broj zaposlenih radnika kod poslodavca za određeni mjesec uzima stanje na zadnji dan u mjesecu**. Tako ako poslodavac za osiguranika uspostavi odjavu osiguranja sa datumom prestanka svojstva osiguranika u tijeku mjeseca, osim posljednjeg dana u mjesecu, ta se osoba neće ubrojiti u ukupan broj zaposlenih osoba jer nije imala status osiguranika na posljednji dan u mjesecu za koji se provodi ispitivanje. Na primjer, za određenog poslodavca na dan 2. srpnja 2025. ispituje se ukupni broj zaposlenih osiguranika za mjesec lipanj 2025., u ukupan broj ubrojiti će se osiguranici kojima nije uspostavljena odjava osiguranja ili je uspostavljena, ali isključivo sa datumom prestanka svojstva osiguranika 30. lipnja 2025. ili većim (npr. ako je osoba objavljena sa datumom prestanka svojstva osiguranika 20. lipnja, neće se poslodavcu ubrojiti u ukupni broj zaposlenih osiguranika za mjesec lipanj, ali ako je datum prestanka 30. lipnja 2025., osoba će se ubrojiti u ukupni broj zaposlenih osiguranika za mjesec lipanj 2025.). U slučaju da izračun kvote ne predstavlja cijeli broj, vrijednosti do 0,5% zaokružuju se na manji broj, a vrijednosti iznad 0,5% uključujući i 0,5% zaokružuju se na veći broj. U ukupan broj zaposlenih ubrajaju se i osnivači/članovi u trgovačkim društvima i ustanovama u Republici Hrvatskoj koji su u radnom odnosu s poslodavcem, te obrtnici i druge osobe koje na području Republike Hrvatske obavljaju djelatnost slobodnog zanimanja ili druge dozvoljene djelatnosti i po toj osnovi su obvezno osigurani. U skladu s odredbom članka 5. Pravilnika o kvoti **obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ne odnosi se na**: predstavništva stranih osoba, strana diplomatska i konzularna predstavništva, integrativne radionice i zaštitne radionice, poslodavce u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, kože, drva i namještaja i novoosnovane poslodavce. Poslodavci u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, kože, drva i namještaja su poslodavci čija je glavna djelatnost prema Odluci o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti - NKD 2025.

(NN, br. 47/24) iz područja C Prerađivačka industrija, odjeljak 13 Proizvodnja tekstila, odjeljak 14 Proizvodnja odjeće, odjeljak 15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda od drugih materijala, odjeljak 16 Obrada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala i odjeljak 31 Proizvodnja namještaja. Poslodavci u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, kože, drva i namještaja oslobađaju se obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, počevši od mjeseca u kojem su ZVPRZOI-u dostavili izvadak iz obrtnog registra, odnosno Obavijest o razvrstavanju poslovnog subjekta prema NKD-u 2025. Novoosnovani poslodavci oslobođeni su obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom u razdoblju od 24 mjeseca od dana upisa u odgovarajući registar odnosno dana ustrojavanja prema posebnom propisu.

5.4.1. Zamjenska kvota

Pravilnik o kvoti daje odgovor na pitanje na koji način se može ispuniti kvota u slučajevima kada poslodavac ne može pronaći adekvatnog radnika s invaliditetom na tržištu rada, te propisuje zamjensku kvotu. Naime, u ispunjavanje obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ubrajaju se, osim zaposlenih osoba s invaliditetom i učenici s teškoćama u razvoju i studenti s invaliditetom na praksi kod poslodavca, rehabilitanti na praksi kod poslodavca, studenti s invaliditetom koji sklapaju ugovor o obavljanju studentskog posla, osobe s invaliditetom na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa te osobe s invaliditetom čije redovno obrazovanje poslodavac stipendira kao i sklapanje ugovora o poslovnoj suradnji s fizičkim i pravnim osobama koje zapošljavaju osobe s invaliditetom. Tako poslodavcu stoje na raspolaganju navedeni zamjenski načini ispunjenja kvote ako nije mogućnosti zaposliti potreban broj osoba s invaliditetom. U slučaju da poslodavac kao obveznik ispunjenja kvote nema mogućnosti zapošljavanja potrebnog broja osoba s invaliditetom, da bi mogao ispuniti propisanu kvotu, može ispuniti **zamjensku kvotu**, na način da:

- zaključi jedan ili više ugovora o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava, čija je ukupna vrijednost, bez obračunatog PDV-a, jednaka najmanje 20% minimalne mjesečne plaće svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote, odnosno u slučaju sklapanja ugovora na rok duži od jednog mjeseca, čija je prosječna mjesečna vrijednost, bez obračunatog PDV-a, jednaka najmanje 20% minimalne mjesečne plaće svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote,
- zaključi jedan ili više ugovora o poslovnoj suradnji sa zaštitnom radionicom i integrativnom radionicom, odnosno trgovačkim društvom, zadrugom ili udrugom u kojima više od polovine radnika čine osobe s invaliditetom, čija je ukupna vrijednost, bez obračunatog PDV-a, jednaka najmanje 20% minimalne mjesečne plaće svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote, odnosno u slučaju sklapanja ugovora na rok duži od jednog mjeseca, čija je prosječna mjesečna vrijednost, bez obračunatog PDV-a, jednaka najmanje

20% minimalne mjesečne plaće svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote,

- primi na obavljanje prakse, utvrđene nastavnim planom, učenike s teškoćama u razvoju ili studente s invaliditetom, s time da se jedna osoba primljena na obavljanje prakse priznaje kao jedna zaposlena osoba s invaliditetom,
- primi na obavljanje prakse rehabilitante u sklopu profesionalne rehabilitacije koju provodi centar za profesionalnu rehabilitaciju, s time da se jedna osoba primljena na obavljanje prakse priznaje kao jedna zaposlena osoba s invaliditetom,
- sklopi jedan ili više ugovora o obavljanju studentskog posla sa studentom s invaliditetom koji ima status studenta prema kojima su ukupni priznati troškovi rada jednaki najmanje 20% minimalne mjesečne plaće svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote,
- primi na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa osobe s invaliditetom s tim da se jedna osoba primljena na stručno osposobljavanje priznaje kao jedna zaposlena osoba s invaliditetom,
- daje jednu ili više stipendija za redovno obrazovanje osobama s invaliditetom čija je ukupna visina jednaka najmanje 20% minimalne mjesečne plaće svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote.

5.4.2. *Plaćanje novčane naknade zbog neispunjenja kvote*

Obveznik koji ne ispunji kvotu zapošljavanjem osoba s invaliditetom ili zamjenskom kvotom, dužan je mjesečno, prilikom obračuna plaća, obračunati i uplatiti novčanu naknadu u iznosu od 20% minimalne plaće za svaku osobu s invaliditetom koju je bio dužan zaposliti kako bi ispunio propisanu kvotu. Novčana naknada se obračunava i dospijeva na naplatu do zadnjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec, a uplaćuje se u korist uplatnog računa propisanog provedbenim propisima o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, doprinosa za obvezna osiguranja te prihoda za financiranje drugih javnih potreba koje donosi ministar financija. Obveznicima novčane naknade, koji obvezu novčane naknade nisu utvrdili i/ili ispunili na način i u rokovima propisanim Zakonom i provedbenim propisima donesenim na temelju njega, obvezu novčane naknade utvrđuje i iznos novčane naknade zajedno s kamatama obračunava ZVPRZOI rješenjem.

5.4.3. *Nagrade za zapošljavanje izvan kvote*

Poslodavac koji zapošljava više osoba s invaliditetom od propisane kvote te poslodavac koji zapošljava manje od 20 radnika, među kojima su osobe s invaliditetom, ima pravo na novčanu nagradu u iznosu od 30% minimalne plaće mjesečno za svaku osobu s invaliditetom koja predstavlja višak u odnosu na propisanu kvotu, pod uvjetom da je ista upisana u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom. Poslodavac

može ostvariti novčanu nagradu za razdoblje od najduže 12 mjeseci kontinuirano za svaku osobu s invaliditetom koju zapošljava izvan kvote. Pravo na novčanu nagradu ne može ostvariti poslodavac koji ima nepodmirene novčane obveze prema državi ili radnicima po bilo kojoj osnovi te također ne može ju ostvariti na svoje ime osoba s invaliditetom koja se samozapošljava. Također, novčanu nagradu ne mogu ostvariti zaštitne radionice i integrativne radionice te tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti, tijela državne vlasti i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne službe, javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima. Poslodavac koji prekorači kvotu za određeni mjesec može podnijeti ZVPRZOI-u zahtjev za novčanu nagradu na obrascu kojeg propisuje ZVPRZOI, najkasnije do 20. dana sljedećeg mjeseca. Istekom toga roka poslodavac gubi pravo na novčanu nagradu za taj mjesec. Na traženje ZVPRZOI-a poslodavac je dužan navedeni zahtjev ispraviti ili dopuniti sukladno uputi ZVPRZOI-a u roku od osam dana od primitka upute. Istekom toga roka, poslodavac gubi pravo na novčanu nagradu za taj mjesec. O isplati novčane nagrade odlučuje ZVPRZOI odobrenjem ravnatelja nakon što je utvrđeno da su za to ispunjeni svi uvjeti. ZVPRZOI daje nalog Državnoj riznici za isplatu novčane nagrade u roku od osam dana od odobrenja isplate. **Važno je naglasiti da poslodavci koji zapošljavaju više osoba s invaliditetom od propisane kvote moraju, pri korištenju novčane nagrade, poštovati kronološko načelo na način da se osobe s invaliditetom ubrajaju u kvotu prema datumu sklapanja ugovora o radu s tim poslodavcem bez obzira na vrijeme nastanka invaliditeta.** U kvotu se ubrajaju osobe s invaliditetom koje imaju ugovor o radu s ranijim datumom, dok novčanu nagradu za prekoračenje kvote poslodavci mogu ostvariti za osobe s invaliditetom koje imaju ugovor o radu s kasnijim datumom. Poslodavac koji prekorači kvotu za određeni mjesec, dužan je zahtjev za novčanu nagradu podnijeti u elektroničkom obliku (e-zahtjev) putem aplikacije za isplatu poticaja, koja je dostupna na mrežnim stranicama ZVPRZOI-a.

Pregledajte našu ponudu
edukacija iz područja
financija, računovodstva,
revizije, prava i menadžmenta
u javnom i neprofitnom sektoru
na internet stranici

www.tim4pin.hr

Nova pravila za ulazak i izlazak iz sustava PDV-a u 2026. godini

Mirjana Mahović – Komljenović*

Od 1. siječnja 2026. godine, a prema **odredbama Zakona o PDV-u (Nar. nov., br. 152/24.)**, primjenjuju se nova pravila za ulazak i izlazak iz sustava PDV-a za pravne i fizičke osobe kao i proračunske korisnike i neprofitne organizacije, a vezana su uz prag isporuke koji je utvrđen u iznosu 60.000,00 €. U odnosu na prethodne godine, izmjenama Zakona o PDV-u propisane su i nove odredbe o isporukama koje se uključuju u prag godišnjeg prometa odnosno vrijednost isporuka dobara i usluga, a to su smo isporuke koje se prema Zakonu o PDV-u smatraju obavljenim u RH, dok se u prag prometa ne uključuju inozemne usluge koje se oporezuju po načelu prijenosa porezne obveze – reverse charge mehanizmu, kao ni isporuke dobara za koje mjesto oporezivanja utvrđeno u drugoj državi članici EU ili trećoj zemlji.

Jednako tako, izmjenama Zakona o PDV-u propisana su i nova pravila za primjenu redovnog postupka oporezivanja PDV-om i ostanak u registru obveznika PDV-a na rok od dvije godine, a neovisno od toga je li porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a po sili zakona ili dobrovoljno. Pema navedenom, porezni obveznici koji u cijeloj 2025. godini, nisu ostvarili isporuke veće od 60.000,00 €, mogu do 15. siječnja 2026. godine podnijeti zahtjev za brisanje iz registra obveznika PDV-a, osim ako su bili upisani u registar obveznika PDV-a manje od dvije godine. Za dobrovoljni upis u registar obveznika PDV-a porezni se obveznici mogu odlučiti na početku obavljanja gospodarske djelatnosti, ali u sustav PDV-a može se ući dobrovoljno u bilo kojem trenutku tijekom poslovne godine.

1. Uvod

Odredbe o obveznom ili dobrovoljnom ulasku u sustav PDV-a te izlasku iz sustava PDV-a, propisane su izmijenjenim i dopunjenim odredbama Zakona o PDV-u (Nar. nov., br. 73/13. do 52/25. – dalje: Zakon) te Pravilnika o PDV-u (Nar. nov. br. 73/13 do 68/25. – dalje: Pravilnik), koje se odredbe primjenjuju od 1. siječnja 2025. godine. U registar obveznika PDV-a upisuju se osobe koje samostalno obavljaju gospodarsku djelatnost, bez obzira na organizacijski oblik odnosno jesu li to trgovačka društva, neprofitne organizacije, ustanove, fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost obrta i slobodnih zanimanja, građani koji ostvaruju primitke po osnovi drugog dohotka (ugovora o djelu, autorskih honorara).

Prema izmijenjenim odredbama Zakona i Pravilnika za 2026. godinu, primjenjuju se porezna pravila propisana za:

- **ulazak u sustav PDV-a kao i izlazak iz sustava, koja su vezana za prag isporuke od 60.000,00 €,**
- **vrijeme ostanka u sustavu PDV-a nakon dobrovoljnog upisa ili upisa po sili zakona od najmanje dvije godine,**
- **vrijednost isporuka dobara i usluga koje se uključuju u prag isporuka od 60.000,00 € a odnose se na tuzemne isporuke koje se prema Zakonu o PDV-u smatraju obavljenim u RH,**
- **mogućnost izlaska iz sustava PDV-a od 1. siječnja 2026. godine ako su porezni obveznici bili upisani u registar**

obveznika PDV-a u 2024. godini i ranije, te ako su im isporuke dobara i usluga tijekom 2025. godine bile ispod propisanog praga od 60.000,00 €.

To znači da porezni obveznici koji su bili upisani u registar obveznika PDV-a na vlastiti zahtjev ili po sili zakona tijekom 2024. godine, a u 2025. godini nisu ostvarili isporuke veće od 60.000,00 €, mogu do 15. siječnja 2026. godine, nadležnoj ispostavi PU podnijeti zahtjev za brisanje iz registra obveznika PDV-a.

2. Izmjene zakona o PDV-u od 1. siječnja 2026. godine

Od 1. siječnja 2026. godine stupa na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o PDV-u koji je objavljen u Narodnim novinama 151/25. od 15. prosinca 2025. godine.

Najznačajnije izmijenjene zakonske odredbe odnose se na:

- **produljenje roka za podnošenje prijave PDV-a, prijave PDV-S i Zbirne prijave** nadležnoj ispostavi PU do zadnjega dana u tekućem mjesecu koji slijedi po završetku razdoblja oporezivanja (umjesto ranije odredbe kojom je propisano da se prijava podnosi do 20-og dana u tekućem mjesecu po završetku razdoblja oporezivanja)
- **brši se odredba o dostavljanju PU - knjige U-RA i Obrasca PPO o tuzemnim isporukama s prijenosom porezne obveze**
- **pri izdavanju računa u elektroničkom obliku nije potrebna suglasnost primatelja za prihvrat računa, budući je obve-**

* Mr.sc. Mirjana Mahović – Komljenović, dipl. oec., Ministarstvo financija, Porezna uprava Novi Zagreb

- zno izdavanje računa u elektroničkom obliku u B2B i B2G transakcijama propisano novim Zakonom o fiskalizaciji,
- prema prijelaznim i završnim odredbama Zakona o PDV-u propisano je da se za posljednje razdoblje oporezivanja 2025. podnose prijave u do 20-og dana u tekućem mjesecu po završetku razdoblja oporezivanja. To znači da se zadnji mjesečni PDV obrazac za 12 mj 2025. godine odnosno tromjesečni PDV obrazac za razdoblje 9-12 mj/2025. godine, podnosi PU do 20. siječnja 2026. godine, odnosno prema ranije propisanim rokovima. Prema novom propisanom roku a do kraja veljače 2026. godine, podnosi se mjesečni PDV obrazac za razdoblje oporezivanja od 1. siječnja 2026. godine.

Nadalje, u razdoblju od 24. prosinca 2025. do 7. siječnja 2026. godine, na javnom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću, nalazi se i **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost** kojeg je potrebno uskladiti sa izmijenjenim odredbama Zakona o PDV-u koji je donesen 15. prosinca 2025. godine, zbog ukidanja nekih obrazaca i produljenja rokova za podnošenje PDV prijave, te ukidanja uvjeta o suglasnosti za prihvaćanje eRačuna za tuzemne isporuke između poreznih obveznika sa sjedištem u RH, radi novog Zakona o fiskalizaciji.

U prijedlogu Pravilnika o PDV-u, propisano je da je porezni obveznik koji obavlja isporuke hrane bez naknade (doniranja) obvezan je po završetku razdoblja oporezivanja iskazati podatke o navedenim isporukama u PDV obrascu. Stoga se i mijenja PDV obrazac a koji se podnosi za razdoblje oporezivanja od 1. siječnja 2026. godine, te koji pod **novom točkom VII** sadrži i podatke o obavljenim donacijama hrane. Radi navedenog je na mrežnim stanicama PU objavljena **XML shema novog PDV obrasca** koji će se popunjavati i podnositi PU za 2026. godinu.

3. Upis u registar obveznika PDV-a po sili zakona

Prema čl. 90.st.1. Zakona, propisano je da je porezni obveznik sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u tuzemstvu, čiji godišnji promet u tuzemstvu nije bio veći od 60.000,00 €, oslobođen plaćanja PDV-a na isporuke dobara i usluga obavljene u tuzemstvu, a naziva se malim poreznim obveznikom. Mali porezni obveznici oslobođeni su plaćanja PDV-a na obavljene isporuke dobara i usluga, nemaju pravo iskazivati PDV na svojim izlaznim računima, ali nemaju ni pravo odbitak pretporeza po ulaznim računima. Za male porezne obveznike je odredbama čl. 186. Pravilnika, propisan poseban postupak oporezivanja. Za obavljene isporuke dobara ili usluga, na izlaznim računima, mali porezni obveznici stavljaju napomenu: *Isporuke dobara ili usluga oslobođene su plaćanja PDV-a prema čl. 90.st.1. Zakona o PDV-u.*

Međutim, ako su mali porezni obveznici tijekom 2025. godine premašili propisani prag isporuka dobara i usluga od 60.000,00 €, trebali su se upisati u registar obveznika PDV-a po sili zakona.

Prema čl. 186. st.1. Pravilnika, porezni obveznik koji ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u tuzemstvu čiji je godišnji promet u tuzemstvu veći od 60.000,00 €, upisuje se

u registar obveznika PDV-a od prvoga dana koji slijedi nakon dana prelaska propisanog iznosa.

Prema navedenom, porezni obveznik u 2026. godini ulazi u sustav PDV-a po sili zakona, **od prvoga dana koji slijedi nakon dana prelaska praga od 60.000,00 €** (za razliku od ranije odredbe koja je propisivala obvezu upisa u registar obveznika PDV-a u od 1. dana sljedećeg mjeseca nakon što je prekoračen propisani prag isporuka).

Od dana upisa u registar obveznika PDV-a, porezni je obveznik dužan izdati račune čiji su elementi propisani čl. 79. Zakona, te je na oporezive isporuke obvezan obračunati PDV po propisanoj poreznoj stopi. Uz zadovoljenje propisanih uvjeta a nakon upisa u registar obveznika PDV-a, na sve nabave koje su obavljene za potrebe njegove oporezive gospodarske djelatnosti, porezni obveznik ima pravo i na odbitak pretporeza po ulaznim računima.

3.1. Dobrovoljni upis u registar obveznika PDV-a

Osim po sili Zakona radi isporuka dobara i usluga većih od 60.000,00 €, porezni obveznici mogu ući u sustav PDV-a i dobrovoljno, bilo kada u godini.

Za dobrovoljni upis u registar obveznika PDV-a porezni se obveznici mogu odlučiti na samom početku obavljanja gospodarske djelatnosti, ali u sustav PDV-a može se ući dobrovoljno u bilo kojem trenutku tijekom poslovne godine. Prema čl. 90.h Zakona, porezni obveznik koji od PU zatraži da se na njega primjenjuje redovni postupak oporezivanja PDV-om, obvezan je **ostati u sustavu PDV-a dvije godine**, u tekućoj i sljedećoj kalendarskoj godini, za razliku od ranije odredbe kada je dobrovoljni upis u registar PDV-a obvezivao na ostatak u registru tri godine.

4. Prijava u registar obveznika na obrascu P-PDV

Porezni obveznici koji su postali obveznicima PDV-a po sili zakona ili temeljem vlastite odluke, dužni su sami podnijeti prijavu za upis u registar obveznika PDV-a na **Obrascu P-PDV**. Zahtjev se podnosi nadležnoj ispostavi PU prema sjedištu za pravne osobe te prebivalištu ili uobičajenom boravištu za fizičke osobe te građane, najkasnije do 15. siječnja tekuće godine ako se u sustav ulazi po sili zakona. Ali, ako se u sustav PDV-a ulazi dobrovoljno tijekom godine, Obrazac P-PDV treba predati kada je porezni obveznik donio odluku o dobrovoljnom ulasku u registar obveznika PDV-a.

Prema čl. 90.h. Zakona, ako je porezni obveznik dobrovoljno podnio zahtjev za registriranje za potrebe PDV-a radi upisa u registar obveznika PDV-a, PU ga upisuje u registar obveznika PDV-a od dana navedenog u zahtjevu. Smatrat će se da je zahtjev usvojen ako PU u roku od osam dana od dana primitka zahtjeva ne donese rješenje o odbijanju zahtjeva. Pri dobrovoljnom ulasku u sustav PDV-a, porezni obveznik obračunava PDV od dana navedenog u zahtjevu koji ne može biti prije dana podnošenja zahtjeva.

Na Obrascu P-PDV, porezni obveznici su dužni upisati hoće li biti mjesečni ili kvartalni obveznici plaćanja PDV-a, kako bi se

u informacijskom sustavu PU ispravno odredila oznaka obračunskog razdoblja. Pogodnost tromjesečnog obračunavanja i plaćanja PDV-a, porezni obveznici mogu koristiti sve dok im je godišnja vrijednost isporuke **do 110.000,00 eura** dok su mjesečni obveznici svi oni koji su ostvarili promet iznad te svote.

Prema odredbi čl. 186. st.2. Pravilnika, propisano je da porezni obveznik može odustati od podnesenog zahtjeva za registriranje za potrebe PDV-a u roku od 8 dana od dana podnošenja zahtjeva, pod uvjetom da u tom razdoblju nije izdavao račune s iskazanim PDV-om.

5. Isporuke koje se uključuju u prag za ulazak u sustav PDV-a

Od 1. siječnja 2025. godine promijenjena su pravila o vrijednosti isporuka dobara i usluga koje se ubrajaju u prag prometa za ulazak i izlazak iz sustava PDV-a.

Naime, prema čl. 90. st. 3. Zakona, propisane su isporuke dobara i usluga koje se ubrajaju u prag od 60.000,00 €, a odnose se isključivo na vrijednost isporuka dobara i usluga koje se smatraju obavljenim u RH.¹

Prema navedenom, u tuzemni godišnji promet od 60.000,00 € ulaze:

a) vrijednost isporuka dobara i usluga koje bi bile oporezive kad bi ih isporučio porezni obveznik koji nema pravo na oslobođenje.

To su sve oporezive isporuke na području RH po stopi od 5%,13%, 25%, oporezive isporuke s tuzemnim prijenosom porezne obveze prema čl. 75.st.3. Zakona (građevinske usluge, isporuke rabljenog materijala, betonskog čelika i željeza)

b) vrijednosti isporuka iz čl. 38. st. 6. Zakona, za koje postoji pravo na odbitak pretporeza.

U prag se uključuju isporuke koje su oporezive stopom PDV-a od 0%, i to na isporuku i ugradnju solarnih ploča na privatne stambene objekte, prostore za stanovanje te javne i druge zgrade koje se koriste za aktivnosti od javnog interesa te isporuku i ugradnju solarnih ploča u blizini takvih objekata, prostora i zgrada (primjena od 1. listopada 2022.)

c) vrijednost isporuka oslobođenih plaćanja PDV-a iz čl. 45. do 49. Zakona.

Navedene isporuke uključuju:

- čl. 45. Zakona - izvoz dobara (isporuke dobara koje iz RH otpremi ili preveze isporučitelj ili neka dr. osoba za njego račun izvan EU),
- čl. 46. Zakona - oslobođenje kod obavljanja usluga na pokretnoj imovini stečenoj ili uvezenoj u RH u svrhu obavljanja tih usluga, koju iz EU otpremi ili preveze pružatelj uslu-

ge (za što je potrebna dokumentacija u skladu s carinskim propisima),

- čl. 47. Zakona - oslobođenje u vez s međunarodnim prijevozom (isporuke goriva i dobara za opskrbu plovila koja se koriste za plovidbu na otvorenom moru, oslobođene su od plaćanja PDV-a s pravom na odbitka pretporeza),
- čl. 48. Zakona - oslobođenja za određene isporuke koje su izjednačene s izvozom (isporuke dobara ili obavljanje usluga u okviru diplomatskih i konzularnih sporazuma, institucijama i tijelima EU)
- čl. 49. oslobođenje za usluge posredovanja koje su obavljene u ime i za račun druge osobe

d) vrijednosti isporuka oslobođenih plaćanja PDV-a iz čl. 41. Zakona ako se primjenjuje oslobođenje iz tog članka.

Oslobođenje za isporuke dobara unutar EU, primjenjuje se ako su ispunjeni uvjeti – dobra se isporučuju drugom poreznom obvezniku u drugoj DČ, a porezni obveznik kome se obavlja isporuka dao je isporučitelju svoj PDV ID broj, isporuke novih prijevoznih sredstava koja se prevoze iz tuzemstva u drugu DČ, isporuke dobara koja podliježu trošarinama – otprema iz tuzemstva u drugu DČ, isporuke dobara koja se premještaju u drugu DČ.

e) vrijednost transakcija nekretnina i transakcija iz čl. 40. st. 1. točaka a) do g) Zakona, osim ako su te transakcije pomoćne i nisu rezultat redovne djelatnosti poreznog obveznika.

Neovisno što su transakcije oslobođene PDV-a, kao što su osiguranja i reosiguranja, odobravanje kredita i zajmova, ugovaranje kreditnih garancija, posredovanja u vezi s valutama, novčanicama i kovanicama, usluge upravljanja investicijskim fondovima, iste ulaze u prag prometa za ulazak u sustav PDV-a, pri čemu porezni obveznik ne ostvaruje pravo na odbitak PDV-a. Prema tome, kada se porezni obveznik upiše u registar obveznika PDV-a, navedene su usluge oslobođene PDV-a, a porezni obveznik nema pravo priznavanja pretporeza iz ulaznih računa.

5.1. Isporuke koje se ne uključuju u prag za ulazak u sustav PDV-A

Prema odredbi čl. 90. st.4. Zakona, isporuka materijalnih ili nematerijalnih gospodarskih dobara poreznog obveznika, ne uzima se u obzir u svrhu izračunavanja vrijednosti isporuka koje se uključuju u prag za ulazak u sustav PDV-a.

Nadalje, u izračun praga za ulazak u sustav PDV-a ne uključuju se prometi koji se odnose na stjecanje dobara unutar EU, uvoz dobara iz trećih zemalja, primljene usluge ili dobra koja podliježu mehanizmu prijenosa porezne obveze, kao i obavljene usluge kod kojih mjesto obavljanja nije tuzemstvo, već se određuje prema sjedištu, prebivalištu ili uobičajenom boravištu primatelja usluge.

Prema tome, u prag prometa za ulazak u sustav PDV-a ne ubrajaju se usluge obavljene poreznim obveznicima iz EU i trećih zemalja, a za koje je propisan prijenos porezne obveze prema čl. 17.st.1. Zakona ili reverse charge mehanizam.

¹ Prema Uputi PU o posebnom postupku oporezivanja za male porezne obveznike, Klasa 410-19/24-01/216; Ur.broj.513-07-21-01-24-1 od 30.prosinca 2024. godine, navedeno je da se za prag za upis u PDV ubrajaju samo isporuke za koje se mjesto oporezivanja utvrđuje u RH.

6. Postupak registriranja za potrebe PDV-a

Mali porezni obveznici koji nisu upisani u registar obveznika PDV-a, imaju određene porezne obveze zbog obavljanja transakcija na jedinstvenom zajedničkom tržištu radi primjene instituta prijenosa porezne obveze, i trebaju se registrirati za potrebe PDV-a te ishoditi PDV identifikacijski broj. **Obveza registracije za potrebe PDV-a propisana je čl. 77. Zakona i čl. 154. Pravilnika.**

To znači da malom poreznom obvezniku PU na njihov zahtjev izdaje PDV identifikacijski broj, bez ulaska u registar obveznika PDV-a, kojim se porezni obveznik u svom poslovanju s drugim državama članicama EU, identificira kao porezni obveznik. Porezna uprava donosi rješenje o dodijeljenom PDV identifikacijskom broju najkasnije u roku od 8 dana od dana podnošenja zahtjeva. Porezni obveznici koji su samo registrirani za potrebe PDV-a, obveznici su plaćanja PDV-a s prijenosom porezne obveze, ali nemaju pravo na odbitak pretporeza.

6.1. Prag stjecanja za nabavljena dobra od poreznih obveznika iz drugih država članica EU

Prema čl. 5.st.2. Zakona, u vezi sa stjecanjem dobara od poreznih obveznika iz drugih država članica, propisan je **prag stjecanja** u iznosu od 10.000,00 €. Prag stjecanja predstavlja ukupnu vrijednost nabavljenih dobara od poreznih obveznika iz drugih država članica EU, a utvrđuje se za:

- pravne osobe koje se ne smatraju poreznim obveznicima – tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javni ovlastima,
- male porezne obveznike čija je vrijednost isporuka ispod propisanog praga od 60.000,00 €, te
- porezne obveznike koji obavljaju oslobođene isporuke bez prava na odbitak pretporeza (škole, bolnice, zdravstvene ustanove, ustanove socijalnog karaktera i sl).

Ako navedeni porezni obveznici nabavljaju dobra iz drugih država članica EU u vrijednosti koja ne prelazi iznos od 10.000,00 €, tada je isporuka dobara oporeziva u državi porijekla iz koje kreće prijevoz ili otprema. Međutim, u slučaju kada vrijednost nabavljenih dobara prelazi prag stjecanja od 10.000,00 €, tada su navedeni porezni obveznici dužni zatražiti hrvatski PDV ID broj, radi čega dobavljač iz druge države članice neće zaračunati PDV svoje države, već će porezni obveznici obračunati i platiti hrvatski PDV na stečena dobra. No, takvi porezni obveznici koji su samo registrirani za potrebe PDV-a, nemaju pravo na priznavanje pretporeza iz ulaznih računa. Pravne osobe – ministarstva, općine, gradovi, komore, mali porezni obveznici te porezni obveznici koji obavljaju oslobođene isporuke bez prava na odbitak pretporeza, mogu i **odustati od praga stjecanja** te obračunavati i plaćati hrvatski PDV, na dobra koja stječu iz drugih država članica EU. Prema čl. 5. st.4. Zakona, stjecatelj koji ne želi da se na njega primjenjuje prag stjecanja, mora nadležnoj ispostavi PU prije stjecanja dobara za koje ne želi primjenjivati prag stjecanja, podnijeti pisanu izjavu da odustaje od propisanog praga i tim

se obvezuje na primjenu na rok od dvije kalendarske godine. Nakon isteka propisanog roka, izjava se može opozvati u pisanom obliku.

Proračunski korisnici i neprofitne organizacije koje nisu upisane u registar obveznika PDV-a, nakon dobivenog PDV identifikacijskog broja, smatraju se samo osobom koje su registrirane za potrebe PDV-a u PU.

Posebno se napominje da se za porezne obveznike koji su upisani u registar obveznika PDV-a, ne utvrđuje prag stjecanja. Redovni porezni obveznici dužni su pri stjecanju dobara od poreznog obveznika iz EU dostaviti PDV ID broj isporučitelju te obračunati hrvatski PDV na stjecanje po propisanoj stopi.

7. Obveznici PDV-a koji samostalno obavljaju gospodarsku djelatnost

Prema čl. 6. st.1. i 2. Zakona te čl. 4. Pravilnika, poreznim obveznikom smatra se svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti. Gospodarska djelatnost je svaka djelatnost proizvođača, trgovaca ili osoba koje obavljaju usluge, uključujući rudarske i poljoprivredne djelatnosti te djelatnosti slobodnih zanimanja, a koja obuhvaća i iskorištavanje materijalne ili nematerijalne imovine (najam, zakup i slično) u svrhu trajnog ostvarivanja prihoda. Poreznim obveznikom smatra se i svaka osoba koja povremeno isporučuje nova prijevozna sredstva (uključujući i građane), koja kupcu otpremi ili preveze prodavatelj, sam kupac ili druga osoba za njihov račun na područje druge države članice.

Prema čl. 4.st.7. Pravilnika, pravna ili fizička osoba smatra se poreznim obveznikom u smislu Zakona neovisno o tome smatra li se poreznim obveznikom i prema drugim zakonima.

7.1. Oporeziva gospodarska djelatnost tijela državne uprave i JLP(R)S

Tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima, neovisno o tome jesu li upisana u registar obveznika PDV-a ili nisu, ne obračunavaju PDV na isporuke koje obavljaju u okviru svojih ovlasti, odnosno na isporuke koje spadaju u djelokrug rada tijela prema posebnim propisima. Međutim, sve ostale isporuke koje obavljaju tijela državne vlasti, a koje ne spadaju u njihove ovlasti i djelokrug rada prema posebnim propisima, načelno se smatraju gospodarskom djelatnošću koja podliježe oporezivanju PDV-om. Tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima, smatraju se poreznim obveznicima, ako obavljaju djelatnosti koje su posebno navedene u Dodatku I. Zakona, (osim ako ih obavljaju u zanemarivom opsegu, odnosno u iznosu manjem od 60.000,00 €. Sukladno čl. 5. Pravilnika, isto se primjenjuje i za djelatnost iskorištavanja materijalne i nematerijalne imovine (najma, zakupa i slično).

Primjer 1. Upis tijela državne uprave i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u registar obveznika PDV-a

Zbog upisa tijela državne uprave i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u registar obveznika PDV-a, a radi određivanja koje je isporuke potrebno uključiti u iznos od 60.000,00 €, a koje se isporuke ne ubrajaju u taj iznos, MF je izdalo mišljenje pod brojem **KI:410-19/13-01/312; Ur.broj:513-07-21-01/13-13 od 6. prosinca 2013.godine.**²

Djelatnosti čije se isporuke ubrajaju u iznos 60.000,00 € su:

- djelatnosti iz Dodatka I. Zakona o PDV-u,
- najam poslovnog prostora,
- iznajmljivanje „društvenih domova“ i sličnih objekata,
- vrijednost isporuka građevinskog zemljišta od 1. siječnja 2015,
- prodaja grobnih okvira,
- prodaja kazeta za urne i
- ostale slične djelatnosti.

U iznos od 60.000,00 € ne ubrajaju se prihodi koji su ostvareni od sljedećih djelatnosti:

- najam stanova (zaštićene najamnine) sukladno Zakonu o najmu stanova te činjenicu da je najam stanova za stanovanje oslobođen plaćanja PDV-a,
- iznajmljivanje otvorenog prostora na sajmištu,
- zakup poljoprivrednog zemljišta neovisno o tome radi li se o zakupu državnog poljoprivrednog zemljišta ili poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu tijela obzirom da se radi o korištenju općih ili drugih dobra za koje je određeno da su dobra od interesa za Republiku Hrvatsku,
- zakup javnih površina za postavu kioska, štandova, montažnih objekata koji su u naravi isti kioscima, pokretnih radnji, uslužnih naprava, naprava za zabavu, ugostiteljskih terasa obzirom da se radi o površini koja je javno dobro,
- naknada za davanje koncesije radi korištenje zemljišta u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina,
- naknada za pravo građenja objekata vodoopskrbe,
- naknada za korištenje grobnih mjesta,
- naknada za održavanje groblja, osim kada tu djelatnost obavlja vlastiti pogon kao komunalnu djelatnost,
- prihodi od usluge sahrane (otvaranje grobnica, iskop groba),
- izdavanje rješenja za izgradnju betonskih okvira,
- naknada za korištenje mrtvačnice, osim kada tu djelatnost obavlja vlastiti pogon kao komunalnu djelatnost,
- naknade od koncesija koje se daju prijevoznici (npr. taxi prijevoznici),
- naknade od koncesije koje se daju pogrebnim poduzećima (prijevoz umrlih osoba i njihovo smještanje u mrtvačnicu može obavljati samo osoba koja ima tu koncesiju),
- naknade od koncesija koje se daju dimnjačarima,
- komunalna naknada,
- naplata parkiranja, osim kada tu djelatnost obavlja vlastiti pogon kao komunalnu djelatnost,
- zakup mjesta na tržnicama (stolovi na tržnicama), osim kada tu djelatnost obavlja vlastiti pogon kao komunalnu djelatnost,
- ekološka renta obzirom da se ne smatra isporukom već odštetom i
- ostale slične djelatnosti.

Primjer 2. Prag za upis u registar obveznika PDV-a županija – koje se isporuke tijela obavljaju u okviru javnih ovlasti, a koje uz naknadu u okviru gospodarske djelatnosti

Na postavljenu upit:

1. Ulazi li županija u sustav PDV-a kada obavlja povjerene poslove prodaje državnog građevinskog zemljišta temeljem Zakona o upravljanju nekretninama i pokretninama u vlasništvu Republike Hrvatske te treba li pratiti realizaciju prodaje iznad propisanog praga za upis u registar obveznika PDV-a od 60.000,00 eura?

2. Ako je PDV potrebno obračunati, kako se utvrđuje porezna osnovica - obračunava li se PDV na ugovorenu prodajnu cijenu ili je PDV sadržan u ugovorenoj prodajnoj cijeni?

- MF je izdalo mišljenje pod brojem **KI:410-19/25-02/131; Ur.broj:513-07-21-01/25-2 od 17. srpnja 2025. godine**, koji je objavljen na mrežnim stranicama, iz kojeg se izdvaja dio:

... isporuke koje tijela obavljaju u okviru svoje ovlasti, odnosno isporuke koje spadaju u djelokrug rada tijela prema posebnim propisima i ako ne narušavaju načela tržišnog natjecanja, ne uračunavaju se u prag za upis u registar obveznika PDV-a od 60.000,00 eura. Sve ostale isporuke koje tijela obavljaju, a koje ne spadaju u njihove ovlasti, odnosno djelokrug rada tijela prema posebnim propisima načelno se smatraju gospodarskom djelatnošću koja podliježe oporezivanju PDV-om i uračunavaju se u prag za upis u registar obveznika PDV-a.

Što se tiče pitanja o tome kako se utvrđuje porezna osnovica ako je u predmetnom slučaju PDV potrebno obračunati - obračunava li se PDV na ugovorenu prodajnu cijenu ili je PDV sadržan u ugovorenoj prodajnoj cijeni, napominjemo da Porezna uprava nije nadležna za davanje odgovora u vezi ugovornih odnosa između dvije strane. S tim u vezi ističemo da je Zakonom o PDV-u propisana osnovica za obračun PDV-a, dok je podatak o tome **je li PDV sadržan u ugovorenoj prodajnoj cijeni stvar ugovornih odnosa** između prodavatelja i kupca, te bi isto trebalo biti razvidno iz ugovora.

U skladu s navedenim, županija "A" u smislu članka 6. stavka 5. Zakona o PDV-u ne smatra se poreznim obveznikom ako poslove raspolaganja nekretninama obavlja u okviru svoje ovlasti, odnosno, ako se radi o isporukama koje spadaju u djelokrug rada tijela prema posebnim propisima i ako ne narušava načela tržišnog natjecanja, neovisno o tome je li upisana u registar obveznika PDV-a.

Slijedom navedenog i obzirom da porezni tretman ovisi o statusu isporučitelja te prirodi isporuke, **županija mora znati jesu li na nju prenesene javne ovlasti** sukladno posebnim propisima, temeljem kojih u svojstvu tijela u okviru svog djelokruga ili ovlasti obavlja određene poslove, ili obavlja usluge uz naknadu u okviru gospodarske djelatnosti koja je oporeziva PDV-om.

² Granična svota ostvarenog prometa u navedenom mišljenju iznosila je 230.000,00 za 2013. godinu

Primjer 3. Jedinica lokalne samouprave kao obveznik PDV-a

Grad postavlja pitanje je li u izračun praga za upis u registar obveznika PDV-a ulaze naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, prihodi od prodaje građevinskog zemljišta, otkupa stanova te naknada za korištenje nefinancijske imovine, kao i naknada za održavanje groblja i drugi prihodi od sahrane koje ostvaruje vlastiti pogon (trgovačko društvo osnovano od strane jedinice lokalne samouprave).

Na postavljeni upit se očitovao MF u svom mišljenju **Klasa: 410-19/19-02/261; Ur.broj.513-07-21-01/19-02, od 29. kolovoza 2019.** iz kojeg se izdvaja dio:

...jedinice lokalne samouprave mogu postati obveznici PDV-a u sljedećim slučajevima:

1. kada ubiru pristojbe, naknade i druga plaćanja u vezi s obavljanjem djelatnosti ili transakcija u okviru svog djelokruga ili ovlasti, ako bi obavljanje tih djelatnosti, kao da nisu porezni obveznici, dovelo do znatnog narušavanja načela tržišnog natjecanja kod obavljanja takvih djelatnosti ili transakcija,

2. kada obavljaju gospodarske djelatnosti iz Dodatka I. Zakona o PDV-u u opsegu koji nije zanemariv odnosno koji prelazi 60.000,00 €³

3. kada obavljaju bilo koju drugu gospodarsku djelatnost odnosno gospodarsku djelatnost iskorištavanja materijalne ili nematerijalne imovine (najam, zakup i slično) iz članka 6. stavka 2. Zakona o PDV-u, u opsegu koji nije zanemariv, odnosno koji prelazi 300.000,00 kuna.

U vezi navedenog napominjemo da se iskorištavanjem materijalne i nematerijalne imovine ne smatra iskorištavanje javnih dobara kao što su primjerice javne površine, ceste, pomorsko dobro, javna rasvjeta i slično kao niti davanje prava služnosti, građenja i slično na tim javnim dobrima.

... isporuke koje jedinice lokalne samouprave obavljaju u okviru svoje ovlasti, odnosno isporuke koje spadaju u djelokrug rada jedinica lokalne samouprave prema posebnim propisima ne uračunavaju se u prag za upis u registar obveznika PDV-a. Sve ostale isporuke koje jedinice lokalne samouprave obavljaju, a koje ne spadaju u njihove ovlasti, odnosno djelokrug rada prema posebnim propisima načelno se smatraju gospodarskom djelatnošću i uračunavaju se u prag za upis u registar obveznika PDV-a sukladno odredbama članka 90. stavka 5. Zakona o PDV-u.

... Trgovačko društvo osnovano od strane jedinice lokalne samouprave samostalna je pravna osoba te se prihodi od usluga sahrane koje obavlja i naknada za održavanje groblja koje prikuplja u svoje ime i za svoj račun, uračunavaju u prag za upis u registar obveznika PDV-a tog trgovačkog društva.

8. Utvrđivanje podjele pretporeza za primljena dobra i obavljene usluge

Prema odredbama Zakona, tijela državne vlasti, tijela državne uprave te druga tijela s javnim ovlastima kao proračunski porezni obveznici, imaju poseban porezni položaj ⇒ radi obavljanja djelatnosti u okviru svojih ovlasti, pri čemu su isporuke dobara i usluga u okviru javnih djelatnosti oslobođene

ne PDV-a, uz istovremeno obavljanje drugih isporuka koje se smatraju poduzetničkom djelatnošću i za koju su postali obveznici PDV-a. Poduzetnička djelatnost koju obavljaju, može biti oporeziva s pravom na odbitak pretporeza, te oslobođena djelatnost bez prava na odbitak pretporeza. **Ako porezni obveznik koristi dobra i usluge u okviru svoje poduzetničke djelatnosti za isporuke dobara i usluga po kojima je dopušten odbitak pretporeza, te za isporuke dobara i usluga po kojima je isključen odbitak pretporeza, tada iznose pretporeza treba podijeliti na dio koji se može odbiti i na dio koji se ne može odbiti.**

Prema tome, pravo na odbitak pretporeza iz ulaznog računa utvrđuje se prvim podjelom na nepoduzetnički i poduzetnički dio ► podjela prema ključu, a tek nakon toga se drugom podjelom poduzetnički dio dijeli na oporezive i oslobođene isporuke ► podjela prema pro rati ili odnos oporezivih u ukupnim isporukama od gospodarske djelatnosti.

Slika 1: Pravo na odbitak pretporeza

Vrsta djelatnosti		Podjela pretporeza
poduzetnička djelatnost	nepoduzetnička djelatnost	● prema ključu (količinski pokazatelji - m2, broj, mjera, težina) → konačna podjela
	oporeziva oslobođena	● pro rata (privremeni postotak oporezivih u ukupnim isporukama) → obvezno usklađenje za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine

8.1. Podjela pretporeza iz ulaznog računa prema ključu

Tijela državne vlasti koja su kao porezni obveznici upisana u registar obveznika PDV-a, mogu odbiti kao pretporez ukupan PDV sadržan u računima koji se odnose na oporezivu poduzetničku djelatnost, dok PDV koji je sadržan u računima koji se odnose na isporuke koje obavljaju u okviru svojih ovlasti i djelokruga rada prema posebnim propisima, ne mogu uopće odbiti.

Navedeno znači da PDV koji je sadržan u računima koji se jednim dijelom odnose na gospodarsku djelatnost koja podliježe oporezivanju PDV-om, a drugim dijelom na isporuke u okviru javnih ovlasti, može se odbiti samo u dijelu koji se odnosi na gospodarsku djelatnost koja podliježe oporezivanju PDV-om.

Prema čl. 137.st.3. i 4. Pravilnika, u tom je slučaju potrebno odrediti **udio korištenja u neposlovne svrhe**, kada se pretporez mora podijeliti prema svrsi upotrebe na dio koji se može odbiti i na dio koji se ne može odbiti. Ovaj način razgraničenja koristi se ako se radi o nekretninama (omjer korištenja poslovnih prostora prema metrima kvadratnim za obavljanje djelatnosti koje podliježu oporezivanju i isporuka u okviru javnih ovlasti koje ne podliježu oporezivanju), te pokretnim dobrima koja se u gospodarskom prometu količinski određuju po broju, mjeri ili težini te kod korištenja usluga.

³ Granična svota ostvarenog prometa u navedenom mišljenju iznosila je iznosila je 300.000,00 kn.

Podjela pretporeza iz ulaznog računa prema ključu koji je bio poznat u trenutku nabave je konačna podjela, i porezni obveznik nije obavezan obaviti usklađenje za posljednje razdoblje oporezivanja.

8.2. Podjela pretporeza iz ulaznog računa prema pro rati

Prema čl. 62. st.2. Zakona te 138. Pravilnika, u slučaju obavljanja oporezivih isporuka za koje je dopušten odbitak pretporeza i oslobođenih isporuka za koje nije dopušten odbitak pretporeza, pravo na odbitak pretporeza utvrđuje se na temelju pro rate.

Iznos pretporeza koji se odnosi na isporuke dobara i usluga za koje je dopušten odbitak pretporeza, izračunava se na godišnjoj razini kao postotak, prema slijedećoj formuli:

% podjele pretporeza =	ukupna vrijednost godišnjih isporuka (prometa) bez PDV-a, za koje je dopušten odbitak pretporeza
	ukupna vrijednost godišnjih isporuka (prometa) bez PDV-a, od transakcija uključenih u brojnik i transakcija za koje nije dopušten odbitak pretporeza, te iznos subvencija, osim onih koje su izravno povezane s cijenom isporuka dobara ili usluga iz čl. 33.st.1. Zakona o PDV-u

Međutim, kod navedenog izračuna postotka podjele pretporeza, ne uzimaju se u obzir prometi koji se odnose na:

- isporuke gospodarskih dobara koja porezni obveznik koristi za obavljanje svoje gospodarske djelatnosti,
- povremene isporuke nekretnina, te
- povremene financijske transakcije iz čl. 40. st.1. točke b) do g) Zakona o PDV-u.

Prema čl. 62.st.4. Zakona o PDV-u, dio pretporeza koji se može odbiti utvrđuje se na godišnjoj razini kao postotak, koji se zaokružuje najviše do slijedećeg cijelog broja. Međutim, porezni obveznik koji prema navedenoj formuli, utvrdi pravo na odbitak pretporeza najmanje u iznosu od 98% pri odbitku pretporeza za nabavljena dobra i usluge, nije obavezan primijeniti podjelu pretporeza.

Potrebno je naglasiti da se prema navedenoj formuli godišnji postotak za podjelu pretporeza u tekućoj godini izračunava prema vrijednosti isporuka iz prethodne godine. Stoga je postotak za podjelu pretporeza, koji je utvrđen prema podacima iz prethodne godine, samo privremeni % prava na odbitak pretporeza, obzirom da je bio utvrđen na osnovu isporuka iz prošle godine, koji je porezni obveznik dužan uskladiti za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine, a na temelju odnosa ostvarenih oporezivih i ukupnih isporuka u toj godini.

Stoga, prema čl. 62.st.6. Zakona o PDV-u, odbitak pretporeza tijekom tekuće kalendarske godine na temelju privremenog izračuna, porezni obveznik treba uskladiti u prijavi PDV-a koju podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja, kada se utvrđuje konačni dio pretporeza koji može odbiti.

Prema tome, postotak prava na odbitak pretporeza kojeg je porezni obveznik koristio tijekom 2025. godine, predstavlja privremeni % prava na odbitak pretporeza. Na kraju 2025. godine temeljem stvarnih isporuka, porezni obveznik je dužan **utvrditi konačan % za 2025. godinu**, a usklađenja iskazati u PDV obrascu pod točkom III.15. Ispravci pretporeza. Konačni % prava na pretporez koji je utvrđen na godišnjoj razini za 2025. godinu, predstavlja ponovo privremeni % za odbitak pretporeza za 2026. godinu.

9. Neprofitne organizacije kao porezni obveznici

Prema čl. 39. Zakona te čl. 48. do 73. Pravilnika, propisana su porezna oslobođenja od plaćanja PDV-a za određene isporuke dobara ili usluga koje su od javnog interesa, a koje obavljaju proračunski korisnici i određene neprofitne organizacije kao tijela s javnim ovlastima.

Oslobođenja od plaćanja PDV-a za određene djelatnosti od javnog interesa, ali bez prava na odbitak PDV-a, propisana su za usluge koje obavljaju:

- ustanove, bolnice, centri iz djelatnosti zdravstva – bolničke i medicinske njege, usluge obrazovanja djece i mladeži, školskog ili sveučilišnog obrazovanja, stručnog osposobljavanja i prekvalifikacije koje obavljaju tijela s javnim ovlastima i druge osobe koje imaju slične ciljeve, nastava što je privatno održavaju nastavnici i koja obuhvaća osnovnoškolsko, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje ako nastavu obavljaju nastavnici i predavači prema unaprijed ugovorenoj satnici i rasporedu isključivo prema nastavnim planovima i programima verificiranim od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, usluge i isporuke dobara povezane za zaštitom djece i mladeži što ih obavljaju ustanove i tijela s javnim ovlastima, usluge usko povezane uz sport ili tjelesni odgoj što ih obavljaju neprofitne pravne osobe osobama koje se bave sportom ili sudjeluju u tjelesnom odgoju, usluge u kulturi i s njima usko povezane isporuke dobara koje obavljaju ustanove u kulturi, tijela s javnim ovlastima ili druge pravne osobe u kulturi, usluge i s njima usko povezane isporuke dobara koje neprofitne pravne osobe čiji su ciljevi političke, sindikalne, vjerske, domoljubne, filozofske, dobrotvorne ili druge općekorisne naravi obavljaju svojim članovima u njihovom zajedničkom interesu u zamjenu za članarinu utvrđenu u skladu s pravilima tih osoba, pod uvjetom da oslobođenje neće narušiti načela tržišnog natjecanja kao i druge slične usluge.

Prema čl. 58.st.4. Zakona o PDV-u, porezni obveznik nema pravo na odbitak pretporeza sadržan u računima za primljena dobra i usluge što ih koristi za isporuke dobara i usluga oslobođene plaćanja PDV-a u tuzemstvu, a prema čl. 39. Zakona.

Od 1. siječnja 2020. oslobođene isporuke od javnog interesa (zdravstvene usluge, usluge socijalne skrbi, usluge obrazovanja i sl), a bez prava na odbitak pretporeza, obavljaju i porezni obveznici koji su registrirani kao trgovačka društva.

Međutim, ako neprofitne organizacije osim oslobođenih isporuka dobara i usluga, obavljaju i neku drugu gospodarsku

djelatnost koja nije oslobođena plaćanja PDV-a, te ako ostvaren prihod od oporezive gospodarske djelatnosti u iznosu većem od 60.000,00 €, tada se moraju upisati u registar obveznika PDV-a. U tom slučaju neprofitne organizacije koje obavljaju oporezive i oslobođene isporuke, trebaju dijeliti pretporez iz ulaznih računa koji se ne može izravno pripisati oporezivim ili oslobođenim isporukama.

10. Izlazak iz registra obveznika PDV-a od 1. siječnja 2026. godine

Za izlazak iz sustava PDV-a, kao i za ulazak u sustav PDV-a, primjenjuje se iznos prometa od 60.000,00 €. Stoga zahtjev za izlazak iz registra PDV-a, porezni obveznik može tražiti samo početkom 2026. godine, uz ispunjenje slijedećih uvjeta:

- ako je u 2025. godini ostvareni promet od isporuka dobara i usluga bio manji od 60.000,00 €, te
- ako u prethodnoj kalendarskoj godini nije bio upisan u registar obveznika PDV-a (radi obveze ostanka u sustavu PDV-a dvije kalendarske godine).

Prema čl. 186.e st. 1. Pravilnika, utvrđeno je da porezni obveznik koji je upisan u registar obveznika PDV-a, o činjenici da je u prethodnoj godini ostvario promet manji od 60.000,00 € i da ne želi i dalje biti obveznik PDV-a, podnosi nadležnoj ispostavi PU pisani zahtjev za brisanje iz registra do 15. siječnja tekuće godine.

Prema tome, proračunski i neprofitni porezni obveznici koji su u 2025. godini bili upisani u registar obveznika PDV-a, a u 2026. godini ne žele i dalje biti porezni obveznici, mogu podnijeti pisani zahtjev do 15. siječnja 2026. godine radi izlaska iz sustava PDV-a, ako im je u 2025. kao prethodnoj kalendarskoj godini, ostvareni promet od gospodarske djelatnosti koji se uračunava u prag, bio manji od 60.000,00 € te ako u 2025. godini, nisu bili upisani u registar obveznika PDV-a dobrovoljno ili po sili zakona (čime je zadovoljen uvjet ostanka u registru obveznika PDV-a dužem od dvije godine).

Za ulazak u sustav PDV-a, porezni obveznici podnose PU propisani obrazac P-PDV, dok se za izlazak iz sustava PDV-a podnosi elektroničkim putem pisani zahtjev kojeg porezni obveznik može kreirati samostalno.

Pisani zahtjev za izlazak iz registra obveznika PDV-a može imati slijedeće elemente:

Javna ustanova u kulturi Samobor
Trg kralja Tomislava 12
10 430 Samobor
OIB:5555555557

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Područni ured Zagrebačka županija
Ispostava Samobor
Zahtjev za izlazak iz sustava PDV-a

U 2025. godini Javna ustanova u kulturi Samobor koja je u sustavu PDV-a od 2021. godine, ostvarila je ukupan promet od oporezivih isporuka u iznosu od 54.500,00 € bez PDV-a, koji je manji od graničnog iznosa prometa od 60.000,00 € prema odredbama čl. 90. st. 1. Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 73/13.- 151/25).

Budući je Javna ustanova u kulturi Samobor upisana u registar obveznika PDV-a dulje od dvije godine, podnosi se zahtjev za izlazak iz registra od 1. siječnja 2026., sukladno članku 186. e stavak 1. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 79/13.- 68/25).

U Samoboru 15. siječnja 2026. godine

*Potpis odgovorne osobe
Ravnatelj*

10.1. Ispravak pretporeza kod izlaska iz registra obveznika PDV-a

Porezni obveznici koji su PU podnijeli zahtjev za izlazak iz sustava PDV-a, od 1. siječnja 2026. postaju mali porezni obveznici, koji su od tada obvezni na računima koje izdaju kupcima navesti napomenu: *PDV nije obračunat, sukladno članku 90. stavku 1. Zakona o porezu na dodanu vrijednost.*

Međutim, izlazak iz sustava PDV-a smatra se promjenom uvjeta mjerodavnih za odbitak pretporeza u odnosu na godinu nabave. Stoga je kod izlaska iz sustava PDV-a potrebno voditi računa o razdoblju ispravka pretporeza za gospodarska dobra odnosno nekretnine.

Ako neprofitne organizacije i proračunski korisnici izlaze iz registra obveznika PDV-a, dužni su provesti ispravak pretporeza odbijenog prilikom nabave za sva gospodarska dobra, ako za njih nije isteklo razdoblje za ispravak.

Naime, prema čl. 64. Zakona, ako se u vezi nekog gospodarskog dobra u roku od pet godina uključujući kalendarsku godinu u kojoj je gospodarsko dobro nabavljeno ili proizvedeno, promjene uvjeti koji su u toj godini bili mjerodavni za odbitak pretporeza, tada se za razdoblje promjene obavlja ispravak pretporeza. Promjenom uvjeta mjerodavnih za odbitak pretporeza smatra se naknadna promjena tih uvjeta koja je dovela do većeg ili manjeg prava na odbitak pretporeza u odnosu na godinu u kojoj je dobro nabavljeno ili proizvedeno. Ako se radi o nekretninama, tada se umjesto razdoblja od pet godina primjenjuje razdoblje od 10 godina.

Pregledajte našu ponudu
edukacija iz područja
financija, računovodstva,
revizije, prava i menadžmenta
u javnom i neprofitnom sektoru
na internet stranici

www.tim4pin.hr

Međutim, ispravak pretporeza nije potrebno obaviti ako pretporez koji bi trebalo ispraviti iznosi najmanje 135,00 € po jednom gospodarskom dobru (čl. 64.st.4. Zakona).

Primjer 4. Ispravak pretporeza za nekretninu pri izlasku iz sustava PDV-a

Porezni obveznik ima u dugotrajnoj imovini evidentiranu nekretninu koju je nabavio 2021. godine, a za koju je koristio pravo na odbitak pretporeza u iznosu od 10.000,00 €. Porezni obveznik podnosi zahtjev nadležnoj ispostavi PU da od 1. siječnja 2026. godine izlazi iz sustava PDV-a radi oporezivih isporuka manjih od 60.000,00 € tijekom 2025. godine.

Radi izlaska iz sustava, potrebno je ispraviti pretporez za 5 preostalih godina (2021. + 9 = 2030.) i to za 2026., 2027., 2028., 2029. i 2030. godinu.

Iznos pretporeza koji treba ispraviti iznosi 5.000,00 € a izračunava se na način:

$10.000,00 \text{ (pretporez): } 10 \text{ (ispravak za nekretnine)} = 1.000,00 \times 5 = 5.000,00 \text{ €}$

Iznos pretporeza od 5.000,00 € kojeg treba ispraviti, iskazuje se u Obrascu PDV-a za 12. mjesec 2025. godine, upisivanjem iznosa na red. broju III.15. Obrasca PDV-a s predznakom minus (-). Obrazac PDV-a za 12. mjesec 2025. godine, potrebno je dostaviti PU do 20. siječnja 2026. godine.

11. Izlazak iz registra PDV-a i korištenju aplikacije mikroeračun

Radi odredbi Zakona o fiskalizaciji koje su stupile na snagu 1. rujna 2025., a primjenjuju se od 1. siječnja 2026. godine, Središnji ured Porezne uprave objavio je 18.12.2025. na svojim mrežnim stranicama Obavijest o postupanju pri izlasku iz sustava PDV-a i korištenju aplikacije MIKROeRAČUN.

Naime, navedena obavijest namijenjena je poreznim obveznicima koji su ostvarili zakonsko pravo za brisanjem iz registra obveznika PDV-a i žele koristiti besplatnu aplikaciju PU MIKROeRAČUN kao pristupnu točku za zaprimanje eRačuna tijekom 2026. godine.

Aplikacija MIKROeRAČUN je besplatna aplikacija PU za izdavanje, zaprimanje, pohranu i fiskalizaciju eRačuna koju kao uslugu pruža PU tuzemnim obveznicima poreza na dohodak od samostalne djelatnosti i obveznicima poreza na dobit koji nisu upisani u registar obveznika PDV-a i nisu obveznici primjene propisa o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi kao javni naručitelj.

Stoga, porezni obveznici u sustavu PDV-a čiji godišnji promet u tuzemstvu nije bio veći od 60.000,00 eura i u prethodnoj kalendarskoj godini nisu bili upisani u registar obveznika PDV-a, ostvaruju zakonsko pravo za izlaskom iz sustava PDV-a, a ujedno i pravo korištenja aplikacije MIKROeRAČUN za zapremniju eRačuna od 1. siječnja 2026. godine.

No, aplikacija MIKROeRAČUN, ne omogućuje pristup poreznom obvezniku koji ima otvorenu obvezu PDV-a u Registru poreznih obveznika (kao 09 mjesečni ili 08 tromjesečni obveznici PDV-a).

Budući se prema čl. 186.e. Pravilnika, zahtjevi za izlazak iz sustava PDV-a podnose nadležnoj ispostavi PU do 15. siječnja 2026., a obveza zaprimanja eRačuna prema Zakonu o fiskalizaciji započinje od 1. siječnja 2026. godine, upućuju se porezni obveznici na predaju zahtjeva što prije.

S obzirom na mogućnost predaje zahtjeva prije isteka 2025. godine, u registru poreznih obveznika će biti omogućen unos **indikatora nakane izlaska iz sustava PDV-a** (nova obveza 94), koji će omogućiti aktiviranje aplikacije MIKROeRAČUN prije formalnog evidentiranja izlaska iz sustava PDV-a.

Istovremeno, nadležna ispostava PU započinje i postupak utvrđivanja opravdanosti zahtjeva za izlazak iz sustava PDV-a. Ako su ispunjeni uvjeti, donosi se rješenje o brisanju obveznika iz sustava PDV-a.

Ali, ako zahtjev za izlazak iz registra obveznika PDV-a nije opravdan, ispostava PU će donijeti rješenje o odbijanju zahtjeva, u kojem slučaju prestaje pravo korištenja aplikacije MIKROeRAČUN, a tada porezni obveznik ima obvezu odabrati drugog informacijskog posrednika za razmjenu eRačuna.

12. Zaključak

Svaka osoba dužna je PU prijaviti početak svoje djelatnosti kao poreznog obveznika, te se mora prijaviti u registar obveznika PDV-a u ako je vrijednost njezinih oporezivih isporuka veća od 60.000,00 €. U 2026. godini, a prema čl. 90.f Zakona, porezni obveznik ulazi u sustav PDV-a po sili zakona, **od trenutka kada je prijeđen prag od 60.000,00 €, što znači slijedeći dan od dana kada je prijeđen propisani prag.**

Na početku 2026. godine, porezni obveznici koji obavljaju gospodarsku djelatnost, moraju utvrditi jesu li u 2025. godini ostvarili vrijednost isporučenih dobara i usluga u iznosu manjem od 60.000,00 €, kada je potrebno donijeti odluku o izlasku iz sustava, ako su u registar obveznika PDV-a bili upisani u 2024. godini ili ranije. Zahtjev za izlazak iz sustava PDV-a treba predati PU najkasnije do 15. siječnja 2026. godine.

Kada porezi obveznik izlazi iz registra obveznika PDV-a, dužan je napraviti ispravak pretporeza za sva gospodarska dobra ako za njih nije isteklo razdoblje za ispravak. Godišnji iznos ispravka pretporeza iznosi 1/5 za dobra odnosno 1/10 iznosa pretporeza za nekretnine, a koji je bio odbijen pri nabavi.

Porezni obveznici dobrovoljno ulaze u sustav PDV-a u bilo kojem trenutku tijekom poslovne godine, te ostaju obveznici PDV-a dvije kalendarske godine. Za ulazak u sustav PDV-a, porezni obveznici podnose elektroničkim putem PU propisani obrazac P-PDV, dok se za izlazak iz sustava PDV-a predaje pisani zahtjev kojeg porezni obveznik može kreirati samostalno.

pitajcentar@tim4pin.hr

Novine u sustavu zaštite prijavitelja nepravilnosti – tzv. zviždača

Bernard Iljazović*

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti je, nakon prolaska zakonodavne procedure usvojen u Hrvatskom saboru, objavljen u Narodnim novinama i stupio na snagu 13. studenoga 2025. godine. U članku autor ističe najznačajnije novine koje ovaj Zakon donosi.

1. Uvod

Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (u nastavku teksta: Zakon) donesen je 8. veljače 2019. godine,¹ a kojim se po prvi put na jedinstveni način uredila problematika zaštita prijavitelja nepravilnosti, odnosno „zviždača“, te stvorili zakonski preduvjeti za osiguravanje dostupnih i pouzdanih načina prijavljivanja nepravilnosti, zaštite prijavitelja od štetnih radnji, te promicanja sprječavanja nepravilnosti jačanjem svijesti o nužnosti sigurnog prijavljivanja nepravilnosti.

Prilikom izrade Zakona bili su uzeti u obzir međunarodni standardi zaštite zviždača, odnosno: Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda koja štiti »zviždače« kroz aspekt slobode govora (čl. 10.), Preporuka Vijeća Europe iz 2014. za zaštitu „zviždača“, Kaznenopravna konvencija Vijeća Europe o korupciji, koja je donesena 1999. godine, a koju je RH ratificirala 2000. godine (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 11/00), Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije, koja je donesena 2003. godine, a koju je RH ratificirala 2005. godine (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 2/05), Građanskopravna konvencija Vijeća Europe o korupciji, koja je donesena 2001. godine, a koju je RH ratificirala 2003. godine (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 6/03), Kaznenopravna konvencija Vijeća Europe o korupciji, koja je donesena 1999. godine, a RH ju je ratificirala 2000. godine (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 11/00).

Potom je 2022. godine donesen novi Zakon² radi usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, odnosno Direktivom 2019/1937 (EU) Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije. Zakonom je između ostalog, prošireno područje primjene na pravnu stečevinu Europske unije, ojačana je zaštita prijavitelja nepravilnosti, kao i povezanih osoba, povjerljivih osoba i njenih zamjenika, te je poboljšana mehanizam prekršajnog sankcioniranja.

Intencija zakonodavca za novim izmjenama Zakona proizlazi radi daljnjeg usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s novinama u europskoj pravnoj stečevini, te usklađivanja s preporukama Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) u okviru pristupnog procesa Republike Hrvatske toj Organizaciji.

Stoga je izrađen Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, koji je nakon prolaska zakonodavne procedure usvojen u Hrvatskom saboru, objavljen u Narodnim novinama i stupio na snagu **13. studenoga 2025. godine.**³ Shodno tome, u nastavku teksta, istaknuti će se najznačajnije novine u predmetnom području.

2. Prijavitelj nepravilnosti i podnošenje prijave o nepravilnostima

Prijavitelj nepravilnosti je fizička osoba koja prijavljuje ili javno razotkriva stvarne ili potencijalne nepravilnosti o kojima je saznala u svom radnom okruženju.

Nepravilnostima se smatraju radnje ili propusti koji su protupravni i odnose se na materijalno područje primjene Zakona ili su u suprotnosti s ciljem ili svrhom tih propisa. Radi se o nepravilnostima o kojima je prijavitelj stekao saznanja u svom radnom okruženju. Radno okruženje podrazumijeva profesionalne aktivnosti u javnom ili privatnom sektoru u okviru kojih osobe stječu informacije o nepravilnostima. Radno okruženje široko je definirano i uz aktivnosti koje se mogu smatrati standardnim radnim odnosom obuhvaća, na primjer i radnike zaposlene na nepuno radno vrijeme, osobe s ugovorom o djelu, konzultante, podugovaratelje, dioničare, osobe na upravljačkim i nadzornim funkcijama, dobavljače, itd.

Prijava nepravilnosti može se podnijeti na sljedeće načine:

- sustavom unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti povjerljivoj osobi posebno imenovanoj kod poslodavca radi zaprimanja i postupanja po prijavama nepravilnosti, te zaštite prijavitelja nepravilnosti

* Bernard Iljazović, dipl.iur., Zagreb

¹ Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, NN, br. 17/19.

² Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, NN, br. 46/22.

³ Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, NN, br. 136/25.

- sustavom vanjskog prijavljivanja nepravilnosti pučkoj pravobraniteljici kao nadležnom tijelu za vanjsko prijavljivanje nepravilnosti
- javnim razotkrivanjem otkrivanjem nepravilnosti javnosti, primjerice putem medija, internetskih platformi ili društvenih mreža, izabranim dužnosnicima, organizacijama civilnog društva, sindikatima ili profesionalnim i poslovnim organizacijama i sl.

Prijava nepravilnosti sadrži podatke o prijavitelju nepravilnosti, prijavljenom tijelu ili osobi te informacije o nepravilnostima. Prijava nepravilnosti može se podnijeti u pisanom ili usmenom obliku. Pisani oblik uključuje svaki oblik komunikacije koji osigurava pisani zapis. Usmeno prijavljivanje moguće je telefonom ili drugim sustavima glasovnih poruka te, na zahtjev prijavitelja, fizičkim sastankom u razumnom roku.

3. Primjena Zakona

U dosadašnjoj praksi primjene Zakona prema Izvješću pučke pravobraniteljice za 2024. godinu⁴ porastao je broj unutarnjih prijava nepravilnosti u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu, i to s 38 na 50. Najviše nepravilnosti njih 21 bilo je u pravnim osobama čiji je osnivač ili u kojima Republika Hrvatska ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju zasebno ili zajedničko većinsko vlasništvo, 16 nepravilnosti u pravnim osobama koje obavljaju javnu službu, sedam nepravilnosti kod poslodavaca u gospodarstvu i obrtu, tri u tijelima s javnim ovlastima, dvije u državnim tijelima, te jedna u tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Što se tiče vanjskog prijavljivanja nepravilnosti, u 2024. godini Pučki pravobranitelj RH postupao je u manjem broju novootvorenih predmeta u odnosu na 2023. godinu (57), odnosno u 46 novootvorenih predmeta, od čega se 15 predmeta odnosilo na pravne osobe koje obavljaju javnu službu, 14 na pravne osobe čiji je osnivač ili u kojima Republika Hrvatska i/ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju zasebno ili zajedničko većinsko vlasništvo, sedam na različita državna tijela, pet na tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, tri na poslodavce u gospodarstvu i obrtu i dva na tijela s javnim ovlastima.

Promatrajući po strukturi predmeta, u 2024. godini prijave nepravilnosti su više podnosili prijavitelji u tzv. javnom sektoru, s tim da su podjednako koristili sustav unutarnjeg i vanjskog prijavljivanja nepravilnosti.

U pogledu javnog razotkrivanja u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu primjetan je manji broj javnih istupa osoba koje su ukazivale na nezakonita postupanja.

Za učinkovitu zaštitu prijavitelja nepravilnosti značajna je i sudska praksa. Tako je prema podacima Državnog inspek-

torata Republike Hrvatske, inspekcija rada postupala po prijavama, koje su se većinom odnosile na neimenovanje povjerljive osobe i/ili zamjenika za zaprimanje prijava nepravilnosti i vođenje postupka u vezi s prijavom, te na nedonošenje općeg akta kojim se uređuje postupak unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti i imenovanja povjerljive osobe. U 2024. godini inspektori rada su pokrenuli postupke zbog 11 prekršaja propisanih Zakonom. Prosvjetna inspekcija je obavila tri inspekcijska nadzora i školama naredila donošenje općeg akta kojim se uređuje postupak unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti, kao i imenovanje povjerljive osobe, a radi istih okolnosti podnesen je i jedan optužni prijedlog.

U 2024. godini Općinski prekršajni sud u Zagrebu odlučivao je u pet predmeta pokrenutih na temelju Zakona. Donijete su dvije pravomoćne osuđujuće presude zbog nedonošenja općeg akta kojim se uređuje postupak unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti i imenovanja povjerljive osobe i njezine zamjene dva mjeseca od stupanja na snagu Zakona, te zbog neimenovanja povjerljive osobe i njezine zamjene u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu Zakona. Također, donijeta je i jedna pravomoćna oslobađajuća presuda. Okončani postupci su trajali kraće od šest mjeseci.

4. Zakonske izmjene

4.1. Područje Zakona

Proširuje se materijalno područje primjene Zakona na način da zaštita prijavitelja obuhvaća nepravilnosti obuhvaćene područjem primjene Direktive (EU) 2024/1226 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. travnja 2024. o definiciji kaznenih djela i sankcija za kršenje Unijinih mjera ograničavanja i izmjeni Direktive (EU) 2018/1673 (SL L, 2024/1226, 29. 4. 2024.).

Uz to, zaštita obuhvaća i nepravilnosti koje se odnose na kaznena djela iz glave XXIV. (kaznena djela protiv gospodarstva), glave XXVIII. (kaznena djela protiv službene dužnosti), kaznena djela iz članka 233. (pronevjera), kaznena djela iz članka 339. (podmićivanje zastupnika) Kaznenog zakona.⁵

Treba naglasiti da se zaštita prijavitelja ne ograničava samo na navedena kaznena djela već se zaštita primjenjuje u kontekstu i drugih situacija vezanih za ostala kaznena djela glede kojih postoji ugrožavanje javnog interesa sukladno članku 4. stavku 1. točki f) Zakona.

4.2. Uvjeti za zaštitu prijavitelja

Jedna od značajnijih novina je da osobe koje prijavljuju nepravilnosti izravno policiji ili državnom odvjetništvu u skladu s njihovom nadležnosti imaju pravo na zaštitu pod **istim uvjetima** kao i osobe koje podnose prijavu nadležnom tijelu za vanjsko prijavljivanje, odnosno Pučkom pravobranitelju RH. Na taj način otklanjaju se nedoumice u pogledu pitanja imaju li prijavitelji nepravilnosti koji se

⁴ Cjelovito izvješće dostupno je na web stranici: <https://www.ombudsman.hr/hr/>

⁵ Kazneni zakon, NN, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, 114/23, 36/24, 136/25.

obraćaju neposredno tim tijelima pravo na zaštitu sukladno Zakonu, kao i prijavitelji koji su predali prijavu vanjskim kanalima za prijavljivanje.

Ako je prijava nepravilnosti podnesena izravno policiji ili državnom odvjetništvu u skladu s njihovom nadležnosti, a prijavitelj nepravilnosti u prijavi ili nakon podnošenja prijave ukaže da jest ili da bi mogao biti žrtva osвете zbog prijave nepravilnosti, tada su je ta tijela dužna bez odgode prosljeđiti nadležnom tijelu za vanjsko prijavljivanje nepravilnosti.

Navedeno se na odgovarajući način primjenjuje i kada povezana osoba ukaže da je prema njoj počinjena ili pokušana osveta ili joj se prijetilo osvetom zbog povezanosti s prijaviteljem nepravilnosti koji je prijavu nepravilnosti podnio izravno policiji ili državnom odvjetništvu u skladu s njihovom nadležnosti.

Ukoliko su policija i/ili državno odvjetništvo jedina nadležna tijela za postupanje po sadržaju prijave, tada se prijave ne prosljeđuju drugim tijelima.

4.3. Sudska zaštita

Novim izmjenama Zakona, propisuju se rokovi za pojedine faze sudskih postupaka, s ciljem ubrzanja tih postupaka kako bi se učinkovitije zaštitila prava prijavitelja nepravilnosti.

Tako je definiran rok od 15 dana za odgovor na tužbu, s tim da se ročište za glavnu raspravu mora održati u roku od 30 dana od dana primitka odgovora na tužbu.

Postupak pred prvostupanskim sudom mora se okončati u roku od šest mjeseci od dana podnošenja tužbe. Dok je drugostupanski sud dužan donijeti odluku o žalbi podnesenoj protiv odluke prvostupanskog suda u roku od 30 dana od dana primitka žalbe.

Naime, u praksi se pokazalo da su sudski postupci često dugotrajni, a što ima negativne učinke na ostvarivanje prava prijavitelja nepravilnosti. Tu se ne smije zanemariti niti financijski aspekt, odnosno troškovi koji nastaju tijekom trajanja sudskih postupaka. To djeluje destimulirajuće za potencijalne prijavitelje, te je takvu praksu potrebno što prije mijenjati. Često se zaboravlja da prijavitelji nepravilnosti zapravo štite javni interes, a ne osobni interes.

4.4. Prekršajne sankcije

S obzirom da je euro postao službena valuta u Republici Hrvatskoj,⁶ utvrđeni iznosi novčanih kazni iskazuju se u novoj valuti euro.

Ujedno, povećani su i rasponi novčanih kazni za prekršaje, s ciljem da novčane kazne budu učinkovite, razmjerne i odvraćajuće.

Tako će se za najteže povrede Zakona poslodavac pravna osoba kaznit novčanom kaznom u iznosu od **5.000,00 do**

100.000,00 eura ako na primjer spriječi ili pokuša spriječiti prijavljivanje nepravilnosti, pokreće zlonamjerne postupke protiv prijavitelja nepravilnosti, povezanih osoba te povjerljivih osoba i njezinih zamjenika, ako se osvećuje, pokušava osvetiti ili prijeti osvetom prijavitelju nepravilnosti, povezanoj osobi te povjerljivoj osobi i njezinu zamjeniku zbog prijavljivanja nepravilnosti ili javnog razotkrivanja.

Za navedene prekršaje, kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 600,00 do 6.000,00 eura, a fizička osoba obrtnik u iznosu od 600,00 do 15.000,00 eura.

Fizička osoba koja prijavljuje ili javno razotkriva informacije za koje zna da su neistinite, osim ako se ne radi o kaznenom djelu, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 600,00 do 4.000,00 eura.

Novčanom kaznom u iznosu od 600,00 do 4.000,00 eura kaznit će se povjerljiva osoba i njezin zamjenik ako ne čuva identitet prijavitelja nepravilnosti i podatke zaprimljene u prijavi od neovlaštenog otkrivanja, odnosno objave drugim osobama, osim ako to nije suprotno zakonu, svaka osoba koja sudjeluje u postupku po prijavi nepravilnosti ako ne štiti podatke koje sazna iz prijave, ili ih koristi ili otkriva u druge svrhe osim one koje su potrebne za ispravno daljnje postupanje, povjerljiva osoba i njezin zamjenik ako zlouporabe svoje ovlasti na štetu prijavitelja nepravilnosti.

5. Zaključak

Iako će nove izmjene u sustavu zaštite prijavitelja nepravilnosti donijeti određene pozitivne učinke, njihova zaštita u praksi i dalje nije na zadovoljavajućoj razini. Nerijetko su prijavitelji nepravilnosti u određenim slučajevima još više izloženi različitim načinima progona, premda su ukazali na brojne nepravilnosti i korupciju u funkcioniranju tijela na svim razinama od lokalnih do državnih. Prijavitelji nepravilnosti podnošenjem prijave zapravo riskiraju gubitak radnog mjesta, mogućnost ponovnog zapošljavanja, te samim time i materijalnu egzistenciju. Kada se tome pridodaju i veliki financijski troškovi radi vođenja dugotrajnih sudskih postupaka (pokrenuti za zaštitu radi osвете zbog prijave nepravilnosti) poticaj za prijavom je sveden na minimalnu mjeru. Sadašnja financijska podrška u obliku pružanja sekundarne pravne pomoći je nedovoljna radi visokih imovinskih cenzusa, te je potrebno osmisliti druge financijske mehanizme u tu svrhu, a jedan od njih je osnivanje financijskog fonda za podršku zviždačima kod vođenja sudskih postupaka. Također, neophodna je i promjena svijesti u široj društvenoj zajednici o značaju tzv. *zviždača* kao jednog od ključnih faktora za razotkrivanje koruptivnih radnji i drugih nepravilnosti, u svrhu zaštite javnog interesa. Često se zaboravlja da njihove utemeljene prijave doprinose zaštiti javnog interesa, pravne sigurnosti i ljudskih prava u područjima kao što su proračunska sredstva, javna nabava, zaštita potrošača, sigurnost prometa, javno zdravlje, zaštita okoliša.

⁶ Zakon o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, NN, br. 57/22, 88/22.

Izbor i ovlasti predstavnika i prinudnog predstavnika suvlasnika zgrade

Dragan Zlatović*

Novi Zakon o upravljanju i održavanju zgrada uveo je niz novih instituta u sustav upravljanja stambenim zgradama, posebice se to odnosi na status suvlasnika zgrade, zajednice suvlasnika s pravnom osobnošću, predstavnika suvlasnika, upravitelja zgrade, vijeće suvlasnika, zamejnika predstavnika suvlasnika i dr. U članku autor daje odgovor što se događa u slučaju kada suvlasnici stambene zgrade ne izaberu predstavnika suvlasnika koji ima izričita zakonska ovlaštenja koja se ne mogu prenijeti na drugu osobu.

1. Novi Zakon o upravljanju i održavanju zgrada

Stanovanje zauzima najveći dio urbaniziranog prostora i prevladavajući je sadržaj naselja u Republici Hrvatskoj. Nesporno je stoga da stanovanje kao i zgrade u kojima se ono odvija zaslužuje iznimnu pozornost, kako kroz planiranje prostora, projektiranje gradnje tako i kroz zakonodavstvo, a sve s ciljem da se građanima osigura dostojani funkcionalan stan. Stanovanje bi radi navedenog trebalo u pitanjima kao što su dostupnost, osnovni standard kvalitete, pristupačnost ranjivim skupinama i dr. biti društveno regulirano i kontrolirano područje.

Ranije važeća regulativa nije sustavno riješila, već se samo dotakla pitanja upravljanja i održavanja zgrada koje je nedvojbeno od suštinske važnosti zapostizanje cilja kvalitetnog stanovanja, ali i zaštite zdravlja i života građana.

Novim Zakonom o upravljanju i održavanju zgrada (NN 152/25.; dalje: Zakon) uređuje se područje upravljanja i održavanja višestambenih zgrada, stambeno-poslovnih zgrada, poslovnih zgrada i blokovskih garaža, uređuju se odnosi između sudionika u području upravljanja zgradama, određuju se zajednički dijelovi zgrade, minimalan iznos i način plaćanja zajedničke pričuve, održavanje zajedničkih dijelova zgrade, upravljanje zgradom te prava, obveze i odgovornosti suvlasnika, predstavnika suvlasnika i upravitelja zgrade.

2. PREDSTAVNIK SUVLASNIKA

2.1. Izbor predstavnika suvlasnika

Prema čl. 36. Zakona, prava, obveze i međusobne odnose suvlasnika zgrade u zajednici suvlasnika u pogledu upravljanja i održavanja zgrade ili funkcionalne cjeline zgrade suvlasnici su dužni urediti međuvlasničkim ugovorom.

Međuvlasnički ugovor između ostalog sadrži i mogućnost zastupanja zajednice suvlasnika od strane predstavnika suvlasnika, po punomoći.

Prema čl. 36. st. 4. Zakona, predstavnik suvlasnika dužan je međuvlasnički ugovor dostaviti upravitelju zgrade u roku od 15 dana od njegova sklapanja.

Predstavnik suvlasnika u smislu čl. 42. Zakona je poslovno sposobna fizička osoba koja je jedan od suvlasnika ili bračni ili izvanbračni drug ili životni partner ili neformalan životni partner ili srodnik u ravnoj liniji suvlasnika koji žive u istoj zgradi, izabran na način da odluku o njegovu izboru donesu suvlasnici natpolovičnom većinom.

Ova odluka o izboru i promjeni predstavnika suvlasnika, uz odluke o izboru zamjenika predstavnika suvlasnika kao i vijeća suvlasnika, predstavlja odluku u upravljanju zgradom koja se smatra poslom redovite uprave sukladno zakonu kojim se uređuje vlasništvo i druga stvarna prava u smislu čl. 39. st. 3. toč. 1. Zakona.

Natpolovična većina suvlasnika je prema čl. 4. st. 1. toč. 8. Zakona ona većina onih suvlasnika koji u vlasništvu imaju više od 50 % ukupne vrijednosne površine zgrade za zgrade za koje nisu određeni suvlasnički dijelovi odnosno suvlasnici koji u vlasništvu imaju više od 50 % suvlasničkih dijelova zgrade upisanih u zemljišne knjige.

Ako nije moguće izabrati predstavnika suvlasnika na opisani način, predstavnik suvlasnika može biti i treća poslovno sposobna fizička osoba koja ima prebivalište ili boravište u gradu ili općini na čijem se području zgrada nalazi. Iznimno, odluka o izboru predstavnika suvlasnika koji nije jedan od suvlasnika ili bračni ili izvanbračni drug ili životni partner ili neformalan životni partner ili srodnik u ravnoj liniji suvlasnika koji žive u istoj zgradi donosi se dvotrećinskom većinom. Dvotrećinska većina prema čl. 4. st. 1. toč. 2. Zakona je većina onih suvlasnika koji u vlasništvu imaju više od dvije trećine ukupne vrijednosne površine zgrade za zgrade za koje nisu određeni suvlasnički dijelovi odnosno suvlasnici koji u vlasništvu imaju više od dvije trećine suvlasničkih dijelova upisanih u zemljišne knjige.

U odnosu na raniju regulativu, Zakon sada izričito propisuje da svaka **zajednica** suvlasnika mora imati predstavnika.

* nasl. izv. prof. dr. sc. Dragan Zlatović, Veleučilište u Šibeniku

Za razliku od prijašnjeg zakonskog okvira prema kojem je predstavnik mogao biti isključivo jedan od suvlasnika izabran natpolovičnom većinom, novi Zakon omogućava da predstavnik bude i osoba bliska suvlasnicima (npr. supružnik, dijete, roditelj, baka, djed, unuk). Također, Zakon sada podredno i iznimno omogućuje i izbor **vanjskog predstavnika odnosno profesionalnog predstavnika** koji je registriran za obavljanje te djelatnosti, dok je istovremeno ukinuta mogućnost imenovanja opunomoćenika predstavnika.

2.2. Prava i obveze predstavnika suvlasnika

Predstavnik suvlasnika ima prema čl. 42. st. 4. Zakona sljedeća prava i obveze:

1. predstavljati suvlasnike u svezi s upravljanjem i održavanjem zgrade u okviru ovlasti propisane Zakonom, zakonom kojim se uređuje vlasništvo i druga stvarna prava te međuvlasničkim ugovorom;
2. sazivati i voditi sastanak suvlasnika;
3. koordinirati i dogovarati s upraviteljem zgrade izradu i provedbu godišnjeg programa održavanja zajedničkih dijelova zgrade, višegodišnjeg programa održavanja zgrade i pojedinih poslova u svezi s održavanjem zgrade;
4. dostavljati upravitelju zgrade odluke suvlasnika, druge dokumente potrebne za rad upravitelja zgrade te podatke o promjeni suvlasnika odnosno vlasnika posebnog dijela zgrade;
5. nadzirati ispunjavanje obveza upravitelja zgrade iz ugovora o upravljanju i o tome po potrebi izvještavati suvlasnike;
6. izraditi kratak izvještaj o svom radu u protekloj kalendarskoj godini koji dostavlja suvlasnicima putem oglasne ploče ili elektroničkom poštom do 1. veljače iduće godine;
7. potpisati ugovor za čišćenje zgrade;
8. izvijestiti suvlasnike o izdacima u iznosu većem od 2000,00 eura (bez PDV-a) koji nisu bili planirani u godišnjem planu upravljanja;
9. imati pravo uvida u promet po računu zgrade i druge podatke vezano uz taj račun;
10. druga prava i obveze propisane Zakonom, zakonom kojim se uređuje vlasništvo i druga stvarna prava i određene međuvlasničkim ugovorom.

Dakle, prema čl. 37. st. 2. Zakona, sastanak suvlasnika saziva predstavnik suvlasnika, ali mogu i druge osobe iz čl. 37. st. 3. i 4. Zakona (npr. upravitelj zgrade i dr.). Poziv za sastanak suvlasnika dostavlja se najmanje pet dana prije sastanka, pisanim putem, u poštanski pretinac suvlasnika u zgradi ili na adresu prebivališta odnosno boravišta suvlasnika ili putem elektroničke pošte, prema dogovoru natpolovične većine suvlasnika, uz dodatan obvezan uvjet objavom na oglasnoj ploči zgrade. Poziv za sastanak sadrži podatke o osobi ili osobama koje sazivaju sastanak, mjestu, vremenu i načinu održavanja sastanka te dnevni red sastanka. Na početku sastanka suvlasni-

ka nazočni suvlasnici većinom glasova dogovaraju tko će od njih biti zapisničar. O sastanku suvlasnika vodi se zapisnik koji potpisuje ili putem elektroničke pošte daje suglasnost na sadržaj zapisnika osoba koja je sastanak sazvala, zapisničar, svi nazočni suvlasnici zgrade i upravitelj zgrade ako je nazočan sastanku. Zapisnik sa sastanka suvlasnika sadrži podatke o stambenoj zgradi, mjestu i vremenu održavanja sastanka suvlasnika, načinu održavanja sastanka, nazočnim osobama, dnevnom redu sastanka, iznesenim prijedlozima, donesenim odlukama i načinu glasanja suvlasnika. Donesena odluka obvezujuća je za sve suvlasnike ako je potpisana ili je za nju dao suglasnost Zakonom propisani broj suvlasnika. Prema čl. 38. Zakona sastanak suvlasnika obvezno se održava najmanje jedanput godišnje i na njemu se raspravlja o svim pitanjima važnim za upravljanje zgradom, a posebno o godišnjem izvještaju o upravljanju i održavanju, donošenju godišnjeg programa održavanja zajedničkih dijelova zgrade za iduću godinu te višegodišnjem programu održavanja zgrade.

Predstavnik suvlasnika ne odgovara za odluke suvlasnika donesene u skladu s odredbama Zakona.

Predstavnik suvlasnika obavezan je odluku donesenu prikupljanjem potpisa iz čl. 40. Zakona objaviti na oglasnoj ploči ili dostaviti putem elektroničke pošte, ako suvlasnik to zatraži.

Međuvlasničkim ugovorom može se predvidjeti mogućnost da predstavnik suvlasnika, bez suglasnosti ostalih suvlasnika, svrhovito i namjenski raspolaže iznosima do najviše 2000,00 eura po pojedinom poslu.

Kod prijave zajednice suvlasnika u Registar zajednica suvlasnika zahtjev obvezno sadrži i podatke o imenu i prezimenu te OIB predstavnika suvlasnika.

Među ovlasti predstavnika suvlasnika ulazi i ona iz čl. 48. Zakona u vidu zastupanja suvlasnika po predstavniku suvlasnika za sklapanje ugovora o upravljanju zgradom.

Predstavnik suvlasnika može davati upute upravitelju zgrade radi ispunjavanja obveza iz čl. 53. Zakona odnosno ostvarivanja prava i ispunjavanja obveza u obavljanju djelatnosti upravitelja zgrade.

2.3. Trajanje mandata predstavnika suvlasnika

Odredbom čl. 43. Zakona propisano je trajanje mandata predstavnika suvlasnika.

Tako je regulirano kako mandat predstavniku suvlasnika prestaje:

- opozivom
- ostavkom ili
- smrću.

Predstavnik suvlasnika podnosi ostavku u pisanom obliku i o podnošenju ostavke dužan je istoga dana izvijestiti sve

suvlasnike pisanim putem, poštom ili putem oglasne ploče i elektroničkom poštom, a upravitelja zgrade pisanim putem, poštom ili elektroničkom poštom.

Nadalje, predstavnik suvlasnika koji je podnio ostavku ili je opozvan dužan je suvlasnicima podnijeti izvješće o izvršenju programskih i ugovornih obveza koje se odnose na upravljanje i održavanje zgrade, sa stanjem na dan podnošenja ostavke.

Predstavnik suvlasnika koji je podnio ostavku ili je opozvan, osim navedenog izvješća, dužan je u roku od tri radna dana predati upravitelju zgrade svu dokumentaciju, isprave, šifre, ključeve i ostalu imovinu, o čemu se sastavlja poseban primopredajni zapisnik.

Dokumentaciju, isprave, šifre, ključeve i ostalu imovinu upravitelj je dužan zadržati do obavijesti suvlasnika o imenovanju novoga predstavnika suvlasnika.

Opoziv odluke o izboru predstavnika suvlasnika donosi se natpolovičnom većinom.

2.4. Pravo na nagradu za rad predstavnika suvlasnika

Predstavniku suvlasnika pripada prema čl. 44. Zakona pravo na nagradu za rad ako je to uređeno međuvlasničkim ugovorom. Dakle, sam međuvlasničkim ugovorom moguće je predvidjeti mjesečnu naknadu za rad i naknadu materijalnih troškova za predstavnika suvlasnika. Predstavnik suvlasnika koji prima naknadu za svoj rad, a grubo zanemaruje svoje obveze dužan je u zajedničku pričuvu uplatiti sredstva u iznosu od jedne do najviše 12 mjesečnih naknada koje je primio za rad i može biti opozvan.

Ako predstavnik suvlasnika grubo zanemaruje svoje obveze, suvlasnici koji u vlasništvu imaju više od jedne trećine ukupne vrijednosne površine zgrade za zgrade za koje nisu određeni suvlasnički dijelovi odnosno suvlasnici koji u vlasništvu imaju više od jedne trećine suvlasničkih dijelova zgrade upisanih u zemljišne knjige uputit će upozorenje predstavniku suvlasnika u kojem će biti naveden rok, koji ne može biti kraći od osam dana, da postupi u skladu sa svojim obvezama. Ako predstavnik suvlasnika ne postupi u skladu s ovim upozorenjem, suvlasnici mogu donijeti odluku kojom će utvrditi grubo zanemarivanje obveze od strane predstavnika suvlasnika i odrediti iznos mjesečnih naknada koje je predstavnik suvlasnika dužan uplatiti u zajedničku pričuvu.

Odluka o naknadama za predstavnika suvlasnika i odluke o naknadi za grubo zanemarivanje za predstavnika suvlasnika donose se natpolovičnom većinom suvlasnika.

Grubim zanemarivanjem obveza predstavnika suvlasnika smatra se:

1. ako predstavnik suvlasnika ne pokuša sazvati i održati sastanak suvlasnika najmanje jednom godišnje
2. ako ne obavijesti ostale suvlasnike o novonastalim okolnostima o kojima je morao obavijestiti suvlasnike,

a osobito o izdacima u iznosu većem od 2000,00 eura (bez PDV-a) koji nisu bili planirani u godišnjem planu upravljanja

3. ako godišnji program održavanja zajedničkih dijelova zgrade ili višegodišnji program održavanja zgrade i pojedinih poslova u vezi s održavanjem zgrade nije donesen krivnjom predstavnika suvlasnika
4. ako mu suvlasnik ili stanar prijavi štetu koja nastaje na posebnim ili na zajedničkim dijelovima zgrade zbog neispravnosti na zajedničkim dijelovima zgrade, a krivnjom predstavnika suvlasnika nastane šteta u većem obujmu od štete koja bi nastala da je predstavnik suvlasnika pravodobno obavijestio upravitelja
5. ako predstavnik suvlasnika upravitelju ne dostavi odluku suvlasnika donesenu u vezi sa suvlasničkim upravljanjem i održavanjem zgrade
6. ako predstavnik suvlasnika potpiše nalog za isplatu sredstava iz zajedničke pričuve koji nije bio ovlašten potpisati
7. ako ne izradi izvještaj o svom radu u protekloj kalendarskoj godini i ne dostavi ga suvlasnicima putem oglasne ploče ili elektroničkom poštom
8. ako u ime i za račun suvlasnika zgrade ne prijavi projekte za sufinanciranje održavanja, obnove ili unaprjeđivanja svojstava zgrade, ako je za to bio zadužen
9. ako prilikom prestanka obveza predstavnika suvlasnika ne postupi u skladu s člankom 43. Zakona.

2.5. Odnos predstavnika suvlasnika i Vijeća suvlasnika

Prema čl. 45. Zakona, ako se tako predvidi međuvlasničkim ugovorom, unutar zajednice suvlasnika može se osnovati Vijeće suvlasnika koje pruža stručnu pomoć predstavniku suvlasnika u obavljanju njegovih zadaća te nadzire rad predstavnika suvlasnika i upravitelja. Član vijeća suvlasnika može biti jedan od suvlasnika ili bračni ili izvanbračni drug ili životni partner ili neformalan životni partner ili srodnik u ravnoj liniji suvlasnika koji žive u istoj zgradi, izabran na način da odluku o njegovu izboru donesu suvlasnici natpolovičnom većinom.

Ako se osniva Vijeće suvlasnika, međuvlasničkim ugovorom potrebno je propisati:

- mogućnost da se formira Vijeće suvlasnika
- koje cjeline zgrade zastupaju pojedini članovi Vijeća suvlasnika
- koliko najmanje i koliko najviše članova može imati Vijeće suvlasnika
- način izbora članova i predsjednika Vijeća suvlasnika
- način rada Vijeća suvlasnika
- kvorum i potrebne većine za donošenje odluka.

Međuvlasničkim ugovorom moguće je predvidjeti da Vijeće suvlasnika donosi odluke koje su suvlasnici ovlašteni donositi jednotrećinskom i natpolovičnom većinom, kao i ograničenja u odlukama koje Vijeće može donijeti. Odluku o izboru članova Vijeća suvlasnika za svaku pojedinu cjeli-

nu donose suvlasnici te cjeline. Članovi Vijeća suvlasnika među sobom, natpolovičnom većinom izabranih članova Vijeća, biraju i opozivaju predsjednika Vijeća. Vijeće suvlasnika konstituira se izborom predsjednika Vijeća suvlasnika na prvoj sjednici koja se mora održati najkasnije 30 dana od dana donošenja Odluke o izboru Vijeća suvlasnika. Vijeće suvlasnika o svojem radu podnosi suvlasnicima kratko pisano izvješće najkasnije do 1. veljače tekuće godine za proteklu godinu. O sastanku Vijeća suvlasnika vodi se zapisnik koji potpisuje predsjednik Vijeća suvlasnika ili druga osoba koja je sazvala sastanak i zapisničar.

3. PRINUDNI PREDSTAVNIK SUVLASNIKA ZGRADE

Ako suvlasnici nisu izabrali predstavnika suvlasnika, upravitelj je sve suvlasnike dužan pisano upozoriti da to učine u roku od 60 dana od dana dostave pisanog upozorenja upravitelja.

Dakle u slučaju neizbora predstavnika suvlasnika određuje se novi rok u kojem se taj izbor mora obaviti, jer ako suvlasnici ne postupe u skladu s pisanim upozorenjem upravitelja, upravitelj će imenovati prinudnog predstavnika suvlasnika do obavijesti suvlasnika o izboru predstavnika suvlasnika.

Dakle prinudni predstavnik suvlasnika obavlja poslove iz zakonske nadležnosti predstavnika suvlasnika sve do izbora predstavnika suvlasnika sukladno Zakonu.

Prinudni predstavnik suvlasnika, kojeg imenuje upravitelj, mora biti poslovno sposobna fizička osoba koja ima prebivalište u jedinici lokalne samouprave u kojoj se zgrada nalazi te mora imati visoku stručnu spremu iz područja društvenih ili tehničkih znanosti, uz uvjet da se protiv te osobe ne vodi kazneni postupak.

Iz ovoga proizlazi da osoba prinudnog predstavnika suvlasnika može biti i izvan samih suvlasnika odnosno to može biti vanjska osoba koja nije povezana sa stambenom zgradom i suvlasnicima ali mora ispunjavati zakonske uvjete glede prebivališta i stručne spreme odnosno nekažnjavanja.

Upravitelj je dužan u roku od 15 dana obavijestiti sve suvlasnike o imenovanju osobe prinudnog predstavnika suvlasnika.

Prava i obveze predstavnika suvlasnika iz Zakona ne mogu se prenijeti na treće osobe.

Prinudni predstavnik suvlasnika ima sva prava i obveze predstavnika suvlasnika te ostvaruje pravo na novčanu naknadu za svoj rad.

4. ZAMJENIK PREDSTAVNIKA SUVLASNIKA

Kao supstituciju predstavnika suvlasnika u čl. 46. Zakona predviđen je i institut zamjenika predstavnika suvlasnika. Međutim, to se ne odnosi na situaciju neizbora predstavnika suvlasnika, nego na paralelnu funkciju koja egzistira samo uz izabranog predstavnika suvlasnika kao alternacija u posebnim situacijama te nema samostalni status. Naime

postojanje izabranog predstavnika suvlasnika rezolutivni je uvjet izbora zamjenika predstavnika suvlasnika koji postupa samo u slučaju spriječenosti izabranog predstavnika. Ukoliko prestane mandat predstavniku suvlasnika iz razloga iz čl. 43. st. 1. Zakona prestaje i mandat zamjeniku predstavnika suvlasnika. Do izbora novog predstavnika suvlasnika ne djeluje zamjenik predstavnika suvlasnika kojem je prestao mandat, nego se može postaviti prinudni predstavnik suvlasnika.

Zamjenik predstavnika suvlasnika mijenja predstavnika suvlasnika u slučaju njegove spriječenosti i ima ista prava i obveze kao i predstavnik suvlasnika dok obavlja zamjenu te ga se bira odlukom natpolovične većine suvlasnika. Mogućnost imenovanja zamjenika suvlasnika, njegove ovlasti i naknada za njegov rad propisuju se međuvlasničkim ugovorom. Dakle, ako međuvlasničkim ugovorom to nije regulirano ne može se izabrati zamjenik predstavnika suvlasnika.

5. PREDSTAVNICI SUVLASNIKA U PRIJELAZNOM RAZDOBLJU

Predstavnici suvlasnika prema čl. 62. Zakona izabrani do dana stupanja na snagu Zakona nastavljaju s radom kao predstavnici suvlasnika i vijeća suvlasnika izabrani na temelju Zakona.

Zakon je stupio na snagu 1. siječnja 2025. pa svi predstavnici suvlasnika koji su zatečeni toga dana na toj funkciji nastavljaju s radom prema odredbama novog Zakona.

To ne predstavlja prepreku da se promijeni predstavnik suvlasnika, jer je to autonomna odluka suvlasnika, ali sukladno proceduri, uvjetima i potrebnoj većinskoj odluci suvlasnika sukladno čl. 42. Zakona.

Ogledni primjer Odluke o izboru predstavnika suvlasnika zgrade					
STAMBENA ZGRADA: _____					
Broj: ____/2025					
Mjesto, datum: _____					
ODLUKA					
SUVLASNIKA ZGRADE O IZBORU PREDSTAVNIKA SUVLASNIKA					
Suvlasnici stambene zgrade donijeli su odluku kojom su izabrali predstavnika suvlasnika zgrade:					
PREDSTAVNIK SUVLASNIKA ZGRADE					
JMBG _____			OIB _____		
(ime i prezime predstavnika suvlasnika)					
Ovlasti i obaveze predstavnika suvlasnika odrediti će se Ugovorom o djelu a proizlaze iz ranije potpisanog Međuvlasničkog ugovora zgrade. Zadužuje se Upravitelj zgrade da u ime i za račun suvlasnika potpiše Ugovor o djelu s predstavnikom suvlasnika od dana _____ godine. Naknada za rad predstavnika suvlasnika iznosi _____ eura neto mjesečno.					
Suvlasnici stambene zgrade svojim vlastoručnim potpisom ovjeravaju pravovaljanost ove Odluke, utvrđuju da je Odluka donesena propisanim zakonskom većinom te utvrđuju da ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.					
Potpisi suvlasnika zgrade:					
IME I PREZIME	OIB	STAN BR.	POVRŠINA	SUVL. DIO	POTPIS
_____	_____	_____	_____	_____	_____

Planiranje javne nabave za 2026. godinu

Ivica Pranjić*

U članku autor detaljno pojašnjava aktualnosti vezane uz izradu, donošenje, objavu i ažuriranje plana nabave za 2026. godinu. Budući da najavljene izmjene Zakona o javnoj nabavi neće stupiti na snagu 1. siječnja 2026. godine, naručitelji proces planiranja za 2026. godinu provode u skladu s odredbama važećeg Zakona o javnoj nabavi (Nar. nov. 120/16 i 114/22).

1. Uvod

Kvalitetno planiranje nabave jedan je od najvažnijih preduvjeta za učinkovito i zakonito poslovanje svakog naručitelja. Samo kvalitetno planiranje nabave osigurava pravovremeno i zakonito provođenje postupaka javne i jednostavne nabave. Ono osigurava i primjenu načela javne nabave iz članka 4. Zakona o javnoj nabavi (Nar. nov. 120/16 i 114/22; dalje: ZJN 2016), prvenstveno načela transparentnosti, te učinkovite javne nabave i ekonomičnog trošenja sredstava. Javni naručitelji, osim obveze izrade Plana nabave, imaju i obvezu objave Plana nabave na internetskim stranicama, dok za sektorske naručitelje takva obveza, prema važećem zakonskom rješenju, još ne postoji.

2. Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o javnoj nabavi

Ministarstvo gospodarstva je 16. listopada 2025. objavilo e-savjetovanje o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi (dalje: Nacrt). E-savjetovanje je trajalo do 15. studenoga 2025., a objava Izvješća o e-savjetovanju je bila predviđena do 15. prosinca 2025. Do dana pisanja ovog članka Izvješće nije objavljeno. Nacrt predviđa da izmjene Zakona o javnoj nabavi stupe na snagu 1. siječnja 2026. Međutim, obzirom na činjenicu da Nacrt trenutno nije prošao proceduru na Vladi Republike Hrvatske, izmjene Zakona o javnoj nabavi neće stupiti na snagu kako je planirano.

Nacrtom su, između ostalog, predviđene izmjene Zakona o javnoj nabavi u dijelu planiranja nabave. Prijedlozi najvažnijih izmjena su sljedeći:

- u članku 12. stavku 1. toč. 1. ZJN 2016, promijenjeni su iznosi do kojih se isti Zakon ne primjenjuje, na način da se ZJN 2016 ne primjenjuje za nabavu robe i usluga te provedbu projektnih natječaja procijenjene vrijednosti nabave manje od 35.000,00 eura, odnosno za nabavu radova procijenjene vrijednosti nabave manje od 90.000,00 eura;
- u članku 15. ZJN 2016 predviđeno je dodavanje novog stavka 4. prema kojemu jednostavnu nabavu, čija je procijenjena vrijednost veća od 15.000,00 eura za robu i usluge, odnosno veća od 35.000,00 eura za radove, naručitelj provodi javno u modulu jednostavne nabave u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (dalje: EOJN RH);

- u članku 28. stavku 1. ZJN 2016 je predviđeno da se plan nabave donosi za kalendarsku godinu, umjesto kako je to prema važećem zakonskom rješenju za proračunsku odnosno poslovnu godinu;
- članku 28. ZJN 2016 predviđeno je dodavanje novog stavka 4. prema kojemu je sektorski naručitelj obavezan u EOJN RH unijeti plan nabave i sve njegove kasnije promjene;
- u članku 28. stavku 5. ZJN 2016, koji postaje stavak 6., promijenjen je iznos procijenjene vrijednosti nabave od koje se predmeti nabave obavezno objavljuju u planu nabave i registru ugovora, na način da je novi iznos procijenjene vrijednosti nabave 5.000,00 eura.

Budući da Nacrt neće stupiti na snagu 1. siječnja 2026. godine, naručitelji proces planiranja za 2026. godinu provode u skladu s odredbama važećeg Zakona o javnoj nabavi (Nar. nov. 120/16 i 114/22).

3. Obveza izrade plana nabave

Obveznici primjene ZJN 2016 moraju donijeti plan nabave za poslovnu/proračunsku 2026. godinu. Pravilnikom o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Nar. nov. 101/17, 144/20 i 30/23, dalje: Pravilnik), propisan je sadržaj, rok donošenja, način i rokovi objavljivanja, način promjene i druga pitanja u vezi s planom nabave i registrom ugovora i okvirnih sporazuma te sadržaj izvješća, način, rokovi objavljivanja i druga pitanja u vezi s prethodnim savjetovanjem i analizom tržišta. Osim predmeta nabave za koje obveznici primjene ZJN 2016 provode postupke javne nabave, plan nabave sadrži i predmete jednostavne nabave, čija je procijenjena vrijednost nabave jednaka ili veća od 2.650,00 eura, a manja od iznosa iz članka 12. stavka 1. toč. 1. i 2. ZJN 2016.

Članak 28. ZJN 2016 propisuje obvezu izrade Plana nabave. Istim člankom propisano je da su svi naručitelji obvezni donijeti plan nabave. Identičnu obvezu naručiteljima propisuje i članak 3. Pravilnika. Plan nabave je obavezan **planski dokument** kojega naručitelji moraju izraditi i usvojiti za svaku proračunsku ili poslovnu godinu, pa tako i za 2026. godinu. Planom nabave se unaprijed, prije početka ili na samom početku poslovne ili proračunske godine, daju osnovne informacije o **predmetima nabave**, procijenjenim vrijednostima predmeta nabave, evidencijskim brojevima, CPV oznakama, postupcima nabave koji će se provoditi za realizaciju predmeta nabave te drugim podacima propisanim Pravilnikom.

* Ivica Pranjić, dipl. oec, Pročelnik je Službe za nabavu i opće tehničke poslove u ustanovi Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb

Plan nabave koristi i zainteresiranim gospodarskim subjektima i zainteresiranoj javnosti. Zainteresiranim gospodarskim subjektima informacije iz Plana nabave mogu poslužiti radi planiranja aktivnosti, te pravovremene pripreme i predaje ponuda, dok zainteresirana javnost kontrolira zakonitost i transparentnost planiranja i provođenja postupaka jednostavne i javne nabave kod naručitelja, sklapanje i izvršenje ugovora o javnoj nabavi. Dakle, plan nabave je dokument kojim naručitelji na transparentan način, u EOJN RH objavljuju informacije svim dionicima u sustavu javne nabave (potencijalnim ponuditeljima, neovisnim subjektima, tijelu nadležnom za politiku javne nabave, Državnoj komisiji, Visokom upravnom sudu i dr., o predmetima nabave koje namjeravaju nabaviti, u proračunskoj/poslovnoj godini, na način propisan u ZJN 2016 ili internim aktom o jednostavnoj nabavi.

4. Vrijednosni pragovi u 2026. godini

Člankom 12. ZJN 2016 je propisano da se Zakon o javnoj nabavi ne primjenjuje:

1. na nabavu
 - a) robe i usluga te provedbu projektnih natječaja procijenjene vrijednosti manje od 26.540,00 eura,
 - b) radova procijenjene vrijednosti manje od 66.360,00 eura,
2. na nabavu u diplomatskim misijama i konzularnim uredima RH u inozemstvu
 - a) robe i usluga te provedbu projektnih natječaja procijenjene vrijednosti manje od 126.080,00 eura,
 - b) radova procijenjene vrijednosti manje od 530.880,00 eura.

Člankom 28. stavkom 5. ZJN 2016 je određena procijenjena vrijednost nabave za koju se predmeti nabave moraju objaviti u planu nabave. Tako je određeno da se u planu nabave i registru ugovora navode svi predmeti nabave čija je procijenjena vrijednost nabave jednaka ili veća od 2.650,00 eura.

5. Rok donošenja plana nabave

Plan nabave donosi naručitelj, najkasnije u roku od 30 dana od dana donošenja proračuna ili financijskog plana. Hrvatski sabor je na 8. sjednici, dana 5. prosinca 2025., usvojio prijedlog Državnog proračuna RH za 2026. i projekcije za 2027. i 2028. godinu. U skladu s navedenim, javni naručitelji, proračunski korisnici, obvezni su donijeti svoje planove nabave do 5. siječnja 2026. godine. Tijekom proračunske ili poslovne godine, naručitelj može izmijeniti ili dopuniti plan nabave.

6. Obveza objave plana nabave

Primjena načela transparentnosti je propisana odredbama ZJN 2016, a jedan od načina implementacije navedenog načela kod naručitelja je javno objavljivanje, odnosno stavljanje na raspolaganje svih bitnih podataka i informacija o javnoj nabavi zainteresiranim dionicima. Zbog toga je uvedena obveza objave plana nabave na **internetskim stranicama (EOJN RH). Obveza se odnosi samo na javne naručitelje**, a ne i na sektorske naručitelje, koji imaju obvezu izrade i usvajanja plana nabave, ali ne i njegove objave.

Projektom Nacionalnog plana oporavka i otpornosti unutar komponente „C2.3. R3-I9 Uspostava nove platforme Elek-

troničkog oglasnika javne nabave RH“ uspostavljen je novi Elektronički oglasnik javne nabave RH (dalje: novi EOJN RH) kao platforma za provođenje postupaka javne nabave. Novi EOJN RH se nalazi na internetskoj adresi: <https://eojn.hr/>, a pušten je u punu produkciju za sve naručitelje od 1. siječnja 2024., od kada je nastala obveza korištenja novog EOJN RH za sve naručitelje.

Prema navedenom, javni naručitelji planove nabave za 2026. obvezno objavljuju u novom EOJN RH, neovisno o danu kada će navedeni plan biti donesen i objavljen u EOJN RH (u 2025. ili u 2026. godini).

Javni naručitelj je obavezan plan nabave za 2026. i sve njegove kasnije promjene objavljivati u standardiziranom obliku u novom EOJN RH, u roku od osam dana od donošenja ili promjene. Dakle, javni naručitelji imaju obvezu **donošenja osnovnog plana nabave** u roku od 30 dana od dana donošenja proračuna ili financijskog plana, te dodatni rok od osam dana za njegovu **objavu** u novom EOJN RH. U skladu s navedenim, javni naručitelji, proračunski korisnici, obvezni su svoje planove nabave donijeti do 6. siječnja 2026., a objaviti u EOJN RH do 13. siječnja 2026.

Javni naručitelji imaju obvezu objaviti sve izmjene plana nabave u roku od osam dana od dana promjene. Dostavljene planove nabave i kasnije promjene, EOJN RH bez odgode (odmah) javno objavljuje u **strojno čitljivom te otvorenom obliku**. To znači da će, nakon što naručitelj unese i odabere opciju **objavi plan nabave**, EOJN RH istog trenutka osnovni plan nabave i sve promjene plana nabave objaviti u EOJN RH i učiniti iste javno dostupnima. Naručitelji mogu unijeti i objaviti **samo jedan dokument plana nabave** po godini, po jednom naručitelju (po jedinstvenom OIB-u). Nakon što se objavi plan nabave nije moguće više brisati objavljeni plan nabave niti unijeti novi cjeloviti plan nabave. Naručitelji mogu samo mijenjati odnosno ažurirati objavljeni plan nabave, odnosno stavke objavljenog plana nabave.

7. Dostupnost plana nabave u EOJN RH

Objavljeni plan nabave i sve njegove kasnije promjene iz tekuće godine moraju biti javno dostupni u EOJN RH do 30. lipnja sljedeće godine (članak 4. stavak 4. Pravilnika). U skladu s navedenom odredbom, plan nabave za 2026. mora biti dostupan (objavljen) na internetskim stranicama EOJN RH do 30. lipnja 2027.

EOJN RH pohranjuje objavljene planove nabave najmanje šest godina od njihove objave na način koji omogućava očuvanje integriteta podataka. Očuvanje integriteta podataka znači da EOJN RH mora osigurati dokaze da podatci koje su naručitelji objavili u Planu nabave i svim kasnijim promjenama Plana nabave nisu naknadno mijenjani, odnosno da su isti izvorni.

8. Oblik objave plana nabave u EOJN RH

Novi EOJN RH je na internetskim stranicama: www.eojn.hr/, pod linkom: <https://dev.azure.com/deanfirkelj/Upute%20EOJN/wiki/wikis/Upute%20EOJN%20RH/371/Predlo%C5%A1ci>, objavio **predložak za uvoz plana nabave za 2026.** u standardiziranom obliku, na način koji omogućava učitavanje i automatski prijenos sadržanih podataka u sustav. Važno

Slika 1. Predložak plana nabave za 2026. godinu

Broj stavke se automatski generira - ovo polje ne dirajte!

Crveno označena polja su obavezna za upis. Narančasta polja su uvjetno obavezna za upis. Plava polja su neobavezna.

Stavke upisujete red za redom - bez praznih redova tako da počnete od reda 4.

NE SMIJETE BRISATI KOLONE, DODAVATI KOLONE, PREIMENOVATI ZAGLAVLJE NITI BRISATI REDOVE IZNAD REDA 4

CPV upisujete izborom iz padajuće liste ili direktno upišete CPV oznaku. Popis svih CPVova možete naći u kartici CPV

Ako ste naznačili da planiranu nabavu provodi središnje tijelo za nabavu, onda ćete nakon učitavanja ovog dokumenta na EOJN morati upisati konkretno tijelo na konkretnu planiranu nabavu.

Rbr	Evidencijski broj nabave	Zakonski okvir	Predmet javne nabave	Vrsta ugovora	CPV	Procijenjena vrijednost (EUR)	Vrsta postupka	Društvene i druge posebne usluge	Predmet podijeljen u grupe	Tehnika / Ovim sporazum	Financiranje iz EU fondova	Planirani početak postupka	Planirano trajanje ugovora / O.S. / SDN	Napomena	Provodi središnje tijelo za nabavu	Provodi drugi naručitelj
-----	--------------------------	----------------	----------------------	---------------	-----	-------------------------------	----------------	----------------------------------	----------------------------	-------------------------	----------------------------	----------------------------	---	----------	------------------------------------	--------------------------

je naglasiti da su svi podaci iz predloška plana nabave koje unose javni naručitelji **obvezni** osim podataka o posebnom režimu nabave i napomena.

U predlošku plana nabave za 2026. nalaze se i pojašnjenja za unos u pojedine stupce tablice, pa je tako:

- za stupac Redni broj (Rbr) navedeno da se redni broj stavke automatski generira i da se stupac Rbr ne dira;
- crveno označena polja su obavezna za upis, narančasta polja su uvjetno obavezna za upis, a plava polja su neobavezna;
- stavke se upisuju red za redom – bez praznih redova tako da se počinje upisivati od 4. reda;
- zabranjeno je brisanje i dodavanje kolona, preimenovanje zaglavlja, brisanje redova iznad 4. reda;
- CPV oznaka se upisuje izborom iz padajuće liste ili se direktno upisuje ako je poznata. Popis svih CPV-ova nalazi se u kartici CPV;
- za sve predmete javne nabave obavezan je unos podatka provodi li nabavu središnje tijelo za nabavu ili ne, odnosno provodi li ju drugi naručitelj ili ne;
- ako naručitelj navede da planiranu nabavu provodi središnje tijelo za nabavu ili da ju provodi drugi naručitelj, novi EOJN RH će onda od korisnika kod unosa plana nabave zatražiti upis konkretnog središnjeg tijelo ili drugog naručitelja za konkretnu planiranu nabavu.

Slika 2. Mjesto u novom EOJN RH gdje se nalazi CPV rječnik:

EOJN RH

Traži

Planovi nabave

Prethodna savjetovanja

Postupci

Objave

Odluke

Zalbe

Registar ugovora

NARUČITELJI

Planovi naručitelja

Prethodna savjetovanja

Postupci naručitelja

e-Katalozi naručitelja

Moj registar ugovora

Moji favoriti

Nabava

Koncesije

Spremi filter

Spremljeni filteri

Broj	Naziv	Nadređeni
03000000	Poljoprivredni proizvodi, proizvodi stočarstva, ribarstva, šumarstva i srodni proizvodi	
03100000	Poljoprivredni i hortikulturni proizvodi	03000000
03110000	Usjevi, proizvodi komercijalnog uzgoja bilja i vrtlarstva	03100000
03111000	Sjeme	03110000
03111100	Soja u zrnu	03111000
03111200	Kikiriki	03111100
03111300	Sjeme suncokreta	03111100
03111400	Sjeme pamuka	03111100
03111500	Sjeme sezama	03111100
03111600	Sjeme gorušice	03111100

Kreiraj filter

5 10 20

9. Način unosa osnovnog plana nabave

Prije unosa plana nabave za 2026., korisnik naručitelja, nakon prijave u sustav, pod karticom Planovi naručitelja odabire opciju Novi plan.

Slika 3. Odabir opcije Novi plan u novom EOJN RH:

EOJN RH

Nabava

Koncesije

Traži

Planovi nabave

Prethodna savjetovanja

Postupci

Objave

Odluke

Zalbe

Registar ugovora

NARUČITELJI

Planovi naručitelja

Moj planovi

Novi plan

ELEKTRONIČKI OGLASNIK JAVNE NABAVE RH

OSNOVNE INFORMACIJE

Elektronički oglasnik javne nabave RH razvijen je i implementiran projektom Nacionalnog plana gospodstva i otpornosti unutar kompanije Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske platforma je za provođenje postupka javne nabave. Sukladno Zakonu o javnoj nabavi, naručitelj objavljuje postupke javne nabave dok gospodarski subjekt sudjeluje kao ponuđač u postupku javne nabave.

Puštanje novog EOJN RH u produkciju odvijat će se kroz tri faze:

- od 18. rujna 2025. – omogućena registracija korisnika
- od 26. rujna do 31. prosinca 2025. – objava postupaka javne nabave određenog broja naručitelja (pilot projekat)
- od 1. siječnja 2026. – obavezna primjena za sve naručitelje

UPUTE

Kako biste mogli koristiti novi Elektronički oglasnik javne nabave potrebna je registracija korisnika. (Pristupiti podaci sa "dostup" EOJN RH)

Pregled, MyEOJN, funkcionalnosti na novom EOJN RH, Način plaćanja, Logovanje, Upute EOJN RH, Video upute

OBRAZLOŽENJE

Nakon otvaranja novog plana nabave, naručitelj je obavezan unijeti godinu za koju se unosi novi plan nabave.

Slika 4. Prikaz traženih podataka nakon odabira Novi plan:

Osnovni podaci

Naručitelj

Hrvatski restauratorski zavod

Godina plana

2024

2025

2026

Status plana

U pripremi

Nakon unosa 2026. godina pod Godina plana, plan nabave koji se priprema za objavu dobiva oznaku: Verzija plana 1. Tek odabirom godine plana, korisniku se omogućava nastavak unosa plana nabave.

Slika 5. Kartica na kojoj se unosi plan nabave za odabranu godinu 2026.

1. Osnovne informacije o planu nabave

2. Stavke plana nabave

3. Datum

4. Obrazac plana nabave

Osnovne informacije o planu nabave

Osnovni podaci

Naručitelj

Hrvatski restauratorski zavod

Godina plana

2026

Status plana

Status plana

U pripremi

Verzija plana

1

Osnovni plan nabave za 2026. godinu, može se u EOJN RH unijeti na dva načina.

1. Prvi način je putem unaprijed popunjene javno objavljene standardizirane tablice (obrasca) predložka plana nabave, koja se može preuzeti sa stranica novog EOJN RH („Predložak za uvoz plana nabave možete preuzeti ovdje“). Navedeni predložak plana nabave je u .xlsx formatu, a javni naručitelj ga popunjava, lokalno, na svom računalu. Navedenu tablicu naručitelji mogu učitati pod – Plan nabave (popunjen prema obrascu). Na taj način korisnici mogu učitati i objaviti osnovni plan nabave u obliku unaprijed popunjene tablice predložka plana nabave. Jednom učitani i objavljeni plan nabave predstavlja osnovni plan nabave i on se ne može u cijelosti zamijeniti novim planom već se isključivo mogu učitavati i objavljivati izmjene i dopune tog osnovnog plana nabave.
2. Drugi način unosa plana nabave u EOJN RH je da naručitelji pojedinačne stavke plana nabave, putem opcije „Stavke plana“ unose direktno kroz modul Plan nabave, jednu po jednu na način da odaberu opciju + za prvu i svaku drugu stavku plana nabave. Dakle, nakon unosa prve i svake druge stavke plana nabave, korisnik odabire + i unosi sljedeću stavku plana nabave. Nakon unosa pojedinačnih stavaka plana nabave javni naručitelji putem opcije „Objavi plan“ objavljuju sve pojedinačno unesene stavke plana.

Svrhovito je da drugu mogućnost koriste oni javni naručitelji koji imaju manji broj stavaka plana koje treba unijeti pa ih mogu unositi jednu po jednu. Za one koji imaju veći broj stavaka u planu nabave svrhovito je plan nabave unositi u obliku unaprijed popunjene tablice Predložka plana nabave.

Slika 6. Prikaz podataka koje je potrebno popuniti za svaku stavku plana nabave

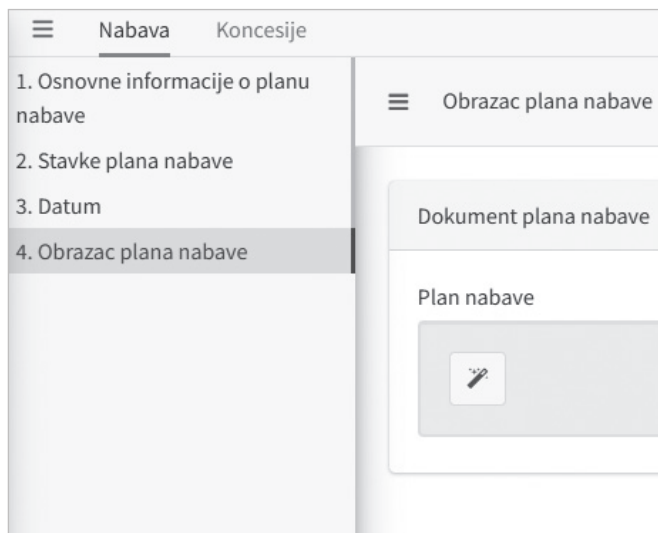
Slika 7. Prikaz unesenih podataka za jednu stavku plana nabave

Nakon učitavanja tablice s unaprijed popunjenom tablicom plana nabave ili ručnog unosa stavku po stavku u novi EOJN RH, u sljedećem koraku korisnik naručitelja navodi datum donošenja plana nabave i datum za objavu kada želi da plan nabave bude javno objavljen u novi EOJN RH.

Slika 8. Unos podataka o datumu donošenja i objave plana nabave

U sljedećem se koraku kreira plan nabave (stvara) bilo od učitane tablice po predlošku plana nabave, bilo od pojedinačno unesenih stavaka plana nabave. Nakon kreiranja, stvara se tablica osnovnog plana nabave za 2026. U sljedećem koraku korisnik može preuzeti i pregledati osnovnu tablicu plana nabave. Ako je tablica točna, korisnik može odabrati Da - želi objaviti ili Ne - ne želi objaviti plan nabave.

Slika 9. Odabir opcije kreiraj plan nabave

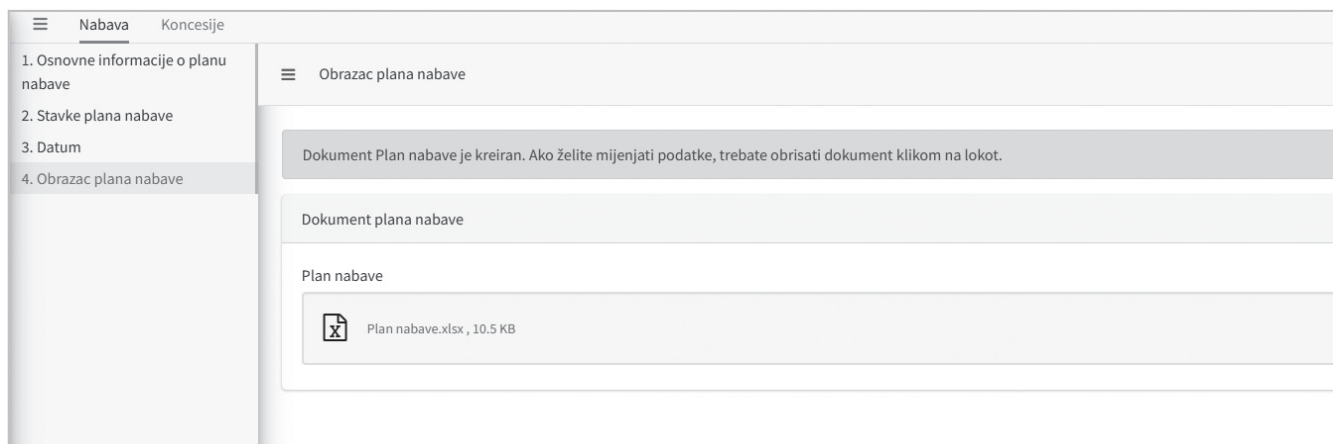

10. Način unosa izmjena Plana nabave

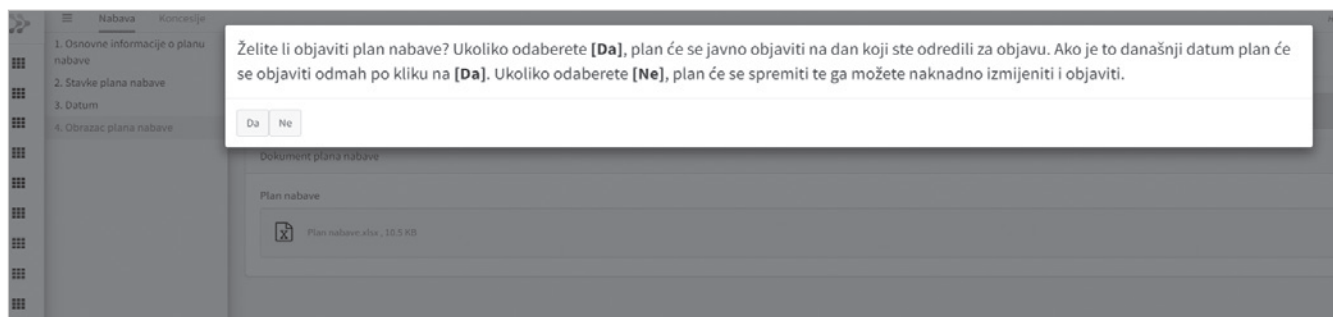
Izmjene i dopune Plana nabave (ažuriranje plana nabave) moguće je unositi i objavljivati putem novog EOJN RH i to na sljedeći način:

- korisnik se prijavljuje za naručitelja za kojega provodi izmjenu plana nabave,
- korisnik odabire objavljeni plan nabave za koji želi napraviti promjenu,
- korisnik ulazi u proces izmjene plana nabave na način da odabire u izborniku Procesi – opciju Izmjena/dopuna plana nabave,
- u koraku Stavke plana nabave, nalazi se popis objavljenih stavki plana javne nabave. Na tom se koraku dodaju nove stavke (ikona plus), mijenjaju ili brišu postojeće stavke plana (ikona ključ)
- odabirom opcije izmjena stavke plana, otvara se prozor za uređivanje određene stavke plana. U vrsti izmjena odabire se "Izmjena" i mijenjaju se potrebni podatci u postojećoj stavci plana.
- za brisanje stavke, nakon odabira ikone ključa, otvara se opcija odustanak. Odabirom navedene opcije odustanak briše se postojeća stavka.
- nakon obavljenih promjena vidljiv nam je Popis izmjena stavki plana,
- u sljedećem koraku navodi se podatak o datumu i datumu željene objave izmjene plana nabave,

Slika 11. Odabir opcije objave plana nabave

Slika 10. Prikaz excel tablice kreiranog plana nabave

- u sljedećem se koraku odabire opcija kreiranje nove verzije plana nabave
- nakon toga imamo mogućnost pregledati izmijenjeni obrazac plana nabave, te ako je isti ispravan u zadnjem koraku, korisnik šalje izmjenu plana na objavu, koja će odmah biti vidljiva u EOJN RH.

Nakon izmjene konkretne stavke plana, u planu nabave će biti vidljive sve izmjene i dopune stavke plana nabave. Zbog navedenog načina ažuriranja Plana nabave (unosa promjena za svaku pojedinu stavku plana), predlaže se naručiteljima da, ovisno o mogućnostima, prilagode proces izrade i usvajanja izmjena i dopuna Plana nabave sukladno prethodno definiranom načinu unosa izmjena i dopuna Plana nabave kroz EOJN RH. Mišljenja smo da bi bilo svrhovito i učinkovito *svaku pojedinu izmjenu i dopunu Plana nabave (ili više stavaka istovremeno)*, koja se mora objaviti u EOJN RH, provesti na način da istu donese čelnik tijela naručitelja, koji je donio i osnovni Plan nabave, te da registrirani korisnik naručitelja, s pravima - admin naručitelja, svaku pojedinu izmjenu i dopunu Plana nabave, bez odgode, unosi i objavljuje u EOJN RH i to prije početka postupka javne nabave ili jednostavne nabave.

Mišljenja smo da ne bi bilo svrhovito niti učinkovito skupljati promjene periodično - kroz neki vremenski period (primjerice mjesec dana) i nakon toga donositi izmjene i dopune Plana koje se tek onda mogu unositi i objaviti u EOJN RH, pogotovo jer čelnik tijela naručitelja odobrava svaku konkretnu izmjenu i dopunu Plana nabave prije njene konkretne realizacije. Na ovakav način će se osigurati da sve izmjene i dopune Plana nabave budu donesene i javno objavljene u EOJN RH prije konkretne realizacije pojedine stavke Plana. Navedeni način olakšava korisnicima naručitelja rad u EOJN RH, budući da prilikom izrade dokumentacije o nabavi u postupcima javne nabave ili jednostavne nabave koja se provodi u EOJN RH, korisnici mogu pozivom na stavku plana nabave povući puno podataka iz plana nabave koje ne moraju unositi ručno.

Navedeni način je teško primjenjiv kod naručitelja kojemu plan nabave i sve izmjene plana donosi (usvaja) upravljačko tijelo, npr. Upravno ili Kazališno vijeće ili sl. Navedeno upravljačko tijelo se u pravilu sastaje svega nekoliko puta godišnje, a ustanova često ima potrebu plan nabave mijenjati više puta tijekom godine. U tom slučaju često nije moguće da izmjene plana nabave donese upravljačko tijelo prije započinjanja postupka nabave. Zbog toga se takvim naručiteljima preporučuje da postupke nabave provode sukladno svojim potrebama, te da redovito skupljaju izmjene plana nabave i podnose ih Upravnom ili Kazališnom vijeću na donošenje na redovitim ili izvanrednim sjednicama.

Naručitelji moraju voditi računa da su sve izmjene plana nabave tijekom godine vidljive u novom EOJN RH. Neovisno o broju stavaka koje se mijenjaju ili nadopunjavaju u planu nabave, svaka izmjena je vidljiva u EOJN RH. Primjerice, uvidom u EOJN RH za 2025. godinu vidljivo je da neki naručitelji imaju više desetaka izmjena plana nabave. Postavlja se pitanje kvalitete planiranja ako naručitelj sredinom prosinca ima pedeset i više izmjena plana nabave. Zbog toga je preporuka da se planovi nabave rade pažljivije, detaljnije, da u izradi plana

nabave sudjeluju svi zainteresirani dionici kod naručitelja kako bi izmjena plana nabave tijekom godine bilo što manje.

11. Pravo korisnika na unos i izmjene Plana nabave

Samo prethodno registrirani korisnik naručitelja, kojemu je dodijeljena korisnička uloga: „**Admin naručitelja**“ (korisnička uloga s najvećim pravima) ima pravo unositi i objavljivati osnovni Plan nabave i sve kasnije izmjene i dopune Plana. Prema navedenom, EOJN RH nije predvidio posebnu korisničku ulogu kod naručitelja samo za unos i objavu podataka vezanih uz Plan nabave. *Admin naručitelja* predstavlja hijerarhijski najvišu korisničku ulogu koja se automatski dodjeljuje tzv. nultom (prvom) korisniku nakon registracije novog naručitelja.

Svi podaci navedeni u Planu nabave u EOJN RH su javno dostupni svim zainteresiranim osobama/ subjektima. Zainteresirane osobe za uvid i preuzimanje podataka i tablica s planovima nabave, ne moraju biti registrirani kao korisnici u EOJN RH, već podatke mogu preuzimati slobodno, neograničeno i bez naknade. Preuzimanje podataka obavlja se odabirom dijela aplikacije EOJN RH „*Planovi nabave*“. Nakon otvaranja dijaloškog okvira zainteresirana osoba odabire godinu za koju pretražuje planove nabave, te pomoću tražilice izabire javnog naručitelja koji je objavio Plan nabave za određenu godinu.

EOJN RH nudi mogućnost zainteresiranim gosp. subjektima (potencijalnim ponuditeljima) da u planovima nabave pojedinih naručitelja označe svoje favorite (stavke plana nabave) koje žele pratiti i za koje žele dobivati notifikacije (mail poruke) od EOJN RH o svim promjenama u navedenim stavkama plana nabave. Označavanje se provodi na način da se odabere stavka plana nabave koja se želi pratiti pritiskom na zvjezdicu. Promjene se ne odnose samo na objavljene izmjene i dopune navedenih stavki, već i promjene koje se odnose na objavu prethodnog savjetovanja za te stavke, objavu postupka javne odnosno jednostavne nabave i dr.

12. Obvezni sadržaj Plana nabave za 2026. godinu

Pravilnik, u članku 2. propisuje sadržaj Plana nabave. Plan nabave za predmete nabave koji prelaze prag jednostavne nabave (javna nabava), sadrži sljedeće podatke:

1. evidencijski broj nabave,
2. predmet nabave,
3. brojčana oznaka predmeta nabave iz Jedinstvenog rječnika javne nabave (CPV),
4. procijenjena vrijednost nabave u EUR,
5. vrsta postupka (uključujući posebne režime nabave i jednostavnu nabavu),
6. navod planira li se predmet podijeliti na grupe,
7. navod sklapa li se ugovor ili okvirni sporazum,
8. navod financira li se ugovor ili okvirni sporazum iz fondova EU, ako su podaci o izvoru financiranja poznati prilikom izrade plana nabave,
9. planirani početak postupka,
10. planirano trajanje ugovora ili okvirnog sporazuma,
11. napomena, ako je potrebno.

U slučaju jednostavne nabave, u Plan nabave naručitelji obvezno unose sljedeće podatke:

Slika 12. Prikaz načina pretraživanja planova nabave unosom 2026. godine za godinu na koju se plan nabave odnosi

Izveštaji

Osnovni podaci iz plana

Naručitelj

Sveučilište u Splitu, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje

Lokacija naručitelja

HR035 - Splitsko-dalmatinska županija, Split

Za godinu

2026

Datum objave prve verzije

19.12.2025

Datum objave zadnje verzije

19.12.2025

Objavljena verzija plana

1

Objave

Broj

2025/S/PLN-0023991

Verzija

1

Datum objave

19.12.2025

Stavke plana

Pretraži...

Područje pri...	Evid. broj	Predmet nabave	Vrsta u...	Proc. vrijednost	Vrsta postupka	CPV	EU fin.	Tehnika	Planirani početak post...	Status	Zadnja izmjena
(Sve)	Q	Q	(Sve)	Q	(Sve)	Q	(Sve)	(Sve)	(Sve)	(Sve)	Q
★ Zakon o javn...	JN 1/26	Stroj za obradu elektroerozijom pomoću žice	Robe	75.000,00	Otvoreni postupak	42600000 - Alatni strojevi	Da		1. kvartal	Planirano	19.12.2025
☆ Zakon o javn...	JN 2/26	Računala i računalna oprema	Robe	210.000,00	Ograničeni postupak	30200000 - Računarska oprema i potrepštine	Da	Dinamički sustav nabave	1. kvartal	Planirano	19.12.2025
☆ Zakon o javn...	JN 3/26	Uređaj za mjerenje odstupanja od oblika	Robe	72.000,00	Otvoreni postupak	38900000 - Razni instrumenti za mjerenje ili ispitivanje	Da		1. kvartal	Planirano	19.12.2025

Slika 13. Prikaz primjera rezultata pretraživanja planova nabave

Pretraži...						Spremljeni filteri	
Godina	Naručitelj	OIB	Grad	Status	Datum posljed		
Q 2026 Q	Q	Q	Q Split	(S...	Q		
2026	Sveučilište u Splitu, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje	00857144221	Split	Objavljen	19.12.2025		
2026	IV. GIMNAZIJA	79378469023	Split	Objavljen	19.12.2025		
2026	DRŽAVNI ARHIV U SPLITU	61469620638	Split	Objavljen	19.12.2025		
2026	Osnovna škola Pojišan	36621011096	Split	Izmjenjen	18.12.2025		
2026	HRVATSKI HIDROGRAFSKI INSTITUT	51867618130	Split	Objavljen	18.12.2025		
2026	POMORSKI FAKULTET U SPLITU	24624257529	Split	Objavljen	18.12.2025		
2026	OSNOVNA ŠKOLA LUČAC	1825588744	SPLIT	Objavljen	17.12.2025		

Slika 14. Izveštaj o planu nabave jednog korisnika:

Pretraži...						Spremljeni filteri	
Godina	Naručitelj	OIB	Grad	Status	Datum posljed		
Q 2026 Q	Q	Q	Q	(S...	Q		
2026	Sveučilište u Splitu, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje	00857144221	Split	Objavljen	19.12.2025		
2026	IV. GIMNAZIJA	79378469023	Split	Objavljen	19.12.2025		
2026	CENTAR ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE ČAKOVEC	36128164609	Čakovec	Objavljen	19.12.2025		
2026	DJEČJI VRTIĆ MILANA SACHSA	91030829427	Grad Zagreb	Objavljen	19.12.2025		
2026	PULA PARKING d. o. o.	92332318203	Pula - Pola	Objavljen	19.12.2025		
2026	DRŽAVNA ERGELA ĐAKOVO I LIPIK	59493690843	Đakovo	Izmjenjen	19.12.2025		
2026	II. gimnazija	42164809513	Grad Zagreb	Objavljen	19.12.2025		
2026	HRVATSKI PRIRODOSLOVNI MUZEJ	53150371536	Grad Zagreb	Objavljen	19.12.2025		

1. evidencijski broj nabave
2. predmet nabave
3. brojčana oznaka predmeta nabave iz Jedinstvenog rječnika javne nabave (CPV)
4. procijenjena vrijednost nabave u EUR
5. vrsta postupka (uključujući posebne režime nabave i jednostavnu nabavu).

U slučaju jednostavne nabave, naručitelji mogu unijeti i ostale podatke navedene u članku 2. stavku 1. Pravilnika, odnosno u toč. od 1. do 11. iz prethodnog popisa.

Predložak plana nabave za 2026. godinu djelomično se razlikuje od obveznog sadržaja plana nabave iz Pravilnika. Tako se

u predlošku plana nabave za 2026., osim 11 podataka koji se traže Pravilnikom, traže još neki dodatni podaci, i to:

- zakonski okvir ili područje primjene koji je obavezan podatak - gdje korisnik naručitelja bira jednu od opcija: Zakon o javnoj nabavi, Uredba o javnoj nabavi u području obrane i sigurnosti, Jednostavna nabava, Zakon o obnovi zgrada oštećenih potresom i Zakon o koncesijama;
- vrsta ugovora – Radovi, Robe ili Usluge;
- ako nabavu provodi središnje tijelo za javnu nabavu ili drugi naručitelj (povremena zajednička nabava), korisnik odabire ispravnu opciju, te je u tom slučaju, ako je odredio da nabavu provodi središnje tijelo za nabavu ili se radi

o povremenoj zajedničkoj nabavi, obvezan dodatno popuniti podatke o središnjem tijelu ili naručitelju koji provodi zajedničku nabavu, te odabrati predmet središnje odnosno zajedničke nabave,

- redni broj stavke plana nabave.

Plan nabave i dalje ne mora biti strukturno povezan s financijskim planom, odnosno proračunom, odnosno, ne mora sadržavati oznaku pozicije na kojoj su sredstva za realizaciju predmeta nabave planirana odnosno osigurana. Navedeni podatak nije obvezan sadržaj plana nabave, odnosno nije dio obrasca u standardiziranom obliku koji na raspolaganje stavlja EOJN RH i koji je objavljen u EOJN RH, ali preporuka naručiteljima je da navedeni podatak navedu u Planu nabave izrađenom za svoje potrebe (**Detaljni Plan nabave**), u kojemu će biti navedeni podaci o svim predmetima nabave pa tako i predmetima nabave procijenjene vrijednosti manje 2.650,00 eura i predmetima nabave na koje se primjenjuje izuzeće od primjene ZJN 2016.

Prethodno navedeno smatra se važnim zbog obveze izrade Statističkog izvješća o javnoj nabavi za prethodnu godinu (članak 441. ZJN 2016). U Statističkom izvješću, između ostalog, objavljuju se podaci o jednostavnoj nabavi i to iznosi nabavljenih radova, robe ili usluga bez PDV-a u razdoblju od 1.1. do 31.12. svake godine za koju se izrađuje statističko izvješće. Sve navedeno je važno i radi efikasnijeg upravljanja troškovima, te zbog izbjegavanja mogućih pogrešaka donošenja odluka o odabiru u predmetima za koje sredstva nisu osigurana u financijskom planu odnosno u proračunu.

13. Predmeti nabave koji se obvezno unose u Plan nabave za 2026. godinu

Naručitelji su obvezni u **Plan nabave za 2026. godinu** unijeti sve predmete nabave čija je procijenjena vrijednost **jednaka ili veća od 2.650,00 eura**. Predmete nabave čija je procijenjena vrijednost manja od 2.650,00 eura naručitelji **nisu obvezni** unijeti u Plan nabave. Javni naručitelji nisu obvezni u Plan nabave koji se objavljuje u EOJN RH unijeti one stavke Plana nabave na koje se primjenjuje **izuzeće od primjene ZJN 2016** i stavke čija je procijenjena vrijednost nabave manja od 2.650,00 eura.

Uputno bi bilo da i predmete nabave čija je procijenjena vrijednost manja od 2.650,00 eura, naručitelji vode u *detaljnem planu nabave*, s tim da taj dio Plana ne moraju objavljivati. Na taj način naručitelj ima pregled nad svim predmetima nabave, s tim da u slučaju da nabava pojedinog predmeta nabave, procijenjene vrijednosti do 2.650,00 eura, tijekom godine prijeđe iznos od 2.650,00 eura, naručitelj je obvezan i te predmete nabave uvrstiti u Plan nabave. Stoga se preporučuje javnim naručiteljima da u Plan nabave za 2026. godinu, koji se javno objavljuje, ne unose stavke čija je procijenjena vrijednost manja od 2.650,00 eura, što će im osigurati određenu fleksibilnost tijekom godine kod otvaranja novih predmeta nabave procijenjene vrijednosti manje od 2.650,00 eura bez provođenja procedure izmjena plana nabave. Naime, predmeti nabave koji se odnose na usluge otklanjanja izvanrednih kvarova, nabavu rezervnih dijelova i potrošnog materijala za hitne popravke, usluge hitnih intervencija i sl.,

su najčešće procijenjene vrijednosti manje od 2.650,00 eura bez PDV-a, pa u slučaju hitne potrebe za istima naručitelj ima mogućnost bez javne objave izmjene Plana iste realizirati.

14. Određivanje predmeta nabave

Članak 203. ZJN 2016 propisuje da predmet nabave određuje naručitelj na način da predstavlja tehničku, tehnološku, funkcionalnu, oblikovnu i/ili drugu objektivno određivu cjelinu. Naručitelji mogu podijeliti predmet nabave na grupe na temelju objektivnih kriterija, primjerice prema vrsti, svojstvima, namjeni, mjestu i/ili vremenu ispunjenja, u kojem slučaju određuju predmet i veličinu pojedine grupe, uzimajući u obzir mogućnost pristupa malih i srednjih gospodarskih subjekata postupku javne nabave. Ako javni naručitelj u postupku javne nabave velike vrijednosti nije podijelio predmet nabave na grupe, obvezan je u dokumentaciji o nabavi te u izvješću o javnoj nabavi naznačiti glavne razloge za takvu odluku. Ova odredba se ne primjenjuje na sektorske naručitelje.

15. Određivanje evidencijskog broja

ZJN 2016 a niti njegovi podzakonski akti ne donose definiciju evidencijskog broja, niti propisuju način na koji se određuje (struktura, sadržaj). Iz pojedinih odredbi ZJN 2016 i podzakonskih akata proizlazi obveza vođenja evidencije rednih brojeva nabave (evidencijskog broja nabave), primjerice kod navođenja obveznih podataka na omotnici ponude ili navođenja informacije o evidencijskom broju nabave u zapisniku o javnom otvaranju ponuda, zapisniku o pregledu i ocjeni zahtjeva za sudjelovanje, zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda.

Evidencijski broj nabave mora se navesti u Planu nabave, ali i u registru sklopljenih ugovora i okvirnih sporazuma, a on se može odrediti kao običan niz brojeva (1,2,3...), odnosno kao podatak deklaratorne naravi iz kojeg je vidljiv samo redni broj predmeta nabave i dodatno ukupan broj predmeta nabave. On se može odrediti i kao kombinacija brojeva i slova iz koje se može iščitati redni broj predmeta nabave, je li predmet nabave roba, usluge ili radovi, sklapa li se ugovor ili okvirni sporazum, te radi li se o nabavi male ili velike vrijednosti.

16. Određivanje brojčane oznake predmeta nabave iz CPV

Pravilnik propisuje obvezu navođenja brojčane oznake predmeta nabave iz Jedinstvenog rječnika javne nabave (CPV), kao obvezni sadržaj Plana nabave. Naglašava se da se ne radi o određivanju predmeta nabave putem CPV oznake, već se radi o obvezi naručitelja da za svoje predmete nabave koje objavljuje u Planu nabave, odredi brojčanu oznaku predmeta nabave iz Jedinstvenog rječnika javne nabave - (CPV) broj, koji najbolje opisuje odnosno označava predmet nabave. Pri tome naručitelji mogu odrediti bilo koji CPV broj koji se sastoji od 8 znakova **bez navođenja** crtice i devete znamenke koja služi za provjeru prethodnih znamenki (kontrolni broj).

U Planu nabave svakog naručitelja objavljenom u starom EOJN RH prikazuje se samo brojčana oznaka iz Jedinstvenog rječnika javne nabave bez navođenja tekstualnog značenja navedene brojčane oznake, dok se u Planu nabave objavljenom u novom EOJN RH prikazuje i brojčana oznaka i tekstual-

no značenje iz Jedinstvenog rječnika javne nabave, za svaku stavku plana nabave.

17. Određivanje procijenjene vrijednosti nabave

Prema članku 17. ZJN 2016, izračunavanje procijenjene vrijednosti nabave temelji se na ukupnom iznosu, bez poreza na dodanu vrijednost (PDV), uključujući sve opcije i moguća obnavljanja ugovora, što se izričito određuje u dokumentaciji o nabavi. Način izračunavanja procijenjene vrijednosti nabave ne smije se koristiti s namjerom izbjegavanja primjene ZJN 2016 ili odredaba istog Zakona koje se primjenjuju na nabavu male, odnosno velike vrijednosti. Nabava se ne smije dijeliti s namjerom izbjegavanja primjene ZJN 2016 ili odredaba ZJN 2016 koje se primjenjuju na nabavu male, odnosno velike vrijednosti. Naručitelj je obavezan u obavijesti javne nabave navesti procijenjenu vrijednost nabave. Ako je predmet nabave podijeljen na više grupa, izračunavanje procijenjene vrijednosti nabave temelji se na ukupnoj procijenjenoj vrijednosti svih grupa predmeta nabave.

Kod okvirnog sporazuma i dinamičkog sustava nabave izračun procijenjene vrijednosti nabave temelji se na maksimalnoj procijenjenoj vrijednosti bez PDV-a svih ugovora koji se predviđaju sklopiti na temelju okvirnog sporazuma ili dinamičkog sustava nabave tijekom njihova trajanja.

Prilikom izrade Plana nabave za postupke nabave koji završavaju sklapanjem okvirnog sporazuma na više godina, često se postavlja pitanje unosi li se u Plan nabave za iduću godinu vrijednost pojedinačnog ugovora koji će se sklopiti na temelju sklopljenog okvirnog sporazuma u tekućoj godini. Odgovor je ne, odnosno naručitelj nije obavezan unositi vrijednost pojedinačnog ugovora u Plan nabave jer u Plan nabave se unose samo **predmeti nabave za koje se provode postupci javne nabave ili postupci jednostavne nabave** čija je procijenjena vrijednost nabave jednaka ili veća od 2.650,00 eura. Dakle, pod pretpostavkom da je okvirni sporazum sklopljen 2025. na 4 godine, i da je postupak planiran, započeo i proveden u 2025., isti je unesen u Plan nabave za 2025. godinu i ne unosi se dodatno u Plan nabave za 2026. odnosno 2027. godinu. Navedeni predmet nabave se unosi za onu godinu u kojoj se planira početak ponovnog provođenja nabave za sklapanje novog okvirnog sporazuma.

Procijenjenu vrijednost predmeta nabave čini ukupna procijenjena vrijednost svih pojedinačnih ugovora koji će se sklopiti na temelju okvirnog sporazuma. Bez obzira na navedeno, vrijednost pojedinačnog ugovora treba biti osigurana u proračunu/financijskom planu za onu godinu u kojoj će isti biti sklopljen. Također, kod predmeta nabave kod kojih postupak javne nabave provodi središnje tijelo sukladno članku 186. ZJN 2016, predmet nabave se sa svim obveznim podacima unosi i u Plan nabave središnjeg tijela koji će postupak i provoditi i u plan nabave svakog pojedinog naručitelja (obveznika središnje nabave). Pri tome središnje tijelo za javnu nabavu navodi ukupnu procijenjenu vrijednost nabave koju čini zbroj procijenjenih vrijednosti nabave svih obveznika središnje nabave, dok svaki pojedini naručitelj u svoj plan nabave navodi iznos procijenjene vrijednosti nabave koji se odnosi na tog naručitelja. Dakle, svaki pojedini naručitelj u svom

Planu nabave navodi predmet nabave i svoju procijenjenu vrijednost nabave, ali uz napomenu da za taj predmet nabave postupak nabave provodi središnje tijelo za javnu nabavu.

Člankom 23. ZJN 2016 je propisano da ako je predmet nabave podijeljen na više grupa predmeta nabave, izračunavanje procijenjene vrijednosti nabave temelji se na ukupnoj procijenjenoj vrijednosti svih grupa predmeta nabave.

Na odvojenu nabavu pojedine grupe predmeta nabave primjenjuju se pravila koja vrijede za ukupnu procijenjenu vrijednost predmeta nabave. Iznimno od navedenog, ako je predmet nabave velike vrijednosti podijeljen na više grupa, na odvojenu nabavu pojedine grupe ili više grupa predmeta nabave, ako zbrojena procijenjena vrijednost tih grupa ne prelazi 20 % ukupne procijenjene vrijednosti svih grupa predmeta nabave, mogu se primijeniti pravila koja vrijede za:

1. nabavu male vrijednosti, ako je procijenjena vrijednost pojedine grupe ili grupa za robu ili usluge manja od 80.000,00 eura, odnosno za radove manja od 1 milijun eura ili
2. jednostavnu nabavu, ako je procijenjena vrijednost pojedine grupe ili grupa predmeta nabave manja od pragova za primjenu ZJN 2016.

Također, ako je predmet nabave male vrijednosti podijeljen na više grupa, na odvojenu nabavu pojedine grupe ili grupa predmeta nabave mogu se primijeniti pravila koja vrijede za jednostavnu nabavu:

1. ako je procijenjena vrijednost pojedine grupe ili grupa predmeta nabave manja od pragova za primjenu ZJN 2016, i
2. ako zbrojena procijenjena vrijednost tih grupa ne prelazi 20% ukupne procijenjene vrijednosti svih grupa predmeta nabave.

18. Određivanje planiranog početka postupka

Jedan od obveznih podataka u Planu nabave je planirani početak postupka. Ne traži se podatak o točnom datumu početka postupka nabave već o planiranom početku. To znači da naručitelji kod izrade Plana nabave, u Planu nabave navode kvartal u kojemu naručitelj planira ili ima namjeru pokrenuti postupak nabave. Ako i u odnosu na taj podatak dođe do izmjena, tada naručitelj može kroz izmjene Plana nabave korigirati i planirani početak postupka.

19. Usvajanje/donošenje Plana nabave

Naručiteljima - javnim i sektorskim, Zakonom o javnoj nabavi i Pravilnikom propisana je obveza donošenja Plana nabave za proračunsku ili poslovnu godinu, te je određeno da Plan nabave *donosi čelnik naručitelja*. ZJN 2016, a niti Pravilnik ne propisuje tko je konkretno kod pojedinog naručitelja čelnik koji donosi Plan nabave. Uobičajena situacija kod javnih i sektorskih naručitelja je da Plan nabave izrađuju stručne službe naručitelja. Izrađeni i pripremljeni Prijedlog plana nabave dostavlja se odgovornoj osobi: županu, gradonačelniku, načelniku, ravnatelju, predsjedniku uprave, direktoru ili drugoj odgovornoj osobi (čelniku tijela).

O *ovlasti odgovorne osobe (čelnika naručitelja)* određene Zakonom ili podzakonskim propisom, Statutom, društvenim ugovorom, izjavom o osnivanju ili drugim aktom, ovisi tko će

donositi Plan nabave. Aktom je propisana ovlast odgovorne osobe odnosno *visina ovlaštenja za sklapanje ugovora ili izdavanje narudžbenica za nabavu robe, usluga i radova*.

Sukladno članku 39. Zakona o proračunu, Sabor, kao predstavničko tijelo, donosi proračun na razini podskupine ekonomske klasifikacije do kraja tekuće godine za iduću proračunsku godinu i projekciju na razini skupine ekonomske klasifikacije za sljedeće dvije proračunske godine do konca tekuće godine i to u roku koji omogućava primjenu proračuna s 1. siječnja godine za koju se donosi proračun.

Izmjene i dopune proračuna provode se po postupku za donošenje proračuna i projekcija. Odgovornost za planiranje i izvršavanje proračuna je na izvršnom tijelu. Prema navedenom, proračun se donosi na razini podskupine ekonomske klasifikacije dok plan nabave, kao akt izvršenja proračuna, razrađuje pojedinačne stavke svake podskupine pa je zato Plan nabave akt izvršnog tijela o izvršenju proračuna koji se izrađuje sukladno odredbama ZJN 2016. Takvim aktom je najčešće propisano usvajanje financijskog plana ili proračuna, financijskih izvještaja za godinu ili određeni dio godine, ali ne i Plana nabave. Razlog tome je što u trenutku pisanja i usvajanja statuta vjerojatno nije postojala obveza izrade i donošenja Plana nabave za proračunsku ili poslovnu godinu.

Ako procijenjena vrijednost nabave u Planu nabave planiranih predmeta nabave s PDV-om, odnosno osigurana sredstva u Planu nabave, prelaze iznos ovlaštenja odgovorne osobe predviđen Statutom ili drugim aktom, potrebna je suglasnost mjerodavnog tijela, županijskog, gradskog ili općinskog vijeća, upravnog vijeća, školskog odbora, fakultetskog vijeća, nadzornog odbora ili drugog mjerodavnog tijela na predloženi Plan nabave. Primjer: ravnatelj škole ima ovlaštenje da samostalno bez suglasnosti školskog odbora, za 2026. godinu potpisuje ugovore do 65.000,00 eura s PDV-om, odnosno 52.000,00 eura bez PDV-a (za stavke koje su oporezive stopom od 25% PDV-a).

Ako su u Planu nabave sadržane stavke odnosno predmeti nabave čija procijenjena vrijednost nabave prelazi 52.000,00 eura, ravnatelju je potrebna suglasnost školskog odbora za sklapanje takvih ugovora. Samo usvajanje Plana nabave od strane mjerodavnog tijela ne predstavlja istovremeno i suglasnost na sklapanje ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnog sporazuma. Iz tog razloga se preporučuje da se *odlukom o davanju suglasnosti na predloženi Plan nabave odlukom ovlaštenoj osobi daje suglasnost i za sklapanje ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnog sporazuma ili izdavanje narudžbenica za nabavu roba, usluga ili radova koje su navedene u planu nabave*.

20. Izmjene Plana nabave

Planiranje nabave predstavlja plansku aktivnost, a Plan nabave planski je dokument kojim se završava faza planiranja. Međutim, s obzirom na to da se Plan nabave donosi za proračunsku ili poslovnu (financijsku) godinu, nije realno za očekivati da će realizacija i izvršenje Plana nabave u potpunosti pratiti planirane stavke, odnosno da neće biti odstupanja od donesenog Plana nabave. Tijekom proračunske ili poslovne

godine su česti neočekivani događaji koji izravno utječu na prethodno usvojeni Plan nabave kao npr. odobrenje dodatnih financijskih sredstava za sufinanciranje pojedinog projekta, smanjenje prihoda u proračunu ili financijskom planu, povećanje rashoda i drugo.

Uslijed ovakvih događanja potrebno je *izmijeniti plan nabave*. Ponekad je potrebno pristupiti nabavi novih roba, radova ili usluga koje Planom nabave ranije nisu planirane. Razlog tome može biti primjerice elementarna nepogoda ili druga slična prirodna katastrofa, globalna pandemija, potres ili nepredvidivi događaj koji se ranije nije mogao predvidjeti niti planirati. U takvim situacijama potrebno je izraditi *izmjenu ili dopunu Plana nabave*.

Spoznaja da će planirani početak postupka javne nabave umjesto u ožujku, započeti u lipnju, ne treba predmnijevati obveznu izmjenu Plana nabave samo u toj stavci. Međutim s obzirom na to da javni naručitelj Plan nabave mijenja i nadopunjava u EOJN RH direktno, on može bez odgode pristupiti izmjeni navedene stavke, te isto više ne predstavlja značajan problem niti komplikaciju. Izmjene i dopune Plana obuhvaćaju i brisanje pojedinih predmeta nabave iz razloga što npr. nije izdana važeća dozvola ili nije dana suglasnost nekog od nadležnih tijela. Neovisno o razlogu izmjena i dopuna Plana nabave, *sve izmjene i dopune plana nabave moraju biti pripremljene i donesene, te vidljivo naznačene u odnosu na osnovni plan nabave*.

S obzirom na to da se Plan nabave unosi i objavljuje u formatu i prema uputama koje je pripremio sustav EOJN RH, isti sustav obavezan je osigurati da sve izmjene i dopune Plana nabave budu jasno vidljive u odnosu na osnovni Plan nabave. Plan nabave usvaja se na nadzornom tijelu, upravnom vijeću, školskom odboru, fakultetskom vijeću, a kod jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ovisno o visini procijenjene vrijednosti na županijskom, gradskom ili općinskom vijeću. Na isti način treba usvojiti i izmijenjeni i dopunjeni Plan nabave, a tek nakon usvajanja ga objaviti na stranicama EOJN RH.

Za točnost objavljenih podataka odgovoran je javni naručitelj. Broj izmjena i dopuna Plana nabave u jednoj proračunskoj odnosno poslovnoj godini nije ograničen, tako da ih naručitelj može pripremiti, odobriti i objaviti više puta. S obzirom da naručitelj može započeti postupak javne nabave i kada nema osigurana sredstva za nabavu i kada nema planirani predmet nabave u Planu nabave, naručitelj može započeti postupak javne nabave i prije nego što formalno obavi izmjenu Plana nabave. Preporučuje se naručitelju da zbog primjene drugih propisa ne donosi odluku o odabiru prije nego što pripremi, usvoji i objavi Plan nabave ili izmjene Plana nabave i prije nego što osigura sredstva za realizaciju ugovora.

21. Zaključno

Naručitelji (javni i sektorski) su obvezni plan nabave za 2026. godinu donijeti prema odredbama važećeg Zakona o javnoj nabavi. Javni naručitelji imaju obvezu plan nabave za 2026. godinu objaviti u EOJN RH, dok se ista obveza ne odnosi na sektorske naručitelje.

Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave

Dionici u sustavu javne nabave, osim poznavanja zakonodavnog okvira, moraju biti upoznati i s praksom Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave kao tijela nadležnog za rješavanje o žalbama u vezi s postupcima sklapanja ugovora o javnoj nabavi, okvirnih sporazuma i projektnih natječaja, na koje se primjenjuje Zakon o javnoj nabavi (ZJN 2016). Upravo kroz praksu Državne komisije često se dolazi do odgovora na pitanja kako postupiti u pojedinoj situaciji, pa se u ovoj rubrici obrađuju aktualne odluke Državne komisije te se daje prikaz najvažnijih stavova.

Sadržaj troškovnika kao sastavnog dijela ponude¹

Okolnost što u uvodnom dijelu troškovnika nije naveden podatak o ponuditelju nije od utjecaja

... u žalbi na Odluku o odabiru žalitelj navodi da odabrani ponuditelj nije ispunio troškovnik sukladno uputi iz dokumentacije o nabavi, jer u troškovniku odabranog ponuditelja nisu ispunjena sva tražena polja, odnosno **nedostaju podaci o ponuditelju**, pa smatra da je naručitelj navedenu ponudu trebao odbiti.

Naručitelj ističe da su sve stavke troškovnika iz ponude odabranog ponuditelja, potrebne za donošenje odluke o odabiru, popunjene i računski ispravne, te da je iz ponude nesporno tko je ponuditelj koji je predao troškovnik, odnosno navodi da je identitet ponuditelja jasno utvrdio iz ponude.

Uvidom u dokumentaciju o nabavi, opći podaci o postupku nabave, utvrđeno je da se u toč. 3.1. kao opis predmeta nabave navodi da naručitelj provodi postupak nabave promotivnog materijala, u skladu s uvjetima propisanim u troškovniku, tehničkim specifikacijama i cjelokupnoj dokumentaciji, u kojima su naznačeni naziv, količina i ostali uvjeti potrebni za sastavljanje ponude. U dokumentaciji o nabavi, u toč. 2. navodi se da elektronička ponuda između ostalog mora sadržavati najmanje troškovnik te da troškovnik naručitelj prilaže dokumentaciji za predmet/grupu, a ponuditelj mora popuniti troškovnik i učitati ga prilikom pripreme ponude na EOJN. Nadalje, u toč. 3.2., način određivanja cijene ponude, navodi se da se troškovnik stavlja na raspolaganje u EOJN RH kao zasebni dokument u excel formatu, sukladno članku 5. Pravilnika, za svaku grupu predmeta nabave, pri čemu je određeno da su ponuditelji dužni elektroničku verziju (excel tablicu) troškovnika dostaviti zajedno s ponudom, pri čemu ponuditelj mora ispuniti sve tražene stavke iz troškovnika. Ako naručitelj utvrdi

da je ponuditelj izmijenio sadržaj troškovnika ili dostavio nepotpuni troškovnik, smatrat će se da je takva ponuda nepravilna.

Uvidom u obrazac troškovnika u ponudi odabranog ponuditelja, utvrđeno je da u uvodnom dijelu nije ispunjena stavka: podaci o ponuditelju (naziv, sjedište, OIB). Među strankama nije sporno da u troškovniku nije ispunjen podatak o ponuditelju, već je sporno utječe li to na valjanost troškovnika.

Državna komisija je ocijenila da navedeni podatak nije od utjecaja na prihvatljivost troškovnika, odnosno ponude odabranog ponuditelja. Naime, dokumentacijom o nabavi naručitelj je odredio da je predmet nabave određen u troškovniku - tehničkim specifikacijama. Nadalje je utvrđeno da je naručitelj predmet nabave odredio kroz stavke troškovnika navođenjem **naziva i opisa traženih proizvoda** te je odabrani ponuditelj ispunio sve stavke troškovnika koje se odnose na opis i nuđenje predmeta nabave, dok dio koji nije ispunjen je podatak o ponuditelju. Kako je troškovnik sastavni dio ponude odabranog ponuditelja, okolnost što u uvodnom dijelu troškovnika nije naveden podatak o ponuditelju nije od utjecaja na prihvatljivost troškovnika, jer je nedvojbeno u sklopu koje ponude, odnosno od kojeg ponuditelja, je isti predan. Žalbeni navod je neosnovan.

Pravo uvida u dokumentaciju postupka javne nabave²

Naručitelj nije dokazao da je žalitelju omogućio uvid u dokumentaciju dotičnog postupka sukladno članku 310. stavku 1. ZJN 2016

... u žalbi na Odluku o odabiru žalitelj navodi da je 29. rujna 2025., putem EOJN RH zatražio uvid u svu dokumentaciju korištenu u postupku, ali naručitelj tom zahtjevu nije udovoljio niti je na njega odgovorio čime je

¹ Praksa Državne komisije, Klasa: UP/II-034-02/25-01/532, od 29. listopada 2025.

² Praksa Državne komisije, Klasa: UP/II-034-02/25-01/570, od 14. studenoga 2025.

žalitelju onemogućeno korištenje prava na pristup dokumentaciji i učinkovitu pravnu zaštitu, te je time povrijeđeno načelo transparentnosti i pravo na žalbu.

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi da je žalitelj već prethodno zatražio uvid u dokumentaciju te da se u odnosu na tadašnji sadržaj dokumentacije jedina naknadna promjena odnosi na to što je naručitelj, u skladu sa ZJN 2016, zatražio produženje roka valjanosti ponude te da je druga dokumentacija i podaci relevantni za ocjenu ponuda ostali nepromijenjeni. Navodi da je u konkretnom slučaju naručitelj žalitelju omogućio uvid u dokumentaciju sukladno zakonskim odredbama.

Uvidom u EOJN RH utvrđeno je da je Odluka o odabiru objavljena 23. rujna 2025. a da je žalitelj 29. rujna 2025. uputio naručitelju zahtjev za uvid u dokumentaciju koji glasi: „Molimo pristup svim dokazima i dokumentima korištenim u ovom postupku. Molimo sve eventualne dopune i pojašnjenja prilikom II. pregleda i ocjene ponuda, ako postoje. Naručitelj navodi da ih nije bilo“. Zaključno, naručitelj putem EOJN RH žalitelju nije odobrio uvid. Članak 310. ZJN 2016 propisuje obvezu javnog naručitelja da tijekom roka za žalbu, na zahtjev natjecatelja ili ponuditelja, omogućiti uvid u cjelokupnu dokumentaciju.

Iz odredbi ZJN 2016 proizlazi da ponuditelj ima pravo izvršiti uvid u dokumentaciju postupka, o čemu šalje zahtjev naručitelju putem EOJN RH, dok je s druge strane naručitelj, u slučaju da je takav zahtjev primio putem EOJN RH i da je isti upućen nakon dostave odluke o odabiru do isteka roka za žalbu obavezan omogućiti uvid. Dakle, za zakonitost postupka je nužno da ponuditelj u roku iz članka 310. ZJN 2016 dobije uvid u dokumentaciju postupka nakon donesene odluke o odabiru, pri čemu nije relevantno radi li se o prvoj odluci o odabiru ili odluci o odabiru u ponovnom postupku. Stoga okolnost da je naručitelj u predmetnom postupku nakon donošenja prve odluke o odabiru omogućio žalitelju uvid u dokumentaciju postupka, ne oslobađa obveze naručitelja da isto učini i nakon donošenja odluke u ponovnom postupku. Također, naručitelja ne opravdavaju ni okolnosti koje navodi u odgovoru na žalbu, da je u odnosu na tadašnji sadržaj dokumentacije jedina naknadna promjena to što je zatražio produženje roka valjanosti ponuda.

Državna komisija je ocijenila da naručitelj nije dokazao da je žalitelju omogućio uvid u dokumentaciju dotičnog postupka sukladno članku 310. ZJN 2016, čija je svrha da se ponuditeljima omogući pravo uvida u cjelokupnu dokumentaciju postupka kako bi imali na raspolaganju sve informacije potrebne za ostvarivanje prava na učinkovitu pravnu zaštitu i ostvarivanje načela transparentnosti postupka javne nabave. Žalbeni navod je osnovan.

Izjavljivanje žalbe putem elektroničke pošte³

Žalitelj je izjavio žalbu putem elektroničke pošte dostavom na e-mail adresu: dkom@dkom.hr, a ne putem sustava e-Žalba, čime nije postupio sukladno ZJN 2016

Naručitelj Grad X, objavio je 10. listopada 2025. u EOJN RH poziv na nadmetanje i dokumentaciju o nabavi, u otvorenom postupku s namjerom sklapanja okvirnog sporazuma, broj objave: 2025/S F02-0011641, za predmet: Hitne intervencije na vodovodnim i kanalizacijskim instalacijama.

Naručitelj je 10. studenoga 2025. otvorio ponude i o tome sastavio zapisnik. Dana 21. studenoga 2025. žalbu je putem elektroničke pošte (dostavom na e-mail adresu: dkom@dkom.hr.) izjavio B. d.o.o. Žalitelj navodi da je jamstvo dostavljeno na pogrešnu adresu, te da u ponudi postoji dokaz da posjeduje valjano jamstvo za ozbiljnost ponude.

Prije upuštanja u odluku o glavnoj stvari, potrebno je utvrditi postojanje postupovnih pretpostavki za izjavljivanje žalbe na strani žalitelja, koje se odnose na nadležnost Državne komisije, dopuštenost, urednost i pravodobnost žalbe, postojanje pravnog interesa žalitelja te je li žalbu izjavila za to ovlaštena osoba.

Članak 405. stavak 2. ZJN 2016 propisuje da se žalba dostavlja elektroničkim sredstvima komunikacije putem međusobno povezanih informacijskih sustava Državne komisije i EOJN RH (sustav e-Žalba). Stavak 3. tog članka propisuje da će se žalba koja nije dostavljena sukladno stavku 2. istoga članka odbaciti. Stavak 4. propisuje da sustav e-Žalba bez odgode šalje **obavijest o zaprimljenoj žalbi** strankama žalbenog postupka u njihov siguran elektronički pretinac na poslužitelju EOJN RH te na njihovu **adresu elektroničke pošte**. Članak 3. Pravilnika o elektroničkoj žalbi u javnoj nabavi propisuje da se žalba dostavlja elektroničkim sredstvima komunikacije putem međusobno povezanih informacijskih sustava Državne komisije i EOJN RH (dalje: sustav e-Žalba). Budući da je u konkretnom slučaju žalitelj izjavio žalbu putem elektroničke pošte odnosno dostavom na e-mail adresu, a ne putem EOJN RH čime nije postupio sukladno članku 405. stavku 2. ZJN 2016 i članku 3. Pravilnika o elektroničkoj žalbi u javnoj nabavi, ista se odbacuje.

³ Praksa Državne komisije, Klasa: UP/II-034-02/25-01/678, od 24. studenoga 2025.

Financijski izvještaji neprofitnih organizacija za 2025. godinu

Ana Maljevac*

Oblik i sadržaj financijskih izvještaja i izjave o neaktivnosti, razdoblja za koja se financijski izvještaji sastavljaju te obveza i rokovi njihovog podnošenja uređeni su Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine, broj 121/14 i 114/22; u daljnjem tekstu Zakon) te Pravilnikom o financijskom izvještavanju i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine, broj 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21).

1. Registar neprofitnih organizacija

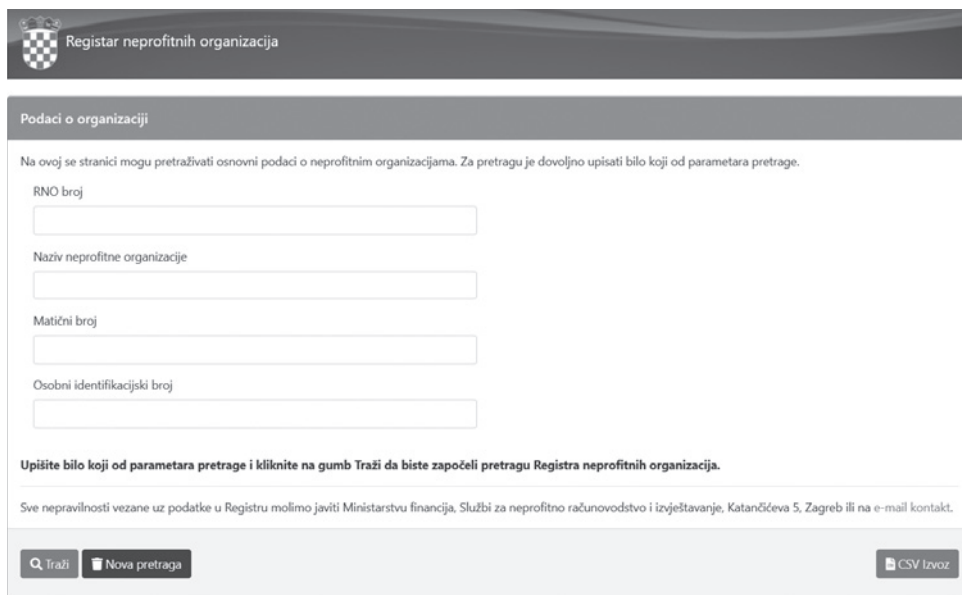
Sve neprofitne organizacije koje djeluju u Republici Hrvatskoj moraju biti upisane u Registar neprofitnih organizacija, koji vodi Ministarstvo financija. Registar neprofitnih organizacija je središnji izvor podataka o neprofitnoj organizaciji potrebnih za utvrđivanje i praćenje obveze sastavljanja i podnošenja financijskih izvještaja, utvrđivanja financijskog položaja i poslovanja te namjenskog korištenja sredstva proračuna. Vodi se u elektroničkom obliku i dostupan je na internetskim stranicama Ministarstva financija (<https://banovac.mfin.hr/rnoprt/>). U Registar neprofitnih organizacija obvezno se upisuju domaće i strane udruge, savezi udruga, zaklade, ustanove, umjetničke organizacije, komore, sindikati, udruge poslodavaca te sve druge pravne osobe kojima temeljni cilj osnivanja i djelovanja nije stjecanje dobiti, za koje iz posebnih propisa proizlazi da su neprofitnog karaktera. Navedene neprofitne organizacije upisuju se u Registar neprofitnih organizacija u roku od 60 dana od upisa u matični registar.

Političke stranke upisuju se u Registar i vode poslovne knjige u skladu sa Zakonom, ali se na njih ne primjenjuju odredbe Zakona koje se odnose na sastavljanje i predaju financijskih izvještaja. Vjerske zajednice nemaju obvezu upisa u Registar ni obvezu sastavljanja i predaje financijskih izvještaja, no imaju obvezu dostave izvještaja o potrošnji proračunskih sredstava.

Za upis u Registar potrebno je dostaviti Obrazac RNO koji se nalazi na internetskoj stranici Ministarstva financija

(<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/neprofitne-organizacije/registar-neprofitnih-organizacija/118>). Obrazac se može dostaviti na e-mail adresu neprofitno.racunovodstvo@mfin.hr ili poštom na adresu Ministarstvo financija, Služba za neprofitno računovodstvo i izvještavanje, Katančićeva 5, 10000 Zagreb.

Također, kada dođe do promjena u odnosu na podatke koji se nalaze u Registru potrebno je dostaviti obrazac za upis promjena u Registar, Obrazac RNO-P.

U Registar se u dijelu *Podaci za bazu financijskih izvještaja* obvezno označuje koje knjigovodstvo vodi neprofitna organizacija:

- obveza vođenja dvojnog knjigovodstva,
- obveza vođenja jednostavnog knjigovodstva ili
- neprofitna organizacija koja udovoljava uvjetima za vođenje jednostavnog knjigovodstva, a odluči se za dvojno knjigovodstvo.

* Ana Maljevac, dipl.oec., Ministarstvo financija RH, Služba za neprofitno računovodstvo i izvještavanje, voditeljica Službe

PODACI ZA BAZU FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

27. Obveza vođenja dvojnog knjigovodstva

28. Obveza vođenja jednostavnog knjigovodstva

29. Nefitna organizacija koja udovoljava uvjetima za vođenje jednostavnog knjigovodstva, a odluči se za dvojno knjigovodstvo

Nefitne organizacije obvezne su tijekom prve tri godine od osnivanja voditi dvojno knjigovodstvo. Uvjet za prelazak na sustav jednostavnog knjigovodstva jest da u prethodne tri godine nefitna organizacija nije ostvarila prihode veće od 30.526,25 eura te da vrijednost njezine imovine također nije prelazila iznos od 30.526,25 eura. Ako su navedeni uvjeti ispunjeni, nefitna organizacija može donijeti Odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela. Odluku donosi zakonski zastupnik nefitne organizacije, nakon čega se Ministarstvu financija podnosi zahtjev za promjenu knjigovodstvenog sustava na Obrascu RNO-P. Zahtjev za promjenu knjigovodstva podnosi se Ministarstvu financija u razdoblju predaje godišnjih financijskih izvještaja, odnosno tijekom siječnja i veljače.

2. Rok i načini predaje financijskih izvještaja

Godišnji financijski izvještaji nefitnih organizacija predaju se u roku od 60 dana od isteka poslovne godine. **To znači da se financijski izvještaji za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. godine predaju najkasnije do 2. ožujka 2026. godine.**

Financijski izvještaji predaju se u Financijsku agenciju (Finu) koju je Ministarstvo financija ovlastilo za zaprimanje i obradu financijskih izvještaja nefitnih organizacija.

Fina nakon navedenog roka, odnosno. nakon 2. ožujka 2026. godine, neće zaprimati financijske izvještaje nefitnih organizacija.

Godišnji financijski izvještaji čuvaju se trajno u arhivi nefitne organizacije. Nefitne organizacije koja nisu predale financijske izvještaje ranijih godina, a imale su obvezu, iste ne mogu naknadno predati niti Fini niti Ministarstvu financija. Takva nefitne organizacije **obvezne su popuniti** podatke u stupcu „Ostvareno prethodne poslovne godine“, bez obzira na činjenicu da prethodne godine nisu predale financijski izvještaj.

Financijske izvještaje moguće je predati Fini:

- putem web aplikacije RGFI** (<https://rgfi.fina.hr/IzvještajiRGFI.web/main/home.jsp>)
 - za ulaz u aplikaciju potreban je Finin kriptouređaj (USB stick)
- osobno** u bilo kojoj Fininoj poslovnicu:
 - financijski izvještaj predaje se u formatu Excel datoteke na CD-u ili USB-u; uz izvještaje predane na CD-u ili USB-u prilaže se ispis referentne stranice koja treba biti potpisana od zakonskog zastupnika
 - financijski izvještaj moguće je predati i na tiskanom obrascu Narodnih novina koji je potrebno kupiti u

knjižari ili papirnici (ne ispis Excel datoteke), no zbog mogućih pogrešaka kod ručnog unosa podataka iz papirnatih obrazaca u bazu Fine, preporuka je predavati financijske izvještaje u elektroničkom obliku.

Ministarstvo financija priznaje samo elektronički generiranu potvrdu Fine o preuzetom izvještaju s ID brojem izvještaja i navedenim datumom zaprimanja izvještaja kao dokaz da je nefitna organizacija predala financijski izvještaj Fini.

3. Godišnji financijski izvještaji nefitnih organizacija

Nefitne organizacije za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. godine obvezne su sastaviti i predati godišnji financijski izvještaj ili izjavu o neaktivnosti. Ovisno o načinu vođenja knjigovodstva (dvojno ili jednostavno knjigovodstvo) razlikuju se financijski izvještaji koje sastavljaju i predaju nefitne organizacije. Nefitne organizacije za 2025. godinu predaju financijske izvještaje prema knjigovodstvu koje im je naznačeno u Registru nefitnih organizacija.

Nefitne organizacije koje vode **obvezno dvojno knjigovodstvo i nefitne organizacije koje udovoljavaju uvjetima za vođenje jednostavnog knjigovodstva, a odluču se za dvojno knjigovodstvo** sastavljaju:

- Bilancu na obrascu BIL-NPF
- Izvještaj o prihodima i rashodima na obrascu PR-RAS i
- Bilješke.

Nefitne organizacije koje vode **jednostavno knjigovodstvo** sastavljaju:

- Godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima na obrascu G-PR-IZ-NPF i
- Bilješke.

Obrasce financijskih izvještaja, u obliku Excel datoteke, moguće je preuzeti s internetske stranice Ministarstva financija (<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/neprofitne-organizacije/financijsko-izvjestavanje/116>) ili internetske stranice Fine (<https://www.fina.hr/javne-usluge-za-poslovne-subjekte/registri/registar-godisnjih-financijskih-izvjestaja/predaja-gfi-ja-neprofitnih-organizacija>).

Bilanca je izvještaj o stanju i strukturi, te promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza i vlastitih izvora. Obrazac BIL-NPF sadrži podatke sa stanjem na dan 1. siječnja godine za koju se sastavlja financijski izvještaj, odnosno na dan početka poslovanja u toku godine te stanje na dan 31. prosinca godine za koju se sastavlja financijski izvještaj odnosno na dan prestanka poslovanja. Bilanca

se sastoji od tri dijela. Prvi dio odnosi se na imovinu neprofitne organizacije (razred 0 – Nefinancijska imovina i razred 1- Financijska imovina). U drugom dijelu su podaci o obvezama (razred 2 računskog plana) i vlastitim izvorima (razred 5). Na kraju obrasca nalazi se dio Izvanbilančni zapisi. Važno je napomenuti da izvanbilančni zapisi u aktivi moraju biti jednaki izvanbilančnim zapisima u pasivi. Izvanbilančni zapisi sadrže stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, primjerice tuđa materijalna imovina, prava ili vrijednosni papiri.

Na dan 31.12. poslovne godine u Bilanci ukupna vrijednost imovine mora biti jednako zbroju obveza i vlastitih izvora, odnosno aktiva i pasiva moraju biti u ravnoteži. Ta ravnoteža osigurava točnost, vjerodostojnost i zatvorenost knjigovodstvenog sustava, što je temelj pravilnog financijskog izvještavanja svake neprofitne organizacije.

Izveštaj o prihodima i rashodima predstavlja sustavni pregled prihoda i rashoda u jednom izvještajnom razdoblju te se sastavlja na temelju podataka iz glavne knjige neprofitne organizacije. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih događaja nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Unos podataka u glavnu knjigu provodi se po unaprijed pripremljenom računskom planu. Računski plan neprofitnih organizacija propisan je Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu. Osim glavne knjige neprofitne organizacije koje vode dvojno knjigovodstvo moraju voditi dnevnik i pomoćne knjige. Dnevnik je poslovna knjiga u koju se unose knjigovodstvene promjene slijedom vremenskog nastanka, dok pomoćne knjige omogućuju detaljnije praćenje imovine, obveza i poslovanja.

Pomoćne knjige, koje vode neprofitne organizacije su sljedeće:

1. knjiga dugotrajne nefinancijske imovine
2. knjiga kratkotrajne nefinancijske imovine (zaliha materijala, proizvoda i robe)
3. knjiga financijske imovine i obveza
4. knjiga (dnevnik) blagajni i
5. evidencija putnih naloga i korištenja službenih vozila.

Osim pomoćnih knjiga neprofitna organizacija vodi i posebne pomoćne evidencije:

1. evidenciju danih i primljenih jamstava i garancija
2. knjigu ulaznih računa
3. knjigu izlaznih računa te
4. ostale pomoćne evidencije prema posebnim propisima i svojim potrebama.

Navedene pomoćne knjige i posebne pomoćne evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci.

Godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima sastavljaju i predaju neprofitne organizacije koje su u 2025. godini vodile jednostavno knjigovodstvo. Sastavlja se na temelju poslovnih knjiga koje je neprofitna organizacija obvezna

voditi u sustavu jednostavnog knjigovodstva. Temeljna poslovna knjiga u kojoj se evidentiraju primici i izdaci je Knjiga primitaka i izdataka. Primicima i izdacima smatraju se priljevi i odljevi novca i novčanih ekvivalenata. Primici i izdaci priznaju se uz primjenu novčanog računovodstvenog načela (načelo blagajne), što znači da se primici i izdaci kronološki iskazuju u poslovnim knjigama temeljem primljenih uplata i obavljenih isplata, uključujući i obračunska plaćanja.

Knjiga primitaka i izdataka služi i za utvrđivanje financijskog rezultata poslovne godine. Financijski rezultat utvrđuje se kao razlika ukupnih primitaka i ukupnih izdataka tijekom poslovne godine. Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu propisan je minimalan sadržaj Knjige primitak i izdataka, no svaka neprofitna organizacija može knjigu prilagoditi svojim potrebama. Primjerice, može dodati analitičke oznake koje omogućuju razvrstavanje primitaka i izdataka po stavkama iz obrasca G-PR-IZ-NPF ili uspostaviti posebnu analitičku evidenciju s nazivima primitaka i izdataka prema izvještajnim kategorijama. Na taj način bi se pojedini primitak ili izdatak kod evidentiranja u Knjigu primitaka i izdataka odmah evidentirao i u tu pomoćnu analitičku evidenciju, čime bi se olakšalo sastavljanje financijskog izvještaja.

Uz Knjigu primitaka i izdataka, u sustavu jednostavnog knjigovodstva vode se i Knjiga ulaznih računa, Knjiga izlaznih računa, Knjiga blagajne te Popis dugotrajne nefinancijske imovine.

Obrazac: G-PR-IZ-NPF osim podataka o primicima, izdacima i rezultatu poslovanja sadrži i podatke o stanju novčanih sredstva na računu i blagajni, stanje oročenih sredstava, obveze po neplaćenim računima, potraživanja za nenaplaćene račune, primitke ostvarene iz sredstava Europske unije, prosječan broj zaposlenih, broj volontera i broj sati volontiranja.

Navedeni financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije. Za objektivnost i realnost financijskih izvještaja odgovoran je zakonski zastupnik. Naglašavamo kako je zakonski zastupnik odgovoran i za pravovremenu predaju financijskih izvještaja.

Bilješke, koje se sastavljaju uz financijske izvještaje, ne predaju se u Finu, već ih neprofitna organizacija čuva u svojoj arhivi. Bilješke kao i godišnji financijski izvještaji čuvaju se trajno u arhivi. Za izradu Bilješki nisu propisani posebni obrasci već ih neprofitna organizacija izrađuje sukladno svojim aktima i potrebama.

4. Popunjavanje obrazaca u elektroničkom obliku

Kod popunjavanja obrasca u formatu Excel datoteke prvo se popunjava Referentna stranica, a zatim obrasci BIL-NPF i PR-RAS-NPF, odnosno G-PR-IZ-NPF. U zaglavlje i podnožje Referentne stranice upisuju se svi traženi osnovni podaci o neprofitnoj organizaciji. Obrazac koji ne sadrži na-

vedene podatke neće biti zaprimljen u Fini. Naglašavamo kako je bitno kod popunjavanja podataka izvršiti kontrolu točnosti podataka kako ne bi došlo do pogreške kod učitavanja podataka u bazu financijskih izvještaja.

U zaglavlju Referentne stranice potrebno je označiti koje knjigovodstvo vodi neprofitna organizacija odgovorom

5. Izjava o neaktivnosti

Izjavu o neaktivnosti za 2025. godinu sastavljaju neprofitne organizacije koje tijekom 2025. godine nisu imale poslovnih događaja, niti u poslovnim knjigama imaju iskazane podatke o imovini i obvezama. Napominjemo kako neprofitne organizacije koje su tijekom godine imale novaca na računu ili blagajni,

Linkovi	Upute	RefStr	PR-RAS-NPF	BIL	G-PR-IZ-NPF	Kontrole	Šifre
 Referentna stranica							
FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI NEPROFITNIH ORGANIZACIJA							
za razdoblje od 1.1.2025 do 31.12.2025							
Naziv obveznika: _____							
Poštanski broj: _____		Mjesto: _____		RNO broj: _____		Matični broj: _____	
Adresa sjedišta: _____				OIB: _____			
Račun (IBAN): _____				Oznaka razdoblja: 2025-12			
Šifra djelatnosti: _____				Šifra županije: _____			
Šifra grada/općine: _____				Obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva (DA/NE): DA			
Broj pogrešaka: 2				Kontrolni broj: 0			
Neki financijski pokazatelji iz obrasca: Iznosi u eurima i centima							
BIL-NPF				AOP	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca	
IMOVINA (AOP 002+074)				001	0,00	0,00	
OBVEZE I VLASTITI IZVORI (AOP 146+195)				145	0,00	0,00	
PR-RAS-NPF				AOP	Ostvareno u istom razdoblju prethodne godine	Ostvareno u izvještajnom razdoblju	
PRIHODI (AOP 002+005+008+011+024+040+049)				001	0,00	0,00	

na polje „Obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva“ te je potrebno označiti razdoblje za koje se izvještaj sastavlja odabirom razdoblja 2025-12 u polju „Oznaka razdoblja“. Tablica na Referentnoj stranici u kojoj su neki financijski pokazatelji iz obrasca puni se automatski podacima unesenim u obrazac financijskog izvještaja.

Zaglavlje i podnožje propisanog financijskog izvještaja popunjava se automatski unosom podataka na Referentnu stranicu. U financijski izvještaj unose se podaci u eurima i centima i to samo u polja koja nisu obojena. Budući da je financijski izvještaj predviđen za automatsku računalnu obradu, sumarni se AOP-i, u obrascima označeni sivom bojom, izračunavaju automatski prema zadanim formulama.

Nakon unosa podataka u obrasce financijskih izvještaja, na Referentnoj stranici prikazuje se informacija o broju pogrešaka u obrascima. Na radnom listu Kontrole naznačeno je koje kontrole nisu zadovoljene. Kontrole mogu sadržavati pogrešku ili upozorenje. Pogreška je podatak koji se mora ispraviti/upisati dok su upozorenja neobvezujuća za ispravak, jer su u pitanju kontrole koje imaju neke iznimke (npr. broj zaposlenih u neprofitnoj organizaciji je stvarno rijetko veći od 500, ali nije nemoguće).

Kako bi financijski izvještaji bili točni i pouzdani, važno je da neprofitne organizacije provjere podatke koje u njih upisuju jer nakon predaje financijskih izvještaja u propisanom roku, predani financijski izvještaji objavljeni u Registru neprofitnih organizacija ne mogu se ispravljati tijekom godine. Svi eventualni ispravci provode se u sljedećem izvještajnom razdoblju, što je potrebno navesti u Bilješkama.

ne mogu predati izjavu o neaktivnosti, već trebaju sastaviti i predati financijski izvještaj. Također, za vođenje računa otvorenih u bankama neprofitne organizacije primaju račune koje je, bez obzira jesu li plaćeni, potrebno provesti u poslovnim knjigama i u financijskim izvještajima iskazati rashod.

Izjava o neaktivnosti sastavlja se na propisanom **Obrascu: IZJAVA-NPF**, obrazac je moguće preuzeti s internetske stranice Ministarstva financija (<https://mfina.gov.hr/istaknute-teme/neprofitne-organizacije/financijsko-izvjestavanje/116>). Predaje se, kao i financijski izvještaji, u roku od 60 dana od isteka poslovne godine za koju se izjava o neaktivnosti daje, dakle za **2025. godinu izjava se predaje najkasnije do 2. ožujka 2026.** Izjava se ne predaje u Finu, nego se dostavlja na adresu Ministarstva financija. Kao i financijske izvještaje, izjavu je moguće predati samo za 2025. godinu, ne i za ranije godine.

6. Neprofitne organizacije koje obavljaju gospodarsku djelatnost

Gospodarskom djelatnošću smatra se razmjena dobara i usluga na tržištu s ciljem ostvarivanja prihoda, dohotka, dobiti ili drugih gospodarski procjenjivih koristi. U slučaju neprofitnih organizacija, gospodarskom djelatnošću smatra se svaka djelatnost koju inače obavljaju gospodarski subjekti osnovani radi stjecanja dobiti, a koji su obveznici poreza na dobit ili poreza na dohodak. To uključuje, primjerice, ugostiteljstvo, trgovinu, zakup ili najam, izdavaštvo te druge djelatnosti koje same po sebi nisu svrha osnivanja neprofitne pravne osobe.

Neprofitne organizacije mogu, uz djelatnosti kojima ostvaruju ciljeve utvrđene statutom, obavljati i gospodarsku djelatnost, ali ne smiju je obavljati radi stjecanja dobiti za svoje članove ili treće osobe. Eventualni višak prihoda nad rashodima ostvaren obavljanjem gospodarske djelatnosti mora se, sukladno statutu udruge, koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih statutom. Neprofitne organizacije dužne su u roku od osam dana od dana početka obavljanja gospodarske djelatnosti upisati se u registar poreznih obveznika koji vodi Porezna uprava, radi utvrđivanja obveze plaćanja poreza na dobit po osnovi obavljanja te djelatnosti. U slučaju da se ne upišu u navedeni registar, Porezna uprava će, po službenoj dužnosti ili na prijedlog drugih poreznih obveznika ili zainteresiranih osoba, rješenjem utvrditi obvezu plaćanja poreza na dobit za obavljanje te djelatnosti.

Sve poslovne promjene, uključujući poslovne događaje povezane s obavljanjem gospodarske djelatnosti, evidentiraju se u okviru propisanih poslovnih knjiga neprofitnog računovodstva, u jedinstvenoj glavnoj knjizi. Računski plan za neprofitno računovodstvo propisan je na razini odjeljaka, čime se omogućuje analitička razrada računa za evidentiranje poslovnih događaja vezanih uz:

1. djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi neprofitne organizacije utvrđeni statutom ili drugim općim aktima te
2. gospodarske djelatnosti neprofitne organizacije.

Neprofitne organizacije koje, uz djelatnosti kojima ostvaruju svoje ciljeve, obavljaju i gospodarsku djelatnost, dužne su osigurati pravilno i transparentno evidentiranje poslovnih događaja koji se odnose na obje vrste djelatnosti. U tom je kontekstu nužno utvrditi odgovarajući način raspodjele prihoda i rashoda. Za rashode koji se odnose na istodobno obavljanje obje djelatnosti potrebno je definirati primjeren ključ raspodjele zajedničkih troškova.

Neprofitne organizacije koje obavljaju oporezivu gospodarsku djelatnost, na kraju poslovne godine, uz financijske izvještaje propisane Pravilnikom o financijskom izvještavanju i Registru neprofitnih organizacija, koje predaje Fini, sukladno Zakonu o porezu na dobit (Narodne novine, broj 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 114/22, 114/23 i 151/25) i Pravilniku o porezu na dobit (Narodne novine, broj 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19, 1/20, 59/20, 1/21, 156/22, 156/23 i 16/25) dostavljaju Poreznoj upravi obračun poreza na dobit. Uz Obrazac PD (Prijava poreza na dobit) potrebno je priložiti bruto bilancu s vidljivom analitičkom razradom osnovnih računa te temeljem navedene bilance sastavljen Račun dobiti i gubitka.

Neprofitne organizacije koje su obveznice poreza na dobit za svoju cjelokupnu djelatnost, sukladno propisima kojima se uređuju porezi, dužne su primjenjivati odredbe Zakona o računovodstvu (Narodne novine, broj 85/24), osim odredbi kojima se uređuje konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja (članak 19.), zakonska revizija godišnjih financijskih iz-

vještaja (članak 20.), godišnji izvještaj (članak 21.), izvještavanje o održivosti (poglavlje VIII.), javna objava (članak 47.). Navedene neprofitne organizacije dužne su za statističke i druge potrebe Fini do 30. travnja tekuće godine dostaviti bilancu, račun dobiti i gubitka i dodatne podatke za prethodnu kalendarsku godinu (stavak 1. članak 50. Zakona o računovodstvu). Navedeno znači da neprofitne organizacije upisane u Registar neprofitnih organizacija koja ostvaruje prihode isključivo iz gospodarske djelatnosti, osim računovodstva po propisima za neprofitne organizacije, obvezne su voditi i računovodstvo za poduzetnike te osim financijskih izvještaja za neprofitne organizacije, sastaviti i predati i navedene financijske izvještaje za poduzetnike.

7. Revizijski uvid i revizija financijskih izvještaja

Obveza revizijskog uvida odnosno zakonske revizije financijskih izvještaja neprofitnih organizacija za 2025. godinu utvrđuje se prema ukupno ostvarenim prihodima u 2024. godini. Neprofitne organizacije koje su u 2024. godini ostvarile ukupan prihod u rasponu od 398.168,43 eura do 1.327.228,08 eura podliježu revizijskom uvidu financijskih izvještaja za 2025. godinu, koji se provodi sukladno važećim revizijskim propisima. Ako je u istom razdoblju ostvaren ukupan prihod iznad 1.327.228,08 eura, financijski izvještaji za 2025. godinu podliježu zakonskoj reviziji.

Neprofitne organizacije na koje se primjenjuje obveza revizijskog uvida ili zakonske revizije dužne su najkasnije do 30. lipnja 2026. godine na svojim mrežnim stranicama objaviti revizorsko izvješće o obavljenoj zakonskoj reviziji, odnosno izvješće o obavljenom revizijskom uvidu u godišnje financijske izvještaje za 2025. godinu.

Izmjenama i dopunama Zakona o reviziji (Narodne novine, br. 127/17, 27/24, 85/24 i 145/24) uvedena je obveza ranijeg imenovanja revizora, odnosno obveznici zakonske revizije dužni su imenovati revizorsko društvo i sklopiti ugovor o reviziji najkasnije tri mjeseca prije završetka poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini čiji su godišnji financijski izvještaji predmet zakonske revizije

Navedena izmjena u praksi znači da se revizorsko društvo imenuje u tekućoj poslovnoj godini za sljedeću poslovnu godinu, odnosno godinu dana ranije u odnosu na ranije propise. Tako, primjerice, ako poslovna godina započinje 1. siječnja 2026., obveznik je dužan imenovati revizorsko društvo najkasnije do 30. rujna 2025. godine.

Prema starom modelu:

Ako poslovna godina započinje 1. siječnja 2025., obveznik mora imenovati revizorsko društvo za tu poslovnu godinu najkasnije do 30. rujna 2025.

Prema novom modelu – vrijedi za poslovne godine koje počinju 1. siječnja 2026. na dalje:

Ako poslovna godina započinje 1. siječnja 2026., obveznik mora imenovati revizorsko društvo za tu poslovnu godinu najkasnije do 30. rujna 2025.

1. Neoporezivi iznosi naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina

Tablica 1. Pregled neoporezivih iznosa naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina¹

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
I. Naknade		
1.	Prijevozni troškovi na službenom putovanju (čl.7.st.2.t.27. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova
2.	Troškovi noćenja na službenom putovanju (čl.7.st.2.t.28. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova bez ograničenja kategorije hotela
3.	Troškovi prijevoza na posao i s posla (mjesni i međumjesni) (čl.7.st.2.t.29. i 30. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte javnog prijevoza odnosno do visine cijene mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte ²
4.	Uporaba privatnog automobila u poslovne svrhe (čl.7.st.2.t.31. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 0,50 po prijeđenom kilometru
II. Dnevnice, terenski dodatak i naknada za odvojeni život		
1.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 12 sati dnevno i dnevnica za rad na terenu u tuzemstvu (čl.7.st.2.t.19. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 30,00 ³ (do 70 % ako je osiguran jedan obrok do 40 % ako su osigurana dva obroka)
2.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno (čl.7.st.2.t.20. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 15,00 (do 70 % ako je osiguran jedan obrok do 40 % ako su osigurana dva obroka)
3.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo koje traje više od 12 sati dnevno i dnevnica za rad na terenu u inozemstvu (čl.7.st.2.t.21. Pravilnika o porezu na dohodak)	do iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna (Odluka Vlade RH, NN, br. 16/24)

¹ Čl. 7., st. 2. Pravilnika o porezu na dohodak (NN, br. 10/17 do 16/25).

² Čl. 7. st.33. Pravilnika o porezu na dohodak: Naknade troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom i/ili naknade stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte mjesnim javnim prijevozom ne odnose se na isplate radnicima koji cijeli mjesec nisu radili odnosno koji su cijeli mjesec proveli na bolovanju ili plaćenom odnosno neplaćenom dopustu u skladu s posebnim propisima ili su cijeli mjesec radili na izdvojenom mjestu rada sukladno propisu koji uređuje radne odnose.

³ Čl. 7. st. 13. Pravilnika o porezu na dohodak: Ako je na službenom putovanju odnosno radu na terenu, na teret poslodavca, osiguran jedan obrok (ručak ili večera) neoporezivi iznos dnevnice koji se isplaćuje u novcu umanjuje se za 30 % odnosno za 60 % ako su osigurana dva obroka (ručak i večera). Doručak koji je uračunat u cijenu noćenja smatra se troškom noćenja i ne smatra se osiguranom prehranom. Smatrat će se da je osobi prehrana osigurana i ako je osiguran obrok (ručak i/ili večera):

- u cijeni kotizacije za prisustvovanja seminarima, stručnim savjetovanjima i slično
- u cijeni karte za putovanje brodom
- u cijeni zrakoplovne putničke karte, zbog prekida putovanja ili
- iz sredstava reprezentacije poslodavca.

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
4.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno (čl.7.st.2.t.22. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 50 % iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna
5.	Dnevnice za službena putovanja <i>per diem</i> koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca (čl.7.st.2.t.26. Pravilnika o porezu na dohodak)	do propisanog iznosa (objavljeno na www.tim4pin.hr)
6.	Pomorski dodatak (čl.7.st.2.t.23. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 40,00 dnevno
7.	Pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe (čl.7.st.2.t.24. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 60,00 dnevno
8.	Naknada za odvojeni život (čl.7.st.2.t.13. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 300,00 mjesečno
III. Otpremnine i darovi		
1.	Otpremnina (pri odlasku u mirovinu) (čl.7.st.2.t.14. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.500,00
2.	Otpremnina zbog poslovno i osobno uvjetovanih otkaza ugovora o radu prema Zakonu o radu (čl.7.st.2.t.15. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 960,00 (za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca)
3.	Otpremnine zbog ozljede na radu i profesionalne bolesti (čl.7.st.2.t.16. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.200,00 (za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca)
4.	Dar djetetu do 15 godina starosti (koje je do 31. prosinca tekuće godine navršilo 15 godina starosti) (čl.7.st.2.t.32. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 140,00 godišnje
5.	Dar u naravi (čl.22.st.3.t.7. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 133,00 godišnje
6.	Godišnja prigodna nagrada (božićnica, naknade za godišnji odmor i sl.) (čl.7.st.2.t.5. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 700,00 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
7.	Nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika (dodatna plaća, dodatak uz mjesečnu plaću i sl.) (čl.7.st.2.t.18. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.200,00 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
8.	Naknade za podmirivanje troškova ugostiteljskih, turističkih i drugih usluga namijenjenih odmoru radnika prema propisima ministarstva nadležnog za turizam (čl.7.st.2.t.33. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 400,00 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
9.	Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika (čl.7.st.2.t.34. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.200,00 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
10.	Troškovi prehrane radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.35. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.800,00 godišnje pod uvjetom da računi o obavljenim uslugama prehrane glase na poslodavca i da su podmireni bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga prehrane obavljena

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
11.	Troškovi smještaja radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavaca na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.36. Pravilnika o porezu na dohodak)	do visine stvarnih izdataka podmirenih bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga smještaja obavljena, a ako se isplaćuje radniku, priznaje se u mjesecu isplate
12.	Naknade za troškove redovne skrbi djece radnika isplaćene na račun radnika na temelju vjerodostojne dokumentacije ustanova predškolskog odgoja te drugih pravnih ili fizičkih osoba koje na temelju posebnih propisa i odluka nadležnog tijela skrbe o djetetu predškolske dobi (čl.7.st.2.t.37. Pravilnika o porezu na dohodak)	do visine stvarnih izdataka
13.	Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova radnika za rad na izdvojenom mjestu rada sukladno propisu koji uređuje radne odnose (čl.7.st.2.t.39. Pravilnika o porezu na dohodak)	Do 4,00 po danu rada od kuće, a najviše do 70,00 mjesečno
IV. Potpore		
1.	Zbog invalidnosti zaposlenika (čl.7.st.2.t.1. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 godišnje
2.	U slučaju smrti zaposlenika (osim potpora koje poslodavci isplaćuju djeci radnika – one su neoporezive u ukupnom iznosu) (čl.7.st.2.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.200,00
3.	Jednokratne potpore koje djeci u slučaju smrti roditelja isplaćuju ili daju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju svojih općih akata te pravne i fizičke osobe (čl.7.st.2.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	u ukupnom iznosu isplate
4.	Jednokratne potpore u slučaju smrti člana uže obitelji radnika (bračnog druga, roditelja, roditelja bračnog druga, djece, drugih predaka i potomaka u izravnoj liniji, posvojene i udomljene djece i djece na skrbi te punoljetne osobe kojoj je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu) (čl.7.st.2.t.3. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00
5.	Potpore zbog neprekidnog bolovanja radnika dužeg od 90 dana. Razdoblje bolovanja duže od 90 dana ne mora se odnositi na jednu kalendarsku godinu (čl.7.st.2.t.4. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 godišnje
6.	Potpora za novorođenče (čl.7.st.2.t.25. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.500,00
7.	Darovanje za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala te troškove prijevoza i smještaja u zdravstvene ustanove), rješavanje kojih nije plaćeno obveznim, dopunskim, dodatnim i privatnim zdravstvenim osiguranjem niti na teret sredstava fizičke osobe, pod uvjetom da je darovanje, odnosno plaćanje nastalih izdataka za tu namjenu obavljeno na račun fizičke osobe dara ili zdravstvene ustanove te na temelju vjerodostojnih isprava. (čl.4.st.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
8.	Udžbenici, radne bilježnice i bilježnice koje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave daju učenicima osnovnih i srednjih škola na redovitom školovanju odnosno novčane naknade koje isplaćuju za te svrhe na temelju svojih općih akata i za koje su sredstva planirana u proračunima tih jedinica (čl.8.st.2.t.10. Zakona o porezu na dohodak ⁴)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu
9.	Formalni i neformalni programi obrazovanja nezaposlenih osoba i drugih socijalno ugroženih skupina koje bez naplate organiziraju pravne i/ili fizičke osobe, a koji se financiraju iz državnog proračuna i/ili proračuna lokalne i područne (regionalne) samouprave i/ili iz fondova i programa Europske unije i drugih međunarodnih fondova (čl.8.st.2.t.11. Zakona o porezu na dohodak)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu
10.	Premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika, uz njegov pristanak, tuzemnom dobrovoljnom mirovinskom fondu, koji je registriran u skladu s propisima koji uređuju dobrovoljno mirovinsko osiguranje (čl.9.st.1.t.18. Zakona o porezu na dohodak)	67,00 eura mjesečno, odnosno 804,00 eura godišnje
11.	Premije dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.38. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 500,00 godišnje podmirene bezgotovinskim putem (ukupno kod svih poslodavaca)
12.	Potpora djetetu umrlog ili bivšeg radnika, kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti, za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja (čl.7.st.2.t.17. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 mjesečno
13.	Sredstva koja se fizičkim osobama dodjeljuju iz fondova i programa EU po tijelima akreditiranim ⁵ u skladu s pravilima EU, za provedbu aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova Europske unije, a u svrhe obrazovanja i stručnog usavršavanja za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane i smještaja te za realizaciju projektnih aktivnosti koje prijavljuju fizičke osobe (izdaci za najam prostora, osiguranje, opremu i materijale i drugo), a u skladu s financijskom uredbom Europske komisije (čl.5.st.12. Pravilnika o porezu na dohodak)	ukupan iznos primitaka
14.	Sredstva za pokriće troškova školovanja, usavršavanja i znanstvenih istraživanja, neovisno isplaćuje li navedene primitke poslodavac ili drugi isplatiatelj, ako se ti primici ne ostvaruju u okvirima provedbe aktivnosti mobilnosti te pod uvjetom da se ne smatraju izvorom dohotka, na temelju vjerodostojnih isprava (ugovor, izvješće, račun i drugo) (čl.5.st.13. Pravilnika o porezu na dohodak)	najviše u visini propisanih u skladu s posebnim propisima prema kojima se programi provode

⁴ Zakon o porezu na dohodak (NN, br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22, 114/23 i 152/24).

⁵ Agencija za mobilnost i programe EU.

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
15.	Naknade za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane, smještaja i drugih prihvatljivih troškova propisanih pravilima i propisima tijela Europske unije, koje se isplaćuju dugoročnim i kratkoročnim stručnjacima u skladu s međunarodnim ugovorom za vrijeme rada na projektu financiranom od strane Europske unije za provedbu programa tehničke pomoći Europske unije pod uvjetom da su osigurane vjerodostojne isprave (ugovor, izvješće, obračun i dr.) (čl.5.st.14. Pravilnika o porezu na dohodak)	najviše u visini propisanoj pravilima i propisima tijela Europske unije prema kojima se projekti provode
V. Nagrade zaposlenicima		
1.	Za navršenih: • 10 godina radnog staža • 15 godina radnog staža • 20 godina radnog staža • 25 godina radnog staža • 30 godina radnog staža • 35 godina radnog staža • 40 godina radnog staža i svakih narednih 5 godina (čl.7.st.2.t.6.-12. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 300,00 do 360,00 do 420,00 do 480,00 do 540,00 do 600,00 do 720,00
VI. Stipendije		
1.	Stipendije učenicima i studentima za redovno školovanje u tuzemstvu i inozemstvu na srednjim, višim i visokim školama te fakultetima (čl.6.st.1.t.4. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 mjesečno
2.	Stipendija koja se dodjeljuje studentima za izvrsna postignuća, a koje se dodjeljuju na temelju javnih natječaja kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima (čl.6.st.1.t.5. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 900,00 mjesečno
3.	Stipendije studentima u redovitom statusu na visokim učilištima, izabranima na javnim natjecanjima kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima koje isplaćuju, odnosno dodjeljuju zaklade, fondacije, ustanove i druge institucije, registrirane u Republici Hrvatskoj za odgojno-obrazovne ili znanstvenoistraživačke svrhe, koje djeluju u skladu s posebnim propisima i osnovane su s namjenom stipendiranja (čl.9.st.1.t.19. Zakona o porezu na dohodak)	u ukupnom iznosu isplate
VII. Stipendije, nagrade i naknade športašima		
1.	Športske stipendije, koje se prema posebnim propisima isplaćuju športašima za njihovo športsko usavršavanje (čl.6.st.1.t.6. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 mjesečno
2.	Naknade športašima amaterima, prema posebnim propisima (čl.6.st.1.t.8. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 mjesečno
3.	Nagrade za športska ostvarenja ⁶ (čl.6.st.1.t.7. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 3.000,00 godišnje
VIII. Primici učenika i studenata		
1.	Primici po posebnim propisima učenika i studenata na redovnom školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga (čl.6.st.1.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 3.600,00 godišnje

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
2.	Nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja i naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja (čl.6.st.1.t.1. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 300,00 mjesečno

1.1. Isplate zaposlenicima

Iznose naknada, potpora i nagrada iz tablice 1. poslodavac može isplatiti neoporezivo samo zaposlenicima, bez obveze obračuna poreza i doprinosa. Ako isplatitelj isplaćuje na ime naknada, potpora i nagrada veće iznose zaposlenicima, razlika se pribraja plaći u tom mjesecu, obračunavaju se doprinosi te porez na dohodak i prirez (čl. 21. Zakona o porezu na dohodak).

Oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se voda te topli i hladni napitci (osim napitaka koji u sebi sadrže alkohol), a koje poslodavac na svoj teret omogućuje radnicima za vrijeme radnog vremena.⁷

1.2. Isplate osobama koje nisu u radnom odnosu

Ako se prethodno navedeni iznosi isplaćuju osobama koje nisu u radnom odnosu, ukupno isplaćeni iznos smatra se drugim dohotkom.

Iznimka su neprofitne organizacije i proračunski korisnici. Osobama koje nisu u radnom odnosu neprofitne organizacije i proračunski korisnici mogu neoporezivo isplaćivati:

- Naknade troškova službenog putovanja (troškovi prijevoza, noćenja i dnevnica) i troškove korištenja osobnog automobila u službene svrhe, ako obavljaju poslove za potrebe tih organizacija i ako do trenutka isplate navedenih primitaka u istom poreznom razdoblju nisu ostvarile dohodak po osnovi nesamostalnog rada ili drugi dohodak u neprofitnim organizacijama uz naknadu, a do propisanog iznosa, prema članku 9., stavku 1., točki 11. Zakona o porezu na dohodak i članku 6., stavcima 7. i 8. Pravilnika o porezu na dohodak.
- Troškove noćenja i prijevoza na službenom putovanju osobama koje **primaju naknadu**, ali pod uvjetom da račun za noćenje i prijevoz glase na neprofitnu organizaciju ili proračunskog korisnika, prema članku 9., stavku 1., točki 12. Zakona o porezu na dohodak.
- Naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe do 0,40 eura po prijeđenom kilometru koje se isplaćuju osobama s invaliditetom koje, u skladu s propisom kojim je uređen znak pristupačnosti u trenutku odlaska na službeni put, imaju pravo na znak pristupačnosti.

⁶ Pravilnik o pokriću obveznih doprinosa, trajnoj novčanoj naknadi, dodjeli nacionalne sportske stipendije i nagradama za sportska ostvarenja (NN, br. 41/23)

⁷ Članak 7. stavak 41. Pravilnika o porezu na dohodak.

2. Naknade korisnika državnog proračuna

2.1. Osnovica za obračun naknada, potpora i otpremnina za mirovinu za korisnike državnog proračuna

Osnovica za obračun naknada i drugih primanja na temelju posebnih propisa (tzv. proračunska osnovica) u 2024. i u 2025. godini iznosi 441,44 eura⁸.

Osnovica za obračun naknada i drugih primanja na temelju posebnih propisa (tzv. proračunska osnovica) u 2026. godini iznosi 441,44 eura⁹.

2.2. Materijalna prava prema kolektivnim ugovorima za državne i javne službenike i namještenike

Tablica 2. Pregled materijalnih prava

Materijalno pravo	Državni službenici i namještenici*	Službenici i namještenici u javnim službama**
Dnevnica za službeni put u zemlji***	30,00 eur čl. 48.	30,00 eur čl. 72.
Dodatak za rad na terenu	30,00 eur čl. 49.	26,54 eur čl. 73.
Osnovica za isplatu jubilarne nagrade****	300,00 eur čl. 55.	300,00 eur** čl. 78.
Regres za korištenje godišnjeg odmora	300,00 eur čl. 43.	300,00 eur čl. 67.
Godišnja nagrada za božićne blagdane (božićnica)	300,00 eur čl. 57.	300,00 eur čl. 80.
Dar djetetu u prigodi Dana sv. Nikole	100,00 eur čl. 56.	100,00 eur čl. 79.
Godišnja nagrada za uskršnje blagdane (uskršnica)	100,00 eur čl. 57.a	100,00 eur čl. 81.
Naknada za odvojeni život od obitelji	132,72 eur čl. 51. st. 7.	uredit će se granskim kolektivnim ugovorima. čl. 74.
Naknada troškova nastalih zbog obavljanja posla na izdvojenom mjestu rada, po danu	u iznosu koji je neoporeziv u skladu s posebnim propisom o porezu na dohodak, ako je takav rad ugovoren kao stalan ili kada razdoblje rada tijekom jednog kalendarskog mjeseca traje duže od sedam radnih dana čl. 52.	u iznosu koji je neoporeziv u skladu s posebnim propisom o porezu na dohodak, ako je takav rad ugovoren kao stalan ili kada razdoblje rada tijekom jednog kalendarskog mjeseca traje duže od sedam radnih dana čl. 77.

Materijalno pravo	Državni službenici i namještenici*	Službenici i namještenici u javnim službama**
Otpremnina prilikom odlaska u mirovinu	dvije i pol osnovice za izračun plaće državnog službenika i namještenika koje će biti važeće na zadnji dan rada u državnoj službi prije odlaska državnog službenika i namještenika u mirovinu čl. 44.	dvije i pol osnovice za izračun plaće zaposlenika, koja je važeća na zadnji dan rada u javnoj službi prije odlaska u mirovinu** čl. 68.
Naknada za korištenje privatnog automobila u službene svrhe*****	u visini neoporezivog iznosa prema poreznim propisima 0,50 eura po prijeđenom kilometru	u visini neoporezivog iznosa prema poreznim propisima 0,50 eura po prijeđenom kilometru čl. 76.

*Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (NN, br. 56/22, 127/22, 58/23, 128/23, 29/24 i 4/25) - Članak 107.: Ugovorne strane su suglasne, ako Vlada sa sindikatima javnih službi, ugovori materijalna prava povoljnije od ugovorenih za državne službenike i namještenike, jednako će se primijeniti i na državne službenike i namještenike.

** Temeljni kolektivni ugovor za zaposlenike u javnim službama (NN, br. 56/22, 127/22, 58/23 i 128/23)

Ugovorne strane su suglasne da će se, ako Vlada RH sa sindikatima državne službe ugovori materijalna prava povoljnije od ugovorenih za zaposlenike u javnim službama, jednako primjenjivati i na zaposlenike u javnim službama. (čl. 109. TKU)

*** Ako dođe do promjene poreznih propisa kojima se neoporezivi iznos dnevnice povećava, od dana primjene toga propisa toliko se povećava iznos dnevnice. (čl. 72. st. 5. TKU)

**** O visini osnovice za isplatu jubilarne nagrade Vlada RH i sindikati javnih službi (čl. 78. st. 2. TKU) kao i sindikat državne službe (čl. 55. st. 3.) pregovarat će svake godine prije donošenja Državnog proračuna Republike Hrvatske za sljedeću godinu, s time da ako se dogovor ne postigne, osnovica za jubilarnu nagradu iznosi najmanje 300,00 eur neto.

2.3. Jubilarna nagrada

Tablica 3. Iznosi jubilarne nagrade prema kolektivnim ugovorima

Godine neprekidne službe/rada u državnim tijelima i JLP(R)S	Osnovica u državnim i javnim službama: 300,00 eur	Neoporezivi iznosi jubilarne nagrade u eurima i centima
1	2	4
5	300,00 eur	Oporezivo u cijelosti
10	375,00 eur	300,00
15	450,00 eur	360,00
20	525,00 eur	420,00
25	600,00 eur	480,00
30	750,00 eur	540,00
35	900,00 eur	600,00
40	1.200,00 eur	720,00
45	1.500,00 eur	720,00

* Za državne službenike i namještenike sukladno članku 55. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, a za službenike i namještenike u javnim službama sukladno članku 67. Temelnog kolektivnog ugovora za zaposlenike u javnim službama.

** Ugovorne strane su suglasne da će se, ako Vlada RH sa sindikatima državne službe ugovori materijalna prava povoljnije od ugovorenih za zaposlenike u javnim službama, jednako primjenjivati i na zaposlenike u javnim službama. (čl. 109. TKU)

⁸ Članak 39. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2025. godinu (NN, br. 149/24).

⁹ Članak 39. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2026. godinu (NN, br. 152/25)

2.4. Dnevnice u zemlji

Prema **Odluci o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene, koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima** (NN, br. 117/12), proračunskim korisnicima i izvanproračunskim fondovima, isplaćuju se iznosi naknada prikazani u tablici 4. Prema članku 8. stavku 3. Zakona o plaći i drugim materijalnim pravima pravosudnih dužnosnika (NN, br. 10/99 do 34/25) suci i pravosudni dužnosnici imaju pravo na dnevnicu u visini određenoj za službenike u pravosuđu (26,55 eura dnevno).

Tablica 4. Visina naknada za državne dužnosnike te ostale zaposlene, koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima¹⁰

Vrsta naknade	Iznos
Dnevnice za službeni put u zemlji	19,91 eur dnevno
Troškovi noćenja	prema priloženom računu
Naknada troškova za korištenje privatnog automobila u službene svrhe	0,27 eur po prijeđenom kilometru
Terenski dodatak	19,91 eur dnevno
Naknada za odvojeni život od obitelji	132,72 eur mjesečno
Naknada za odvojeni život kada je osiguran smještaj na teret proračuna	66,36 eur mjesečno

2.5. Dnevnice za inozemstvo

Odlukom o visini dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna (NN, br. 19/24), a u skladu s člankom 7., stavkom 2., točkama 21. i 22. Pravilnika o porezu na dohodak propisan je neoporezivi iznos **dnevnica za službeni put u inozemstvo**.

Pregled visina dnevnica dostupan je na :
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_02_16_277.html

Sukladno članku 7. stavku 18. Pravilnika o porezu na dohodak, ako se za službeno putovanje u inozemstvo koristi zračni prijevoz, inozemna dnevnicu se obračunava dva sata prije vremena predviđenog polijetanja zrakoplova iz posljednje zračne luke u Republici Hrvatskoj do vremena dolaska zrakoplova u prvu zračnu luku u Republici Hrvatskoj. Ako se za službeno putovanje u inozemstvo koristi brod, dnevnicu se obračunava od sata polaska broda iz posljednjeg pristaništa u Republici Hrvatskoj do sata povratka broda u prvo pristanište u Republici Hrvatskoj. Za svako zadržavanje, odnosno proputovanje kroz stranu državu koje traje duže od 12 sati

obračunava se dnevnicu za tu stranu državu, a svako zadržavanje u stranoj državi kraće od 12 sati, obračunava se u vrijeme provedeno u idućoj državi u kojoj se provelo više od 12 sati. Ako je ukupno na putovanju osoba provela više od osam, odnosno više od 12 sati, a u inozemstvu manje od osam sati, tada se isplaćuje pripadajuća tuzemna dnevnicu, uzevši u obzir ukupan broj sati provedenih na putovanju u tuzemstvu i inozemstvu.

3. Plaće

3.1. Osobni odbitak ili neoporezivi dio dohotka¹¹

Osnovni osobni odbitak od 1. siječnja 2025. iznosi 600,00 eura. Dijelovi osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje izračunavaju se primjenom propisanih koeficijenata i osnovnog osobnog odbitka.

Tablica 5. Uvećanje osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje

R. br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečni iznos (u eur)
1.	Uzdržavani članovi uže obitelji ¹²	0,5	300,00
2.	Prvo uzdržavano dijete	0,5	300,00
3.	Drugo uzdržavano dijete	0,7	420,00
4.	Treće uzdržavano dijete	1,0	600,00
5.	Četvrto uzdržavano dijete	1,4	840,00
6.	Peto uzdržavano dijete	1,9	1.140,00
7.	Šesto uzdržavano dijete	2,5	1.500,00
8.	Sedmo uzdržavano dijete	3,2	1.920,00
9.	Osmo uzdržavano dijete	4,0	2.400,00
10.	Deveto uzdržavano dijete	4,9	2.940,00
11.	Za svako daljnje uzdržavano dijete koeficijent osnovnoga osobnog odbitka progresivno se uvećava se za 1,1 ... više u odnosu prema koeficijentu za prethodno dijete		
12.	Invalidnost poreznog obveznika, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta	0,3	180,00
13.	Invalidnost utvrđena po jednoj osnovi 100 % i/ili korištenje, na temelju posebnih propisa, prava na doplatu za pomoć i njegu poreznog obveznika odnosno prava na osobnu invalidninu, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta. Korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka po ovoj osnovi isključuje korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka iz r. br. 12.	1,0	600,00

¹¹ Članak 14. Zakona o porezu na dohodak.

¹² Sukladno članku 14. uzdržavanim članovima uže obitelji smatraju se bračni drug, roditelji poreznog obveznika, maćeha odnosno očuci koje punoljetno pastorče uzdržava, djeca nakon prvog zaposlenja te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu, dok se djecom smatraju djeca koju roditelji, maćeha odnosno očuci, posvojitelji, udomitelji i skrbnici uzdržavaju. Djecom se smatraju i djeca nakon završetka redovnog školovanja do prvog zapošljavanja.

¹⁰ Odluka o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike, te ostale zaposlene koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima (NN, br. 117/12).

3.2. Utvrđivanje predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada¹³

Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se od porezne osnovice koju čini iznos svih primitaka od nesamostalnog rada ostvarenih tijekom jednog mjeseca, umanjen za uplaćene doprinose za obvezna osiguranja iz primitka ili doprinose za mirovinska osiguranja i za iznos mjesečnog osobnog odbitka, a na temelju porezne kartice.

Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se primjenom stopa utvrđenih prema članku 19.a Zakona o porezu na dohodak, i to:

- niže stope na mjesečnu poreznu osnovicu do visine 5.000,00 eura te
- više stope na mjesečnu poreznu osnovicu koji prelazi iznos od 5.000,00 eura.

Porezne stope godišnjeg poreza na dohodak utvrđuju jedinice lokalne samouprave prema limitima propisanim u članku 19.a. Zakona o porezu na dohodak. Odluka predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave objavljuje se u Narodnim novinama najkasnije do 28. veljače 2025., primijenit će se pri utvrđivanju predujmova poreza na dohodak od 1. ožujka 2025., a u postupku godišnjeg obračuna poreza na dohodak za cijelo porezno razdoblje 2025. godine.

Sve objavljene stope godišnjeg poreza na dohodak možete vidjeti na web stranici Porezne uprave pod: Stope godišnjeg poreza na dohodak.

3.3. Doprinosi

3.3.1. Osnovice za obračun doprinosa u 2025. i 2026. godini

Doprinosi se obračunavaju prema stvarno isplaćenoj plaći, koja ne može biti manja od minimalne plaće.

Prema Uredbi o visini minimalne plaće za 2025. godinu (NN, br. 124/24), minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. godine utvrđena je u bruto iznosu 970,00 eura.

Prema Uredbi o visini minimalne plaće za 2026. godinu (NN, br. 132/25), minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2026. godine utvrđena je u bruto iznosu 1.050,00 eura.

Iznos najniže mjesečne osnovice, kao i najviše mjesečne i godišnje osnovice za pojedinu godinu utvrđuje se u Naredbi o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja.¹⁴

Najniža mjesečna osnovica¹⁵

Ako je iznos isplaćene plaće (ili naknade bolovanja) manji od najniže osnovice za obračun doprinosa, tada doprinos se treba obračunati na iznos **najniže mjesečne osnovice**, koja za 2025. iznosi **683,24 eura**, a za 2026. **757,34 eura**.

Najviša mjesečna osnovica

Najviša mjesečna osnovica za 2025. iznosi **10.788,00 eura**, a za 2026. **11.958,00 eura**. Na iznos plaće koja je veća od najviše mjesečne osnovice ne obračunava se doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup), ali samo kod obračunavanja mjesečne plaće za određeni mjesec. Kod isplate bonusa, naknada, nagrada i otpremnina, doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup) obračunava se na ukupan bruto iznos isplate.

Najviša godišnja osnovica

Najviša godišnja osnovica za 2025. godinu iznosi **129.456,00 eura**, a za 2026. **143.496,00 eura** i primjenjuje se samo za doprinos za mirovinsko osiguranje za I. stup.

3.3.2. Stope doprinosa iz plaće i na plaću

Sukladno članku 2. Zakona o doprinosima (NN, br. 84/08 do 152/24), obveznim osiguranjima smatraju se:

1. obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. obvezno mirovinsko osiguranje za starost na temelju individualne kapitalizirane štednje,
3. obvezno zdravstveno osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti.

Tablica 6. Doprinosi iz plaće i na plaću

Doprinosi iz plaće	Stope
• Za mirovinsko osiguranje	20 %
• I. stup	15 %
• II. stup	5 %
Doprinosi na plaću	Stope
• Za zdravstveno osiguranje	16,5 %

Poslodavci koji zapošljavaju 20 i više radnika imaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom¹⁶. Kvota se određuje u visini od 3% u odnosu na ukupan broj zaposlenih kod poslodavca, neovisno o djelatnosti koju poslodavac obavlja. Obveznik koji ne ispuni kvotu zapošljavanjem osoba s invaliditetom ili zamjenskom kvotom, dužan je mjesečno, prilikom

¹⁵ Prosječni iznos mjesečne plaće (bruto) isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj u razdoblju siječanj – kolovoz prethodne godine, koju objavljuje Državni zavod za statistiku, pomnožen s koeficijentom 0,38.

¹⁶ Sukladno čl. 5. Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN, br. 151/24) obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ne odnosi se na: predstavništva stranih osoba, strana diplomatska i konzularna predstavništva, integrativne radionice i zaštitne radionice, poslodavce u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, kože, drva i namještaja i novoosnovane poslodavce. Pravilnik o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN, br. 151/24).

¹³ Članak 24. Zakona o porezu na dohodak.

¹⁴ Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2025. godinu (NN, br. 137/24 i 25/25) i Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2026. godinu (NN, br. 150/25)

obračuna plaća, obračunati i uplatiti novčanu naknadu u iznosu od 20% minimalne plaće za svaku osobu s invaliditetom koju je bio dužan zaposliti kako bi ispunio propisanu kvotu.¹⁷

Poslodavac je obavezan **na plaće radnika, kojima se staž računa s povećanim trajanjem**, uplatiti i povećani doprinos za mirovinsko osiguranje na bruto plaću radnika, prema stopama prikazanim u tablici 7.

Tablica 7. Staž osiguranja s povećanim trajanjem¹⁸

Za 12 mj. staža priznaje se	Ukupna stopa doprinosa	Stope doprinosa za radnike u I. stupu	Stope doprinosa za radnike u II. stupu
14 mjeseci	4,86 %	3,61 %	1,25 %
15 mjeseci	7,84 %	5,83 %	2,01 %
16 mjeseci	11,28 %	8,39 %	2,89 %
18 mjeseci	17,58 %	13,07 %	4,51 %

3.3.3. Posebni doprinos za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

Posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu plaćaju poslodavci i isplataljeli drugog dohotka (čl. 188. Zakona o doprinosima, NN, br. 84/08 do 152/24) za vrijeme izaslanja, službenog boravka ili službenog puta u inozemstvu. Doprinos se ne plaća za službena putovanja, boravak ili izaslanje u:

- **Države članice Europske unije** (od 1.7.2013.)
- **Veliku Britaniju i Sjevernu Irsku**
- **Države s kojima je međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju uređeno pitanje korištenja zdravstvene zaštite u inozemstvu** (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija, Srbija, Turska - od 19.12.2013.)
- **Države članice Europskog gospodarskog prostora** (Norveška, Island i Lihtenštajn – od 12.04.2014.)
- **Švicarsku konfederaciju** (od 01.01.2017.)

Tablica 8. Osnovica i stopa za obračun posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu za cijeli mjesec¹⁹

Osnovica za obračun doprinosa	2025. ²⁰ euri i centi	2026. ²¹ euri i centi
	683,24	757,34
Stopa	20%	20%
Iznos doprinosa	136,65	151,47

¹⁷ Pravilnik o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN, br. 151/24).

¹⁸ Sukladno čl. 13., st. 1., t. 3., te čl. 17, st. 1., t. 2. Zakona o doprinosima (NN, br. 84/08 do 152/24).

¹⁹ Sukladno čl. 14., st. 3. Zakona o doprinosima: Iznimno od odredbe stavka 1. točke 2. ovoga članka, za osiguranu osobu koja boravi u inozemstvu na službenom putu, posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu obračunava se po stopi od 20 %.

²⁰ Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2024. godinu (NN, br. 137/24 i 25/25)

²¹ Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2026. godinu (NN, br. 150/25)

Tablica 9. Dnevne osnovice i obveze za različit broj kalendarskih dana u mjesecu za uplatu posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

	Broj dana u mjesecu Iznosi u eurima za 2026.					
	28	30	31	28	30	31
Dnevna osnovica	24,40	22,77	22,04	27,05	25,24	24,43
Dnevna obveza	4,88	4,56	4,41	5,41	5,05	4,89

Obveza uplate ovog doprinosa je do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec, na račun

Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

HR6510010051550100001

poziv na broj: HR68 8508 – OIB isplataljela doprinosa – oznaka izvješća JOPPD (GGXXX)

Ako radnik **boravi u inozemstvu dulje od 30 dana neprekidno** (radi obrazovanja, stručnog usavršavanja i sl.), tada se poseban doprinos za zdravstveno osiguranje plaća po stopi od 10 % na ugovorenu plaću u zemlji za jednake ili slične poslove u zemlji.

3.3.4. Oslobođenje od plaćanja doprinosa na plaću

Prema Zakonu o doprinosima (NN, br. 84/08 do 152/24): poslodavci koji zaposle radnika kojemu je to prvo zaposlenje, uz uvjet da radnik u trenutku zaposlenja nema evidentiran mirovinski staž, oslobođeni su 1 godinu plaćanja doprinosa na plaću (čl. 20., st. 2. i 3. Zakona). Prema članku 106. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN, br. 121/17, 98/19, 84/21 i 156/23) poslodavac koji zaposli na neodređeno vrijeme dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili dijete nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata starije od 29 godina, oslobađa se plaćanja doprinosa na plaću tih radnika u razdoblju do pet godina od zaključivanja ugovora o radu na neodređeno vrijeme, uz uvjet da s tim osobama nije prethodno već imao zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

3.3.5. Umanjenje mjesečne osnovice za obračun doprinosa

Sukladno članku 4. (novi članak 21.a Zakona o doprinosima) **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima** (NN, br. 144/23) počevši od plaće za prosinac 2023. (bez obzira na to je li isplaćena u prosincu 2023. ili u siječnju 2024.) mjesečna osnovica za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje za osiguranika čiji je ukupan iznos mjesečnih bruto plaća do 700,00 eura uključujući i iznos od 700,00 eura umanjuje se za 300,00 eura. Mjesečna osnovica za osiguranika čiji je ukupan iznos mjesečnih bruto plaća od 700,01 eura do 1.300,00 eura umanjuje se za iznos dobiven izračunom: 0,5x (1.300,00 – ukupan iznos bruto plaća za određeni mjesec). To umanjeње koristi se bez obzira na broj dana provedenih u osiguranju određenog mjeseca te bez obzira na to radi li se o radu u punom odnosno nepunom radnom vremenu.

3.4. Osnovice za obračun plaća u državnim i javnim službama

Tablica 10. Pregled osnovica za obračun plaća u državnim i javnim službama

	Bruto osnovica	Propis
Državni službenici i namještenici	u 2024 947,18 eur	Članak 35.b Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 56/22, 127/22, 58/23, 128/23 i 29/24)
	od 1.1. do 31.1.2025. 947,18 eura bruto	Dodatak IV. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike, primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec siječanj, koja se isplaćuje u mjesecu veljači (NN 4/25)
	Od 1.2. do 31.8.2025. 975,60 eura bruto	Dodatak IV. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike, primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec veljaču, koja se isplaćuje u mjesecu ožujku (NN 4/25)
	od 1.9.2025. pa nadalje 1.004,87 eura bruto	Dodatak IV. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike, primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec rujna, koja se isplaćuje u mjesecu listopadu (NN 4/25)
Javne službe	u 2024 947,18 eur	Članak 53. Temelnog kolektivnog ugovora za zaposlenike u javnim službama (NN 29/24)
	od 1.1. do 31.1.2025. 947,18 eura bruto	Odluka o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u 2025. godini (NN 155/24), primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec siječanj, koja se isplaćuje u mjesecu veljači
	Od 1.2. do 31.8.2025. 975,60 eura bruto	Odluka o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u 2025. godini (NN 155/24), primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec veljaču, koja se isplaćuje u mjesecu ožujku
	od 1.9.2025. pa nadalje 1.004,87 eura bruto	Odluka o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u 2025. godini (NN 155/24), primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec rujna, koja se isplaćuje u mjesecu listopadu
Državni dužnosnici	516,29 eur (3.890,00 kn)	Odluka o visini osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika (NN, br. 151/14), primjenjuje se počevši s plaćom za prosinac 2014., koja je isplaćena u siječnju 2015. godine zaključno s plaćom za lipanj 2024.
	947,18 eur	Odluka o visini osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika (NN 88/24), primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec srpanj 2024., koja se isplaćuje u mjesecu kolovozu 2024.
Pravosudni dužnosnici	787,75 eur	Zakon o izmjeni Zakona o plaći i drugim materijalnim pravima pravosudnih dužnosnika, (NN 35/24), primjena od 1. travnja 2024.
	Od 1.3. do 31.8.2025. 975,60 eura bruto	Odluka o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u 2025. godini (NN 155/24), za pravosudne dužnosnike primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec ožujak, koja se isplaćuje u mjesecu travnju
	od 1.9. 2025. pa nadalje 1.004,87 eura bruto	Odluka o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u 2025. godini (NN 155/24), primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec rujna, koja se isplaćuje u mjesecu listopadu

* Sukladno Zakonu o izmjeni Zakona o plaći i drugim materijalnim pravima pravosudnih dužnosnika (NN, br. 34/25) osnovica za obračun plaće pravosudnih dužnosnika jednaka je osnovici za obračun plaća u državnoj službi i javnim službama.

3.5. Minimalna plaća

Minimalna plaća je najniža plaća za rad radnika u punom radnom vremenu.

Uredbom o visini minimalne plaće (NN, br. 124/24) utvrđena je minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. **u bruto iznosu od 970,00 eura. Primjenjuje se od 1. siječnja 2025.**

Uredbom o visini minimalne plaće (NN, br. 132/25) utvrđena je minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2026. **u bruto iznosu od 1.050,00 eura. Primjenjuje se od 1. siječnja 2026.**

Tablica 11. Iznos minimalne plaće

Razdoblje	Bruto iznos minimalne plaće za puno radno vrijeme	Objavljeno u NN, br.
od 1.6.2011. do 31.5.2012.	2.814,00 kn	58/11 i 60/11 – ispr.
od 1.6.2012. do 31.5.2013.	2.814,00 kn	60/12
od 1.6.2013. do 31.12.2013.	2.984,78 kn	51/13
od 1.1.2014. do 31.12.2014.	3.017,61 kn	156/13
od 1.1.2015. do 31.12.2015.	3.029,55 kn	151/14
od 1.1.2016. do 31.12.2016.	3.120,00 kn	140/15
od 1.1.2017. do 31.12.2017.	3.276,00 kn	115/16
od 1.1.2018. do 31.12.2018.	3.439,80 kn	122/17
od 1.1.2019. do 31.12.2019.	3.750,00 kn	109/18
od 1.1.2020. do 31.12.2020.	4.062,51 kn	106/19
od 1.1.2021. do 31.12.2021.	4.250,00 kn	119/20
od 1.1.2022. do 31.12.2022.	4.687,50 kn (neto 3.750,00 kn)	117/21
od 1.1.2023. do 31.12.2023.	700,00 eur	122/22
od 1.1.2024. do 31.12.2024.	840,00 eur	125/23
od 1.1.2025. do 31.12.2025.	970,00 eur	124/24
od 1.1.2026. do 31.12.2025.	1.050,00 eur	132/25

4. Naknada plaće zbog bolovanja i druge nesposobnosti za rad

Za prva 42 kalendarska dana bolovanja, odnosno sedam dana za invalida rada, naknadu isplaćuje poslodavac na svoj teret u visini utvrđenoj kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, uz obvezu obračunavanja i plaćanja doprinosa iz plaće i na plaću, te poreza na dohodak. Sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13, 137/13, 98/19, 33/23 i 105/25), Zakonu o roditeljskim i roditeljskim potporama (NN, br. 152/22 i 34/25) u tablici 12., dan je pregled osnovica i naknada po vrstama bolovanja i isplatiiteljima, kada su zadovoljeni uvjeti pretходnog osiguranja, a isplaćuju se na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i državnog proračuna.

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i brojne druge informacije o djelovanju našeg Centra, možete pronaći na internet stranici www.tim4pin.hr

Tablica 12. Pregled osnovica i naknada po vrstama bolovanja na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i državnog proračuna od 1. 8. 2025. za isplate od rujna 2025.

RB	Privremena nesposobnost za rad	Isplaćuje/na teret	Osnovica za naknadu	Visina naknade kod isplata prema stupcu 4
1	2	3	4	5
1.	Privremena nesposobnost za rad zbog bolesti – od 43. dana , odnosno od 8. dana za invalide rada	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	70 %/ 80 %/ od osnovice, ne više od 995,45 eura*
2.	Privremena nesposobnost za rad zbog rane, ozljede ili bolesti – posljedica Domov. rata	Isplaćuje HZZO na teret državnog proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100% od osnovice, bez ograničenja
3.	Njega oboljelog supružnika ili djeteta starijeg od sedam godine – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	70 %/ 80 %/ od osnovice, ne više od 995,45 eura
4.	Za njegu oboljelog djeteta do sedam godine života – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100 % od osnovice, ne više od 995,45 eura
5.	Privremena nesposobnost za rad zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100 % od osnovice, bez ograničenja
6.	Kada je radnik određen za pratitelja bolesnika	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	70 % od osnovice, ne više od 995,45 eura
7.	Izoliran kao kliconoša ili nesposoban za rad zbog transplantacije organa u korist druge osobe – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100 % od osnovice, ne više od 995,45 eura
8.	Izoliran zbog pojave zaraze u njegovoj okolini	Isplaćuje HZZO na teret državnog proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100 % od osnovice, ne više od 995,45 eura
9.	Komplikacije u vezi s trudnoćom – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100 % od osnovice, ne više od 995,45 eura
10.	Rodiljni dopust do 6 mjeseci djetetova života – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100 % od osnovice, bez ograničenja
11.	Očinski dopust	Isplaćuje HZZO na teret državnog proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	100 % od osnovice, bez ograničenja
12.	Roditeljski dopust - od 6. mjeseca do 1. godine - od 12. mjeseca do 30 mjeseca za blizance, 3. i svako sljedeće dijete - roditeljski dopust u polovici punog radnog vremena	Isplaćuje HZZO na teret državnog proračuna		100 % od osnovice - ne više od 3.001,79 eura - 803,42 eura - 971,17 eura
13.	Roditeljski dopust Od 1. godine do iskorištenosti	Isplaćuje HZZO na teret državnog proračuna		182% proračunske osnovice 803,42 eura
14.	Njega djeteta s teškoćama u razvoju od 8. godine	Isplaćuje HZZO na teret državnog proračuna	proračunska osnovica	182% proračunske osnovice 803,42 eura
15.	Slobodni dan	svoj teret	redovna plaća	100%

*Prema čl. 55 st. 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju najviši mjesečni iznos naknade plaće za puno radno vrijeme ne može iznositi više od proračunske osnovice uvećane za 225,5%, osim kod korištenja roditeljnog dopusta i prava na rad u polovici punog radnog vremena, korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta i privremene nesposobnosti zbog priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.

Naknada na teret HZZO-a isplaćuje se u visini od:

70 % – za prvih šest mjeseci neprekidnog bolovanja.

80 % – od prvog dana nakon isteka šest mjeseci do 18 mjeseci.

50 % zadnje isplaćene naknade plaće – nakon isteka 18 mjeseci neprekidnog bolovanja do tri godine.

Zaposlenicima koji su na neprekidnom bolovanju duljem od 18 mjeseci zbog liječenja zloćudnih bolesti i u drugim slučajevima iz članka 52., stavka 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13, 137/13, 98/19 i 33/23), naknada plaće neće se umanjivati na 50 %.

Uvjet za isplatu naknade: Prethodno osiguranje – najmanje devet mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine (čl. 56. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju). **Ako nije ispunjen uvjet:** 25 % proračunske osnovice (110,36 eur) za sve vrijeme trajanja bolovanja.

5. Drugi dohodak

Drugi dohodak je razlika između svakog pojedinačnog primitka umanjenog za propisane izdatke. Drugi dohodak ostvaruje se po osnovi primitaka koji se ne smatraju primicima određenim po osnovi: nesamostalnog rada (plaća i mirovina), od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od kapitala, od osiguranja i propisanih izdataka.

Prema odredbama Zakona o porezu na dohodak isplatitelji drugog dohotka su obvezni obračunati i platiti doprinose na sve primitke koje isplaćuju nakon 1. siječnja 2017., bez obzira na koje se razdoblje ti primici odnose.

5.1. Izdaci koji se priznaju pri utvrđivanju predujma poreza na dohodak od drugog dohotka

- Svota što je iz primitka uplaćena za obvezne doprinose.
- Paušalni izdatak u visini od 30 % primitka od:
 - a) Autorske naknade što je isplaćena prema Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima (NN, br. 111/21).
 - b) Primitka za profesionalnu djelatnost novinara, umjetnika i sportaša, koji su osigurani po toj osnovi i doprinose za obvezna osiguranja plaćaju prema rješenju Porezne uprave.
 - c) Primitka nerezidenta za obavljanje umjetničke, arhitektonske, zabavne, sportske, književne i likovne djelatnosti, djelatnosti u svezi s tiskom, radiom, televizijom i zabavnim priredbama.
- Dodatni paušalni izdatak u visini od 25% primitka za umjetničke naknade.

Kod isplate drugog dohotka ne priznaje se osobni odbitak.

Obveznici koji ostvaruju drugi dohodak ne moraju voditi poslovne knjige i evidencije, osim kad se prijave u Registar poreznih obveznika s namjerom da dohodak utvrđuju kako je propisano za samostalne djelatnosti, kao razliku između poslovnih primitaka i izdataka na temelju podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija.

5.2. Stope doprinosa iz i na drugi dohodak

Tablica 13. Stope doprinosa iz i na drugi dohodak i porez na dohodak

R. br.	Opis	Ugovor o djelu	Ugovor o djelu – umirovljenik	Autorska naknada	Naknada umjetnicima
1.	Primitak				
2.	Paušalni izdatak	0%	0%	30%	55%
3.	Osnovica za doprinos (1 – 2)				
4.	Doprinos za MO (3 x stopa)	10%	10%	10%	10%
4.a	MO I. stup	7,5%	10%	7,5%	7,5%
4.b	MO II. Stup	2,5%	0%	2,5%	2,5%
5.	Dohodak /porezna osnovica (1 – 2 – 4)				
6.	Porez na dohodak (5 x stopa)	Niža stopa utvrđena prema članku 19.a Zakona			
7.	Neto primitak (1 – 4 – 6)				
8.	Doprinos za ZO (3 x stopa)	7,5%	7,5%	7,5%	7,5%
9.	Trošak isplatitelja (1+8)				

Sukladno članku 19. Zakona o porezu na dohodak godišnji porez na dohodak plaća se po nižoj stopi na poreznu osnovicu do visine 60.000,00 eura te po višoj stopi na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 60.000,00 eura. Dohodak ostvaren do 31. prosinca 2024. oporezivati će se po Zakonu o porezu na dohodak (NN 115/16 - 152/24).

Sukladno članku 24. stavku 5. Zakona o porezu na dohodak, predjuam poreza na dohodak od nesamostalnog rada i mirovine umanjuje se za 50% umirovljenicima po osnovi ostvarenog dohotka od mirovine, kao i poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara.

Sukladno članku 40. stavku 3. Zakona o porezu na dohodak, predjuam poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi primitaka učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga plaća se po odbitku, po nižoj stopi od osnovice koju čini iznos primitka iznad propisanog neoporezivog iznosa primitaka učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga i iznosa godišnjeg osnovnog osobnog odbitka.

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i brojne druge informacije o djelovanju našeg Centra, možete pronaći na internet stranici www.tim4pin.hr

Tablica 14. Pregled uplatnih računa i poziva na broj za doprinose i porez na dohodak na drugi dohodak

Doprinosi	Broj i naziv uplatnog računa/ IBAN konstrukcija računa	Poziv na broj primatelja
Doprinos za zdravstveno osiguranje	HR6510010051550100001 Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	HR68 8540-OIB isplatitelja doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti	HR1210010051863000160 Državni proračun RH	HR68 8176-OIB isplatitelja doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	HR761001005170003601 Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	HR68 2291-OIB isplatitelja doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Porez na dohodak	Račun grada/općine prema prebivalištu primatelja dohotka	Poziv na broj primatelja
Za sve vrste isplate drugog dohotka	Prema Naputku o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2025. godini (NN, br. 22/25 i 68/25)	HR 68 1945-OIB isplatitelja poreza – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)

6. Primici izuzeti od ovrhe

Članak 172. Ovršnog zakona (NN, br. 112/12 do 06/24) uređuje izuzimanja od ovrhe. Odredbama navedenog članka propisano je da su od ovrhe izuzeta:

1. primanja po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljenost uzdržavanje, zbog smrti davatelja uzdržavanja,
2. primanja po osnovi naknade zbog tjelesnoga oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju,
3. primanja po osnovi socijalne skrbi,
4. primanja po osnovi privremene nezaposlenosti,
5. primanja po osnovi doplatka za djecu, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,
6. primanja po osnovi stipendije i pomoći učenicima i studentima,
7. naknada za rad osuđenika, osim za tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, te za tražbine naknade štete prouzročene kaznenim djelom osuđenika,
8. primanja po osnovi odličja i priznanja,
9. roditeljske novčane potpore, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,
10. utvrđeni iznosi za uzdržavanje djeteta uplaćeni na poseban račun kod banke,

11. naknada troškova za službeno putovanje i naknada troškova prijevoza na posao i s posla do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
12. dar za djecu do 15. godine života i potpore za novorođenčce do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
13. naknada za saniranje posljedica štete od katastrofa i elementarnih nepogoda,
14. potpore zbog invalidnosti radnika i neprekidnog bolovanja radnika duljeg od 90 dana, potpore za slučaj smrti radnika i smrti člana uže obitelji radnika, do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
15. novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika, prigodne nagrade (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.), novčane nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika, nagrade radnicima za navršene godine radnog staža do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
16. sredstva koja se uplaćuju namjenski, u svrhu provedbe projekata dodjelom bespovratnih sredstava odnosno potpore ili financijskih instrumenata, koji se financiraju iz nacionalnih sredstava i/ili proračuna Europske unije, osim u slučaju ovrhe od strane davatelja potpore,
17. novčane naknade žrtvama kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom,
18. dnevnice za službena putovanja u tuzemstvu i inozemstvu, dnevnice za rad na terenu u tuzemstvu i inozemstvu i dnevnice za službene putovanja per diem koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
19. pomorski dodatak i pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
20. naknada za pričuvnike pozvane na izvršavanje vojne obveze,
21. sindikalne socijalne potpore koje članovima sindikata na temelju važećih propisa isplaćuje sindikat,
22. sredstva predstavnika nacionalnih manjina koja se koriste za ostvarivanje manjinskih prava, sukladno odredbama ustavnog zakona kojim se uređuju prava nacionalnih manjina, ako su isplaćena na poseban račun za tu namjenu, vode se odvojeno od sredstava te osobe i izuzeta su od ovrhe, osim ovrhe u svezi s obavljanjem djelatnosti vezane za ostvarivanje manjinskih prava,
23. nagrade učenicima i studentima te troškovi sufinanciranja kupnje udžbenika učenicima,
24. sportske stipendije za sportaše s invaliditetom,
25. ostala primanja izuzeta od ovrhe po posebnim propisima.

Izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN, br. 73/17) promijenjen je dio plaće koji je zaštićen od ovrhe u slučaju kad je neto plaća ovršenika manja od prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj i to u slučaju naplate tražbine po osnovi uzdržavanja djeteta te po drugoj osnovi.

Tablica 15. Iznos plaće, koji je zaštićen u ovršnom postupku nad plaćom (članak 173. Ovršnog zakona)

	Naplata tražbine po osnovi: - zakonskog uzdržavanja, - naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i - naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja	Naplata tražbine po drugoj osnovi	Naplata tražbine po osnovi uzdržavanja djeteta
Iznos izuzet od ovrhe, ako je neto plaća ovršenika jednaka ili veća od 1.434,00 eur (st.1.)	½ prosječne neto plaće u RH 717,00 eur	¾ prosječne neto plaće u RH 956,00 eur	¾ prosječne neto plaće u RH 358,50 eur
Iznos izuzet od ovrhe, ako je neto plaća ovršenika manja od 1.434,00 eur (st.2)	½ neto plaće ovršenika	3/4 plaće ovršenika, ali ne više od ¾ prosječne neto plaće u RH	¾ neto plaće ovršenika

7. Financijske obavijesti

Tablica 16. Stope zateznih kamata od 11. rujna 1996. do 29. lipnja 2013.

Razdoblje	Subjekti	Godišnja stopa	Propis
11. 9. 1996. – 30. 6. 2002.	Svi subjekti	18 %	Uredba o visini stope zatezne kamate (NN, br. 76/96)
1. 7. 2002. – 31. 12. 2007.		15 %	Uredba o visini stope zatezne kamate (NN, br. 72/02 i 153/04)
1. 1. 2008. – 30. 6. 2011.	Trgovački ugovori i ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	17 % ²²	Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05 i 41/08) i Eskontna stopa HNB-a (NN, br. 1/08, 75/08, 1/09, 76/09, 82/10 i 1/11)
	Ostali odnosi	14 %	
1. 7. 2011. – 29. 6. 2013.	Trgovački ugovori i ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	15 % ²³	Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05, 41/08 i 125/11.) i Eskontna stopa HNB-a (NN, br. 74/11, 11/12, 1/13 i 83/13)
	Ostali odnosi	12 %	

²² U ovom razdoblju bilo je moguće između navedenih subjekata ugovoriti stopu zatezne kamate, ali najviše do 21 % godišnje.

²³ U ovom razdoblju bilo je moguće između navedenih subjekata ugovoriti stopu zatezne kamate, ali najviše do 18 % godišnje.

Tablica 17. Stope zateznih kamata od 30. lipnja 2013.

Razdoblje	Subjekti			Propis
	Ugovorni odnosi između trgovaca (poduzetnika) međusobno Ugovorni odnosi između trgovca (poduzetnika) i osoba javnog prava kada je osoba javnog prava (grad, općina, županija, RH i dr.) dužnik novčane obveze	Ugovorni odnosi između trgovca (poduzetnika) i osoba javnog prava kada je osoba javnog prava vjerovnik novčane obveze	Ostali odnosi Potrošački ugovori (dužnici su građani kao potrošači) Trgovci kada sklapaju ugovore izvan svoje gospodarske djelatnosti Građanskopravni ugovori između građana međusobno Izvanugovorni odnosi	
30.6. – 31.12.2013.	12,40%	15%	12%	NN 83/13
1.1. – 30.6.2014.	12,35%	15%	12%	NN 1/14
1.7. – 31.12.2014.	12,29%	15%	12%	NN 80/14
1.1. – 30.6.2015.	12,14%	15%	12%	NN 1/15
1.7. – 31.7.2015.	12,13%	15%	12%	NN 73/15
1.8. – 31.12.2015.	10,14%	10,14%	8,14%	NN 85/15
1.1. – 30.6.2016.	10,05%	10,05%	8,05%	NN 140/15
1.7. – 31.12.2016.	9,88%	9,88%	7,88%	NN 60/16
1.1. – 30.6.2017.	9,68%	9,68%	7,68%	NN 1/17
1.7. – 31.12.2017.	9,41%	9,41%	7,41%	NN 64/17
1.1. – 30.6.2018.	9,09%	9,09%	7,09%	NN 1/18
1.7. – 31.12.2018.	8,82%	8,82%	6,82%	NN 59/18
1.1. – 30.6.2019.	8,54%	8,54%	6,54%	NN 1/19
1.7.-31.12.2019.	8,30%	8,30%	6,30%	NN 64/19.
1.1. – 30.6.2020.	8,11%	8,11%	6,11%	NN 1/20
1.7. – 31.12.2020.	7,89%	7,89%	5,89%	NN 75/20
1.1. – 30.6.2021.	7,75%	7,75%	5,75%	NN 1/21
1.7. – 31.12.2021.	7,61%	7,61%	5,61%	NN 74/21
1.1.-30.6.2022.	7,49%	7,49%	5,49%	NN 1/22
1.7. – 31.12.2022.	7,31%	7,31%	5,31%	NN 75/22
1.1. – 30.6.2023. ²⁴	10,5%	10,5%	5,5%	NN 1/23
1.7. – 31.12.2023.	12,0%	12,0%	7,0%	NN 69/23
1.1. – 30.6.2024.	12,5%	12,5%	7,5%	NN 156/23
1.7. – 1.12.2024.	12,25%	12,25%	7,25%	NN 77/24
1.1. – 30.6.2025.	11,15%	11,15%	6,15%	NN 153/24
1.7. – 1.12.2025.	10,15%	10,15%	5,15%	NN 95/25

²⁴ Ulaskom RH u eurozonu izmijenjen je i način utvrđivanja visine zateznih kamata. Sukladno izmjenama Zakona o obveznim odnosima (NN, br. 114/22., Uredba 156/22.) i Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN, br. 114/22.) od 1. 1.2023. polazna osnovica za izračun zatezne kamate je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta. Visina zatezne kamate utvrđuje se uvećanjem navedene referentne kamatne stope za 8 postotnih poena na odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava, a u ostalim odnosima za 3 postotna poena.

Tablica 18. Prosječna plaća po zaposlenom u pravnim osobama RH*

Tromjesečno razdoblje	Iznos u eurima		Mjesec	Iznos u eurima		Godina	Iznos u kunama	
	bruto	neto		bruto	neto		bruto	neto
XI/2024.-I/2025.	1.901	1.373	I/2025.	1.925	1.392	2022.	1.380	1.016
XII/2024.-II/2025.	1.922	1.389	II/2025.	1.964	1.416	2023.	1.584	1.148
I/2025.-III/2025.	1.968	1.418	III/2025.	2.014	1.448	2024.	1.821	1.318
II/2025.-IV/2025.	1.992	1.434	IV/2025.	1.998	1.439			
III/2025.-V/2025.	2.011	1.446	V/2025.	2.019	1.451			
IV/2025.-VI/2025.	2.008	1.445	VI/2025.	2.008	1.444			
V/2025.-VII/2025.	2.009	1.444	VII/2025.	2.000	1.437			
VI/2025.-VIII/2025.	2.007	1.442	VIII/2025.	2.015	1.446			
VII/2025.-IX/2025.	2.013	1.446	IX/2025.	2.025	1.456			
VIII/2025.-X/2025.	2.028	1.457	X/2025.	2.045	1.470			

* Izvor: Državni zavod za statistiku

8. Ostale informacije

Tablica 19. Otpremnine prema poreznim propisima i prema Zakonu o radu

RB	Pre-stanak ugovora o radu	Pravo na otpremninu	Pravo na otpremninu prema Zakonu o radu; NN, br. 93/14, 127/17, 98/19, 151/22 i 64/23 (čl. 126.) – nakon 2 godine neprekidnog rada	Mogućnost neoporezive isplate
1.	Poslovno uvjetovani otkaz		Najmanje: Otpremnina za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca = 1/3 prosječne mjesečne plaće koju je radnik ostvario u posljednja tri mjeseca prije prekida radnog odnosa. Najviše: Šest prosječnih mjesečnih plaća koje je radnik ostvario u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije određeno drukčije	Do visine 960,00 eur za svaku navršenu godinu neprekidnog rada kod istog poslodavca (čl. 7., st. 2., r.br.15. Pravilnika o porezu na dohodak)
2.	Osobno uvjetovani otkaz	Pravo radnika na otpremninu određuje se kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu, pravilnikom o radu, internim aktima poslodavca te Zakonom o radu	Radnik koji je pretrpio ozljedu na radu ili je obolio od profesionalne bolesti, te nakon završenog liječenja ne bude vraćen na posao pravo na otpremninu ostvaruje u najmanje dvostrukoj svoti od svote koja bi mu inače pripadala (čl. 42. Zakona o radu; NN, br. 93/14, do 64/23)	Do visine 1.200,00 eur za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca (čl. 7., st. 2., r.br. 16. Pravilnika o porezu na dohodak)
3.	Osobno uvjetovani otkaz zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti			Najviše 1.500,00 eur (čl. 7., st. 2., r.br. 14. Pravilnika o porezu na dohodak)
4.	Odlazak u mirovinu		Nije propisano	Svota koja se isplaćuje u cijelosti podliježe plaćanju poreza i doprinosa (kao dohodak od nesamostalnog rada)
5.	Sporazumni prestanak ugovora o radu		Nije propisano	

Tablica 20. Pregled radnih sati po mjesecima u 2025. godini

Mjesec 2025. g	Broj dana	Radnih dana	Dana praznika	Ukupno sati	Radnih sati	Sati praznika
I	23	21	2	184	168	16
II	20	20	0	160	160	0
III	21	21	0	168	168	0
IV	22	21	1	176	168	8
V	22	20	2	176	160	16
VI	21	20	1	168	160	8
VII	23	23	0	184	184	0
VIII	21	19	2	168	152	16
IX	22	22	0	176	176	0
X	23	23	0	184	184	0
XI	20	19	1	160	152	8
XII	23	21	2	184	168	16
UKUPNO U 2025.g.	261	250	11	2088	2000	88

Ukupan broj radnih sati u 2025. godini iznosi **2088**. Ovaj pregled sati vrijedi za 40 satni radni tjedan, u kojem je radno vrijeme raspoređeno u pet radnih dana.

Tablica 21. Pregled radnih sati po mjesecima u 2026. godini

2026. g	Broj dana	Radnih dana	Dana praznika	Ukupno sati	Radnih sati	Sati praznika
I	22	20	2	176	160	16
II	20	20	0	160	160	0
III	22	22	0	176	176	0
IV	22	21	1	176	168	8
V	21	19	2	168	152	16
VI	22	20	2	176	160	16
VII	23	23	0	184	184	0
VIII	21	20	1	168	160	8
IX	22	22	0	176	176	0
X	22	22	0	176	176	0
XI	21	20	1	168	160	8
XII	23	22	1	184	176	8
Ukupno u 2026.g.	261	251	10	2088	2008	80

Ukupan broj radnih sati u 2026. godini iznosi **2088**. Ovaj pregled sati vrijedi za 40 satni radni tjedan, u kojem je radno vrijeme raspoređeno u pet radnih dana.

Tablica 22. Oznake izvješća na obrascu JOPPD za dane u siječnju 2026.

Datum u mjesecu	Oznaka Obrascu JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrascu JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrascu JOPPD
1.	26001	12.	26012	23.	26023
2.	26002	13.	26013	24.	26024
3.	26003	14.	26014	25.	26025
4.	26004	15.	26015	26.	26026
5.	26005	16.	26016	27.	26027
6.	26006	17.	26017	28.	26028
7.	26007	18.	26018	29.	26029
8.	26008	19.	26019	30.	26030
9.	26009	20.	26020	31.	26031
10.	26010	21.	26021		
11.	26011	22.	26022		

Tablica 23. Blagdani i neradni dani u prosincu 2025.

1. siječnja 2026., četvrtak	Nova godina
6. siječnja 2026., utorak	Sveta tri kralja

Tablica 24. Rokovi za podnošenje poreznih i drugih izvješća u siječnju 2026. godine za proračune, proračunske korisnike, izvanproračunske korisnike i neprofitne organizacije

Obrasci	Rok predaje
Obrasci JOPPD	- na dan isplate primitka ili najkasnije sljedeći dan - u roku od 8 dana od primitka dohotka iz inozemstva
PDV za mjesečne obveznike	do 20. siječnja za prosinac 2025.
Prijave za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica EU (PDV-S)	do 20. siječnja za prosinac 2025.
Objava informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama JLP(R)S, proračunskih i izvanproračunskih korisnika	do 20. siječnja za isplate u prosincu 2025
Mjesečni plan plaćanja rashoda i izdataka proračunskih korisnika državnog proračuna koji posluju preko jedinstvenog računa	do 20. siječnja za plaćanja u veljači 2026.

Tablica 25. Novi ekonomsko-financijski propisi

Naziv propisa	Narodne novine, br.:	Stupanje na snagu
Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2026.	145/25	
Zakon o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora	146/25	15.12.25.
Naputak o izmjenama i dopunama Naputka o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2025. godini	149/25	11.12.25.
Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2026. godinu	150/25	13.12.25.
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o računovodstvu	151/25	31.12.25.
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reviziji	151/25	31.12.25.
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit	151/25	1.1.26.
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost	151/25	1.1.26.
Zakon o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona	151/25	1.1.26.
Državni proračun Republike Hrvatske za 2026. godinu i projekcije za 2027. i 2028. godinu	152/25	1.1.26.
Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2026. godinu	152/25	1.1.26.
Pravilnik o fiskalizaciji računa u krajnoj potrošnji	153/25	1.1.26.

I u 2026. vama na usluzi!

Poštovane čitateljice i čitatelji!

Ažurirajte svoj pretplatnički status za nadolazeću godinu i odaberite jednu od ponuđenih opcija:

ONLINE IZDANJE	180 €
TISKANO IZDANJE	230 €
ONLINE + TISKANO IZDANJE	295 €

* u cijenu je uključen PDV

PRETPLATA UKLJUČUJE:

- Mjesečno tiskano i/ili on-line izdanje
- Aktualne poslovne informacija TIM4PIN INFO
- Neograničen broj pisanih savjeta
- Jednokratni popust za webinar/seminar od 20%
- Informiranje o novinama putem T4P newsletter-a

Za ponudu i više informacija obratite nam se putem web-stranice tim4pin.hr ili mailom na centar@tim4pin.hr!

TJEDAN LOKALNE SAMOUPRAVE 2026

3
dana

40
radionica

250+
sudionika

25. - 27. ožujka 2026. | Amadria kongresni centar hotela Ivan, Šibenik

Tematska područja konferencije

Financije, porezi i proračunsko upravljanje

Upravljanje ljudskim potencijalima u javnoj upravi

Komunalno gospodarstvo i održivi razvoj

Transparentnost, upravljanje i opći poslovi

Projekti i vanjsko financiranje

Javna nabava i ugovaranje

Upravljanje imovinom JLS

Digitalizacija, IT i sigurnost